

અંશ મળવાનાં ઠેકાણાં :—

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારકે મંડળ, અંપાગલી મુંબાઈ.

લુકસેતર મેધલ હીરલ પાયધુની મુંબાઈ.

વડીલ મોહનલાલ હીમચંદ પાટરા.

વિજયપુર નૈનમિત્ર મંડળ.

હા. શા. મોહનલાલ નેશીમભાઈ.

નિવેદન.

અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ તરફથી કાગળ છપાઈ વિજેદની સખ્ત મોઢવારી છતાં પણ ઉપયોગી પુસ્તકો છપાવી સસ્તી કિંમતે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે. તે મુજબ શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસુરિ અંય-માલાના છપ્પનમા મહુકા તરીકે આ અંય જહાર પાડવામાં આવે છે, અંયની પ્રસ્તાવના વાંચવાથી અંયનું મહત્વ અને ઉપયોગિતા જણાયે. અંય વાંચતા પહેલા પ્રસ્તાવના વાંચવા ખાસ જલામણ છે. ગુરુભક્તિ માટે આ અંય અત્યંત ઉપયોગી છે તેના વાચન, અવણ, મનનથી આત્મિક ધર્મનો આવિર્ભાવ થયે. હાલના જમાનાનાં ગુરુઓ તરફ ગુરુચિન્તાસ્તિકભાવ વધે છે તે ન વધે અને આત્માની શુદ્ધતા થાય તે માટે આ અંય દુનિયાને ઘણે ઉપયોગી પડ્યો.

આ અંયની કિંમત રૂ. ૦-૧૨-૦ રાખી છે જે પડતર કરતાં ઓછી છે જેથી વધારે પ્રમાણમાં તેના લાભ લેવાયે એમ આશા છે.

આભાર-ધન્યવાદ.

આ અંય છપાવવામાં અમદાવાદ (ઝવેરીવાડ) ના જૈન ઝવેરી બુધાલ્લભ વાઢીલાલે રૂ. ૧૦૦) આપ્યા છે તથા અમદાવાદ (આમ-લીપેળ) ના શા. સકરચંદ હીરાચંદ રૂ. ૧૫૦) આપેલા છે તે માટે તેમનો આભાર માનવામાં આવે છે. સકરચંદભાઈના પિતાજી શા. હીરાચંદ સભાણુજી, શ્રીમદ્ રવિલામરજી મહારાજ તથા શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર સુરિજીના ભક્ત હતા. તેમણે ગુરુ પાસે રહી જ્ઞાન મેળવ્યું હતું તેમના પુત્રે તેમના પગલે ચાલી આ કાર્યમાં મદદ કરી છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ થટે છે.

ઝવેરી બુધાલ્લભભાઈએ ગુરુ મહારાજ શ્રી બુદ્ધિસાગરજી મહારાજના સદુપદેશથી અમદાવાદથી સંઘ કાઢી સરખેજની યાત્રા કરી હતી. તેમજ ગુરુ મહારાજના ઉપદેશથી તેમણે ૬૨ વર્ષે અનુક્રમ પુસ્તક છપાવી જ્ઞાન વૃદ્ધિના કાર્યમાં વાપરવા સંકલ્પ કર્યો છે, તેથી તેમને ધન્યવાદ થટે છે. આમાં જનસમાજને ઉપયોગી પુસ્તકો છપાવવાની રૂચિ વધી એમ ઇચ્છાય છે.

પાટણ. ૧૬૪૭-આશાદી પૂર્ણિમા. | શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાન ૨૦ મંડળ.

મુસ્તીત મુંદની મંદ્ર

પ્રસ્તાવના.

મહાનતિમિરોધાનાં-જાતાંજનશબ્દાકયા તેજ મુશ્મોદિતે ચેત, તમ્મૈ ધીશુરવેનમઃ	૧
શુદ દેવો શુદ બ્રહ્મા શુદ વિષ્ણુઃ મહાશિવઃ શુદ મૌના વિના મિત્ર-સર્વતોષમયોશુદઃ	૨
શુદ મંદ્રા મહાશક્તિઃ સર્વેશક્તિમદાયકઃ જાતાધારો શુદઃ હેષુઃ નમ્મામિ તં શુદં મદા	૩
શુદરદેવ શુદઃ મિદ્રઃ શુદરાચાર્યપાટકઃ શુદઃ નાધુઃ વરમદ્ર, તમ્મૈ ધીશુરવે નમઃ	૪
શુરોઃ મંગલિ ચોંગેન, પ્રત્યક્ષ સત્પાલેમવેત્ અતેતોપકૃતેમંતિ, નમ્મામિ સદ્ગુદં મદા	૫
જાતમૂલં શુરોર્વાક્ય-શાસ્ત્રમૂલં શુરોર્વચઃ ધર્મમૂલં શુરોઃ સેવા નમ્મામિ તે શુદં મદા	૬
શુદં વિના શિવમાતિતાંતિ નાસ્મિ જગત્ત્વે અનઃ ક્ષાર્પણમાવેન નમ્મામિ સદ્ગુદં મદા	૭
શુદરાત્મા મદાવીરો વહિરત્તર્ મદાશ્ચઃ સર્વં તેજસ્વિતાં તેજઃ નમ્મામિ સદ્ગુદં મદા.	૮

આ પુસ્તકનું નામ મુસ્તીત મુંદની સંમિદ રાખવામાં આવ્યું છે. તેમાં મુસ્તીત મદિમા, મુસ્તીત સેવા, મુસ્તીત, મુસ્તી રમણ અરિતે પ્રત્યક્ષ છે. સં. ૧૯૭૬ ના મેચવરિ લેકમથી સં. ૧૯૭૬ ના અષાઃ પૂર્ણિમા સુધીમાં જે જે મુસ્તી સંબંધી ઉપાસના પ્રવૃત્તિ તેનું વાર્ષિક રાષ્ટ્ર સ્વરૂપ આલેખવામાં આવ્યું છે. અનેક નવેની અવેશાએ મુસ્તી અનેક પ્રકારે વર્ણવે છે. અવદાર નવની અવેશાએ પંચ મહામય ખારી ઉપાસના મુસ્તી સ્તુતિ કરવામાં વધી મુંદનીએ અને મીતે રચાયાં છે. આથી તેજ પરમાત્મ છે અને

આત્મા તેજ નિશ્ચય નયની અપેક્ષાએ સદ્ગુરુ છે એમ નિશ્ચયનય દૃષ્ટિની અપેક્ષાએ આ પુસ્તકમાં કેટલીક ગુંહલીઓ અને ગીતો રચેલાં છે. નિશ્ચય નયની અપેક્ષાએ આત્મા તેજ અરિહંત મહાવીર માની આત્મમહાવીરનું જ્ઞાન કરવામાં આવ્યું છે. એમ નયોની અપેક્ષાએ પરસ્પર વિરોધ ન આવે એવી રીતે ગુરુનો મહિમા ભક્તિનો પરિચય આપ્યો છે. સર્વ દર્શનોનો, સાત નયની અપેક્ષાએ જૈન દર્શનમાં અંતર્ભાવ થાય છે. તદ્દપેક્ષાએ સર્વદર્શનીય લોકોને સાપેક્ષાએ ગુરુ ભક્તિનાં ગીતો એકસરખાં લાગુ પડે એવી રીતે કેટલેક સ્થાને ગુરુગીતોમાં સજ્ઞ યોજના પરિભાષા ભાવનું આવેખન છે. ગીતોમાં બાલુલ્યોને અવિરોધી ગુરુ સ્તુતિનો ખ્યાલ આવશે. ગુરુની સેવા ભક્તિ કરવામાં જે જે ઉપસર્ગ પરિપક્વ દુઃખ સહન કરવાં જોને એની ઉપમા આપવામાં આવી છે તેને સમજાવે સહવાં તે વિવેકે ગોળીને પીવા બરોબર છે એમ આવેખ્યું છે. નામ રૂપનો મોહ બૂઝી જવો અને ગુરુ રૂપ યદ્યને ગુરુને પામવા તેજ ગીતોમાં સુખ્ય ભાવ છે. આત્માની શુદ્ધિ માટે ગુરુને ચરણે જવાનું છે. વ્યવહારનયથી શરીર ધારી સદ્ગુરુને સાકાર ગુરુ દર્શાવી તેમની ભક્તિનું જ્ઞાન કર્યું છે અને નિશ્ચય નયની અપેક્ષાએ આત્માને નિરાકાર સદ્ગુરુ માની તેનું ભક્તિ જ્ઞાન કર્યું છે. નિશ્ચયનયની અપેક્ષાએ આત્મ-ગુરુ અને આત્મમહાવીરનું સ્થળે સ્થળે જ્ઞાન કરેલું છે અને સંશ્લેષ નયની અપેક્ષાએ આત્મસત્તાની વિશ્વમાં વ્યાપકતા સ્વીકારીને બ્રહ્મ સત્તા ગુરુનો મહિમા ઘણે સ્થળે ગાયો છે એવી પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતાં સાપેક્ષ ગુરુવર્ણનથી બરપૂર ગુરુગીત ગુંહલી સંશ્લેષ સમજવામાં આવશે. ગુરુથી જ્ઞાન થાય છે. પરમાત્મ તીર્થ કરના વિરહે ગુરુની સેવા ભક્તિથી આત્માની શુદ્ધિ થાય છે માટે ગુરુનો મહિમા તીર્થ-કર સમાન વસ્તુતઃ મહિમાની અપેક્ષાએ ગાયો છે. પોતાના આત્મા-રૂપ નિશ્ચય ગુરુમાં અને વ્યાવહારિક ગુરુમાં એકચરૂપ અલેદ ભાવ ભક્તિનું જ્ઞાન કરવામાં આવ્યું છે. ગુરુમાં અને આત્મામાં સત્તાએ અલેદ એકચ છે તે કરવામાં લયલીન થઈ ગી આત્મજ્ઞાનનો પ્રકાશ

યાય છે અને જ્ઞાનાવરણીયાદિ કમોને અંત સુધ્ધર્મમાં નાથ યાય
 છે એમ પ્રબોધન કર્યું છે. સર્વધર્મશાસ્ત્રોમાં ગુરુનો અપરંપાર
 મહિમા વર્ણવેલો છે. આત્મગુરુના ઉપયોગ વિના અને અન્ય ઉપકારી
 ધર્મ ગુરુના આશ્રયન વિના એકણસુ માત્ર ચાલી શકે તેમ નથી.
 ગુરુની પ્રાપ્તિ તેજ જ્ઞાણની પ્રાપ્તિ છે. પ્રથમ તો ગુરુપર અન્યદ્રઢા
 ધારવી પડે છે. આત્મજ્ઞાન યતાં અન્યદ્રઢા તેજ જ્ઞાન શ્રદ્ધાના રૂપમાં
 દેરવાઈ જાય છે. ગુરુપર રાગ મૂક્યા વિના વીતરાગ દશાની
 પ્રાપ્તિ થતી નથી. પંચમહાભવધારક સાધુએ અપેક્ષાએ
 અનેક ગુરુએ છે અને દીક્ષા સમ્યક્ત્વ અર્હિની અપેક્ષાએ
 એક ગુરુ હોય છે. આ પુણ્યક્રમાં ધર્મિક ગુરુનો મહિમા વર્ણવ્યો
 છે. ધર્મગુરુના ચરણથી સુકિત યાય છે. શુદ્ધ નિશ્ચય નયની
 અપેક્ષાએ આત્મજ્ઞને ગુરુ અનુભવી તેને જાતિ વેષ દિગ ક્રિયા
 વ્યર મતપચેથી મિત્ર ગાયો છે એમ શુદ્ધ નિશ્ચયનયની અપે-
 ક્ષાએ જાણીને જ્યાં જ્યાં વેષાચાર મતાદિક રહિત ગુરુરૂપ વર્ણ-
 વ્યું હોય ત્યાં તેમ અવબોધવું. એકજ ગીતમાં બ્યવહારગુરુ,
 આત્મગુરુ, આત્મ સત્તા ગુરુ અને આત્મ મહાવીરના ઉદ્ગારવ્યું
 પવ પ્રમટીકરણ છે. એમ ગીતાર્ય ગુરુની ગમથી જાણવું. જ્યાં
 આત્મત્વ ચેતનત્વ છે ત્યાં ગુરુત્વ છે અને તે ગુરુત્વ સર્વ લોકબ્ય્યાપી
 છવોમાં છે અને તે પ્રજાસત્તા દિધો અવલોકવું એમ ઉદ્ગારોધી
 કેટલેક રથોએ આ જ્ઞ-યમાં કેટલાંક ગીતોમાં વર્ણવ્યું છે. તમોગુરુ
 રજોગુરુ અને સત્વગુરુ એમ ત્રણ પ્રકારની ગુરુની સેવા જાણિ છે
 તેમાં સાત્વિક સેવા જાકિત સર્વથી કષ્ટ છે અને તે સાત્વિક જ્ઞાન પ્રકા-
 શિકા છે. એક સદ્ગુરુ કરીને તેને સર્વ સ્વપર્ણ કરીને વર્તવામાં
 શિષ્ય જાકતના આત્મજ્ઞાનની પૂર્ણશુદ્ધિ યાય છે અને તેથી મનમાં
 મોઠ વમેદે દોરો રહેતા નથી એમ વર્ણવીને ગુરુની મહત્તાનો
 જ્ઞાત આપ્યો છે. નિશ્ચયનયની અપેક્ષાએ બ્યવહારિ ગુરુમાં
 દેવત્વ ગુરુત્વ આત્મત્વ રહ્યું છે તેથી ગુરુની સેવામાં અપેક્ષાએ દેવની
 સેવા જાણિ સમાઈ છે અને તેથી આત્મશુદ્ધિ યાય છે એમ ગ્યું છે.

આત્મરૂપ ગુરૂના સત્ અસત્ અસ્તિ નાસ્તિ પર્યાયોની અપેક્ષાએ
 આત્મગુરૂમાં સર્વ વિન્ધનો અંતભાવ છે એમ સાપેક્ષ બોધ પ્રકાશીને
 આત્મગુરૂમાં સર્વ જ્ઞાનાદિક ગુણોનું સિન્દર્ય; પ્રભુત્વ; અવલોકનું
 અને ગુરૂપ્રેમથી મસ્ત અવધૂત બનવાનું આલેખ્યું છે અને તદ્દપે-
 ક્ષાએ આત્મગુરૂને બાણતાં સર્વ વિન્ધ બંધનું તથા આત્મગુરૂને
 આત્મમહાવીરને પામતાં સર્વ પ્રમાણું એમ વસ્તુતઃ પ્રબોધ્યું છે.
 આત્મગુરૂને પામતાં પૂર્ણ સ્વતંત્રતા પ્રગટે છે. આત્માપર મોહનું
 સામ્રાજ્ય છે ત્યાં સુધી સર્વ લોકો પરતંત્ર છે. ઈન્દ્ર અને ચક્રવર્તિ
 આદિ દુનિયાના નેતાઓ મોહ અજ્ઞાનના તાબામાં છે ત્યાં સુધી
 પરતંત્ર છે. ગુરૂનું શરણ સ્વીકારવાથી અને ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે
 પ્રવર્તવાથી આત્માની સ્વતંત્રતા પ્રકાશે છે અને પરતંત્રતા શુભાભીનો
 નાશ થાય છે. આત્માની સત્ય શુદ્ધ જ્ઞાન પ્રેરણા પ્રમાણે પ્રવર્તવું તે
 આત્મગુરૂની આજ્ઞા છે અને શિરોપારક ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું
 તે બ્યવહાર ગુરૂની આજ્ઞા છે. બ્યવહાર ગુરૂની આજ્ઞા તે નિમિત્ત
 આજ્ઞા છે અને આત્મગુરૂની આજ્ઞા તે ઉપાદાન આજ્ઞા છે. ઉપાદાન
 પરિપૂર્ણ ન ખીલે ત્યાં સુધી બ્યવહાર ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવાથી
 જ આત્મહિત છે એમ માની ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે કર્તવ્ય કર્મો
 કરવાં. ગુરૂ પર પૂર્ણ શ્રદ્ધા અને પૂર્ણ પ્રેમ મૂકી વર્તવું તેજ ગુરૂ
 ભક્તિ છે. ગુરૂ પર પ્રેમ શ્રદ્ધાનું પારણ તેજ જીવન છે અને ગુરૂ
 પરથી શ્રદ્ધા પ્રેમનું ઉત્થાન તેજ મૃત્યુ છે. વારંવાર અન્ય નાસ્તિક
 તર્કવાદીઓથી ભરમાઈ જઈ ગુરૂને વારંવાર બહતવા તે અજ્ઞાન, મોહ
 અસ્થિરબુદ્ધિનું પરિણામ છે અને તેથી આત્મકલ્યાણ થતું નથી.
 ગુરૂ કયા પછી ગુરૂમાં દોષ જોવા તેજ ભક્તોના નિપાતનું કારણ છે.
 ધર્મેન્દ્રિયવિષય મોહ વિન્ધનો સગ તે પ્રેમ છે, જોવા સત્ય અખંડ
 નિરૂપાધિ પ્રેમથી ગુરૂની સેવા કરવી. નિશ્ચયતઃ ક્રિયા વેષમાં ગુરૂત્વ નથી
 ગુણોના આશયરૂપ આત્મામાં ગુરૂત્વ છે. સુભક્તશિષ્યો ગુરૂના
 વેષાચાર કરતાં ગુરૂના આત્માનેજ સત્ય પ્રજ્ઞાગુરૂ મનીને સેવે છે પૂજે
 છે તેથી તેઓ આત્મગુરૂમાં પ્રકૃતિ દોષોને દેખી શકતા નથી. ગુરૂના

આત્મને ગુરુપ માનતાં ગુરુમાં વેળવાર મળેજેથી પ્રગટતી
 રોષબુદ્ધિ યતી નથી અને તેથી ગુરુ પર અખંડ પૂર્ણ મદ્દા પ્રેમ
 રહે છે અને ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવામાં તકેસંચય કરતાં
 મદ્દાપ્રેમનું અનંતગણું સામાન્ય પ્રવર્તે છે. પ્રેમ મદ્દા વિના
 ગુરુમાં જોન્દગી, પ્રેમ, પ્રભુતાનું દર્શન થતું નથી. માટે ગુરુમાં
 પૂર્ણ પ્રેમ અને મદ્દા ધારણ કરવી તેમાં તકેવિવાદની જરૂર નથી.
 પ્રેમમદ્દા એજ હૃદય છે. અને તકેબુદ્ધિ જે મગજ છે. આચ-
 રણમાં મમજ કરતાં હૃદયની અનંતગુણી મહત્તા છે. ગુરુના આચ-
 યોને બાલુનાર ગુરુનો સત્યજક્ત બને છે. ગુરુના હૃદયમાં પ્રવેશવા
 માટે મદ્દાપ્રેમજ ઉપયોગી છે. જ્યાં સુધી ગુરુના જેવી દયા પ્રાપ્ત ન
 થાય ત્યાં સુધી ભક્ત સિધ્ધિએ ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું. ગુરુ
 કહે તેમ કરવું પણ ગુરુ કહે તેમ ન કરવું એ અપેક્ષાએ સમજવું.
 ગુરુના બોલવામાં ચાલવામાં પ્રવૃત્તિમાં યાંકા પડે તો તેનો પુનઃજીને
 નિષ્ક્રિય કરી સંચય રહિત થવું પણ સંચયી આત્મા ન બનવું. કાલજ
 કે સંચયી બનવાથી આત્મદનો નાશ થાય છે. ગુરુમાં પૂર્ણ મદ્દા
 પ્રેમ વધારવાથી આત્મજીવનનો પ્રકાશ થાય છે. ગુરુ જે કંઈ કરવા
 કહે તે અપેક્ષાએ સત્ય છે એવો દંઢ નિશ્ચય યતાંની સાથે ગુરુના
 શિષ્યજક્તનું પદ પ્રાપ્ત થાય છે. ગુરુમાં મદ્દા પ્રીતિ યતાંની સાથે
 પૂર્વે જે જે અવગું લાગે છે તે પશ્ચાત્ત સવગું પરિણમે છે. એકવાર
 સાગુરુપર વિશ્વાસ મૂકો અને તકેવિતકે વિચારનો ત્યાગ કરો,
 પશ્ચાત્ત જીવો તમારો આત્મા કેટલી બધી અદ્ભુતની ઉચ્ચદશા
 પમે છે, ગુરુનું હૃદયમાં સ્મરણ કરી સ્વાધિકારી કર્તવ્ય કર્યો કરતાં
 કર્મયોગીનું પદ પ્રાપ્ત થાય છે. ગુરુના ભક્તોને ગુરુમાં ભક્તિ ધારણ
 કરવામાં બુદ્ધિવાદની જરૂર નથી. મદ્દા પ્રેમ વિનાની તકેબુદ્ધિથી
 અકેતુલની પેડે જ્યાં ત્યાં પરિજ્ઞામણ થાય છે, પણ શાંતિ સ્થિરતાની
 પ્રાપ્તિ થતી નથી. તકો પર તકોની પરંપરાથી વિવાદની પરંપરા
 વધી પડે છે, અને તેથી કોઈ પણ ગુરુપર ગુરુબુદ્ધિ થતી નથી અને
 પરિણમે શુભતા કોરતા થતી વધી જાય છે અને હૃદયમાં પ્રેમ

જેવું કશું રહેતું નથી. ગુરૂના અવલંબનથી ધર્મશાસ્ત્રી જોવાં. ગુરૂ જે સિધ્ધાને જોય છે તેજ શાસ્ત્ર છે. આત્મ ગુરૂના હૃદયમાંથી શાસ્ત્રી નીકળે છે માટે ગુરૂના હૃદયમાં ઉઠ્યા ઉતરવું અને પૂર્ણ પ્રેમમય બની જવું. આ વિશ્વમાં સર્વથા ગુરૂપર પ્રેમ ધારણ કરવાથી આ બધામાં અને પરબધમાં આત્માની ઉન્નતિ થાય છે. વિધિમાં ગુરૂ છે તેજ સર્વ છે, એવો નિશ્ચય કરીને જે ગુરૂમાં નામરૂપનો દોષ કરીને પ્રવર્તે છે તે આત્મગુરૂનું સાક્ષાત્ પ્રત્યક્ષ દર્શન કરે છે અને શુદ્ધાત્મા ગુરૂપરને પ્રાપ્ત કરે છે. ગુરૂના ભક્તોજ ગુરૂની સર્વ અપેક્ષાઓ ભળીને ગુરૂમાં અને આત્મામાં સમદેય બેઠેરવિત દશારૂપ એકતા અદ્વૈતભાવને અનુભવે છે. સમદેય રૂપ દેવતાભાવનો નાશ કરવા માટે ગુરૂમકિતની જરૂર છે. ગુરૂમકિતથી અદ્વૈતભાવ પ્રાપ્ત થાય છે. આત્મગુરૂ સત્તામાં એકલીન ઘવાથી આત્મા પોતેજ પરમાત્મા બને છે. આત્માનેજ ગુરૂ, પરમાત્મા, મહાવીર, ભક્ત ઇત્યાદિ નામોથી સંજોગી તેનું ગાન કર્યું છે. મનવાણી અને કાયાનો વિવેક પૂર્વક પ્રવર્તક આત્મગુરૂ છે. આત્મા ત્યારે મનવાણી કાયાને પોતાની આજ્ઞા પ્રમાણે પ્રવર્તાવે છે ત્યારે તે પોતે પોતાનો ગુરૂ બને છે. એવીદશા ન થાય અને જીવન્મુક્તત્વ પ્રાપ્તિમાં ન અનુભવાય ત્યાં સુધી બ્યવહારિક દ્રષ્ટિએ ગુરૂની જરૂર છે. જ્ઞાતાનન્દ પ્રાપ્ત કરાવનાર ગુરૂ છે. ગુરૂને નમવું, વંદવું તેમની પૂજા કરવી, તેમને બોજન આપવું, તેમની આજ્ઞા પાલવી, તેમની તિન્દા ન ધવળ કરવી, તેમનો શ્રોત્ર ન કરવો, તેમનું ચિત્ત ન કુચવું, તેમની ધારે રહી અનુભવજન પ્રાપ્ત કરવું. તેમની કૃપા આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરવો, એજ શિષ્યોનું ભક્તોનું લગ્ન છે. ગુરૂના ઇચ્છાશીર્વાદ વર્તવું. ગુરૂના આગ્રહો સમજ્યા પ્રવર્તન કરવો. ગુરૂ ઉભા થાય ત્યારે ઉભા થવું. ગુરૂ બેસે ત્યારે બેસવું. ગુરૂને અવસાનીને આનું. ગુરૂના દૂરવને પોતાનું હૃદય કરી લેવું. ગુરૂથી કે મં વાત ન છપાવવી. ગુરૂના નમ દરમાં પોતાના નમરૂપને સમાવી ગુરૂ જીવને જીવવું. ગુરૂઆજ્ઞા કો તે કરવું. ગુરૂ માટે સર્વ સંપાંજ કરવું, ગુરૂની ભરો એક મજ

શબ્દ ભોક્ષ્યાવિના તેમના જ્ઞાનના આહુક થવું અને ગુરૂની સાથે
 વિકટભાગમાંથી દુઃખ સહી વિશ્વાસથી પસાર થવું એ ગુરૂપદની
 ભક્તિ સેવા છે એમ જાણી લોકોએ પ્રવર્તવું. ગુરૂ જે જે આજ્ઞા
 કરે તે આજ્ઞાનું રહસ્ય ન સમજાય તો પણ સદા શ્રેયથી પ્રવર્તવું
 અને જીવન મરણમાં નિઃસ્પૃહ બનવું એ ઉત્તમ લોકોનું કર્તવ્ય
 છે. ઉત્તમ લોકશિષ્યોનેજ ગુરૂ પોતાનું હૃદય આપે છે. રાજ્ય
 દેશધન સત્તા આદિ પણ ગુરૂની આમજનાકના મેલ સમાન છે એવો
 જોને નિઃશય થાય છે તેને અન્ય કોઈ ઉત્તમ પ્રત્યક્ષ સેવ્ય નથી.
 તથા ગુરૂ સમાન અન્યકોઈ ઉપકારક નથી એવા દૃઢનિશ્ચયને
 આચરણમાં લેવો મૂકે છે તેઓ ગુરૂના મહાભક્ત શિષ્યો બને છે.
 ગુરૂના આત્માની સાથે રહેલી પ્રકૃતિની અપેક્ષાએ કહેવાતા શુભ
 દોષોને આત્માના શુભ દોષો તરીકે ન માનવા. આત્મ ગુરૂની સાથે
 રહેલી પ્રકૃતિમાં આત્મ ગુરૂભાવ ન ધારવો પણ તે આત્મ ગુરૂ
 પામવામાં અપેક્ષાએ અત્યંત ઉપકારી છે એમ જાણી તેનો વિવેકથી
 ઉપયોગ કરવો. આત્માની સાથે રહેલી પ્રકૃતિ સાકાર છે. પ્રકૃતિ
 રૂપસાધનથી આત્મા અન્ય લોકો પર ઉપકાર કરે છે તથા પોતાની
 ઉન્નતિ કરે છે માટે આત્માની સાથે રહેલી મન વાણી કાયા આદિ
 પ્રકૃતિ પણ નિમિત્ત ગુરૂ છે એમ જાણવાથી સાકાર ગુરૂનું
 મહત્ત્વ આરાધકત્વ સમજાય છે. સર્વ વિશ્વમાં આત્મા ગુરૂ પોતે
 પ્રકૃતિની સહાયે ગુરૂતાનાં કાર્યો કરી અનેક લોકોને ઉદ્ધાર કરી શકે
 છે માટે શરીર વિનના નિરાકાર ગુરૂ કરતાં શરીરવાળા સાકારગુરૂ
 અનંતગુણ ઉપકારી છે એમ જાણી ગુરૂની સેવાભક્તિમાં સર્વ
 સ્વાર્થજન્ય કરવું. સેવાભક્તિમાં કોઈપણ જાતનો સંશય ન રાખવો
 અને સકામજુદિ કરતાં નિઃકામજુદિ રાખીને પ્રવર્તવામાં અનંત-
 મણું રૂઢ છે. કલિકાલમાં ગુરૂનો આધાર મોટો છે. રાખાદિકાલકે
 ગુરૂનો કોટિ ભવ સુધી કોટિ ઉપાયો કરતાં રહ્યો પ્રત્યુપકાર થઈ
 શકતો નથી. કવું છે કે:—

સમક્ષિત દાયક ગુરુ તજો, પ્રવ્યુપકાર ન થાય;
મથ કોડાકોડી કરે, કરતાં કોટિ ઉપાય. (૧)

સમ્યક્ત્વજ્ઞતા ગુરુનું જોડુમાન કરવું તેમની સેવા સક્રિયમાં તન મન ધનનું અર્પણ કરવું. તેમનું મન પ્રસન્ન રહે એમ પ્રવર્તવું. ગુરુ આગળ પોતાનું હઠાપણ ન ડોળવું. નાસ્તિક પાખંડી કુતર્ક-વાદીઓની સંગતથી દૂર રહેવું અને ગુરુ જેની સંગતિ કરવાનું કહે તેની સંગતિ કરવી. ગુરુની માનપૂજા ઇચ્છવી પણ પોતાની માન પૂજા ન ઇચ્છવી એજ ખરા શિષ્ય સક્રિયતાનાં લક્ષણ છે. ગુરુનાં જોશને તથાસ્તિ કહીને વધાવવો. ગુરુ જે કંઈ બોલે છે તે સકલ શિષ્યોનાં હિતાર્થે છે; એમ જ્યારે સકલ શિષ્યોનાં નિશ્ચય થાય છે; ત્યારે સકલ શિષ્યોમાં અતોક્તિક બળ પ્રગટે છે. ગુરુ જે કંઈ કહે વા કહે તેનું રહસ્ય ન જાણવામાં આવે તો પણ તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવામાં સુખ શાન્તિ મોક્ષ છે. આત્મજ્ઞાની ગુરુની આજ્ઞાથી હઠા-હલ વિષ પીવામાં આત્મોત્તતિ છે અને અજ્ઞાનીની આજ્ઞાથી અમૃત પીવામાં પણ આત્મહાનિ છે. આત્મજ્ઞાની ગુરુની પરીજ્ઞાની કસોટીમાંથી પસાર થયા વિના આત્મશકિતયોની પ્રાપ્તિ થતી નથી. ગુરુઓની પાસે આવીને નગુરા નાસ્તિકો પોતાની જૂલથી પાછા પડે છે, અને સગુરાઓ ગુરુની શ્રદ્ધા પ્રીતિથી ગુરુ માટે સર્વસ્વનો ભોગ આપી આત્માની સક્રિયતાને પ્રાપ્ત કરે છે. ગુરુ પ્રેમ સમાન કોઈ પ્રેમ નથી. ગુરુઓ સેવા સક્રિય કરનારાઓને પોતાના હૃદયનું સર્વસ્વ આપી દે છે. ગુરુની આજ્ઞાના આશયો જાણીને ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવામાં આવે તેમાં કંઈ આશ્ચર્ય નથી, પરંતુ ગુરુની આજ્ઞાનો આજ્ઞ્ય નહીં જાણવામાં આવે અને ગુરુની આજ્ઞામાં પૂર્ણ શ્રદ્ધા રખાય ત્યારે ગુરુની શ્રદ્ધાની મહત્તા અંકાય છે. સેનાપતિની આજ્ઞા પ્રમાણે સેનિકો યુદ્ધમાં વર્તે છે, તો તે જયજીતન પામે છે. સેના-પતિનાં હુકમોનું રહસ્ય સમજાય તોજ યુદ્ધમાં પ્રવૃત્તિ યા નિવૃત્તિ કરવી એવું સેનિકો માની બેસે તો તેઓ યુદ્ધ કરવાને લાયક રહી શકતા નથી તે પ્રમાણે ગુરુની આજ્ઞા બાબતમાં સકલ શિષ્યોનું જાણવું.

એક વખત એક રાત્રીએ પોતાના ધર્મોચ્ચાર ગુરુ પાને આવીને
 વિનયપૂર્વક પુછ્યું કે હે પ્રભો ! ! ! આપની પાસે પાંચસે શિષ્યો છે
 તેમાંથી આપના સન્યસકતો કેટલા છે ? ગુરુએ રાત્રીને કહ્યું કે જ્યારે
 પરીક્ષામાં ટકી રહે તેટલા. ગુરુ મહામંત્ર વાંચી દત્તા. તેમણે એક
 ઘોટા સર્પની હાદ મંત્રીને તેને એક ઘરમાં મૂક્યો. પ્રાતઃકાલમાં
 પાંચસે શિષ્યો જઈને કરવા આવ્યા. ગુરુએ શિષ્યોને કહ્યું કે આ ઘરમાં
 રહેલા સર્પના મુખમાં કેટલા હાંત છે તે ગણો. કેટલાક શિષ્યોએ
 મનમાં વિચાર્યું કે હરિ ગુરુજી આવી આજ્ઞા કરતા નહોતા. ખરે-
 ખર તેમની ભુદ્ધિ ફરી ગઈ છે. કેટલાક મનમાં કહેવા લાગ્યા કે,
 સાહે ભુદ્ધિ નહીં જેવી ગુરુની ભુદ્ધિ થઈ છે. કેટલાક મનમાં વિચાર-
 રવા લાગ્યા કે આપણે નાશ કરવા માટે ગુરુએ મુદ્ધિ રચી છે. કેટ-
 લાક વિચારવા લાગ્યા કે આવી ભઠ્ઠી આજ્ઞાના કરનાર ગુરુ ન માનવા
 એમણે કેટલાક મનમાં વિચારવા લાગ્યા કે ગુરુએ સર્પના હાંત ગણ-
 વાની આજ્ઞા કરી તેનું કંઈ કારણ હોયું એમણે ? પરંતુ આપણાથી
 તે સમજાતું નથી. કેટલાક વિચારવા લાગ્યા કે ગુરુએ સર્પના હાંત
 ગણવાની આજ્ઞા કરી છે તે પાળવી એમણે; પરંતુ સર્પની પાસે જતાં
 ભય લાગે છે તો તેના હાંત તો શી રીતે ગણાય. કેટલાક મનમાં
 વિચારવા લાગ્યા કે ગુરુએ જે આજ્ઞા કરી છે તેમાં લાભજ છે.
 આપણને મારી નાખવાનો ગુરુનો વિચાર હોયજ નહીં પરંતુ તે
 પ્રભાણે વર્તી શકાય તેમ નથી. ઉલ્ટે એક લઘુ શિષ્ય કે જે ગુરુની
 પાસે રહેતો હતો અને ગુરુના પર પૂર્ણ પ્રેમ હતો
 તેણે ગુરુની આજ્ઞા સાંભળી અને કોઈ પણ જાતનો મનમાં શંકાનો
 અણુ નેટલો વિચાર ન કર્યો. તે દૈવ અદ્વાનુ હતો. મારા આત્માના
 હિતાર્થે ગુરુની આજ્ઞા છે તેમાં મૃત્યુ થાય તો તે પણ આત્માની
 શુદ્ધિ માટે છે. એવા નિશ્ચયવાળો પ્રથમથી તે હતો, ન સમજાય
 તેવી જાણતમાં વિશ્વાસ મૂકવો તેનું નામ અદ્વા છે. પેલો શિષ્ય ઘટ
 પાસે સર્વ શિષ્યોના રેખતાં ગયો અને ગુરુનું સ્મરણ કરી ઘટમાં
 હાથ નાખ્યો. સર્પે ઘણા કુંદવાડા કંઈ પણ તેણે તો સર્પનું મુખ

ઝાલી મુખ પહોળું કરી દાંત ગણી લીધા. તે વખતે ધૂપાઈ રહેલા
 રાજાએ જયનાદ કયો. ગુરૂએ તે શિષ્યને હૃદય સરખો ચાંપી આશી-
 વાદ લીધો. ગુરૂએ તે શિષ્યને અનેક ગુપ્ત વિદ્યાઓ આપી અને
 પોતાની પાછળ આચાર્ય પદ પર સ્થાપ્યો. ગુરૂએ સર્વ શિષ્યોને કહ્યું
 કે ઘટમાં સર્પની ઘડા મંત્રીને સર્પને રાખ્યો હતો. ગુરૂનું એવું
 વચન અવણુ કરી શિષ્યો કહેવા લાગ્યા કે અહો જો આ વાત
 પહેલાંથી અમારા જાણવામાં હોત તો જામે સર્વે તેના દાંત ગણી લેત.
 ગુરૂએ શિષ્યોને કહ્યું કે પહેલાંથી તમે જો વાત જાણી હોત તો પશ્ચાત્ત
 વિશ્વાસ કહેવાય નહીં; અદા કહેવાય નહીં. જ્ઞાન યથા બાદ અદા અદા-
 ની શી પરીક્ષા ? વિશ્વાસ તો તે બાળતનું રહસ્ય ન જાણવામાં આવે
 ત્યારે અજાણપણામાં મૂકવામાં આવે છે. મારા પર તમારો ખરી
 કસોટી વખતે વિશ્વાસ રહ્યો નહીં. જાણ્યા બાદ તો સર્વે કહે છે પણ
 આજાનું રહસ્ય ન જાણવામાં આવે ત્યારે અદાનું માહાત્મ્ય છે. ગુરૂ
 પર અને તેની આજ્ઞા પર અદા રાખવાથી અદાનું માહાત્મ્ય સમ-
 ભવ્ય છે. વિશ્વાસ કોઈના પર મૂક્યા વિના દુનિયાનો કોઈ પણ વ્યવ-
 હાર ચાલતો નથી. કેટલીક બાળતમાં સમજીને વિશ્વાસ મૂકાય છે
 અને કેટલીક બાળતમાં સમજ્યા વિના વિશ્વાસ મૂકાય છે. માર્ગદર્શક
 પર અદા રાખીને તેની પાછળ પાછળ અનુસરન થાય છે. માતા પર
 વિશ્વાસ મૂકીને બાળકો પ્રવૃત્તિ કરે છે. અદા વિના જીવન નથી.
 પ્રથમાવસ્થામાં ગુરૂ પર અદા ધારણ કરીને ચાલવાની ઘણી જરૂર છે.
 ગુરૂમાં અદા પ્રેમથી ઉત્સાહ પ્રવૃત્તિ કાયમ રહે છે. અદા એજ
 જીવન છે અને અઅદા એજ મૃત્યુ છે. ગુરૂ પર પ્રેમ એજ જીવન
 છે અને અપ્રેમ એજ મૃત્યુ છે. અદા પ્રેમથી ગુરૂના વચનોની ભક્ત
 શિષ્યો પર પૂરેપૂરી અસર થાય છે અને તેથી આરિતની સિદ્ધિ થાય
 છે. ગુરૂ પર શંકાનો અંશ માત્ર પણ જો રહે છે તો સટેલા દાણા
 જેવી શિષ્યોની દશ થાય છે. ચકલી, કળૂર, ઈંડાને બરાબર સેવે
 તો ઈંડામાંથી બચ્ચાં થાય છે પણ જો ઈંડાને સેવવામાં હરકત આવે
 છે તો ઈંડામાંથી બચ્ચાં નીકળતાં નથી તે પમાણે બહુ શિષ્યો એક

સરખા ગુરૂના સહવાસમાં આત્માનુસારે વર્તે છે તો તેઓ ગુરૂપદના
 અધિકારી બને છે. પોતાનું મન જો ગુરૂને સોંપીને ગુરૂના જ્ઞાનને
 પોતાનું ઠરવામાં આવે છે તો તેથી આત્માની શુદ્ધિ થાય છે. અપ-
 કલ્પસ્થાના શિષ્ય બહુતો ઈડના જેવા હોય છે તેઓએ ગુરૂના
 સંજમાં સદા રહેવું જોઈએ અને ગુરૂની ઇચ્છાનુસાર વર્તવું જોઈએ
 અને સ્વચ્છંદતાનો ત્યાગ કરવો જોઈએ, પાંખે આબ્યા વિનાનું
 અકીર્ણ બધું જો ઉદ્ભવ બની ઉડવા જાય છે તો જાંતે શત્રુઓનો
 હોમ બને છે. તેમ શિષ્યોમાં જાતોમાં યોગ્યતા આબ્યા પહેલું
 સ્વચ્છંદપણું જાવે છે તો તે કુસંજતથી વિનશ્ચ પામે છે. સ્વતંત્રતા
 પ્રાપ્ત કરી આત્મચારી પરતંત્રતા અસુક અપકલ્પશ્ચ મુખી ઉપયોગી
 છે. પરતંત્રતા પણ અપેક્ષાએ સ્વતંત્રતા છે. ગુરૂના તાબે રહીને
 આત્મચારાન પ્રાપ્ત કરી શકાય છે, પશ્ચાત્ આત્મ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત થાય
 છે. ગુરૂના બહોના ઘસો જે બને છે તે ગુરૂના સત્ય બહો બને છે.
 ગુરૂ કપડો આપે અથવા તાકન લઈને કરે તેથી સત્ય શિષ્યો જરા
 માત્ર ખેડ ભય નિરાશા પામતા નથી. મુવણુંને અગ્નિમાં નાખવામાં
 આવે છે, તેને કસોટી પર કસવામાં આવે છે, તેનો છેદ કરવામાં આવે
 છે તેથી મુવણુંની પરીક્ષા થાય છે. ગુરૂમહોત્તે પણ કપ, છેદ અને
 તાપની પરીક્ષામાંથી પસાર થાય છે. મહાદેવે ઝેરનું પાન કર્યું અને
 દેવોને અમૃત પાનું તેનો અર્થ જો છે કે, ગુરૂની ભક્તિની મૂળમાં ત્યાગી
 ખાલી બનેલો આત્મા તેજ મહાદેવ છે અને તે ભક્તિરૂપ સાગરને
 મથતાં હોઝાપવાદ, હોઝનિંદા, પરીવહ, વિપત્તિરૂપ વિષ જે પ્રમદે છે
 તેને પી ભાય છે, અને ગુરૂ ભક્તિરૂપ સાગરને મથતાં જે ગુણરૂપ
 સ્વન આનંદરૂપ અમૃત નીકળે છે તે ગુણાનુસંગી ગુરૂમહોત્તરૂપ
 દેવોને આપે છે. ગુરૂમહોત્તેને પહેલાં દેહાધ્યક્ષથી મરણું
 પડે છે અને પશ્ચાત્ ગુરૂજાપે જીવવાનું થાય છે. ગુરૂભક્તિ
 રૂપ સાગરને પહેાવવાથી બહોતોને રત્નોની પ્રાપ્તિ થાય છે.
 તમોગુણી અને રત્નોગુણી ભક્તિ કરતાં સાત્ત્વિકગુણી ભક્તિ
 અનંતગુણી સેવ છે. ગુરૂ સેવા જોઈ નીકળે મેવા છે. ગુરૂસેવાથી

આ શિષ્યને સર્વ દેવી વિદ્યાઓ આપું એમ વિચારી શિષ્યને કુંભારના ત્યાંથી ઘડો લેવા અને જલ ભરી લાવવા આજ્ઞા આપી. પેલો શિષ્ય કુંભારને ત્યાં ગયો અને ઘટ માગી લીધો. તે સરોવરમાં જઈ ઘટમાં પાણી ભરીને મસ્તક પર ઘટ મૂકી ગુરૂના સ્થાનમાં આવવા લાગ્યો. ગુરૂના મનમાં એવો વિચાર થયો કે શિષ્ય આવે કે તુર્ત તેને ખનિત કરી સર્વ વિદ્યાઓ આપવી. પેલો શિષ્ય તાપ અને પરિશ્રમથી બ્યથિત થયો અને રસ્તામાં આંખલીના વૃક્ષ નીચે વિશ્રામ લેવા બેઠો. એવામાં તેના મનમાં કુમંતિ ત્વરિત પ્રગટી. તે મનમાં વિચારવા લાગ્યો કે અહો હું કેમ ત્યાગી બન્યો ? હું ત્યાગી શિષ્ય બનીને કમાયો, મારાં બાર વર્ષ નકામાં ગયાં. મ્હને જ્ઞાન આનંદ મળ્યો નહીં. મેં મદ્દાની પેડે ગુરૂનું વૈતરૂં કયું ? પણ ગુરૂ તો મ્હારો દ્વિધાત્ર ગણતા નથી, તેમણે હજી મુખી મ્હારા સંબંધી કંઈ લક્ષ આપ્યું નથી, હવે ગુરૂ પાસે રહેવામાં ચો સાર છે ? આના કરતાં હું સંસારમા રહ્યો હોત તો બહુ સારું. હવે ગુરૂ પાસે જવાની રીત જરૂર છે ? ગુરૂ પાસે જવાથી મારું શું કરવાનું થવાનું છે એમ કરતાં એક કલાક વરી ગયો, ગુરૂએ વધારે વખત થયો તેથી સમાધિ કરી શિષ્યને રેખ્યો અને તેના મનમાં પ્રગટેલા દુર્વિચારો રેખ્યાથી તેમણે ઘટમાં પ્રવેશ કર્યો. પેલો શિષ્ય ત્યાં ઘટ મૂકીને અન્ય તરફ ચાલવા લાગ્યો એટલે ઘટમાંથી અવાજ થયો કે અરે શિષ્ય ભાગી ન જા. શિષ્યે ત્રણવાર ચારવાર જવા વિચાર કર્યો, ઘટમાંથી ભાગી ન જા, ત્હારા ગુરૂપાસે જા, એમ ત્રણ ચાર વાર અવાજ થયો, શિષ્ય અવાજ શ્રવણ કરી મમરાયો પણ દિંમત રાખી કહેવા લાગ્યો કે અરે ઘટમાં ફરી કેવું બેઠો છે ઘટમાંથી અવાજ થયો કે હું ઘટ છું. અરે શિષ્ય તું ત્હારા ગુરૂને મૂકી હવે ક્યાં ભાગી જાય છે. ઘટમાંથી આવે રણ રાજ અવળ કરી શિષ્ય આઠેશ પડ્યો અને કહેવા લાગ્યો કે અરે ઘટ!! મ્હને ગુરૂપાસે રહેનાં ધન દુઃખ પડ્યું છે. મળી મુંઝવણી મળે છે અને હવે દુઃખ સહનું નથી મારે હવે હું ગુરૂપાસે જવા માલ્તો નથી. ઘટે કહ્યું કે અરે મૂખ શિષ્ય !!! ત્હારી

પ્રતિજ્ઞા સંભાળ, ત્હારા ગુરૂએ પ્રથમથી કહ્યું હતું કે મારી પાસે તું રહી શકીશ નહીં. ત્હને ઉપસર્ગ પરીવહ દુઃખ સહવાં પડ્યો, તેમ ગુરૂએ કહ્યું છતાં તું હવે જાગી જાય છે, તેથી પ્રથમતો પ્રતિજ્ઞાથી જાણ થાય છે, સત્યથી જાણ થાય છે. ત્હારા ગુરૂએ ત્હને માર માયો નથી. ત્હને જાણે આપી નથી તેમજ ત્હેં મેં જેટલું દુઃખ સહ્યું છે. તેનો એક કારણથી જાણ પણ સહ્યો નથી છતાં કેમ કાયર બની જાગી જાય છે. જરા વિચાર તો કર, શિષ્યો ઘટને પુછ્યું કે હે ઘટ ! ત્હને શું દુઃખ પડ્યું તે જણાવ, ઘટ કહેવા લાગ્યો કે હે શિષ્ય શ્રવણ કર. પ્રથમ તો હું સરોવરમાં મૃત્તિકાના સ્વરૂપમાં હતો. મારા ગુરૂ કુંભાર હતો તે સરોવરમાં આવ્યો અને કોદાળીએ મારી ફાંદી મ્હને ત્યાંથી જુદો કર્યો તેણે જાણ્યા થા કયાં તે મારાથી ખમાય તેવા નહોતા તોપણ તે સહન કયાં. તેણે રાસભ પર મ્હને પુછ્યું ધાણી ચલાવ્યો અને ફેલેવી થાય માટે ચાટા વચ્ચે વચ્ચે થઈને મ્હને કુંભારવાડામાં લાવ્યો અને ધબ લેતો મ્હને નીચે પહોંચ્યો, પચાત્ મારા ઉપર પાણી ફેડ્યું તેથી મ્હને કંઈક ચાતા વળી, પરંતુ જેટલેથી તેણે અલંગર્યું નહીં તેણે મ્હને થમ વતી ખૂબ ચમકી ઝીલો. હોટ જોવા કરી ટીપા, પછી તેણે મારા જૂંમલો ઘાટ ધડ્યો અને ટપલાવતી મ્હને ટીપવા લાગ્યો, તેના હબરો ટપલાનો માર સહન કયો પછી તેણે તાપમાં મૂક્યો અને નરકની કુંભીપાક જેવી ભટ્ટીમાં મ્હને ઘાસ્યો, ત્યાં મેં ઘણા દિવસ મૈન રહી દુઃખ સહન કર્યું ત્યાંથી મ્હને દવા લાવી પાછો બહાર કાઢ્યો, તો પણ મ્હને શાંતિ મળી નહીં, તેણે મારા પર બીજા સંસ્કાર કરી મ્હને નાટી નેયો, પચાત્ મ્હને પકવ ચલેલો બાટી ઠંકાણે મૂક્યો. પાકે થયેલો ઘડો પછીથી ગુરૂ મહાત્માઓની પાસે જાય છે. રાજ્યની રાણી સરખી મસ્તક પર ધારણ કરે છે. મંગલ કાર્યમાં મ્હેલો ખપમાં આવે છે. હે શિષ્ય ત્હેં મને મસ્તક પર ધારણ કર્યો. મ્હારા ગુરૂ કુંભારે મારો ઘાટ ધડવામાં જાડી રાખી નથી. મ્હને વીતવામાં કંઈ જાડી રહ્યું નથી. હે શિષ્ય ત્હારા ગુરૂએ ત્હારી હજી

એવી અવસ્થા કરી નથી, ગુરુના શિષ્યો એવા જે લાઘવ બને છે તે વિશ્વનો ચાલ મેળવી શકે છે. પોતાનું નામ નથી અને રૂપપદ્મ નથી એમ બાળી જે ગુરુના હાથે ઘડાય છે અને નામ રૂપનો મોહ ત્યાગ કરી ગુરુ જે કંઈ કરે છે તે મારી ઉન્નતિ માટે છે એમ જે બાળી ગુરુને સર્વ સ્વાર્થજી કરી વતે છે તે મારી પેઠે છેવટે પૂજ્ય પદોપકારી બને છે. મેં મારી કાયા કુંભાર ગુરુને સોંપી તેથી હે ત્યાગી મહાત્મન ત્વારા શીર્ષ પર અડ્યો છું. મારા ગુરુ કુંભાર કરતાં ત્હારો ગુરુ તો અનંતમણો જ્ઞાની મહાન છે તેના આત્માની સાથે અતોદભાવે વળે. ત્વારા ગુરુ એજ ત્વારું સર્વસ્વ છે એવા નિશ્ચય વિશ્વાસમાં રહે, અને ગુરુ પર પૂર્ણ પ્રેમ ધારણ કર. ગુરુ પર પૂર્ણ શ્રદ્ધા પ્રેમ ધાર્યોથી હૃદયની શુદ્ધિ થાય છે અને તેથી એક અંતર્મુકુર્તમાં કેવલજ્ઞાન પ્રગટે છે. ગુરુ ધારે તો જે ઘડીમાં શિષ્યને પોતાના સરખો કરી દે છે. ગુરુની પાસે સ્વાર્થની દૃષ્ટિએ રહેવું યોગ્ય નથી. સેવામકિનનું કૃત્ય ન હોય !!! ત્વારા કરતાં ત્હારા ગુરુને તે જાન તની ઘડી કાળજી છે તેમની રીઝમાં સર્વ મુખ છે. ગુરુની રીઝમાં વિશ્વની ખીજને પણ લેશ માત્ર દ્વિસાબમાં ન મળ. ઘટનું એવું કથન થયું કરી શિષ્યના મનમાં સફળશુદ્ધિ પ્રમટી અને તેણે પોતાની જૂલ કમળ કરી પરંતુ તે કહેવા લાગ્યો કે હવે મને ગુરુ પાસે જનાં સરમ આવે છે. શું મુખ લેખને ગુરુ પાસે બેઠું. ઘટે શિષ્ય ને કયું કે તું ત્વારા ગુરુ પાસે જા અને ત્હેં જે ચિંતનનું કયું તે સર્વ નિવેદન કર. આત્મ નિવેદન કયાંથી ગુરુ શિષ્ય હૃદયનું એકવ થાય છે. ગુરુથી કેઈ પણ વિચાર છાનો ન રાખનાં ગુરુ ત્હને ચિહ્નરે તો પણ તે સહી છે. ગુરુ અનંત મળુ દયાનુ છે તે ગિયોને પોતાના આત્મ સરખા, કરવા ધારે અને શિષ્યો પર હૃદયથી પ્રેમી દેવ છે. ગિયે ઘટની ગિયા હૃદયમાં ધારી અને મરતક પર ઘટ મૂકી ગુરુને ત્રવો, ગુરુને ઘટ મૂકી ગુરુને નમી વંદી સર્વ આત્મનનાં જાણેર કયું, ગુરુએ શિષ્યને દેશ આપ્યો હતો. ગુરુએ હૃદયમાં રૂપ દાની શિષ્યને દેશ આપી અને પોતાની પાસે સર્વ

દેવી વિદ્યાએ હતી તે બે ઘડીમાં આપી તથા અધ્યાત્મ જ્ઞાન આપ્યું
 તેથી શિષ્યમાં આત્મિક તેજ પ્રગટ થયું. ગુરુએ શિષ્યને કહ્યું કે હે
 શિષ્ય !!! હજી તું આગળની આત્મ શક્તિયો પ્રાપ્ત કરવા પાત્ર બન.
 હવે અને ચોકસી સહિત સમભાવી બન. સગ દેવના વિચારોથી
 મુક્ત થવા પ્રયત્ન કર. ત્યાગાવસ્થાથી અને સમાવસ્થાથી તું ભિન્ન
 છે. મત અવતથી તું ભિન્ન છે. પુદ્ગલરૂપ પ્રકૃતિથી તું ભિન્ન છે.
 પ્રકૃતિ રૂપ જલમાં કમલ જેવો બની રહે ! ઇત્યાદિ ઉપદેશને
 આપી ગુરુ સમાધિસ્થ થયા. ઘટ અને શિષ્યની વાતો બાકી
 બકત શિષ્યો ઘટની પેઠે દુઃખ પરિવહો સહવા સદા વાતપર રહે છે
 અને ગુરુની સેવા બકિત કરવામાં મનને ઉત્સાહી બનાવે છે.
 વિશ્વાસી પ્રેમી બકત શિષ્યોના હૃદયમાં ગુરુનો વ્યક્તવાસ છે.
 ઘડાણ પ્રેમી શિષ્યો ગુરુનો ગમે તેવી પરીક્ષામાં પૂજા ટકી ચકે છે.
 ગુરુપર સ્વાર્થ પૂરતો વિશ્વાસ મૂકનારા ખરી વખતે પરીક્ષામાં ટકી
 શક્તા નથી. એક ગુરુ મહારાજના સેકંડે શિષ્યો હતા. એક વખતે
 ગુરુના મનમાં વિચાર થયો કે સર્વ શિષ્યોમાં મારો આત્મીય વિશ્વા-
 સ અને મારા માટે પ્રાણદાનિય ત્યાગ કરનાર કેાણ શિષ્ય છે ? તેની
 પરીક્ષા કરવાનો વિચાર થયો. ગુરુએ પોતાની સાથજમાં એક પાકી
 ઢેરી ભાંપી અને તેના પર દસ જાર પાટા બાંધ્યા. આત્કાલમાં સર્વ
 શિષ્યો હાજર કરવા આજ્ઞા. ગુરુએ દુઃખની ખૂબો પાકવા માંડી અને
 પોતાનો પ્રાણ ચાક્યો બદ્ય ॥ એવી દુઃખની ચેષ્ટાએ કરવા માંડી.
 શિષ્યોએ ગુરુને વિનયપૂર્વક પ્રાર્થનું કે હે ગુરુ !!! આ દુઃખને કંઈ
 ઉપાય છે ? આપની સહાયે માંડ મોટી નીકળી ॥ તેટલે એવો ઉપાય હોય
 તો જગે કરીએ. ગુરુએ ત્યાં ભેટેલા શિષ્યોને કહ્યું કે આ મહાકલ
 મૃત્યુ માંડ છે તેનાથી અવસ્થ મરણ થાય છે તેને ટાળવાનો ઉપાય
 નથી. આ માંડને કેાઈ ચૂસી લેતો માંડ ચૂસનારો મરીબાય અને મારો
 જવાબ થાય. આપું ગુરુનું વચન સ્વચ્છ કરીને સર્વ શિષ્યો સ્તબ્ધ
 થયા. કેાણે માંડ ચૂસવા હા પાડી નહીં. એક બીજાનું મુખ તાકવા
 લાગ્યા અને નીચું મુખ કરી મૃત્યુના ભયથી પલાયન કરવા વિચાર

કયો. એવામાં ત્યાં એક શ્રદ્ધાપ્રેમી શિષ્ય આવ્યો. તેણે ગુરૂને સર્વ વૃત્તાંત પુછ્યું અને ગુરૂએ પણ સર્વ વૃત્તાંત કહ્યો. ભક્તશિષ્યે વિચાર કયો કે, મારા કરતાં ગુરૂ વિશ્વમાં અનંત ગુણ ઉપકારી છે, મારા પ્રાણ નાશથી જો ગુરૂ જીવતા રહેતા હોય તો મારે જીવવાની ક'ઈ જરૂર નથી. ગુરૂનું જીવન તેજ મારું જીવન છે. ગુરૂને શરીરાર્પણ કર્યું છે તો હવે ગુરૂના સાયજમાં યજ્ઞેલી ગાંઠ વૂસવામાં શામાટે વિહંગ લગાડવો જોઈએ. અનેક વખત મેં સ્વાર્થ માટે શરીરોનો ત્યાગ કયો પરંતુ ગુરૂ સેવા ભક્તિ માટે તો આવો અવસર પ્રાપ્ત થયો નથી. ગુરૂ માટે મરવામાં અને ગુરૂ ભક્તિ માટે જીવવામાં એક સરખી આત્મની શુદ્ધિ છે. ગુરૂ ભક્તિ માટે મરવામાં જીવવાનું છે. આત્મા અમર છે અને દેહ પ્રાણનું મૃત્યુ થાય છે, માટે મરવામાં જીવવા જેટલો મહેન આનંદ છે એમ વિચારી તુર્તજ ગુરૂના સાયજની પાસે ગયો અને તુર્ત ગાંધેલા પાટા સહિત શુભકું વૂસવા લાગ્યો અને વૂસતાં વૂસતાં ગુરૂજીને કહેવા લાગ્યો કે ગુરૂજી શુભકનો રસ બહુમીઠો છે. ગુરૂજીએ પાટા છોડ્યા તો સર્વ શિષ્યોએ પાકેલી કેરી દીડી. અન્ય શિષ્યોએ ગુરૂને કહ્યું કે આવું જો અમે પહેલાંથી જાણતા હોત તો તુર્ત શુભકું વૂસત. હા હમે છેતરાયા. અમે પરીક્ષામાં નાપાસ થયા. ગુરૂએ શિષ્યોને કહ્યું કે મારા આત્માની સાથે આત્મરૂપ થનાર આ લઘુ શિષ્ય પાસ થયો છે, તે આચાર્ય પદ લાયક બન્યો છે. તમોએ મારા કરતાં પોતાની જાંઠી સારજૂત ગણી અને મૃત્યુ લયથી પાછા હડયા તેથી નાપાસ થયા છો. મારા માટે તમે પ્રાણ આપવા તૈયાર થયા નહીં. હવે સમજો અને ગુરૂની શ્રદ્ધા પ્રીતિવાળા બનો. ગુરૂ માટે સર્વ સ્વાર્પણ કરવામાં શંકા મૃત્યુ લયનો જો અંશ માત્ર વિચાર મનમાં લાવતો નથી તે ગુરૂનો સત્ય શિષ્ય છે, એમ બોલી ગુરૂ મૌન રહ્યા. ગુરૂના વચનમાં પૂર્વ શ્રદ્ધા પ્રેમથી શિષ્યની અવસ્થામાં અણધાર્યો અતોક્તિક દેરફાર થાય છે, અને ગુરૂના વચનમાં અશ્રદ્ધા વિપરીત બાવ શખીને વર્તવાથી વિપરીત અશુભ ફલ પ્રાપ્ત થાય છે, એક

ગુરૂની યાસે ભે શિષ્ય અભ્યાસ કરતા હતા. ગુરૂની જન્ને શિષ્યોપર
 ઘણી કૃપા હતી એકદા ગુરૂના મનમાં વિચાર થયો કે સારસ્વત મં-
 ત્રથી બ્રાહ્મીચૂર્ણ મંત્રીને જન્ને શિષ્યોને ખવડાવું તો જન્ને શિષ્યો
 મહાપુત્ર ધારક રાની જન્ને. ગુરૂએ વિધિપૂર્વક શુભ યોગમાં બ્રાહ્મી-
 ચૂર્ણ મંત્રીને જન્ને શિષ્યોને સુચોદય થઈ જાવાની આજ્ઞાકરી. એક
 શિષ્યે ગુરૂપર પૂર્ણ મદ્દા પ્રીતિથી બ્રાહ્મીચૂર્ણનું ભક્ષણ કર્યું તેથી
 તે મદ્દા રાની જન્ને. સર્વ શાસ્ત્રનો ધારંગમી જન્ને. વીજા શિષ્યના
 મનમાં ચૂર્ણ સંભળી શકે પ્રગટી, માખીના પગના ચૂર્ણ જેવું કાંઈક
 પાટેલું આ ચૂર્ણ છે એવું તેના મનમાં દસી ગયું તેથી તેને વાંતિ થઈ
 તથા કુષ્ઠરોમ થયો. ગુરૂએ કુષ્ઠરોમી શિષ્યને પુચ્છ્યું કે તમે કેવા
 ભાવથી ચૂર્ણ વાપર્યું તેલે પોતાના મનની સર્વ હાલત કહી તેથી
 ગુરૂએ તેને બોધ આપ્યો અને તેની શંકા દૂર કરી તથા એક બીજું
 આપધિતું ચૂર્ણ આપી તેનો કુષ્ઠ રોમ દૂર કર્યો. ગુરૂએ શિષ્યને
 કર્યું કે મદ્દાવિના મનની ઉચ્ચદશા થતી નથી. મદ્દા વિનાનું જ્ઞાન
 તે અજ્ઞાન છે. ગુરૂપર મદ્દા રાખીને ગુરૂ કહે તેમ માનવાથી જન્ને
 કરવાથી આત્માની જનંત શક્તિયો પ્રગટે છે. નાસ્તિક કુતર્કી
 પાખંડીને ગુરૂ મદ્દા પ્રીતિના અભાવે આત્મ શક્તિયો પ્રાપ્ત થતી
 નથી, માટે ગુરૂમાં સર્વથા વિશ્વાસ મૂકી વર્તવાની જરૂર છે.
 મદ્દાજલથી હિપ્નેટિઝમ મેસ્મેરિઝમ વગેરે વિદ્યાની પ્રાપ્તિ થાય
 છે. ગુરૂ મદ્દાજલથી આત્મ મદ્દાજલ પ્રગટે છે. ગુરૂ પર ગમે તેવા
 વિષરીત સંયોગોમાં પણ અંશ માત્ર અમદ્દા શંકા ન પ્રગટવી
 એકજે. ગમે તેવા પ્રતિકુલ સંયોગોમાં પણ ગુરૂના વિશ્વાસી રહેવાથી
 આત્મોન્નતિ થાય છે. કોઈ વખત ગુરૂ પોતાનું ગુરૂ કહે છે પોતાનો
 નાશ કરે છે, એવું લાગે તે પણ તે વખતે ગુરૂ પોતાના આત્માનું
 હિત કરે છે એવી મદ્દા સખવી. ગુરૂના આશયો જુદા હોય જન્ને
 શિષ્ય પોતાની ભુદ્ધિથી તે આશયો સમજ્યા વિના વિષરીત કાપી
 લે એવું ઘણી વખત જન્ને છે માટે તેથી પોતાની જૂઠ ન થાય એવું
 ચારે બાજુએથી હૃદય રાખવું અને ગુરૂ પર પૂર્ણ મદ્દા સખી વિષ-

રીત વિચાર થતો અટકાવવો. એક નગરની બહાર એક ઉદ્યાનમાં
 એક ગુરૂ પોતાના શિષ્યની સાથે યોગાભ્યાસ કરતા હતા. એકદમ
 પૂર્ણિમાનો ચંદ્ર પ્રકાશ્યો હતો. ગુરૂ બગતા હતા અને શિષ્ય બર
 નિદ્રામાં હતો. એવામાં એકયક્ષ પ્રગટ થયો તે દ્રોષી બની
 શિષ્યને મારવા દોડ્યો. ગુરૂએ યક્ષને અટકાવ્યો અને યક્ષને પુચ્છ્યું
 કે તું કેમ શિષ્ય તરફ ધસે છે. યક્ષે ગુરૂને કહ્યું કે એ મારો પૂર્વ
 ભવનો વૈરી છે. મારા પર બૂડું કલંક મૂકીને તેણે બૂડી સાક્ષી બરી
 મૂકેને શામના હુકમથી ફાંસીના લાકડે ચઢાવ્યો. મેં મરતી વખતે
 પરમાત્માનું ધ્યાન ધર્યું તેથી ત્યાંથી દેહ ત્યજીને યક્ષ યોનિમાં યક્ષ
 થયો છું. મેં મારો વૈરી અહીં દીડો તેથી અહીં આવ્યો, તેથી હવે
 તેનું મજું કાપી નાખીશ ત્યારે મને શાંતિ વળશે. ગુરૂએ કહ્યું કે હે
 યક્ષ !!! તે હવે મારો શિષ્ય થયો છે. માટે હવે તું વૈર છુદ્ધિનો ત્યાગ
 કર. વૈરથી વૈરની પરપરા વધે છે પરંતુ પ્રેમથી વૈર શમી છે. અજ્ઞાની
 હવે અજ્ઞાન મોહથી મહા ભૂલો કરે છે. સર્વં હવેને કર્મો લાભ્યાં
 છે. કર્મના પ્રેરાયણ હવે ન કરવાનું કરી બેસે છે. હવે પોતે કરેલાં
 કર્મોથી હુણ પામે છે. અન્ય હવે તો તેમાં નિમિત્ત માત્ર છે. હે
 યક્ષ !!! અજ્ઞાનાવસ્થામાં અનેક પાપ કર્મો થાય છે હવે તું કયાં વૈરથી
 પુનઃ પાપની પરપરા વધારે છે. જોઈશ અંશે હવેની સાથે કર્મ છે
 તેટલા અંશે સર્વં હવે દોષી છે. કર્મસહિત હવે સર્વં સંદોષી છે.
 હવેની બૂલ ભાંગવાથી હવે મુધરે છે. હે યક્ષ !!! તું જો મારા શિષ્યનો
 માથુ હે તેથી તેને શું ? શિક્ષણ મળે. અલબત્ત કંઈ શિક્ષા મળે નહીં.
 મનને જ્યાં દોષ હોય તથા અજ્ઞાનથી મોહથી દોષ થયો હોય ત્યાં
 તેના સંરીરનો નાશ શા માટે કરવા ધારે છે ? શિષ્યના મનમાં રહેલા
 મોહની બૂલ છે તેની શિક્ષા શરીરને આપવી એ તો પખાલીનો વાંકો
 અને પાણને લામ દેવા જેવું છે. ગુરૂના બોધથી યક્ષનો વૈરાગ્ય ધણો
 શાંત થયો તો પણ તે કહેવા લાગ્યો કે હે ગુરુ !!! તમારો બોધ સત્ય
 છે તો પણ તમારા શિષ્યને દેખી પાછો કોથ આવે છે માટે મારી
 એટલી આગળી છે કે તમો પોતે શિષ્ય કે જે મારો શત્રુ છે તેના

જગ્યામાં છરીથી છેદ કરી એક ટીપું રક્ત બહાર કાઢે એટલે માફ
 વેર સમરો તે વિના અન્યોપાય નથી. ગુરુએ છેવટે યજ્ઞનું કહ્યું
 માન્યું અને શિષ્યના મગા પર છરીથી છેદ કર્યો અને એક ટીપું
 હોદ્દી ઠાક્યું. એથી યજ્ઞ અંતર્ધાન થયો અને શિષ્ય ભાગી ઉઠ્યો અને
 દેખ્યું તે મગાની પાસે ગુરુના હાથમાં રહેલી છરી દેખાઇ.
 આવા પ્રસંગે અવિદ્યાસી શિષ્ય હોયતો એમજ વિચારેકે જરૂર
 ગુરુ મારા મળે છરી મારીને મ્હારો નાશ કરવા પારે છે. મમે તેવાના
 મનમાં આવે પ્રસંગ દેખીને ગુરુના સંજ્ઞામાં વિપરીતભાવ આવ્યા
 વિના રહે નહિ, પરંતુ શિષ્ય સદાવંત હતો અને ગુરુને પૂછું પ્રેમી
 હતો તેથી તેણે એકદમ ઉઠીને ગુરુને વંદન કર્યું અને ગુરુની સાથે
 ધાર્મિક વાતો કરવા લાગ્યો. પ્રસંગ પામીને ગુરુએ શિષ્યને પુરછપું કે
 હે શિષ્ય !!! ત્હારા મગા પાસે મેં છરી ધરી હતી અને મગા પર છેદ કર્યો
 હતો તેથી રક્ત ટીપું નીકળ્યું તેથી મ્હારા સજ્જન મારા મનમાં શંકા પ્ર-
 ગટી કે નહીં તેનો જવાબ આપ. શિષ્યે નમસ્કાર પૂર્વક ગુરુદેવને વિનય
 ભરી વાણીથી કહ્યું કે હે સગુરો !!! આપને મહેં ગુરુ કર્યા, આપના પર
 પૂછું વિદ્યાસ પ્રેમ મૂક્યો પછીથી આપ મારા માટે મમે તે કરો તે
 યોગ્ય જ છે એમાં શંકા કરવાનું કંઈ કારણ રહેતું નથી. હું જાણ્યો
 અને આપના હાથમાં છરી દેખી તથા મારા મગા પર છરીથી પડેલો
 છેદ દેખ્યો તેનું કારણ જાણ મારા હિત માટે આપની પ્રવૃત્તિ હોવી
 ભોખે એવો મારો દ્રઢ નિશ્ચય તાલે થયો અને આપના પર ઉભરી
 વિશેષ સદા પ્રીતિ થઇ. આપના આશયો ઉચ્ચ સારા છે એમ મેં
 અનુભવીને આપની પાસે દીક્ષા લીધી છે તેથી હવે તે સંજ્ઞા મારા
 મનમાં વિપરીત વિચાર કદાચિ આવવી શકે નહીં, આપ અનંતગુણ
 ઉચ્ચ કોટિ પર છે તેથી હું આપના આશયોને સમજી શકું નહીં પણ
 સદાથી વર્તી શકું. ગુરુએ પક્ષાત્ યજ્ઞ આપ્યો વચેરે જો તે વૃત્તાંત
 બન્યું હતું તે સર્વ વૃત્તાંત શિષ્યને જણાવ્યું અને શિષ્યને આધ્યા-
 ત્મિક જ્ઞાનનાં ઉચ્ચરહસ્યો સમજાવ્યાં, આ કથા પરથી એજ સાર લેવાનો
 છે કે ગુરુના આશયો જાણવા અને પોતાને અમુક સંયોગમાં ગુરુનું

વર્તન વિપરીત લાગે, પોતાનું અહિત કરતાં લાગે તો પણ તેમ
ઉચ્ચદશાને ખ્યાલ કરી શકા પ્રેમથી જાણ ન થવું, દિશા મોઢા થવા
જેમ રાત્રે ઉઠતાં આંતરમાં પડાય છે તેમ પોતાના મનની કલ્પના
કેટલીક વખત ગુરૂનું કંઈક વર્તન વિપરીત લાગે છે પરંતુ ગુરૂ
આશયેને જાણ્યાથી પોતાની ભૂલ જાગે છે. ગુરૂની શ્રદ્ધા વિના પ્ર
તિ એકતણુમાત્ર પણ આગળ ચાલી શકાય તેમ નથી. ગુરૂવિન
સર્વત્ર અધિકાર છે. અધિકારની પેલીપાર અનંત પ્રકાશમાં જનું હો
તો ગુરૂની પાછળ ચાલો, આરોગ્ય પ્રાપ્ત કરવા માટે વૈદ્યની આ
પ્રમાણે ઔષધખાનપાન આદિનો વ્યવહાર કરવામાં આવે છે તે
મોક્ષની પ્રાપ્તિમાટે ગુરૂના પ્રમાણે પ્રવર્તવામાં આવે છે, નહાના બા
કનો માતામાં પૂણું વિશ્વાસ પ્રેમ હોય છે. હથુળાળની આખી દુનિયા
માતામાં સમાય છે તેમ શિષ્ય ભકતોનો ગુરૂપર પૂણું વિશ્વાસ પ્રે
મ હોય છે અને તેઓની આખી દુનિયા ગુરૂમાં હોય છે. ગુરૂની ભકિ
કાંઈપણ રીતે કળ્યા વિના રહેતી નથી, સમુદ્રના તળીએ ઉતરી
મોતિની છીપો એકઠી કરનારાઓને ઉપરના મનુષ્યોપર વિશ્વાસ
હોય છે તેના કરતાં ગુરૂપર અનંત ગુણ અધિક વિશ્વાસ હોવો જોઈએ
જેટલા અંશે ગુરૂપર વિશ્વાસ પ્રેમ હોય છે, તેટલા અંશે આત્માના
પ્રાપ્તિ પણ થાય છે. ગુરૂ રાત્રીના વખતમાં સૂર્યોદય થયો એમ ક
તો તેના કંઈક આશય છે. ગુરૂ શિષ્યને કાગડો ધોળો છે એમ ક
તો તેના પણ કંઈક આશય છે. આત્મજ્ઞાન રૂપ સૂર્યનો ઉ
રાત્રીના વખતમાં પણ હૃદયમાં પ્રગટે છે મન રૂપ કાગડો. ખો
વિચારથી જે પૂર્વ કાળો હતો તે ગુરૂજ્ઞાન પ્રતાપે ધોળો થાય
એમ દરેક જાગૃતમાં ગુરૂ વચનની અપેક્ષા જાણવી. વેશ્યાને ત્ય
કામી પુરુષે જાય છે તે કામવાસનાની તૃપ્તિ માટે જાય છે અને મહ
ત્મા પુરુષે કદાચિ જાય છે તો તે વેશ્યાને પ્રતિજ્ઞા દેવા માટે જાય
છે. તે ગમન ક્રિયામાં પરસ્પર વિરોધ અને અવિરોધ અપેક્ષાએ જ્ઞાત
વ્ય છે. વેશ્યા પ્રતિગમન સર્વ મનુષ્યોનું એક સરખા ઉદ્દેશ આશયથી
હોતું નથી પણ તેમાં જિનન જિનન ઉદ્દેશ આશય છે તેમ ગુરૂના વિચાર

અને આચાર્યોનો અપેક્ષાએ આશય ઉદ્દેશ પરસ્પર વિરોધી લાગે છે
 એમ ઘણી વખત અનુભવેના સંબંધમાં બને છે. પરંતુ ગુરૂ વિચારા
 ચરની અપેક્ષાએ જાણવામાં આવે છે ત્યારે વિરોધભાસ રહેતો નથી.
 વિદ્યારથી પ્રેમી શિષ્ય જકન તે એજ છે કે જેને પ્રતિકુલ વિચાર
 પ્રસંગમાં પણ અવગણને સવગારૂપે પરિણામી થકે છે. એક ગાયને
 કસાઈ મારી નાખવાની બુદ્ધિથી દેખે છે તે ગાયને એક સંત દયાની
 દૃષ્ટિથી દેખે છે. ગાયનો જકન તેને પૂજ્ય બુદ્ધિથી દેખે છે. ઘરઘણી
 તેને સ્વાર્થ બુદ્ધિથી દેખે છે. સિંહ તેને ખાઈ જવાની બુદ્ધિથી દેખે
 છે તેમ સર્વ જાળમાં ગુરૂની દૃષ્ટિ અને પ્રવૃત્તિને અન્ય લોકોની
 દૃષ્ટિ સાથે ન સરખાવવી એકજ છે. ગુરૂની દૃષ્ટિમાં અને શિષ્યની
 દૃષ્ટિમાં અનંતગુણો ફેર છે. કામી પુરૂષ, એક સુવાન સ્ત્રીને ભોગની
 દૃષ્ટિથી દેખે છે અને મહાત્મા પુરૂષ તેને ભોગની દૃષ્ટિથી દેખે છે.
 કામી પુરૂષ કોઈ સ્ત્રીના સમાગમમાં કામરાગથી આવે છે અને
 મહા સાધુ પુરૂષ તે સ્ત્રીને બેઠા દેવા માટે તેના સમાગમમાં
 આવે છે એમ બંનેના એકજ પ્રવૃત્તિમાં ભિન્ન આશય છે.
 ગુરૂની કોઈપણ પ્રવૃત્તિ શુભાશય વિનાની હોતી નથી, એમ પ્રથમથી
 ગુરૂપર શ્રદ્ધામૂળીને વર્તવાથી અત્યોન્નતિ થાય છે. ગુરૂ કારણ પ્રસ-
 ને અન્ય શિષ્યને ધમકાવે છે પણ તેની અસર અન્ય શિષ્યો પર કરવા
 ની હોય છે તેથી ગુરૂના આશયો પ્રથમથી ખાસ જાણવા એકજ છે અને
 તે ગુરૂની કોઈ વિરૂદ્ધ લાગતી પ્રવૃત્તિ પણ શુભાશય વિનાની નથી
 એમ ગુરૂ કયાં પૂર્વે શ્રદ્ધા ધરવી એકજ છે. કોઈ પણ વિરૂદ્ધ લાગતી
 જાણતમાં ગુરૂના આશયો જાણવા માટે અમીરા ન જનવું એકજ છે. મહા
 ત્માઓના આશયો વસ્તુતઃ પ્રથમથી કંપરૂપે જણાતા નથી. કાપની
 સિદ્ધિ પછી તેમની પ્રવૃત્તિનું કેટલીક જાણતમાં રહસ્ય સમજાય છે.
 ગુરૂની ખાસે તેમની દિવિદા પ્રમાણે ભેસવું અને બેઠવું. ગુરૂની આજ્ઞા
 માગીને ગુરૂને કંઈ પુચ્છવું. તેઓ પુચ્છવાની જ્યારે આજ્ઞા આપે
 ત્યારે તેમને પુચ્છવું. તેઓ અન્ય સાથે વાત કરે ત્યારે વચ્ચમાં તેમ
 ની મરજી જાણવા વિના ન બેઠવું. ગુરૂનો જીવનવ ચાય તેમ ન પ્રવ-

તૃપ્તિ. ગુરુ ધ્યાન ધરતા હોય ત્યારે શાંત રહેવું. ગુરુ પ્રસન્ન ચિત્તથી સ્વસ્થ બેઠા હોય ત્યારે તે જે કાંઈમ આપે તેવખતે ગુરુની પાસે વિનય બહુમાનથી જ્ઞાન અર્પણ કરવું. તેમની સેવા તેમની મરજી મુજબ કરવી. તેમની પ્રવૃત્તિને જાણી તેઓની પ્રસન્નતા જાળવવી અને સેવા ભક્તિ કરવી. ગુરુ કોઈ વખત ધમકાવે તો તેથી ક્રોધી ન બનવું. ગુરુના ભક્તોએ ગુરુનું મન અને તેમના ઇચ્છારાને અનુવ્રત્તી ધાતવું. ગુરુનું મન કંઈ વખતે કેવા પ્રકારનું છે અને તે વખતે કેમ વર્તવું તે જે જાણે છે તે ગુરુને પ્રિય શિષ્ય બકત બને છે. ગુરુની મરજી હોય તે વખતે તેમની પાસે બેસવું. તેમના કોઈ કાર્યમાં કબજા કરવી નહીં. ગુરુની સામે વૃથા વાદ ન કરવો. જે પુચ્છવું હોય તે ખાસ જાણવાની દૃષ્ટિએ પુચ્છવું. તેમના કાર્યમાં સહાયક થવું અને તેમની મરજી સાચવી સર્વ પ્રવૃત્તિ કરવી. ગુરુ પાસે જિજ્ઞાસુ સ્વભાવના જેવા થવું અને દિન શિશુને વિનય પૂરંક ત્રીજવી. ગુરુને કપડાં સાંખવો અને પોતાની તેલે બૂલ કબૂલ કરી માફી માગવી. ગુરુની સામે કોઈ પત્ર બાંધવામાં વક અને જક ન થવું. ગુરુને પરોક્ષમાં અવર્તવાદ ન બોલવો. ગુરુના આત્માની સામે પોતાના આત્માને મિલવવો. સ્વમનની મુદ્દિને આગળ કરીને ગુરુની પાને જતાં આત્મ કૃપાણુ થવું નથી. મનની પેઢી પાર જવાને માટે ગુરુ પાસે રહી આત્મજ્ઞાન મેળવવું. જે બાળને એકદમ સમજવાની પોતાની યોગ્યતા ન આવી હોય તેવી બાળને એકદમ સમજવા માટે પ્રવૃત્ત કરવો નહીં તથા અધીનથી જાણવાની નહીં. કેટલીક તત્ત્વજ્ઞાનની બાળને થયું કાંતે અનુભવમાં આવે છે. ગુરુ પાસે રહી જગવાનું કરતાં તેમની મરજી અનુસાર આત્મજ્ઞાનમાં રહાવો થવું કંવામાં પૂર્વ તૈયારી હોય. ગુરુના વારંવાર સમજાવમાં જવાવ તેમ કરવું અને યુગજ્ઞાન સંજ્ઞાનું દેશસંભવ ભક્તિથી આ જવામાં રૂઝ છે પરંતુ ગુરુને આ ભક્તિથી તે આ જવામાં અને પત્રવમાં જાનનાંદરૂં કૃપાની પ્રતિજ્ઞા છે. ગુરુને જે ન જાને તેની જાગૃત્તિને ગુરુ આજ્ઞા પ્રકાશ કરવો ન એકંએ. ગુરુ કરતાં વિદ્યનાં જગત્ કિંચિત્ મલ્લ પ્રિય ન મન્યું. તેમના મદુપદેશને

વિદ્યમાં સર્વત્ર ફેલાવો કરવો અને તેમના વિદોષીઓના વચનપર
 ધક્કા ન રાખવી, તથા ગુરૂના વિદોષીઓનો સમ્માનમ કરવો
 નહીં. ફરેક મનુષ્યનો કોઇને કોઇ વિદોષી હોય છે ગુરૂની
 કૃપા કરવાવાળા જન્ય કુગુરૂઓ હોય છે તેઓ ગુરૂના વિદ્યો
 અને પ્રવૃત્તિઓનું ખંડન કરે છે, તેથી તેવા પ્રસંગે ધણા સાવધાન
 રહેવું અને અપેક્ષાએ ગુરૂની સર્વ જાતની પ્રવૃત્તિ છે એમ જાણવું.
 ગુરૂ પોતાના શિષ્યના આત્માનો વિકાસ યાચે એવાં જે પુસ્તકો વાંચ-
 વા જતાવે તેજ પુસ્તકો શિષ્યે વાંચવાં અને જે જે પ્રવૃત્તિઓને નિરૂંચે
 તે તે પ્રવૃત્તિઓ કરવી અને જેનો નિવેધ ફરમાવે તેનો ત્યાગ કરવો.
 પિતા અને પુત્રનો જે સંબંધ છે તે કરતાં ગુરૂ અને શિષ્યનો અનંત
 શુદ્ધ ઉત્તમ સત્ય સંબંધ છે. ગુરૂની સાથે શિષ્યનો જોડેક સંબંધ રસ
 હોય છે ત્યાં ગુરૂ શિષ્ય સંબંધ છે એમ જાણવું, ગુરૂમાં અને ગુરૂશિ-
 ષ્યમાં જેઓને રસ નથી પડતો અને જેઓ ગુરૂના સંબંધમાં લુપ્ત
 રહે છે, તેઓ ગુરૂભક્તિના પગથીએ ચઢ્યા નથી, કાંતો ગુરૂને જોવા-
 ની સાથે શિષ્યસ્થાવનો અધિકાર નથી તથા જોવા ગુરૂશિષ્ય સંબંધથી
 ગુરૂ વા શિષ્યને કોઇ જાતનો ફાયદો નથી. ગુરૂના વચન વર્તનમાં
 શંકા હોય અનાચાર દોષનારાઓ કદાપિ ગુરૂના શિષ્ય બનતો જની
 શકતા નથી. સર્વ ધર્મશાસ્ત્રોનાં પરસ્પર વિદોષી વચનોની અપેક્ષાએ
 જોડતા કરી આપીને ગુરૂ પોતાના ભક્ત શિષ્યોને શાસ્ત્રથી યતા
 વિદોષથી પેલી પાર લેઇ જાય છે, માટે ગુરૂગમ લેઇ ધર્મશાસ્ત્રોનું
 વાચન થવજી કરવું, પરંતુ શાસ્ત્ર વાસનાના તાલે મળે ગુરૂ શોધવા ન
 જવું, શાસ્ત્રને આગમ કરીને ગુરૂને જોવાના કરતાં પ્રથમાભ્યાસમાં
 ગુરૂને આગમ ધર્મશાસ્ત્રોનું રહસ્ય પ્રાપ્ત કરવું કે જેથી શાસ્ત્રવા-
 સના, વિષયવાસના અને લોકવાસનાનો નાશ થાય. શાસ્ત્રો, મન,
 વાણી અને કાયા એ સાધનો છે, જે સાધનોમાં પ્રવૃત્તિ વા નિવૃત્તિ
 કરવી જે ગુરૂમનન આધીન છે. મન, વાણી કાયાશાસ્ત્રો વગેરેનો જે
 કાલે જેવો ઉપયોગ કરવો હોય વા તેમાં ફેરફાર કરવો હોય તે ગીતાએ
 ગુરૂ જણે છે, તેથી તેમની આજ્ઞાનુસારે સાધનોમાં પ્રવૃત્તિ વા નિવૃત્તિ
 કરવી. ગુરૂ પોતાના શિષ્યને આત્માપંચુ કરે છે. ભક્તશિષ્યની આગમ

ગુરુનું હૃદય ખુલ્લું થઈ જાય છે અને ગુરુની આગળ શિષ્યનું હૃદય
 ખુલ્લું થઈ જાય છે. ગુરુના હૃદયના સાગરના તળીએ પ્રવેશીને શિષ્ય
 અનેક મૌકિતક રત્નોને પામે છે. આત્મગુરુ સાગરમાં સર્વ સાગરો
 સમાઈ જાય છે. પરમદેવ પરમાત્મ મહાવીર પ્રભુના પૂર ગેહતમે ત્યારે
 પૂર્ણ થકા, પ્રીતિ ધારણ કરી અને પ્રભુને દેવ તરીકે સ્વીકારી તેમનો
 પોતાના મસ્તક પર દસ્તા મૂકાવ્યો તેજ વખતે આત્મ ગુરુ દાહ્યા
 ગીના ધારક બન્યા તથા ત્રણ જ્ઞાનના ધારક બન્યા. પોતાની ભકિત
 પ્રમાણે ગુરુનું જ્ઞાન ઝીલવાને શિષ્યનો આત્મા અધિકારી બને છે.
 મન્યમારકમાં ગીત્યથે ગુરુનું આશ્ર્વજન સર્વોત્ક્રષ્ટ છે. ગુરુઓ ઘટ્ટી
 દિવસ જ્ઞાન આપવા તૈયાર છે. શિષ્યોએ ભક્તોએ ગુરુને જોળખવા
 અને ગુરુનું જ્ઞાન લેવા રસિયા થવું જોઈએ. મહાબ્રહ્મણની પેઠે
 ગુરુની સેવા પ્રાણતે પણ ન છૂટે અને બધા જેઠ લાભાથી રહિત
 એવું બ્રહ્મણ લાગવું જોઈએ. ગુરુજી જે બોધ આપે તે તેમાં અને
 સર્વજ્ઞ પરમાત્માના બોધમાં અંશ માત્ર ફેર નથી એવી પૂર્ણ થકા
 પૂર્ણ પ્રીતિ પ્રગટવી જોઈએ, કારણ કે એવી પૂર્ણ થકા પ્રીતિવિના
 સાક્ષાત્ પરમેશ્વર આત્મી કરોડો વખત ઉપદેશ આપે તોપણ
 ભક્ત શિષ્યને અસર થાય નહીં. ગુરુમાં પરમાત્મપણું સત્તાએ
 અનુભવવું અને તેમની દેશના ધવજ કરતાં શોભસજી વિકસે જોયે
 બાવ પ્રગટયો જોઈએ. ગુરુમાં પ્રભુ બાવ પ્રગટે તે ત્યારે સ્વપ્નામાં પણ
 ભક્ત શિષ્યોને ગુરુજી ઉપદેશ આપે તે અને ભાવત્ અવરથાની
 પેઠે સ્વપ્નાવરથામાં અંતરમાં ગુરુજી બોધ આપે છે. ગુરુજીનાં
 વચનો તેજ વેદો આગમ શાસ્ત્રો રૂપ જેને લાગે તે ભક્ત
 શિષ્યોના ઘાનુદાસ થવામાં મુક્તિ છે. અમ્યારી રમેલી શિષ્યો-
 પત્રિપત્રમાં શિષ્ય બ્રહ્મના પ્રવૃત્તિનું સ્તરી રીતે રચતી કારણ કરવામાં
 આવ્યું છે. શિષ્યોપત્રિપત્રને ગુરુમત્ર પૂર્વક જે ભક્ત શિષ્યો વાંચે
 છે, સમરે છે તે શિષ્યવરણ અધિકારી બની ઉચ્ચ ગુરુપદના અધિ-
 કારી બને છે. ભક્તોએ શિષ્યોએ સગુરુ હૃદયની પ્રેરણાનો સૂરમ
 ધ્વનિ શ્રવણ કરવાને ગુરુના હૃદયની સાથે પેલણું હૃદય બેઠક કરી

તેણે જોયું. સત્ય જાણ્યું. ગુરુના દૃઢ્યમાં ઉડેલા વિચારનારને તુલ્ય પોતાના દૃઢ્યમાં ઉતારી દે છે. ગુરુપરની પ્રેમ યદ્વાથી ભકત શિષ્યો પ્રતિબિંબ પાડે છે. તેના પર કાચબી અને તેના બચ્ચાંચોનું દૃષ્ટાંત નીચે મુજબ વ્યવહારમાં આવે છે. કાચબી દરિયામાં રહે છે તેને ઈંડા મૂકવાને વખત આવે છે ત્યારે દરિયાની બહાર રેલીના ઢમલામાં જોકે એ દાઢ ઉડે ખાડે કરી તેમાં ઈંડાં મૂકે છે અને તેના પર પા-
છી પૂજા થાય છે અને દરિયામાં ગાવી ઈંડાંના સંભાળી શુભ વિચારો કરીને ઈંડાં તરફ શુભ હેતુવાળા પ્રવાહ, વાત્સલ્ય પ્રવાહ વહેવડાવે છે, તેથી રેલીમાં રહેલાં ઈંડાં સેવાય છે ને પોષાય છે. કાચબી દરિયામાં રહી મન થકી ઈંડાંને શુભ હેતુવાળા વાત્સલ્ય પ્રવાહથી સેવે છે અને ઈંડાંની સુખે ધ્યેયધ્યાતા ધ્યાનના જોડાણથી જોકે રૂપ બની ભવે છે તેથી તેને ઈંડાં વિના રૂપુ અન્ય જાન રહેતું નથી કેટલોક સ્વિસે ઈંડાં પાડે છે તેની કાચબીને ખબર પડે છે તેથી તે ત્યાં ગાવી રેલી દૂર કરી-
ને ભચ્ચાંને દરિયામાં લેઈ આવે છે. જોયું ઈંડાં કાચબી મૂકે છે અને જો તેને મેંડા મારી નાખે છે તો તેનો વાત્સલ્ય પ્રવાહ તેનાં ઈંડાંને નહીં પહોંચવાથી ઈંડાં સડી ભવે છે તે પ્રમાણે ભકતો શિષ્યો જો ગુરુની કાચે યદ્વા પ્રેમપ્રવાહથી ગુરુની કાચે જોડાયે છે ત્યારે તે ગુરુની રૂપા પામી તેજો ઈંડાંમાંથી ભચ્ચાંની પોતે તેજો અન્તરાતમા બની પરામાત્મા બને છે. યદ્વા પ્રેમપ્રવાહથી ગુરુની કાચે રહી ગુરુ રૂપ થાય છે. ગુરુપર યદ્વા ભક્તિનો સવત્ર પ્રવાહ વહેવડાવીને ભકતો શિષ્યો પાકેટ અનુભવ જ્ઞાનને પામે છે અને પોતે ગુરુ બને છે. ગુરુ બને ભકતોની રચ્ચે યદ્વા પ્રેમને પ્રવાહ જો અટકી ભવે છે તો તેથી ભકત શિષ્યોની પ્રવૃત્તિ થતી બંધ પડી ભવે છે. ભકતોપર શિષ્યો પર ગુરુની રૂપાનો પ્રવાહ વહ્યા કરે છે. ભકતોમાં શિષ્યોમાં જ્યાં સુધી ગુરુપર પૂર્ણ યદ્વા પ્રેમ દેવ છે ત્યાં સુધી ગુરુની રૂપાનો પ્રવા-
હ ભકતશિષ્યો પર ભળેલ વહ્યા કરે છે તેથી ભકતોની શિષ્યોની સર્વથા ઉન્નતિ થાય છે. ભમરી જેમ ઠંડાને કોરી તેને ભમરી ભનવે છે તેમ ગુરુ પોતાના શિષ્યોને ભકતોને પેત્રાન્ત સરખા ભનવે છે.

આશ્રિત માસમાં ભમરી જેતરામાંથી ચણનાં પાંદડાં લાવે છે અને તે પાંદડાંને તેના બનાવેલા દરમાં મૂકે છે-પછી તે ઇંચલને લાવી પાંદડાંમાં મુકે છે પછી ભમરી પેલી ઇંચલને સેવે છે, ઇંચલને ચટકા મારે છે તેથી ઇંચલ પોતે ભમરીના રૂપમાં પરિણમે છે. શિષ્યો ભક્તો તે પ્રમાણે આત્મગુરૂથી સેવાઈને આત્મ ગુરૂરૂપ બને છે. ભમરી પોતે ઇંચલને ચટકા મારે છે ત્યારે ઇંચલ ભમરી થઈ જાય છે. ઇંચલ પોતે ભમરીનું ધ્યાન ધરે છે ત્યારે ભમરી બને છે, તેમ ભક્તોએ શિષ્યોએ ગુરૂનું ધ્યાન ધરવું જોઈએ અને ગુરૂના ચટકા આકરણ લાગે તો પણ તે સહવા જોઈએ. શલાટ કારીગર, એક પત્થરની આરસપાષાણની મૂર્તિ બનાવે છે તે મૂર્તિ બનાવવા માટે પત્થર આરસપાષાણને ભેટે છે, ઘટે છે. તેના પર બેસીને તેને ફૂટે છે અને પશ્ચાત્ સંસ્કારો આપી તેની પ્રતિમા બનાવે છે, પશ્ચાત્ એ પ્રતિમાને પ્રભુગુરૂની ચાલી તરીકે પૂજવામાં આવે છે. ગુરૂના હાથે ચઢેલા ભક્તોને અને શિષ્યોને પ્રથમ ગુરૂ થકી ખમવું પડે છે, ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું પડે છે, ગુરૂ પર પ્રેમ શ્રદ્ધા રાખીને ગુરૂની સેવામાં અનેક દુઃખો પડે, તે સહવા પડે છે, પશ્ચાત્ ગુરૂની પેડે આત્મા પૂજ્ય બને છે. એકલા એક જાણે હનુમાનને પુચ્છ્યું કે હે હનુમાન ! તું રામનો ભક્ત તરીકે વિશ્વમાં પ્રસિદ્ધ છે. ભક્તના રોમે રોમે પ્રભુ વસે છે તો તારા રોમે રોમે રામ હોય તો તું રામનો ખરો ભક્ત ગણાય, માટે રામ બતાવો!!! હનુમાને તેજ વખતે હાથની ચામડી ચીરી અને રોમે રોમે રામની મૂર્તિ પ્રત્યક્ષ દેખાડી તેથી રૂપિ પ્રસન્ન થયા અને હનુમાનને કહ્યું કે તું રામનો સત્યભક્ત છે. ગુરૂભક્ત એવા શિષ્યના રોમે રોમે ગુરૂબ્ધ-ક્ત હોય છે. ગુરૂભક્તની જ્યાં જ્યાં ઠરે છે ત્યાં તેને ગુરૂ દેખાય છે. ગુરૂ પર ધારણ કરેલ પ્રેમશ્રદ્ધામાં અનંતમણ્ડળ આકર્ષણ રહ્યું છે કે જે આકર્ષણના બલની આગળ કરોડો મણુ લોહચુંબકનું આકર્ષણ તે બાંહે સાગરની આગળ એક બિંદુસમાન છે. કરોડો વર્ષ સુધી તપ, જપ, વ્રત, નિયમ કરવાથી જે આત્માનો પ્રકાશ થાય છે, તેના કરતાં ગુરૂ પર પૂર્ણશ્રદ્ધા પ્રેમ રાખ્યાથી એક ક્ષણ માત્રમાં આત્મામાં અસં-

ખ્યગુણો પ્રકાશ થાય છે. ગુણપર પૂર્ણમદ્દા પ્રેમ મૂકવામાં તર્ક લુપ્તિ-
 વાદને દેશવટો આપવો જોઈએ. દુનિયાની રીત વા ખીજને દેશવટો
 આપવો જોઈએ. કાંઈ પોતાને ગાંઘા મૂખ વગેરે ચળો કહે તથા
 ઘણાં સંકટો પડે તોપણ તે સહવાં જોઈએ. કાંઈ પોતાને અધ્યક્ષાણુ
 કહી ખીજવે, મરકરી કરે, અપકીર્તિ કરે, તોપણ તેથી ગુરૂપરની
 શ્રદ્ધા પ્રીતિ વધવી જોઈએ પણ અંશભાગ ઘટવી ન જોઈએ, ગુરૂ માટે
 મરી પડવું જોઈએ, હનુમાને જેવી રીતે રામની સેવામાં જીવન
 અર્પું તેમ ગુરૂની સેવા કરવામાં જીવવાની વા મરવાની પરવા નહીં
 સખતાં આત્માપણું કરવું જોઈએ. સત્ય, દયા, અસ્તેય, બ્રહ્મચર્ય,
 સંતોષ વગેરે ગુણોને ખીસવવા જોઈએ. ગુરૂની આજ્ઞામાંજ સર્વ
 પ્રકારના ધર્મો માની તે પ્રમાણે બકત ચિખ્યોએ વર્તવું.
 મનુષ્યાત્મા જેમાં પોતાનું ચિત્ત રાખે છે તેવો તે બને છે. બકત
 ચિખ્ય જો ગુરૂમાં પોતાનું ચિત્ત રાખે છે તો તે ગુરૂ રૂપ બને છે.
 બ્રહ્મ ચિખ્યો પ્રથમ ગુરૂની સંજ્ઞામાં આવે છે અને ગુરૂ પર
 શ્રદ્ધા પ્રીતિ ધારણ કરે છે અને ગુરૂના ચિખ્ય બને છે એ પ્રમાણે
 ચિખ્ય થવાની પ્રથમ ભૂમિકા છે. બીજી ભૂમિકામાં મનની દયાને
 ગુરૂ આશ્રયનુસાર સુધારવામાં આવે છે, મનમાં ઘટી અનેક ટાંકા
 જોને ટાંકવામાં આવે છે, વિષયોની આસક્તિ અને વેસાચ ભાવ
 વચ્ચે કુદ જામવ થાય છે. ગુરૂ અને શ્રદ્ધા બન્નેની તુલનામાં
 આત્મા પ્રવૃત્તિ કરે છે. ત્રીજી ભૂમિકામાં શ્રદ્ધાને પરત્વે થાય છે.
 ગુરૂ રૂપ ઘડને આત્મા જીવે છે. પોતાના નામ રૂપનો શ્રદ્ધા દાણીને
 બકતો ચિખ્યો ગુરૂના નામ રૂપની સેવા કરે છે અને નામ રૂપની
 પેલી પાર રહેલ આત્મ ગુરૂ સ્વરૂપને નિહાળે છે. ચોથી ભૂમિકામાં
 પૂર્ણ અસ્તિત્વની પ્રાપ્તિ થાય છે. આત્મા પોતે પરમાત્મા સ્વરૂપ થવામાં
 સ્વની તૈયારીઓ લગભગ પૂરી કરી દે છે. ગુરૂ રૂપ પોતાના
 આત્માને અનુભવે છે આત્મા તેજ પરમાત્મા છે એવો પોતપોતાને
 અનુભવે છે. પાંચમી ભૂમિકામાં આત્મા ચિખ્ય મળી ગુરૂ રૂપ બની
 ઉપરે વચ્ચે ભૂમિકામાં દેવલ જ્ઞાની બની જીવનસુકત બને છે અને

ત્યાગ તથા શમથી તથા મત અનતથી મુક્ત પૂર્ણ સ્વતંત્ર પૂર્ણાનંદી
 બને છે. એકવાર પણ એ સફળરૂપે પર પૂર્ણ શ્રદ્ધાપ્રેમ ધારવામાં આવે
 છે તો ચક્રાત્ મુક્તિની પ્રાપ્તિ જ્યારે ત્યારે પણ ક્યા વિના રહેતી
 નથી. સફળરૂપે સેવા ભક્તિ કદાપિ નિષ્ફલ જની નથી. શુરૂ પર શ્રદ્ધા
 ભક્તિ વિનાની ઉપર ઉપરની મૃતિમસેવા ભક્તિથી આત્માનો વિકાસ
 મનો નથી, માટે આંતરિક સત્ય પ્રેમ શ્રદ્ધા ધારવી કે જેથી જડ
 પદાર્થોમાં શુભ શુદ્ધિ ન રહે. આત્માની શુદ્ધિ માટે શુરૂ જ્ઞાતામાં
 વર્તવું એજ સત્ય સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવાની કુચી છે. જે
 દોઢા આત્મા, મિશ્ર, પરલોક, ધ્રુવર માનના નથી તે દોઢા
 શુરૂની ભક્તિ સેવામાં અનાથ પ્રવૃત્તિવાળા છે. શુરૂદોઢી,
 શુરૂવિશ્વાસવાળી, શુરૂનિન્દક શુરૂની ઇર્ષ્યા કરનારા, શુરૂની
 અનુપમેનિતા સમજનારા દોઢાની સંગતિને ત્યાગ કરવો. શુરૂના
 સંપ્રેષને ઉલટો કહેનારાનો સંગ ન કરવો. શુરૂ પર કલંક અથવા
 નાર, હેલના કરનાર, શુરૂને તુચ્છ પામર સમજનારાનો સંગ ન કરવો.
 શુરૂ પર શ્રદ્ધા પ્રેમ ન બેને એવી પ્રથમ પ્રવૃત્તિ કરનાર અનુચોથી
 દોઢીને આલેખું. શુરૂના જેવું કૃપ ધરીને શુરૂથી વિમુખ કરવાની
 દોષલો કરનારા મિથ્યા દેવે અને દેવીઓથી શુશિખા ભક્તો કમળતા
 નથી. શુરૂ પરની શ્રદ્ધા ઉદયવા પ્રથમી ઇર્ષ્યાનું તિન્ન મન ધારકો
 નરૂથી જે જે જતી રીતો રમુ થાય તેના સામા જવાબો આપવા
 અને શ્રદ્ધા જાણે આપવા જેટલી શક્તિ ન હોય તો જાન રહેવું
 અથવા શ્રદ્ધા ધરના ઉપાયો લેવા. ઉત્તમ ભક્ત દોઢો પોતાના
 શુરૂની નિંદા કદાપિ અકર્મન મન કરે તો તે વખતે પોતાના બે
 કાનમાં આંતરીએ જાણી દે છે, પરંતુ શુરૂ નિંદાને કોઈ શબ્દ પણ
 કહે નહિવત્ત નથી. કલિયુગમાં નાલિય જડવારી પત્નદોષોના
 શ્રદ્ધા અલિય શુરૂ નિંદા ભક્તે થાય છે અને શુરૂની નિંદા કર-
 નાદોને અનેક રીતથી પગજાય કરે છે. શુરૂના અભારે નિંદામાં
 અંધકર પ્રસરે છે અને ધર્મધર્મની અવરથને નુકસાન થાય છે, તેથી
 શુરૂનિંદામાં અનુભવ મળી માન્યતાની અર્થાનિ પ્રસરે છે તેથી અર્થ

દેશોમાં પાપ પ્રગટે છે માટે સજ્જુ ભક્તોએ દેશસભ્ય સમાજ સંઘ
 કુટુંબની રક્ષા ઉન્નતિ ગાંતિ સુખ માટે ગુરુ વર્ગનો નાશ થતો જન-
 કલવો જોઈએ. સર્વ વિશ્વમાં ગુરુ વર્ગ પર પૂજ્યભાવ સદા પ્રીતિ
 કાયમ રહે એવા ઉપાયો લેવા જોઈએ. ગુરુએ જાણક મનુષ્યોને શિષ્ય
 ભક્તો બનાવવા અને ઉચ્ચ સ્વતંત્ર શુદ્ધ વ્યાપક ધર્મનો વિશ્વમાં પ્ર-
 ચાર કરવો. ગુરુની સાથે રહેલા કર્મના ઐક્યિકભાવને ગુરુને ઐક્યિ-
 કભાવ ન માનવો અને ઐક્યિકભાવના દોષનો ગુરુમાં આરોપ કરીને
 ગુરુનું શુદ્ધાત્મસ્વરૂપ ભૂલવું ન જોઈએ. ગુરુની ઐક્યિક ચૈધ્યાથી ગુરુ
 પર જાણવ ન જાયવો જોઈએ. આરબ્ધથી ઐક્યિક ભાવની પ્રવૃત્તિમાં
 શુભશુભભાવ ન જરૂર. ઐક્યિક આરબ્ધ કર્મમાં નિર્લેપપણે
 વર્તવું એ ગુરુનું આંતર કર્તવ્ય છે. કર્મપ્રવૃત્તિમાં જોઈને જ્ઞાતમ
 ગુરુના જોઈ ન માનવા જોઈએ અને જ્ઞાતમ ગુરુને સત્તાએ પરમાત્મ
 રૂપ માનીને તેમાં હથેલી ન થવું એવું જ્ઞાતમમાં સાપેક્ષનયથી
 પ્રત્યેષવામાં આવ્યું છે. જ્ઞાતમાની સાથે જ્યાં મુખી કર્મ છે ત્યાં મુખી
 દોષ દોષરહિત નથી, એવી સુદ્ધિશાખીને સર્વજીવેને દેખતાં સમજાવ
 રહે છે અને દોષના દોષ એવા તરફ વૃત્તિ થતી નથી. ગુરુપર મદા પ્રીતિ
 સખનાશઓએ ગુરુનું દોષ એવા તરફ હથ ન દેવું. પ્રવૃત્તિમાં મના-
 થતા મુલો અને દોષો જન્મેથી શુદ્ધ નિઃશ્વનય દ્રિષ્ટી એવાં ગુરુને
 જ્ઞાતમા ન્યાય છે અને સ્વાત્મ ગુરુ પદ ન્યાય છે એમ શુદ્ધોપયોગ
 શાખીને નિર્લેપપણું પ્રવૃત્ત કરવું. જ્ઞાતમાનો શુદ્ધોપયોગ એજ જ્ઞાતમ
 ગુરુની શુદ્ધ ભક્તિ શુદ્ધ સેવ શુદ્ધ ધ્યાન છે. શુદ્ધાત્મભાવની દ્રિષ્ટી
 સર્વ દોષોને દેખવા અને લને તેટલી તેવી આંતરથી પ્રવૃત્તિ કરવી.
 શુદ્ધાત્મા એજ શુદ્ધાત્મ મદાવીર છે અને એજ શુદ્ધાત્મ ગુરુ છે.
 સત્તાએ ગુરુ તથા પેતાના ગુરુ, શુદ્ધાત્મમદાવીર છે અને વ્યક્તિ-
 ભાવે શુદ્ધાત્મ મદાવીર લને છે. સર્વ પ્રકારના કષાયોને જીતવામાં
 મદાવીરપણું છે અને ગુરુના ચરણે રહી પરમ શુદ્ધાત્મ
 મદાવીરત્વ પ્રાપ્ત કરવું એજ ભક્તોનું શિષ્યોનું કર્તવ્ય છે.
 વિશ્વમાં ગુરુથી રાજની પરજેસા પ્રવર્તે છે અને ધર્મની પરજેસ

પ્રવર્તે' છે. સદ્ગુરુનો ઉપદેશ છે કે ભક્તોએ શિષ્યોએ બાહ્યાંતર જડ વિષયોની આસક્તિનો ત્યાગ કરવો, વિશ્વમાં અહિંસા ધર્મ' હેલાવવો. સત્ય વસ્તુ અને સત્ય માનવું, ચોરી કરવી નહીં અને કરાવવી નહિ, વ્યભિચાર કર્મનો મન વાણી કાયાથી ત્યાગ કરવો, પરમીને માં જેન પુત્રી સમાન ગણવી, ધનાદિકમાં સંતોષ રાખવો, ધનાદિકની મૂંઝાનો ત્યાગ કરવો, ધાર્મિક વિચારચારોમાં સંકુચિત દૃષ્ટિ ન રાખવી, ધર્મ મતભેદે કષાયની ઉદીરણ ન કરવી, પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી, અસત્ય દ્વંડુલોનો ત્યાગ કરવો, ગુરુની કૃપાબળે કામાદિ વાસનાનો સર્વથા નાશ થાય એવી આત્મ ભાવના ભાવવી, મોહની પ્રકૃતિનો જથ કરવો, રાગ દ્વેષને છૂતવાનો અભ્યાસ કરવો, ગુરુકુળ-વાસમાં રહીને ગુરુ પાસેથી અનુભવ જ્ઞાન મેળવવું, ધર્મના અનેક મતભેદોમાંથી સાપેક્ષાએ સત્યને ઢેખવું અને વિશ્વલોકોને સત્ય ઢેખાડવું, સર્વ પ્રકારના ભિન્ન ભિન્ન પ્રકૃતિવાળા લોકોની સાથે હળી મળીને મૈત્રી ભાવથી વર્તવું, સદ્ગુરુની સલાહ લેઈને વ્યાવહારિક ધાર્મિક કર્તવ્યોમાં પ્રવૃત્ત થવું, કેશ સમાજ સંઘ જ્ઞાતિ કુટુંબ સાધુ સંતની અનેક પ્રકારે ઉપયોગી સેવા કરવી, સર્વ વિશ્વલોકોમાં એકથ વધે એવા સદ્વિચારોનો ફેલાવો કરવો, તીર્થ'કર પરમાત્મ મહાવીર કેવળાં અમૃત વચનોનું સ્મરણ કરી તે પ્રમાણે યથાશક્તિ પ્રવર્તવું, ગુરુના સદ્ વિચારોનો સર્વ વિશ્વમાં પ્રચાર કરવા સર્વથા આત્મભોગ આપવો, જૈનધર્મનાં વ્યાપક ધર્મ શિક્ષણોનો સર્વત્ર પ્રચાર કરવો, ગુરુની સેવા ભક્તિ કરતાં સર્વ ધર્મની સેવા ભક્તિ ધાય છે એવા નિશ્ચયથી વર્તવું, દોષી અપરાધી છૂટા પર કડ્ડાભાવ રાખવો, ઇન્દ્રિયો અને મનને આત્માના તાબે રાખવું, ગૃહસ્થધર્મ અને ત્યાગીધર્મ એ જન્મે ધર્મ પેકી જે ધર્મ પાળી શકાય તે આદરવો, સ્વાધિકારે કર્તવ્ય કર્મો કરવાં, દુર્જન યતુઓની શુદ્ધિ થાય તેવી પ્રવૃત્તિ કરવી, ગરીબ અશક્ત નિર્ધન ભૂખ્યાંતરસ્યાંઓને સ્વાધિકારે યથાશક્તિ સહાય કરવી, હરદોશ દુર્ગુણો ત્યાગવા અને સદ્ગુણો પ્રાપ્ત કરવા માટે સદ્ગુરુનું ચરણ સ્વીકારી વર્તવું, સંતોની સેવાયાકરી

રવી, ગુણી મનુષ્યોના ગુણ ગ્રહણ, દુર્ગુણી મનુષ્યોની નામ દહને
 નેંદ્ર ન કરવી, આત્મભજન ફેરવવું, કે.ઈ.પણ કર્તવ્ય કર્મમાં મડદાસ
 ન બનવું, ગુરૂની આજ્ઞામાં વિચર ન કરવો, માતૃપિતા વૃદ્ધજનોની
 સેવા કરવી, સર્વલોકોને સત્ય તરફ વાળવા પ્રયત્ન કરવો, દરદોષ
 સદુદ્યમ કરવો, કોઈના ખૂતામાં ભાગ ન લેવો, પાપીઓ ઉપર પણ
 હિંસક ભાવ ન રાખવો; પરંતુ તેઓને સ્વાધિકારે શિક્ષા
 આપવી, પોતાના ગુણોની પ્રસંશા ન કરવી તથા હિંમ્યાથી
 અન્યલોકોના ગુણોને અવગણવું ને દર્શાવવા. વિચારલેઈની વિવિધતા
 ભેદી તેમાં એકતા ભેદી પરંતુ ત્યાં દ્વેષભાવ ન કરવો, અન્યગુણો
 તરફ ગુણાનુભવ દ્રિષ્ટી વર્તવું, પોતાના ગુણોને ગુણરામ દ્રિષ્ટી
 ભેદી હોય અને વર્તતા હોય તેવા સાધુઓનું વંદન પૂજન કરવું,
 પોતાના ગુણો અજતદેવિનિન્દક એવા અન્ય ગુણોની સંમતિ
 ન કરવી, તેમજ તેઓપર દ્વેષભાવપણ ન કરવો, પોતાના ત્યાગી ગુણો
 ચારંચાર દર્શન વંદન કરવા પરદેશ જવું, પોતાના ગુણો અપુણ્યોની
 સેવાભક્તિ કરવી, નીતિથી વ્યાપાર આદિ પ્રવૃત્તિ કરવી, પોતાના
 ગુણો બકત શિષ્યોના હસાનુદાસ બનવું અને તેઓને આત્મવત્
 ગણવા. ગુણભક્તોને આજ્ઞાવિકાદિમાં સહાય કરવી અને સંકટમાં તેઓને
 પૂર્ણ સહાય આપવી. ગુણી ભ્રમવાર્ધકતાં ગુણો દર્શન તથા વંદન કરીને
 ભોજન લેવું તથા ગુણભક્તોની તપાસ કરી તેઓની બકિત કરી ખાવું.
 ગુણો દેશ શાહાનુસારે અલ્પહાનિ અને ગદાગ્રામની દ્રિષ્ટી સ્વતંત્ર
 પણ પ્રવૃત્તિ કરે છે, તેમાં શિષ્ય ભક્તોએ પોતાની અલ્પબુદ્ધિથી
 હઠાપણ ન કરવું પરંતુ તે જાળવવું ગુણો વિનય કરી જ્ઞાન લેવું.
 ગુણો રીસ ઉપજે એવી પ્રવૃત્તિથી દૂર રહેવું ગુણી સાથે નકામી
 જાળવની માયાશૂટ ન કરવી. તેઓ સહેજે જો કંઈ બેઠીને ઉપદેશ
 દે તેનું સ્વલ્પ કરવું. ગુણી સાથે કોઈ પણ જાતના વિચારોનો
 કદાચેહ ન કરવો. ગુણી જાનથી જાળવેમાં માયું ન મારવું. ગુણો
 પોતાના પર કૃપાભાવ રહે એવી રીતે વર્તવું. ગુણ સેવાથી દેશ-
 રાજ્યાદિની સેવા અધિક નથી. ગુણી સેવાથી આ ભવમાં

વગેરેની કીર્તિ વગેરેની પ્રાપ્તિ થાય છે. ગુરૂની આજ્ઞાનુસાર ધર્મ
 પુસ્તકો વાંચવાં, શારીરિક માનસિક અરોગ્ય જાળવવું. શરીરનું આરોગ્ય
 જગડે એવો આહાર ન કરવો. ગુરૂની આજ્ઞાપૂર્વક દેશ, ઠેકાણું, સંપર્ક
 રાષ્ટ્રમાનની ઉન્નતિમાં યથાશક્તિ ભાગ લેવો. જ્ઞાની ભક્ત શિષ્યો,
 સર્વ લોકોનું વિશેષ હિત કરી શકે છે. જ્ઞાન જોડીમાં તાણાતાણ
 ન કરવી. કૃષ્ણ થાય નહીં અને નકામો કલેશ થાય એવી જાતની
 વાર્તા ન કરવી. જેની પાસે બેસવાથી ગુણો તરફ રુચિ થાય અને
 રક્ષ પ્રગટે તેની પાસે બેસવું. કોઈનાથી ઉતરાણું નહીં. પૂર્ત દુર્જન
 લોકોને સુધારવા પ્રયત્ન કરવો પરંતુ તે કાર્ય પોતાની શક્તિ બદલ
 રતું હોયતો તેમાં પ્રવૃત્તિ ન કરવી. ગુરૂએ દેશ કાજાનુસારે અમુક
 કરવું જોઈએ અને અમુક ન કરવું જોઈએ એમ ગુરૂપર પૂર્ણ
 શ્રદ્ધા પ્રેમ રાખનારાઓથી વિચારાતું નથી અને જોઈ
 શકાતું નથી. ગુરૂનું કામ ગુરૂ જાણે, તેઓ જ્ઞાની છે, તેમની
 અપેક્ષાઓ તે જાણે, એમ માની ભક્તોએ તથા શિષ્યોએ પ્રવ-
 ત્તવું. ગુરૂની સાથે વિનયથી સર્વ જાળતનો પ્રતિભા કરવો.
 ગુરૂનું મન પ્રસન્ન હોય ત્યારે કેટલીક જાળતોના પ્રતિભા કરવા
 યોગ્ય હોય તે કરવા. ગુરૂનું મન પારખીને વર્તવું અને તેમની પ્રેમ-
 જાળના છતવી એક વિના ધ્યાન પાકતું નથી. ગુરૂ વિના જ્ઞાન
 નથી. ગુરૂ માથે પાસણ ક્યાં વિના જીવવું તે મરણ છે. ગુરૂના
 હૃદયમાં પ્રભુને જોવા અને ગુરૂના ઉપદેશમાં પ્રભુનો ઉપદેશ અનુભવ-
 વો. ગુરૂ ગીતમાં ગુરૂ ભક્તિ અને ગુરૂ ભક્તોનું સ્વરૂપ દર્શાવવામાં
 આગ્યું છે. ગુરૂ ગીત અન્યમાં જોયેને સૌંદર્ય કાવ્ય ॥ તેમાં ભજાને
 ભક્તિનું સ્વરૂપ છે. ગુરૂ ભક્તિમાં ભક્તની કેવી દશા હોય ॥ તે
 વર્ણવી છે. ભક્ત સ્વરૂપ અન્યમાં જોયેને પાંચ કાવ્ય છે તેના નામ
 પ્રમાણે તેમાં ગુણો છે તેમાં આલંકારિક સ્વમંતવ્ય પરિભાષાએ
 આત્મગુરૂ અને દીક્ષાગુરૂનું વર્ણન કરવામાં આગ્યું છે અને ભક્તોના
 ગુણકર્મોના પ્રકાર કરવામાં આગ્યો છે, જેવા જેવા હૃદયમાં ઉદ્ભવે
 પ્રગટયા તેવા ઉદ્ભવોને ગુર્જર કાવ્ય વાક્યમાં આલેખ્યા છે, તેનો

માન દોઢાં. વચચકિત હાલ છે. અને આત્માના અનંત ગુણ પદ્મા-
 યોને પૂર્વ અવિભાવ રૂપ કુકિત પાને પામે. ગુરૂમીત ગુંદલી
 સંત્રદમાંની દેટલીક જાગતો ન સમજાય વા તેમાં વિરોધ હાનેતો
 અધ્યાત્મમાંની યોગદાની સર્વનયસાપેક્ષતાની ગુરૂની પાસેથી વિનય
 કરી ખુલાસો મેળવવો, અથવા અમારી પાસે રૂબરૂમાં ખુલાસો મેળવવો.
 દાની ગુણી મનુષ્યે સર્વ વિચારોને કાપેરી સમજીને વિરોધ જાવ-
 ને દાની દેહ અને અવિરોધ જાવે. જાવથી સત્ત્વ મહત્ત્વ
 કરી જાકિત યોગના યોગી જની આત્માને પરમાત્મા જાનવે છે.
 ધર્મ ગુરૂએ અધર્મ કાપ્યોને ત્યાગ કરે છે અને પ્રયત્ન ધર્મ
 કાપ્યોને. ગુરૂએ ઉપયોગ કરે છે અને ઉત્તરનું દિગ્ધે જતો છે
 ત્યારે અધુનાકાપ્યોને વાપરતા નથી. સંધર્મ રક્ષણે પ્રય-
 ત્નાકાપ્યોને કરે છે. દેવગુરૂ સંધર્મ રક્ષણે આત્મ રક્ષણે જે
 કાપ્યો કરવામાં આવે છે તે પ્રયત્ન કાપ્યો જાણવા. ગુરૂએ પ્રયત્ન
 કાપ્યો કરે વા ન કરે તેમાં તે સ્વતંત્ર છે, કારણ કે તેઓ દ્રવ્ય રિત
 કાલ જાવથી અવધાનિ અને જાદુ ધર્મ યાવ તેમ પ્રવર્તનરા છે.
 પ્રયત્ન ધર્મ પ્રવૃત્તિને ગુણીત્વાએ સ્થાપન તરીકે વાપરે છે તેમાં
 ધિયોએ દેવ દિગ્ધે દેવનું નહીં જરૂર તેમાં ગુરૂદિગ્ધે અપેક્ષાએ
 વિચાર કરવો કે જોયો ગુરૂદ આત્મકોને જાણવા આવે પ્રયત્ન
 માલથી ગુરૂદ કાપ્યો ધર્મિ કિંકરુ તેવાની પ્રવૃત્તિ રીતિ છે અને
 તેથી અર્થદોષીનું કાપ્યો થકું જાવ છે અને થયે. ગુરૂદમ
 પૂર્વ ધર્મિ કિંકરુને જાણવે જાણેને જાણે કાપ્યો, ગુરૂદનાં
 સ્વાધ્યે જાણવાં અને અત્માની ઉન્નતિમાં ગુરૂદને જાણુક
 સંજ્ઞ સરજ કરી પ્રવર્તનું. ગુરૂની સેવા જાકિત કરીને જે
 જાન પ્રાપ્ત કરવામાં આવે છે તે જાન જા જાવમાં અને
 જાનમાં સ્થિત રહે છે. ગુરૂને સેવા જાકિત વિનયનું વ્યવસ્થા
 અપર સાંભળેનું જાન જાવેનું ઉપદેશનું અને ગુરૂનિ અપર વિનયનું
 છે, જાવે અત્માદિગ્ધો જાવે અત્માદિ પ્રવૃત્તિ પ્રયત્ને ગુરૂની
 વતી અત્માદિ ગુરૂને પ્રવૃત્તિ કરવી. જે પ્રયત્ને વર્તવથી

વિશ્વકોહેનું કમ્યાણ છે એમ પૂર્ણ વિશ્વાસવાળા મધ્ય પ્રવર્તનું બાલવાન
 વરધાથી ગુરૂના ભક્તશિષ્યબનવાથી અભ્યભિચારિ શ્રદ્ધા પ્રેમની પ્રાપ્તિ
 થાય છે. બદ્ધ્યાવરધામાં ગુરૂપર જેવો શ્રદ્ધા પ્રેમ જામે છે તેવો
 પશ્ચાત્ જામે વા ન જામે તેનો નિયમ નથી. ગુરૂ સર્વદંશીય જ્ઞાની
 હોય છે તે ભક્તશિષ્યોને અનંત જ્ઞાનાદિ ગુણોનો લાભ મળે છે.
 ગુરૂપર શ્રદ્ધા ભક્તિ હોય છે તોજ ગુરૂની પોતાની શુદ્ધતા થાય છે.
 અમારી બનાવેલી સંસ્કૃત ભાષામાં ગુરૂગીતા છે તેમાં
 ગુરૂસ્વરૂપનું આધ્યાત્મિક દષ્ટિએ વર્ણન કરવામાં આમ્યું છે, ઉચ્ચ
 આધ્યાત્મિક જ્ઞાની ભક્તો તેના અધિકારી છે ગુરૂગીતાનું ગીતાર્થ
 ગુરૂદાશ પરિશીલન થતાં આધ્યાત્મ દષ્ટિએ ગુરૂનું સ્વરૂપ એવું તો
 સાપેક્ષ ભાવમય સમજાય છે કે જેથી ગુરૂપર કદિ શંકા રહેતી નથી
 અને ગુરૂની ભક્તિ કરવામાં અનંત ગુણ ઉત્સાહ ખીરમા કરે છે
 પશ્ચાત્ આત્મજીવન પ્રગટે છે અને નિરાશામય મૃત્યુ જીવન રહેતું
 નથી અને નિઃશંક નિર્જંમ સ્વતંત્ર શુદ્ધ એવા આત્મસ્વરૂપનો અનુ-
 ભવ આવે છે. ગુરૂગીત ગુંદણી સંપ્રદાયે શ્રદ્ધાગુ પ્રેમીજનો વાંચ્યો
 તો તેઓમાં અવશ્ય ગુરૂપરની ભક્તિને આભિર્ભાવ થયો. ગુરૂપર
 શ્રદ્ધાભક્તિ થતાં નૈસર્ગિક આત્માનંદની પ્રાપ્તિ થાય છે. બાહ્ય
 શ્રદ્ધા પ્રતીભક્ત શિષ્યોની ભક્તિ કલિકાલમાં ગયે અને તેઓ નાસ્તિક
 જડવાદી કુતર્કીઓથી બચે તથા ધર્મમાર્ગથી પતિત ન થાય તે માટે
 સ્વેચ્છાગરમય ગુરૂગીતો પ્રગટ્યાં છે. કલિકાલમાં નાસ્તિક જડવાદી
 લોકોના દુષ્કર્મ આક્રમદોષથી બાહ્ય ભક્ત શિષ્યોનું તે રક્ષણ કર્યો.
 આધ્યાત્મજ્ઞાન સમાન કોઈ જ્ઞાન નથી. ગુરૂ સમાન કોઈ આધાર નથી.
 ગુરૂગીત સમાન કોઈ ગીત નથી. ભક્તિ સમાન કોઈ સં-
 ક્રિય નથી. જેઓ પૂર્વે જાના સંસ્કારી ધર્મી જીવો છે અને જે
 પ્રગટ્યો તેઓને ગુરૂભક્તિમાં આ પ્રાપ્ત અત્યંત ઉપયોગી થયો.
 શ્રી સત્ગુરૂની પાસે શ્રી જગદગ્ય સંધારણ કરી ગુરૂ ભરવા વિના
 એક મીઠાઈ આત્મજ્ઞાની ગુરૂ પાસે ધર્મશાસ્ત્રોનું અધ્યયન કરવું.
 ગુરૂની પાસે રહેતાં પ્રમુખજાત અનેક પ્રકારનાં આનુભવિક શિક્ષણો

મળે છે અને ગુરૂની મહત્તા સમજવાનો આનુભવિક પ્રસંગ પ્રાપ્ત થાય છે. શિષ્યે સદા ગુરૂના આશયો જાળવવા પ્રયત્ન કરવો. કોઈ જાણતના લીધે શિષ્ય ભક્ત પર ગુરૂની અપ્રસન્નતા વિમુખતા થઈ હોય તો ગુરૂ પર અત્યંત પ્રેમ વિશ્વાસ અને ગુરૂ પ્રતિ પોતાનું વિનયાર્થિક કર્તવ્ય હોય છે તો પુનઃ ગુરૂની કૃપા પ્રાપ્ત થયા વિના રહેતી નથી. પોતાની ભૂલ કબૂલ કરવાથી અને માફી માગવાથી ભક્ત શિષ્યોપર ગુરૂઓ પ્રસન્ન રહે છે. ગુરૂની આગળ જે કંઈ ભૂલ મન રાખીને વર્તે છે તથા મનમાં અવિશ્વાસ રાખી વર્તે છે તેના પર ગુરૂની આંતરિક કૃપા હોતી નથી. ગુરૂને મન આધ્યાત્મી ગુરૂનું મન લેવાય છે. ગુરૂની આમળ હૃદય પુરુષ કંઈથી ભક્ત શિષ્યોની આમળ ગુરૂનું હૃદય પુરુષ યાય છે. ગુરૂ પર પૂર્ણ પ્રેમ મહાના બળે ગુરૂ જે મોન હોય છે તોપણ તેમની તરફથી હૃદયમાં જ્ઞાન મળે છે અને ભક્ત શિષ્યાત્માઓની સર્વથા ઉન્નતિ ધાય છે. ગુરૂ પરની પૂર્ણ મહા પ્રીતિમાં જનંતગણુ બળ અને જનંતગણી આકર્ષક પ્રેરક આકર્ષક શક્તિ છે કે જેનાથી ગુરૂ અપ્રત્યક્ષ હોય છે, દૂર હોય છે તોપણ ભક્ત શિષ્યાત્માઓની સૂક્ષ્મ દૃષ્ટિએ સર્વથા આત્મોન્નતિ ધાય છે. પ્રમાણિક પૂર્ણ પ્રેમી વિશ્વાસી શિષ્યોથી જ્યારે ગુરૂઓ ઉભરાઈ જાય ત્યારે આર્થ લોકોની સર્વપ્રકારની ઉન્નતિ થયે. આર્થલોકોએ ભૂંડ્યા ત્યાંથી ફરીથી મલ્લુનું જોઈએ. ધર્મગુરૂઓ મહાત્મા યોગીઓ પોતાનાં શિષ્ય ભક્તોને પ્રત્યક્ષ રૂપમાં અને પરોક્ષમાં પ્રત્યક્ષ અને શ્રુતસૂત્રોતિએ અને કરીતિએ સહાય કરે છે. તે સહાયને ભક્તો અને શિષ્યો કેટલીક વખત તો જાણવાને પણ શક્તિમાન થતા નથી. ગુરૂઓ શિષ્યોની ભૂલો માટે તેઓને કહુક વચનો દે છે, ધમકાવે છે પરંતુ તેઓનાં હૃદયો તો શિષ્ય ભક્તોપર કૃપા રસથી છલોછલ ભરાઈ ગયેલાં હોય છે. કોઈ શિષ્ય ભક્તો જ્યારે ગુરૂની ભૂલો, કોઈ દેખવા ઉભરી દષ્ટિ પારે છે ત્યારે ગુરૂઓ ઉઘટે ન ચાલે તેઓની ઉપેક્ષા કરે છે અને બીજી તરફ પોતાનું ધ્યાન વાળે છે. સુરી ગુરૂઓ અને સુરી ભક્તો એમ બંને પ્રકારના

ગુરૂઓ અને ભક્ત શિષ્યો બનેલા હોય છે અને પાછળથી તેઓ ગુરૂના
 વેરી સનુઓ બને છે તો પણ તેઓનું તે મનથી અંશમાત્ર અલિન ચિંતવતા
 નથી. તમો ગુરૂ ભક્ત શિષ્યો જ્યારે હુષ્ટ સનુઓના રૂપમાં દેશવર્ષ ભાષ
 છે ત્યારે તેઓની સાથે આમુરી ગુરૂઓ પણ શરૂં પ્રતિ શાઠ્યમ્ જેવું
 વર્તન રાખે છે તથા સાષ આપીને શિષ્ય ભક્તોનું ભુરૂં પણ કરી શકે છે.
 સુત્રી શિષ્ય ભક્તો પ્રજાતે પણ ગુરૂનો નિરસ્કાર પામતાં તથા ગુરૂની
 વિરુદ્ધતા દેખતાં તેઓની નિંદા અપમાન ભુરૂં કરવા પ્રયત્ન કરતા
 નથી અને તેઓની સવંદા સ્તુતિ કરે છે અને તેઓ માટે સર્વ
 અવશ્યમાં પણ ઉપકાર સમરીને તેઓ માટે સર્વ સ્વાર્થ ભુરૂં
 કરે છે. આમુરી શિષ્ય ભક્તો તેમાં ભુરૂં પ્રકારના હોય છે.
 ગુરૂઓ, ભક્તોનો અને શિષ્યોનો ઉદ્ધાર કરવા માટે અવતારો પણ લે
 છે. ગુરૂઓ સાતમા માળ પર ચડેલા હોય છે તો પણ તેઓ ભક્ત
 શિષ્યોના પૂર્ણ પ્રમથી પહેલા બીજા માળ સુધી અને ઊંચ જમીન
 તળીયા સુધી હોડા ઉતરીને પેતાની દરજ્જા જમરે ન અને શિષ્યોને,
 ભક્તોને ઉદ્ધાર કરે છે. અજ્ઞાની શિષ્ય ભક્તો પેતાના ગુરૂઓની
 દયાનો ખ્યાલ કરવા સમર્થ થતા નથી, તેથી તેઓ દેહદાત્રી વખત
 ગુરૂને પેતાના જેવા નહીં લે છે અથવા તેઓ પેતાના પામંથી
 લૂંછેલા નહીં લે છે તેથી તેઓ પેતાના આત્માની સંજિયોને પૂર્ણ
 વિકાસવામાં પેતાના ગુરૂની કૃપાને મેળવી શકતા નથી. યોગદ ઈન્દ્રો
 ચક્રાવમાન કરવા આવે તો પણ જે ભક્તો શિષ્યો પેતાના ગુરૂની
 શ્રદ્ધા પ્રીતિ ભક્તિથી ચક્રાવમાન થતા નથી અને ગુરૂના સદુપદેશ
 વિચારોમાં ગુરૂના શબ્દોમાં તથા ગ્રંથોમાં પૂર્ણ વિશ્વાસ લાવી વર્તે
 છે. તેઓ વિદ્યુત્ કાળાં અનંતગુણોને પેતાના આત્માને પ્રકાશ
 કરી શકે છે. ગુરૂની જાહેર મુખ્યોત્તમાં ગમન કરી ત્રિપિપ્પરક સ્વ-
 સ્તિક કરી કમ મૂરૂ ગુરૂને વંદી પૂજી ગુરૂને ગુરૂ તરીકે ધારણ કરવા.
 ગુરૂ પહેલો ગુરૂમંત્ર લેવો. ગુરૂનો પેતાના શરીર પર દસ્ત સ્થાપન
 કરવો. જલકેપ કરવો. ભક્તપણની શિષ્યવધાની ગુરૂ દીક્ષા
 અંગીકાર કરવો. ગુરૂના મુખથી રાત્રિ શરૂ થાય તેવું આત્મદાન

મેગવણ અને ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે સ્વધિકારે ગૃહસ્થાવસ્થા અધવા
 ત્યાગાવસ્થાનો આદર કરવો. ગમે તે અવસ્થામાં રહીને ગુરૂની
 ભક્તિ કરવાથી પરમાત્મપદની પ્રાપ્તિ અવરૂપ થાય છે.
 ઉત્તરાધ્યયન વગેરે સૂત્રોમાં આગમોમાં ગુરૂએના અને શિષ્યોના અપૂર્વ
 સંબંધનું પ્રતિપાદન કરવામાં આવ્યું છે. અવિનયી ગુરૂદ્રોહી શિષ્ય
 થોવાના ગુરૂથી વિરૂદ્ધવર્તી કુલ્લવાલુકની પેઠે દુર્મતિને પામે છે તેનું
 વર્ણન શ્રીઉત્તરાધ્યયન સૂત્રમાં છે. વેદિકશાસ્ત્રોમાં ગુરૂ અને શિષ્યનો
 અપૂર્વ સંબંધ વર્ણવવામાં આવ્યો છે. ખાદ્યશાસ્ત્રમાં, મુશ્કમળી
 શાસ્ત્રોમાં અને ખીસ્તિશાસ્ત્રોમાં ગુરૂ અને શિષ્યનો ધર્મસંબંધ વર્ણ-
 વ્યો છે. બકતોમાં અને શિષ્યોમાં ગુરૂમાટે અપૂર્વ પ્રેમસદ્બાળ હોવો
 જોઈએ. લેનધર્મિક શાસ્ત્રોમાં ગુરૂ અને શિષ્યોના સંબંધની અનેક
 વાર્તાઓ છે. હકકદામક ન કરતાં સર્વધર્મશાસ્ત્રોમાંથી સત્યસાર અ-
 વલોકવો. ગુરૂના દૃશ્યમાંથી શિષ્યબકતોના માટે જે જે ઉપદેશ નીકળે
 તે વેદો, જ્ઞાનમોચાસો, કુરાનો અને બાઈબલો છે એમ માનનારા-
 એના દૃશ્યમાં પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર થાય છે. આત્મા તેજ પર-
 માત્મ છે. અપ્પા મંગ વરમપ્પા, તદ્દા મળ્યં હંત્યાદિ વાક્યોથી
 આત્માની અનંતચક્રિતનો વિશ્વાસ કરે. હું ગુરૂ અને પરમાત્માને
 જામીશ, જે ધર્મ તે કરવા સમર્થ છું એવો વિશ્વાસ રાખે. ગુરૂની
 ભક્તિ કરી આત્મા સ્વયંદુઃ તથા પરમેશ્વર બને છે એવો હક
 વિશ્વાસ રાખે. ગુરૂને ઉપદેશ અને શિષ્યનું તે પ્રમાણે વર્તણું તેજ
 મુક્તિ માટે છે. ગુરૂ કહે તેજ ધર્મ છે તેમનાપર વિશ્વાસ સખીને
 વર્તવાથી બુદ્ધિ વધશે નહીં. ગુરૂને મુખી પ્રગતિ માર્ગમાં એક પગકું
 પગ આગળ ચાલી રાખે નહીં. ગુરૂ પ્રવણ ન હોય તે વખતે
 તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે પુરુષો વાંચે અને ગુરૂનું જ્ઞાન મહો-
 પૂર્વસવના ગુરૂ શિષ્ય સંસાર સંબંધથી ગુરૂ અને શિષ્ય એકબીજાને
 રેખાંતની રીતે આ ભવમાં એકબી હોય અને પુનઃ ગુરૂ શિષ્યના
 સ્વર્ગીય સંબંધથી એકબીને જોયું છે, તેમાં કદિ વિચ્છે
 નન્નેનો ગુરૂ શિષ્ય સંબંધ તૂટેલો નથી અને પરબ્રહ્મ બની

ગુરૂમાં અને શિષ્યમાં અલોક આવ, સ્વર્ગીય જ્ઞાન અને પ્રેમથી બન્નેનું
 ઐક્ય વર્તે ॥ તેનો રસારવાદ લેવાને સામાન્ય કોટિના મનુષ્યો અધિ
 કરી નથી ગુરૂ શિષ્ય પ્રેમ અને બન્નેને આત્મીય સંબંધ હોયછે ત્યાં
 પ્રત્યક્ષ પ્રભુ પ્રાપ્તિ અને સુકિત છે. અપ્રમત્ત મહાયોગી ગુરૂઓને
 શિષ્ય ભક્તો કરવાનો મોહ હોતોજ નથી. તેઓ જેઓનો ઉદ્ધાર કર
 વાને ઇચ્છેછે તથા જેઓ પોતાની ગુરૂતાને ભણેછે તેઓને તેમકતો વા
 શિષ્યો બનાવેછે. બૂખ્યો જાણજુ હોય તથા તે જંગલ હતરીને ગ્રામ
 માં આવ્યો હોયઅને તેને ધેત્રવ લાડુ ખાવા મળેતો નેટલો તેને આનંદ
 થાય તેના અધિક અધિક હર્ષ જેને ગુરૂ દેખતાં પ્રગટ્યો હોય છે
 અને ગુરૂને દેખતાં જેની રામ સણ વિકરવર થાયછે તે ગુરૂનો ભક્ત
 શિષ્ય બનવાનો ખરો અધિકારી બનેછે. ધનરાજ્ય સત્તાના જ્ઞાનથી
 ગુરૂ આત્મજ્ઞાન આપી શકતા નથી. ગુરૂજી ધર્મજ્ઞાનને વેચી શકતા
 નથી તથા તે ભયથી અન્યને આપી શકતા નથી. ગુરૂની સેવા કરતાં
 કરતાં સહેજે ગુરૂ જે શિષ્ય ભક્તોને આત્માનાં રહસ્યો સમજાવે
 છે અને સહેજે તેઓ જે અનુભવજ્ઞાન મેળવે છે તે સત્ય જ્ઞાન છે.
 ગુરૂ પાસે ધણાં વર્ષ રહેવાથી અનુક્રમે અનુભવજ્ઞાન થાય છે. તેની
 પ્રાપ્તિ માટે પરમ ભક્ત શિષ્યોપર મહાગુરૂની કૃપા ઉતરે.
 ગુરૂગીત ગુંદણી સંપ્રદાયે પ્રારંભ વિભવપુરમાં સં. ૧૬૭૬ ના વેશાખ
 માસમાં કરવામાં આવ્યો હતો. વિભવપુરથી વેશાખ સુદિ ૬ થમે રણા-
 સજુ વિહાર કયો હતો. કલિયુગમાં ગુરૂ પ્રેમ મુખીનાં કાવ્યોની
 વિભવપુરમાં રચના કરવામાં આવી હતી. પશ્ચાત્ રણાસજુ, લોદરામાં
 ગુરૂપામવાની ભક્તિના શિષ્ય કવાળા કાવ્યો મુખીનો રચનાકર-
 વામાં આવી હતી. ગુરૂપૂર્ણિમા પૂજાથી માંડીને ગુરૂગીત ગ્રંથના કાવ્યની
 સમાપ્તિ તથા મહાવીર રસ શીર્ષક કાવ્ય મુખીની રચના માલુસામાં
 કરી હતી. સં. ૧૬૭૬ ના વેશાખ સુદિ તેરસથી જેઠ સુદિ આઠમ
 મુખી માલુસામાં નિવાસ કયો હતો. જેઠસુદિ આઠમે આજેત ગ્રામમાં
 વિહાર કયો હતો અને ત્યાં જેઠ વદિ અમાવાસ્યા મુખી નિવાસ કયો
 હતો. આજેતમાં જે જે કાવ્યો કયો તે આજેતથી પ્રકાશિત

કયો' છે. સં. ૧૬૭૬ ના અષાઠ સુદિ એકમે પુ'ષ્કરામાં વિહાર કયો
 અને અષાઠ સુદિ વીજના દિવસે વિલ્લપુરમાં ચોમાસું કરવા માટે
 વિલ્લપુરમાં સંધ્યાએ પ્રવેશ કયો. ગુરુ ભકત રૂપ અન્ય અને
 આત્મ કૃપા છત્રીથી એ બે વિલ્લપુરમાં રચેલ છે. તેનો ભવ્ય
 દોઢા સાર એહો, આપેણા એ સત્ય એહો; આત્મજ્ઞાન પામો અને પર-
 માત્મ પદ પામો. ગુરુભક્ત બની અનેક મંગલો પામો એમ ભક્ત
 શિષ્યોને ગુલાશિર્સદ દેવામાં આપે છે. રત્ન ૪ અર્દશાગ્નિ: સંવત
 ૧૯૭૭ આશાઢ પૂર્ણિમા મુ. માનન્દ.

વિજયપુરવાળા શેઠ

દોશી, નથુભાઈ મંછારામ

ની પરોપગ્રહસ્મૃતિ.

રાજ ધીરાના પદનો.

નથુભાઈ જેવારે, વિરલા પુરુષ જગમાં;
પરોપકારી પુરાણે, વરયો ધર્મ રંગેરગમાં.
મહાગુ દયાગુ ધીરા, ચિત્ત સરલ સુખલ;
જિન મંદિર સમસારે ભક્તો, સૂચ સર્વે ગુણવાન.
ભાર મત ધારીરે, પડે નહીં મિથ્યા જગમાં. નથુભાઈ. ૧

ધર્મ પ્રાપ્તિમાં ક્રદાવક વધ, અમર કમુ નિજ નામ;
સાધર્મી બનુનું સમપણુ, રાખુ ધરી ગુણ હામ;
ઉપકારી ગુણ ધારીરે, મુરો કદે રહી સ્વદમાં. નથુભાઈ. ૨

વિદ્યાસાગર સાચવવામાં, કયો સ્વાર્થને દૂર;
આત્મભોગ આપ્યો ધર્મથી, નામ ચકુ મશહૂર;
સાધુના ભક્ત પુરાણે, બ્યવહાર રાગી મનમાં. નથુભાઈ. ૩

મંભીર સમજુ યાજુ સત્જન, ધર્મ કમું સુસ્તાન;
વિદ્યાપુર જોનોમાં હીલો, પામ્યા પ્રતિષ્ઠા માન;
ગુણનુરાગી વધનેરે, રહે નિત્ય શુભ વર્તમાં. નથુભાઈ. ૪

ચત્તી જગત ધણી ગુણવંતી, આસપાસકે લેશ;
ઉભય દુગ વિશુદ્ધજ જેનાં, કરતી ધર્મ હમેશ;
સેવામાં પૂરી દરીરે, વહે સદા ધર્મ મગ્ગમાં. નથુભાઈ. ૫

નથુભાઈ જેવી જગમાં, જોતાં જડે ન જોડ;
ધર્મ લાભ દેકને કમું, દુષ્કરો ધર્મના દેડ;
બુદ્ધિસાગર જોલેરે, ગુણનુરાગ ધરી દિલમાં. નથુભાઈ. ૬

ભજન સંગ્રહ ભજ આલો, ૧૨૨૦
સં. ૧૯૫૦ ૧૧. મુ. ૧૫

વિદ્યાપુરીય જૈન શેઠ દોશી નચુભોઈ મંછારામ.

જોશવાળ દોશી નચુભાઈ મંછારામ ગૃહસ્થ જૈન શ્રવક હતા. વિર્જપુરમાં તેમના જેવા વિરલ હશે. સં. ૧૯૭૧ ની સાલમાં લગભગ બહોતેર વર્ષની ઉંમરે તેમણે દેહનો ત્યાગ કર્યો. તેમની વ્યાવહારિક કૌશલથી તે સમયના જમાનાને અનુસરી હતી. તેમણે ધાર્મિક શિક્ષણ તેમના ઉપયોગી મેળવ્યું હતું. ગુરુમહારાજ શ્રીરવિસાગરજી મહારાજ પાસે જૈન ધર્મનું તાત્વિક જ્ઞાન મેળવ્યું હતું. વ્યાખ્યાવરણથી તેમનામાં ધર્મની તિમય જીવન પ્રકારનું હતું. અમદાવાદ વિદ્યાશાળાના સ્થાપક શ્રવક સ્વયંદભાઈ સૂળા સાથે વ્યાખ્યાવરણથી તેમનો ધાર્મિક જ્ઞાન વધારો ગોઠીનો સંબંધ હતો. તેમણે પૂલ્ય ગુરુ શ્રી રવિસાગરજી મહારાજ પાસે સમ્યક્ત્વ અંગીકાર કર્યું હતું. સં. ૧૯૪૭ ની સાલથી માટે તેમની સાથે ગૃહસ્થાવાસમાં પરિચય થયો. મારી ધાર્મિક વૃત્તિથી તે બહુ પ્રભાવિત થયા અને અપત્ત કરતાં મારાપર અત્યંત પ્રેમ રાખવા લાગ્યા. તેમના અત્યંત આગ્રહથી તેમના યેશ્વરની પેઠે ખાવા પીવાની જગેરની પ્રવૃત્તિનો વ્યવહાર વધવા લાગ્યો. ગૃહસ્થ હયામાં મારા વ્યાવહારિક ધાર્મિક અભ્યાસ માટે તેમની ધણી કાળજી હતી. તેમના પરિચયથી તેમના ગુણો જાણવામાં આવ્યા. સાધુઓની અને સાધ્વીઓની સેવામાં એકઠા હતા. ઘરનાં કામ મૂકીને સાધુઓની સેવામાં સ્વાર્પણ કરતા હતા. શ્રાદ્ધામાં આપુએ, વિદ્યાશાળામાં રહેતા હતા તેઓને વંદના દેશપરદેશના શ્રવકો અને શ્રવિકોઓ આવતી હતી, તેમની મેજા આકરીને લાંબા ધણ પ્રેમથી લેતા હતા. મારી પુત્રવંશમાં મારી નાથે જ્ઞાનનાં પુરવડેનું વાચન ચરણ કરતામાં જાન લેતા હતા. વ્યવસ્થામાં તેમના સંનયી અને ધાર્મિક પુત્રકો વાંચના-શ્રવકના એકત્રીય ગુણો પેટી સર્વ ગુણો પ્રવરે તેમનામાં હતા. ગુરુમહારાજ તે પ્રથમ નંજરના બાળ હતા તથા અન્ન સાધુઓની મેજા આકરીમાં પૂર્વ પ્રથમ નંજરના હતા તે અનેક ફાંટી જઈને સાધુઓના સમાગમમાં આવતા હતા. તેમના

ધરમાં તેમની ધર્મપત્ની જણાવ આલિંગ દતાં. એ ધર્મી આલિંગએ
 દેખી છે જરૂર જણાવ આલિંગ જેવી પતિપરાયણ પત્ની અને ધરનાં
 કામ કાજ કરનારી ઉદાર, ગંભીર, સદનસીવતાવાળી આલિંગ દેખ-
 વામાં જાણી નથી. દોરણી નગુશાઈનું મન દુઃખાવ એવી દોરણી
 મરુતિયો તે દર રહેતાં હતાં. તેમના કહેવા પ્રમાણે તે પતિની પૂર્વ
 મૃત્યુ પામ્યાં હતાં. તે વિલ્લપુરમાં જે ત્રણ જિન મંદિરોની બ-
 વામાંનો કારભાર કરતા હતા. થી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ
 ની પેટી તેમણે સં. ૧૬૫૦ની સાલમાં રથાપી હતી કે જે પેટી હાથમાં
 જારી રીતે ચાલે છે. તેમણે એક પાશ્વર્યાનું મહાન જાપાનું છે. તે
 વિદ્યાશાળાની નજીક છે, તેમણે દેસાસરની દુકાનો બંધાવી છે. તેમણે
 મરણ વખતે ત્રણીએ નીમીને વિદ્યાશાળાને વહીવટ બંધ બંધોને
 સોંપ્યો હતો. તેમણે ધર્મના આચાર જેટલું દુનિયામાં જાણવિદ્યાના
 આચારમાં મન રાખતું નહોતું; મનઃમલમાં ઉઠી પ્રતિષ્ઠા મળી
 હતા. પદ્મવતી જન્મ જન્મ પવિત્ર એ દેસાસરમાં જિન પ્રતિષ્ઠાએના
 દર્શન કરતા હતા. તથા કાકુઓ હોયતો તેઓને પાંદડા હતા. મનુની
 પૂજામાં જે કાકા બંધીત કરતા હતા. દેસાસરની દુકાને ઘડો કાઢ
 બંધીત કરતા હતા. બીજા પક્ષના જાહેરના સાથે તેઓ જોમ અને
 તેમ કાંઈ જાણીને જાંત્યા હતા. સુસીત કાંઈ વખતે પ્રતિષ્ઠા મળી
 કરતા હતા. ઘણાં વર્ષ મુખી પ્રતિષ્ઠા મળી જાણ સસનચર બીજા
 પ્રત્યે પાંદડા હતા અને તેમની મંદિરોને પુસ્તકો પાંદડાને કાંઈ
 જન્મ હતા. ઘણી વખત મારી પાસે ધર્મપુસ્તકો વાંચતા
 હતા. વનિક રાખરદાસ, જામીયો, રાહબાઈ, મુકરમ રાજપૂત
 વહેતી નહોત્યાં, મુકરમ રાજપૂત રાજપૂત વહેતી તેમના
 પવિત્રો જાણી અને જાણતો એવી જોડીઓ હતા.
 તે જોડી જાણીને સહાઈ કરતા હતા અને રૂકાઈ દેતો. જે
 મુખી રીતે સહાઈ કરતા હતા. મ. સિંહ રુતિયાં તેમનું મુખી
 રીતું, મુખી રુતિયાં મહાત્માને જાણીને અને કાંઈ
 હા મુખી રુતિયાં મહાત્માને જાણીને મેં મુખી રુતિયાં

દેરાસરમાં પ્રતિષ્ઠિત કરી તેમના જીવતાં પધરાવવામાં આવી.
 ધાર્મિક મનુષ્યોને સહાય આપવામાં તે એકા હતા. તેમણે સિદ્ધાંત
 ચલાદિ અનેક તીથોની યાત્રા કરી હતી. તેમણે ગુરુપાસે શ્રાવકનાં બાર
 મત અંગીકાર કર્યા હતાં. સંવત ૧૬૭૧ માં માગસર માસમાં તેમને
 હમધામ જ્વર લાગુ પડ્યો. પેથાપુરથી તે કારણે એકદમ વિહાર
 કરીને વિજાપુર તરફ વિહાર કર્યો. વિજાપુરમાં દેશી નયુભાઈને આત્મ
 સમાધિમરણના દુહાઓનો પ્રશ્ન રચીને તેમને સમાધિમરણનું સ્વરૂપ
 સંજ્ઞાનું તેથી તેમના મનમાં સમાધિ થઈ. સં. ૧૬૭૧ પૌષમાં તે
 મનુ' મૃત્યુ થયું તેથી વિજાપુરના લોકોને તેવા ઉત્તમ શ્રાવકની ખોટ
 પડી છે. તેમની જગ્યા પૂરે એવો કોઈ શ્રાવક હજી પ્રગટ્યો નથી.
 તેમણે મૃદને ગૃહસ્થ દશામાં ધાર્મિક અધ્યયનમાં લેતાં સહાય
 આપી હતી તેમજ તેમના ગુણોની ખાસ જીવન પર ચારી અસર થઈ
 છે. તેમના ધાર્મિક પુરુષ-યો' વૃત્તિના સંસ્કારની અસર મૃદને થઈ હતી.
 તેમના કાશીદાસ અને છગનલાલ એ ભાઈ હતા. છગનલાલ સં. ૧૬૬૦
 જગમગમાં ગુજ્યો હતા. અને સં. ૧૬૭૭ ના માસ સુદિ ત્રીજે
 કાશીદાસે મૃદને ત્યાગ કર્યો, અનેક શ્રાવકો અને શ્રાવિકાઓ દેશી
 નયુભાઈ મંછાચંદની યાદી કરે છે. વિજાપુરના જોનોની યાદીમાં તે
 ધણા વર્ષ સુધી રહેયે અને જોનો પર તેમના જીવનની અસર થયા
 કર્યો. પ્રભચંદ બાદર, શા. રવચંદ ગુલઝરચંદ, મંછારામ લખણ,
 દેશી નયુભાઈ મંછાચંદ વગેરેએ વિદ્યાર્થિના બંધાવી હતી. કાશી
 વિજાપુર વિજયગામાં જે ધાર્મિક મરસામાન છે તેનો ખોટો ભાગ
 દેશી, નયુભાઈએ કરાવ્યો છે. દે.શી, નયુભાઈએ શ્રી વાતુપૂજ્યના
 દેરાસરને સુધગંતુ છે. મારી સુધે તેમનો ધર્મગુરુ જેવો ધર્મ
 જીવનમાં જીવદાર હતો. મારી ત્યાગવચ્ચમાં તેમણે મારી પાસે
 અનેક ધર્મશાસ્ત્રોનું શ્રવણ મનન કર્યું હતું. જોનધર્મમાં તેમને
 એકપદ્મનો રંગ હતો. તેમના કુટુંબમાં તેમના જગીરદાર છે.
 ખાસ જીવનને ધાર્મિક રંગથી રંગવામાં તેમની તરફથી ધર્મરંગ
 મળ્યો હતો. તેમના મિત્ર મુચ્ચંદલાલ અને મુચ્ચંદલાલ છે

હતા. તે મુખ્યતઃ જ્ઞાનમાર્ગી હતા. મુરચંદભાઈ જેવા જ્ઞાનમાર્ગી
 શ્રવણ સાથે તેમને જ્ઞાન અને ક્રિયામાર્ગની ચર્ચા આપ્યા
 કરતી હતી. નયુભાઈ ક્રિયા માર્ગી હતા. સૂર્યંદભાઈએ
 જે મન્ય બનાવ્યા છે. તે સી જ્ઞાનંદ ધનજી મહારાજના જ્યેષ્ઠ
 પદને ત્રણ ચાર કલાક સુધી ચર્ચા કરતા હતા, અને વિદ્યાન
 સાધુઓની સાથે જ્ઞાન ચર્ચા કરતા હતા. નયુભાઈ બ્યવહાર માર્ગી
 હતા અને મુરચંદભાઈ નિઃસ્વભાગી હતા. પ્રભુપૂજા, ગુરૂવંદન, ઉપ-
 વાસ વગેરે કરવામાં મુરચંદભાઈ ૬૯ શ્રદ્ધાવાળા હતા. અદ્વૈતજ્ઞાની
 સાધુને પણ મુરચંદભાઈ શ્રદ્ધા હતા તેમના પશ્ચમાં ૬૯ હતા તે
 પણ ઉચ્ચેમારા પરિચયથી તેમના ઘણા કલામક દ્વર થયા
 હતા. પરંતુ નયુભાઈની સાથે તેમને ધર્મ જાળવવામાં ચર્ચા
 થતી ન હોતી. વિજયપુરમાં નયુભાઈના સોળતી વિશાધીમાલી થોડ
 દસમુખભાઈ સ્વરૂપચંદ હતા, તે અધ્યાત્મ જ્ઞાની અને યોગાભ્યાસી
 હતા. ઉદ્ધરી અવસ્થામાં તેમણે મરી પાસે યોગાભ્યાસ કયો હતો.
 તે ઘણા યાંત્ર હતા. હાલમાં વિજયપુરમાં પૂર્વના જેવા યાંત્રો
 પ્રમટે એવું દંચ.ય છે. ગુરૂગીત ગ્રંથથી સંગ્રહ અન્ધમાં તેમની
 સ્મૃતિ નોંધવામાં આવે છે. કારણ કે તે ગુરૂજીવ હતા. ગુરૂ
 માટે પ્રાણ આપનારા અને ગુરૂની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તનારા હતા.
 દોશી નયુભાઈ ખરા ગુરૂજીવ હતા. તેઓ કહેણી પ્રમાણે રહેણીના
 ધરનારા હતા. ગુરૂની નેવામાં પૂરા રૂસ હતા. તેમજ ગુરૂના નિર્દોષને
 ઠેકણે લાવનારા હતા. અમદાવાદવાળા થોડ હરજીભાઈ રાયજીની
 પેઠે ગરીબોને જ્ઞાન દેવામાં નયુભાઈ પણ યથાશક્તિએ વર્તનારા
 હતા. આત્માને શરીરથી મિલ્ન બલનારા હતા. ધાર્મિક પરોપકારી
 કાર્યમાં દેહાધ્યાસના તથાગી હતા. તેઓ સર્વ આરેવાનેની સહક
 હેંધ ધાર્મિકાર્યો કરતા હતા. અવસરના બધા હતા. ગુરૂમતિ મટે
 રે.અ વિવેકથી વર્તનારા હતા. ગુરૂગીતમાં ગુરૂજીવિભાટે કર્યોગી
 ભક્તોનાં જે જે લક્ષણો દર્શાવ્યા તે દોશી નયુભાઈના અત્મામાં
 ખોવાં હતાં. તેમને અત્મા સરવનિરુદ્ધકર હોય. સત્વના આગ્રહી

દેતા. નશુભાઈ જેવા ગુરુભક્ત આવકની આ મન્યની સાથે અક્ષર દેઠ સ્મૃતિરચાપના કરવામાં મ્હુને યોગ્યતા ઉચિતતા સમજાઈ છે તેથી મ્હોં તેમના અક્ષર કીર્તિલકિતમય દેહની સ્મૃતિની રચાપના કરી છે. તે અક્ષર મૂર્તિથી ભક્તોના આત્માઓને વિકાસ યાઓ. નશુભાઈ જેવા ભક્ત ઠમંયોગી આવક લોકો પ્રગટો અને જૈન જગતની શાંતિ ઘટિપુષ્ટિ કરો.

इत्येवं ॐ अर्हतांति: ३

સં. ૧૧૭૭ ખાવાદ પુર્ણિમા મંગલ

સુ. સાનન્દ.

શુદ્ધગીત વિષય અનુક્રમણિકા.

નં.	વિષય.	પૃ.
૧	સદ્ગુરુનો ભક્ત	૧
૨	ગુરુ પ્રેમ	૨
૩	ગુરુ મરણ	૩
૪	ગુરુમંદિર	૪
૫	સદ્ગુરુ કદા	૬
૬	પન્નર તિથિની ગુંઠણી	૭
૭	સદ્ગુરુ સેવા	૮
૮	ગુરુ સ્વીકાર	૧૦
૯	ગુરુ પાસે આવવાનું આમંત્રણ	૧૩
૧૦	ગુરુ રસિક	૧૪
૧૧	હજિયુમમાં ગુરુપ્રેમ	૧૫
૧૨	અચે.૨૪ ભક્તોનાં લક્ષણ	૧૬
૧૩	ગુરુ સ્વીકાર	૧૭
૧૪	ગુરુ કૃપા પામવાની ભક્તિ	૧૮
૧૫	ગુરુ પૂર્વિંમા પૂજા	૨૦
૧૬	ગુરુ પર થયેલી પ્રેમકથા	૨૨
૧૭	ગુરુ પ્રેમી ભક્તોનાં લક્ષણ	૨૩
૧૮	ભક્તોનાં લક્ષણ	૨૪
૧૯	ચોચ ભક્તો: મુક્તિથી ગુરુને પ્રાપ્ત કરે છે	૨૬
૨૦	ગુરુના પ્રેમીને ધન્યવાદ	૨૭
૨૧	ગુરુપ્રેમી ભક્તોનાં લક્ષણ	૨૮
૨૨	સ્વીકૃત સદ્ગુરુની સ્તુતિ	૨૯
૨૩	ગુરુ ભક્તિ	૩૧

૨૪ ગુરુમાં સાર	૩૧
૨૫ ગુરુને પામનારાઓ	૩૫
૨૬ શુદ્ધાત્મ ગુરુ	૩૫
૨૭ સત્ય પ્રકારૂપ ગુરુની સ્તુતિ	૩૬
૨૮ સદ્ગુરુની શિષ્ય ભક્તોને શિક્ષા	૩૬
૨૯ પૂર્ણ પ્રેમથી ગુરુનો પ્રેમ	૪૦
૨૯ અનંત પ્રેમથી ગુરુનો પ્રેમ	૪૧
૩૦ ગુરુસાથે પ્રેમ લગની	૪૩
૩૧ આંતર સત્ય પ્રેમ ગુરુમાન	૪૪
૩૨ સત્યાત્મ ગુરુ સ્વીકાર	૪૫
૩૩ ગુરુપ્રેમીઓનું ભક્તોને સ્વયં આમંત્રણ	૪૬
૩૪ ગુરુ સ્વીકાર	૪૮
૩૫ ગુરુની સંમતિ	૫૦
૩૬ પામરથી ગુરુ પામી શકાય નહિ.	૫૧
૩૭ ગુરુને પામનારાઓનાં લક્ષણ	૫૩
૩૮ ભક્તોનીઓ ગુરુને અંગીકારી શકતા નથી	૫૪
૩૯ ગુરુને તે શ્રદ્ધાતા લાભતા નથી	૫૬
૪૦ તે પ્રજાગુરુને પામે છે	૫૮
૪૧ મદ્યપીર ગુરુશબ્દ	૫૯
૪૨ ગુરુમંત્રમાં ગુરુશબ્દનું પરિવર્તન	૬૧
૪૩ આત્મગુરુનાં સૂચક લક્ષણોની જાણ	૬૨
૪૪ ગુરુ ક્યાંથી જ્ઞાન પ્રમટે છે	૬૪
૪૫ ગુરુનાં ભક્તોને મુક્તિ મને છે	૬૫
૪૬ આત્મગુરુની સદાચ	૬૭
૪૬ આત્મગુરુ નિર્લેપ	૬૮
૪૭ જ્ઞાન વાગ્યની મુદત્તી	૭૦
૪૮ ગુરુનો ભક્તોને લેધ	૭૧
૪૯ ગુરુની	૭૬

૪૯ ગુરુ ભક્તિ	૯૧
૫૦ ગુરુ સ્વાપંશુ	૯૨
૫૧ કલિયુગમાં કલિયુગના અનુસારે ગુરુઓ પ્રગટે છે	૯૪
૫૨ મહાવીર ગુરુસ	૯૫
૫૩ આત્મગુરુ સાથે માયાનો ખેલ	૯૬
૫૪ ગુરુથી કરીએ માટે રૂર રહેલા	૯૮
૫૫ ગુરુને પામવા માટે પાત્ર બનવું	૯૯
૫૬ સગુરુ અને નગુરુનું ભેદ	૧૦૦
૫૭ તેવા ભક્તો નથી	૧૦૨
૫૮ કિલ ચિહ્ન	૧૦૨
૫૯ આગ દેનારા પર	૧૦૪
૬૦ ગુરુ નિન્દાથી હાનિ પડતી.	૧૦૫
૬૧ ગુરુભક્ત સ્વરૂપ અન્ધ	૧૦૬
૬૩ આત્મગુરુ દત્તીશી	૧૩૭

ગુરુગીત ગ્રંથકી સંગ્રહ મુદિ-અમુદિ પત્રક.

પૃષ્ઠ	પંક્તિ.	અમુદિ.	મુદિ.
૧	૧૬	પ્રીતિ	પ્રીતિ
૧૬	૦))	ગુરુલક્ષ્મી	ગુરુલક્ષ્મી
૨૩	૧૭	સાંભળને	સાંભળને
૦))	૨૩	બાણે રે;	બાણે રે;
૨૬	૦))	સમયમ	સમયમ
૨૮	૨૨	રમ	સૂરમ
૨૯	૨૩	મદગુનો	મદગુનો
૩૦	૧૩	સદગુરુમાદી	સદગુરુમાદી
૦))	૨૭	ઉપ	ઉપે
૩૧	૪	કથુ	કથુ
૦))	૧૭	સની ધરે	સની ધરે
૦))	૧૬	ચોપ	ચોપે
૩૨	૧૧	એકધિક	એકધિક
૩૮	૨૪	પદ	પદ.
૪૧	૧૮	આશુકની	આશુકની
૦))	૨૦	પ્રીત	પ્રીતિ
૦))	૨૪	ક્રોધની	ક્રોધિ
૪૩	૨૨	ધાંખડીએ:	ધાંખડીએ.
૪૪	૪	સ્વલ	સ્વલ
૦))	૬	કુરુ	કુરુ
૦))	૧૬	વિશુદ્ધિમ	વિશુદ્ધિમ
૦))	૨૨	પર	પર
૪૪	૭	પ્રમ	પ્રમ
૦))	૧૧	વૃત્તિ:	વૃત્તિ:

કર્મની પ્રકૃતિથી સફળરૂને નવ દેખીએ,
 પ્રકૃતિ, ગુરુ બેમાં સૌન્દર્ય સદા ઘટ પેખીએ;
 બેમાં એકપક્ષ સત્યએ ઓઘે બેય,
 પૂર્ણ પ્રદારવરૂપે ગુરુનું સદુ અવલોક. સખીઓ. ૪

પૂર્ણ પ્રેમી નિઃશય બન્યો, સફળરૂનો નિર્ધાર;
 સદુ સાધન તેનાં સધ્યાં, યથો સિદ્ધ જયકાર.

ગુરુના પ્રેમીઓને ભય ને દોષ નહીં કર્યો,
 જેના દિલમાં પરમેશ્વર મહા ગુરુજી વસ્યો;
 કર્મની લીલાઓ સદુ આત્મ યકિત સહકાર,
 શાની ગુરુભક્તોને આત્મેતિ દિતકાર. સખીઓ.

યુક્તિ પત્રધીયાં પર ચડે, પડે ન પાછો ભક્ત;
 પડવાના સાધન વિશે, અહતા રહે સશક્ત.

એવા ગુરુના ભક્તો મહાવીરરૂપે યથ રહે,
 શત્રુ જેય રવરૂપી પૂર્ણાંદી પદ લહે;
 ગુરુના પ્રેમી યાત્રુ નથી બાલનો જેલ,
 ઉલટી નદીએ તરવું જેવું છે મુશ્કેલ
 પરીક્ષા હમલે હમલે સંકાથી વિષસાય,
 કોઈક સંસ્કારી પ્રેમી જનથી ઉગરાય. સખીઓ.

તકં વિવાહ પરપરા, શાઓથી ન પમાય;
 લક્ષણ અપલક્ષણ સદુ, તેની જે નહીં માંદા.

ગુરુની સાથે પ્રકૃતિ ખેલો ખેલી રહીરે,
 તો પણ નિઃસંગી કર્મોત્પત્ત શાની તે સહીરે,
 પ્રેમપ્રતીતે સફળરૂ મળતા આપોઆપ,
 આનંદ ઉલ્લસે તેવું થાય ન કલિયે માપ;
 બુદ્ધિસાગર સફળરૂ મળિયા પૂર્ણ હૃદય,
 અળહળ ચિદાનંદ જેવું છે સમયે નૂર. સખીઓ. ૧

(૫)

જાગૃત્ય પ્રેરણા મેદિય

(૪)

કે. જી. વા. વા.

લોકાનેદ, (રાજપુતાના.)

ગુરુભક્તિ.

સિદ્ધ જન્મ તર યોગ્યતા—એ રામ.

- ગુરુની ભક્તિ છે દોહિલી, પામે સરકારી જન;
કમલની રવિ સાથે પ્રીતકી, દીપ્ત ઉલ્લસે રે મન. ગુરુ. ૧
- પ્રેમથી સંદ્ર પ્રકાશતાં, ખીલે છે સહુ જન;
સાગુરુ નામ સંભારતાં, આનંદ પ્રગટે ઉમંગ. ગુરુ. ૨
- જુખ્યા જે ગુરુ પ્રેમના, કરતા સ્વાયંતે સ્થાન,
તરસ્યા જે ગુરુ પ્રેમના, તેનો ખીલે ન રામ. ગુરુ. ૩
- સાગુરુ પ્રેમની આમળે, કીર્તિ ધન મન મુખ;
નાથ મેલ પેરે માનતો, દેખે જડમાંથી દુઃખ. ગુરુ. ૪
- સાગુરુ ઇચ્છાનુસાર જે, વર્તાવે મન કામ;
પડપર ધીર ન જેડવું, ગુરુ વણ ઇચ્છે ન કાંચ. ગુરુ. ૫
- ચાહે સાગુરુ પાછળે, સચો પારી વિશ્વાસ;
પ્રભુ પડે પણ ભક્તિથી, પાછો પડતો ન ખાસ. ગુરુ. ૬
- કુનિયા દિવાની જે જે કહે; તેમાં સજે ન ચિત્ત;
આરેં છેડે રે છૂટયે, સાગુરુ પ્રેમી પવિત્ર. ગુરુ. ૭
- શિવ સાધન લખ ઠોપીએ, ગુરુ ભક્તિવણ દોષ;
ઢોલે નહીં દુષ્ટલોકથી, પાડે નિન્દાની પોષ. ગુરુ. ૮
- જેમ જેમ દુર્જન નિન્દકો, ગુરુની સામા રે શબ;
તેમ તેમ સાગુરુ પ્રેમીએ, ગુરુ પ્રીતિમાં સમાવ. ગુરુ. ૯
- ગુરુના દુરમન લોકની, સહામે યજ્ઞને રે દંડ;
સાગુરુ સેવાએ મોટકી, દુરમન હણતો પ્રવંદ. ગુરુ. ૧૦
- ગુરુની ભક્તિથી જે કરે, તેમાં લેશ ન દોષ;
સાગુરુ પ્રેમથી સંપન્ને, મુક્તિ સ્થાપન પેશ. ગુરુ. ૧૧

(૬)

સહગુરુ સેવામાં ને વરે, ને ને કાર્યો કરાય;
પુણ્ય બંધ અને નિર્જરા, ગુરુવણ મુક્તિ ન કયાંય. ગુરુ
તપમત કષ્ટાનુષ્ઠાન ને, ગુરુ ભક્તિવણ ફેરક;
ગુરુસેવામાંહે સહુ રહ્યું, પાડે નારિતક પોક. ગુરુ
વેદાગમથી રે મોટકા, જાણે સહગુરુ હાથ;
શુદ્ધિસાગર સહગુરુ, પામી યહયો સનાથ. ગુરુ

(૫)

સહગુરુચરણ.

કથાસિ.

ગુરુની જા અગુણની, ઉઠે ને કલ્પનાઓ સહુ;
ગુરુ ! ! ! તેથી તમે ન્યાસ, અમોએ પૂજા નિર્ધારી.
ભલે હો વેધ હોયે શુ ? કહિ ના હોય હોયે શુ ?
અસત્માં સત્નથી ક્યારે. ગુરુ સત્ છે અમે માન્યા.
ભલે મત હોય હોયે શુ ? ભલે મત હોય હોયે શુ ?
અમે તેવી અવસ્થામાં, અમારા છે ગુરુ પ્યારા.
અમારા ગુણધતાની, નથી કે વિશ્વમાં તોલે;
કરેલો પ્રેમ ના છૂટે, જિવાની દુનિયા બોલે.
ગુરુ તમને સમર્પણ છે, અમારું સહુ કયું કીધું;
ભલે જુરી અવસ્થામાં, શરણ તારું સદા કીધું.
ત્વને જે મોઝ લાગે તે, અમારું સર્વ કર પ્રેમે;
કૃપા તારી વિના બીજું, અમે ના છંદીએ કયેમે.
તમારા દુરંમનો ને ને, અમારા દુરંમનો તે તે;
તમારાં તે અમારા છે, અમારા પ્રેમ પ્યારા છે.
તમારા વણ નહીં છંદુ, ભલે હો દેવ કે દેવી;
ભલે હો અમમો વેદી, અમારી માન્યતા એવી.

તમે ને ને કહો તે તે, અમે કરશું વિના યોલે;	૬
ઇસારે સર્વ સમજીને, પ્રવર્તીશું રહી માને.	
ગુરૂ વલ્લ કો નથી તારક, અમારા ચિત્તમાં ભાસ્યો;	૧૦
નથી કંઈ તકની ચચાં, અમારો એજ વિશ્વાસો.	
સદેહી પ્રદા છે પૂન, નથી કોઈ અન્યની પરવા;	૧૧
સકળ રૂપે તમે છો છ, કહોને અન્ય શું ? વરવા.	
ગુરૂ મહાવીર છે દેવા, અસેદે ગુરૂચરણે,	૧૨
બહિરંતર ગુરૂ છો. સકળ શક્તિ મહતાએ.	
મખ્ય છે સદગુરૂ પેતે, કયાં સાધન હવે સજવાં;	૧૩
તમે માયા અને કાયા, કહોને અન્ય શાં ? ભજવાં.	
અમારી સર્વ વૃત્તિયો, રમે રાસો તમારાથી:	૧૪
સદા આનંદ રસ રૂપી, જુગ નહીં છો અમારાથી.	
સમાધુ વિશ્વ ગુરુ માદી, પ્રભો રંગે રદ્યા પાસે,	૧૫
ગુરુચરણ સદગુરૂ બ્રહ્મા, મળ્યાછો પૂર્ણ વિશ્વાસે.	

(૧)

પત્તર તિથિની ગહુડી.

આવો આવો યોગદાના કેત મુજ પેર આસેરે એ રાગ.

શુભ પડવાના દિન પ્રેમથી ગુરૂ પાસે રે,	
આવો ને નરને નાર હૃદયોડલાસે રે;	
જકિત ભવનાંસાંસાં પ્રાપ્તી ગુરૂ પૂજે રે,	૫૮૫૮ ૧
જગમાં તારક ગુરૂદેવ બ્રહ્મ ન કુલે રે.	
બીજ દીને ગુરૂની ભુદિ ઘટમાં રાખો રે,	
ગુરૂ પ્રેમામૃત જગન્ન હેતે જાગો રે;	
સદગુરૂની સાચ અસેદ ભાવે સ્વીએ રે,	
રેવો ને દેવીએ સર્વ ગુરૂમાં લીધે રે.	૫૮૫૮ ૨

મહાત્માને સત્સંગ એકમે, જ્ઞાનસાધક ગુરુપ્રભુ એકદેડે;
જ્ઞાનમને જ્ઞાનજન વિવેક, નિઃસ્વય પ્રમત્તી નેકે, સમુદા. ૩
સદાગત સત્સંગ ગુરુન ન પડાવ્યો, મહાગુરુ સદુ જ્ઞાનની દેડે;
માત્ર ન સત્સંગ ૧૫ થી યામે, ગુરુજી મત્રે હિ પ્રમ ખાંચે, સમુદા. ૪
માત્ર કેવારી ગુરુ જ્ઞાનજન મત્ર, તત્ત્વામા કાષ્ઠ વાને કયાદે ન શૂં,
ન મીન સાય માટી રાત ન રૂં, ગુરુજી વિચારમાદી જુકે, સમુદા. ૫
ગુરુના પદમોચન તરુ જાતે મન ગુરુ મોમ પાત્રી કુમુદ ખાતે;
તમુદા નાનનક જન જ્ઞાનના મત્ર, મહાગુરુમા પ્રમ વાતે, સમુદા. ૬
ગુરુની નક નકા તથાકે જન, તમુદા એકજ નિઃસ્વય માને;
મત્રી મત્રે ગુરુ નસના મત્ર, તમુદાના પદને જાતે.... સમુદા. ૭
તમુદા જ્ઞાનમા કેવારીયા ક પ્ર નકાના તમુદા જ્ઞાન મત્રી તે કુદ;
જિનજી કીન ન સપાત્ર છે કુદ જ્ઞાનજન વિવેક જન શૂંડા, સમુદા. ૮
કનુદા ૧ જવા જ્ઞાતી નકા જ છારે ગુરુના પાત્ર મત્રુ ખાર ઉત્તરે,
વિવેક દેડ કેડ જાતે ન કુદ, તમુદાના જિડે ન કયાદે, સમુદા. ૯
જનુદાની જ્ઞાતે દેડ દેડીયા, જ્ઞાન, જ્ઞાનમજાન વિવેક સહેજે પાત્રે;
મ. કુદજી જ્ઞાતી પ્રમ જ્ઞાન ન જ્ઞાન કુદગુરુ નમના રાત્રે, સમુદા. ૧૦
દેડન જુદા દિડ જુદા જ્ઞાન, ગુરુના કમનો જ્ઞાન ન જાતે;
ગુરુજી: ૧૦ ગુરુ દીવા ક જાત, જ્ઞાન ૧ ગુરુ પ્રમ રાત્રે, સમુદા. ૧૧

જ્યાં ત્યાં ગુરુ ભાસ નયનેરે જાવે,

ગુરુમહિત મન જાવે.....ગુરુ.

મનદું રંગાયું તારા તેજમાં બહાલ;

જગદગ બોલિત નું લાલ.

ગુરુ. ૧

દુનિયાનાં એર ઘોળી ઘોળીને પીધાં,

નિર્ભય ચિત્ત સત્ય સિધ્ધાં;.....ગુરુ.

મનદું મસ્તાની થયું મહાબનિયા જેવું,

જયજય થય સદુ સ્તેવું.

ગુરુ. ૨

દુનિયા રિવાની જાડું જયગુરુ જોલે,

તો પશુ ચિત્ત નહીં યોલે;.....ગુરુ.

જળીને ચિત્તામાં પાછ. જેવું ઉગરવું,

તેવું ગુરુ પા વરવું.

ગુરુ. ૩

જોલ મરીને પછી સજીવન જાવા,

ગુરુ કહો ધિર જાવા;.....ગુરુ.

ગુરુ જામગ તનધન સદુ ખોલો,

કુરનાં જ્ઞાન મન દોલો.

ગુરુ. ૪

કેની તાજા ગુરુ પ હેરે જાવે,

કેનીય મન ગુરુ જાવે;.....ગુરુ.

જામને રૂપ દેખી પડેકરે મરવું,

કોરવ કાને રચવું.

ગુરુ. ૫

મરેલી દુનિયામાં કોગુરુ મરેલ,

હરે હે કોગુરુ કટાને;.....ગુરુ.

કોગુરુ હરેકલા મરી જલ ન રચરે,

કોગુરુ રૂપથી ઉચરે.

ગુરુ. ૬

મરુતને રેવરેલે જમજ ન રેલે,

જ્યાં ત્યાં જલ ન રેલે રેલે;.....ગુરુ.

કો વિનનું સ્વય નહીં જોવું,

કો વિન ન દેવું રેલે.

ગુરુ. ૭

શુદ્ધી સેવા વિના કામ ન નાસે,
આતમવીર તેજે ભાસે;.....શુદ્ધ.
ચેષ્ટ ચેષ્ટને શુદ્ધ પ્રેમે મધી જે,
ભવસાગરને તથા તે.

શુદ્ધ. ૮

નશુરાને દૂર શુદ્ધ દૂરના દૂરે,
ભક્તોની પાસે નિત્ય રહેવે હંજીરે;.....શુદ્ધ.
શુદ્ધા નિન્દક દેવી શુદ્ધને ભાડે,
તેઓની આંખે દોષ આવે છે આડે.

શુદ્ધ. ૯

દેવની કોટિ કહિ ભરમાવા આવે,
શુદ્ધમાંહિ શંકા ન આવે;.....શુદ્ધ.
ખ્યાસ વિદાન'દ શુદ્ધ વિદાસી,
શામ શામે બહુ વિદાસી.

શુદ્ધ. ૧૦

શુદ્ધી કૃપાએ મરણવા બનીશું,
સેવામાં સર્વ ગણીશું;.....શુદ્ધ.
જે જે ખ્યાડું તે શુદ્ધ આગળ ધરશું,
શુદ્ધી ઇચ્છા અનુસરશું.

શુદ્ધ. ૧૧

મનહું મારીને મડહું ચંદ્ર જગ ભાગે,
જીવે આતમ શુદ્ધ સંગે;.....શુદ્ધ.
શુદ્ધી અલોક પ્રેમે સાચીરે ભક્તિ,
મગટે અનંત શુભ શક્તિ.

શુદ્ધ. ૧૨

સદ્ગુરુ નામરૂપ પોતાનાં માની,
ભક્તિ કરે તે મઝાની;.....શુદ્ધ.
બુદ્ધિસાગરશુદ્ધ શિરપર ગાળે,
જય કંઠા જગ વાળે.

શુદ્ધ. ૧૩

સુર પાસે આવવાનું આમંત્રણ.

જાવને આવને આવને, બહાણં સુરની પાસ જઈ આવને,
લાવને લાવને લાવને, સુર જાતોને સાથમાં લાવને.

પરમ પ્રમદ મદાવીર સુરમાં, સત્ય એવન સમજાવને... બહાણં
પ્રિયના ખાલા ભરી ભરી પીવા, વિધને પાઈં એવાવને. બહાણં ૧
મલો પદેણં નિજ સ્થાન કરીને, મોહની ખાજ ઉઠાવને. બહાણં ૨
દુનિયાની લાજભવ દૂર કરીને, મરણિયાં ઘડને પધારને. બહાણં ૩
મારવા ભાવે દુહાન દુખો, તેણેને જઈ સંહારને. બહાણં ૪
દેણાનું સર્વે ભૂલી જઈને, સુરને પાદ ચેક લાવને. બહાણં ૫
મુદ પ્રિયના પૂર્ણ નશામાં, જાગૃત મસ્ત મુદાવને. બહાણં ૬
બહાં ન પદોંયે સ્વસ્થિયાં જૂથાં; બહાણં ત્યાં રેવે આવને. બહાણં ૭
જાતને જાત નહીં વિચને જાતિ, જાન નશુકતું લાવને. બહાણં ૮
દેણે દેખાણે જાદુ કરે, હાથાં જાને હાથાવને. બહાણં ૯
દુનિયા જાની જાગી પાટે, વિશ્વાસને વાજને. બહાણં ૧૦
જાણં વિષ પીવાને દહ, નિશ્ચય કરીને બહાણને. બહાણં ૧૧
જામૂળી મમત જાદંભ, ઉદાટે છેડે જાવને. બહાણં ૧૨
જાતવનંત સાગ્રામવ એવન, જાતમાંદિ નિદાજને. બહાણં ૧૩
સ્વસ્થિયાં જાં જાદુ પદોંયે, જાજક જુદિને જાવને. બહાણં ૧૪
વેપ ડિવાજા નિશ્ચય મોટેથી, કાજ જા જાવને. બહાણં ૧૫
જાજાજામાં જાતમ જાગુ, દેખીને જાદુને દેખાવને. બહાણં ૧૬
જાદિ ૧૬૦ જાવને રેડે, નિશ્ચય સુરને જાવને. બહાણં ૧૭
જુદિજાજા જાગુ જાવે, જાજા પી જાવ જાવને. બહાણં ૧૮

ગુરુરસિક.

રસિયા અપભ્રંશ રંગે એ રાગ.

ગુરુના કેધકરે રસિયા, જેના મનમાં ગુરુજી વસિયા ગુરુ.

ગુરુની ધાતોરે ધાતે, મળી રહે વળી વાતો વાતે. ગુરુ. ૧.

સ્વાસ્થ્ય સધળાંરે ત્યાગી, યાય ગુરુનો સાથે રાગી.

ગુરુ રૂપ છે ને રે ગુરુ સેવે, ગુરુને મનનું સધળું કહેવે, ગુરુ. ૨.

ભેદ ન રાખેરે ક્યારે, કાર્ય કરે ગુરુનાં જહુ બારે; ગુરુ.

રાગ ન હજીદરિયો રાખે, ચોક્કસ મજીક રાગે મુખ ચાખે. ગુરુ. ૩.

ગુરુને કરતો રે આવા; કરી પ્રશંસા પ્રેમ સ્વભાવા; ગુરુ.

ગુરુનું કહેવું રે સાચું, મનમાં કાંઈ ન માને કાચું. ગુરુ. ૪.

ગુરુકૃપાસેરે વસતા, સંકટ પડતાં દૂર ન ખસતા; ગુરુ.

આજ્ઞા પામીને સહુ કરતા, કાયેઈ કરતાં સહેજે મરતા. ગુરુ. ૫.

નિજની કીર્તિ રે ન ઇચ્છે, ગુરુથી નામ ન જુદુ વાંછે, ગુરુ.

નામ ગુરુનું રે જપતા, ભરમાવ્યા નહિ બીજે ભમતા. ગુરુ. ૬.

ગંભીર રાગીરે શરૂ, સહુ વાતે ગુરુભક્તો પૂરા; ગુરુ.

ગુરુની સેવારે સારે, શિષ્યોની મુક્તિ ગુણધારે. ગુરુ. ૭.

સર્વ સંખ્યાયુરે ગુરુચરણે, ચકિતયો પ્રગટે ગુરુચરણે; ગુરુ.

અદ્વૈતપ્રેમે રે રહેતો, ઉપાલભ ગુરુની સહુ રહેતો. ગુરુ. ૮.

ગુરુની સાથે રે રહે, રહેતા આનંદભાવ ઉભેજે; ગુરુ.

સોગુરુ રાગીરે તરિયા, જુદિસાગર સફગુરુ વરિયા. ગુરુ. ૯.

કલિયુગમાં ગુરુપ્રેમ

જાણી સારેલી ગુરુવાળી સાંભળવા વળી રહેને—એ શબ્દ.

- દેલિલાલ વિશે ગુરુભક્તિથી શક્તિ મળતી નીપળે,
 ગુરુ પ્રેમથી નરનારીમાં ચોગે સર્વે સંપળે;
 ગુરુપ્રેમ દોરો સદુ નામે, ગુરુપર સાચા બહુ વિશ્વાસે;
 ગુરુપ્રેમવડે નિયતિન પામે. કલિ. ૧
 સદુ વીરધસાજ ગુરુ તબ, ગુરુની સપત્ની જગમાં માન;
 ગુરુજાતે ભક્તો છે સાન. કલિ. ૨
 ગુરુ ભક્તો હોયો જે ભાવે, તે ભાવે ગુરુ મગત દાવે,
 નિવળાવ પ્રમાણે દુષ્ટ પાવે. કલિ. ૩
 જડ ચિંતમણિ રૂપને આપે, તો દિવન ગુરુ શું નહિ આપે;
 ગુરુ મદાપીર ઘટ ઘટમાં બ્યાપે. કલિ. ૪
 ચિત્કંતાં સદુગુરુને ભજીએ, મુખજિનદાસ ગુરુને ધજીએ;
 પદોએ નરી તાંતણાં રજીએ. કલિ. ૫
 મતાર ગુરુ બહુ રૂપારી, મેરે, ધ્રુવે નર ને નારી,
 ગુરુપ્રાપ્તિ સદુ રૂપ દેવરી. કલિ. ૬
 ગુરુ પ્રેમીને કુલ દેખત, ગુરુજમ સ્વરૂપે સમજતા;
 નલિંગ મુદે બહુ ભલવાત. કલિ. ૭
 ગુરુ સચીની રિપિ ખીલે, તેથી તે ગુરુ મદિયા ઝંલે;
 તે ચિત્કા રહિને પીડે. કલિ. ૮
 સદુભૂતો તે ગુરુરૂપે ભળે, ગુરુસચીને દુષ્ટ શીલકલે;
 ગુરુ જાણીને જાણે તે રહે. કલિ. ૯
 કુલને દેવો દુષ્ટન રહે, ગુરુ સાચાને તે કુલ દેખે;
 નિજ રિપિ તેજને રહે. કલિ. ૧૦
 ગુરુને નરી રૂપરૂપ રહે, ગુરુ જાણકા દીને રહે;
 જાણે નહિ કુલ જગમાં રહે. કલિ. ૧૧

ત્યાં ગુણ ત્યાં દોષ અપેક્ષાએ, નિજ દષ્ટિ અનુસારે થાએ;
 બન્ને દષ્ટિ સુષ્ટિ ન્યાયે. કલિ. ૧૨
 પ્રકૃતિ ગુરૂની છે માયા, સહુ કર્મ પ્રકૃતિ પડાયા;
 ગુરૂ અદ્વૈત પ્રેમે સમજાયા. કલિ. ૧૩
 ગુરૂની ગુરૂતા સહુ વિશ્વવિષે, શક્તિ રસમાં રસતી જ દિસે;
 ગુરૂ મહાવીર જગમાંહિ વિલસે. કલિ. ૧૪
 ગુરૂ ઉપશમ ક્ષયોપશમ ભાવે, ક્ષાયિક ભાવે ઘટમાં આવે,
 ઉપકારી કર્મોદય દાવે. કલિ. ૧૫
 આસવ તે સંવર રૂપ બને; ગુરૂ પ્રેમીના નહિ દોષ કને;
 દોષો તે ગુણ ગણ રૂપ બને. કલિ. ૧૬
 ગુરૂ દ્રવ્યભાવથી નિર્ધોયો, ગુરૂ ગુણ કર્મો મુખની છાયા;
 ભુદ્ધિસાગર સફળ ગુરૂ પાયા. કલિ. ૧૭

અયોગ્ય એવા ભક્તોનાં લક્ષણ.

ગુનિવર સંયમમાં રમતા એ સમ.

બને નહીં ભક્તો અહો એવા, જેહ સમજે નહીં સફળગુરૂવા. બને.
 સ્વારથના જે થયા રસિયા, જ્ઞાનથકી દૂરે ખસિયા;

ગુરૂકુલથથી દૂરે વસિયા. ગણો. ૧

સફળગુરૂ પ્રત્યક્ષ નહિ ભણે, ઘોર ખૂણે સૂબને ટાણે;

ગુરૂ ઉપશયે નહીં દિલ આણે. ગણો. ૨

જ્ઞાનવિદ્યાનાજ ગમાર સમા, સફળગુરૂની નહીં અંશ લમા;

સમજે ન અનુભવ જ્ઞાન ગમા. ગણો. ૩

ગુરૂ કરતાં યશ નિજ બંદુ બહાલો, જેહ સ્વાર્થે થકી બનતો કાલો;

જેમ વાગે ખાલી ચણો કાલો. ગણો. ૪

જે ગુરૂના આશયનહિ ભણે, ગુરૂનું કંઠુજે નહીં માને;

અહતો અહંકાર તોફાને. ગણો. ૫

- શિખ દેનાં ખૂબ રીસાતો, વેર ધરી સ્થાપો થાતો;
 દુઃખ તણા ખત્તા ખાતો, ગણો. ૬
- દેવાનું શીખ્યો જે વહેણું, દેવાનું શીખ્યો ન જે પહેણું.
 બોલે વિવેક ચિન્તા ઘહેણું, ગણો. ૭
- જીવંતાં સફગુરુ નહિ પૂજે, સેવા ન કરવી મન સૂજે;
 ક્રોધ કરી ગુરૂથી ઝૂઝે, ગણો. ૮
- ભાવે ન સફગુરુને વહે, પાછળ સફગુરુને નિંદે.
 ચાલે સદા નિજ સ્વચ્છંદે, ગણો. ૯
- સફગુરુમાં હીનતા દેખે, નિજમાં પ્રમુતા બહુ રેખે.
 સફગુરુ શીખને ઉવેખે, ગણો. ૧૦
- સંકટમાં દ્રવે નાસે, રહેતો ન સફગુરુ વિશ્વાસે.
 પાસે રહે પણ નહિ પાસે, ગણો. ૧૧
- કહેણી રહેણીએ એક નહીં, ધારે જીવંત ગુરૂથી સહી.
 શિખ્યપણું નહીં તેણું કહીં, ગણો. ૧૨
- મૂંઠતણા નહિં ગુરુ થાણું, સમજીને સત્ય સમજાણું.
 જુદિસાગર ગુરુને પાણું, ગણો. ૧૩

ગુરુસ્વીકાર.

મુનિવર સંયમમાં રમતા. એ શમ.

- ગુરુજી કહ્યું તવ ગુણ ચરણું, ભવસાગરમાંહીં તરણું;
 આવે ભલે દેહનું મરણું, ગુરુ. ૧
- ગુજ મન ગુમસમ કોઈ નહીં, પ્રીતંત્રી ગુજથી બાંધી સહી;
 ગુજ સાચા મુરતી લાગી રહી, ગુરુ. ૨
- ગુજ રાગે ખૂબ રંગાયો, સત્ય એક જ સમજાયો;
 નારે ન મન બીજો જાયો, ગુરુ. ૩

- નેવો તેવો ગુરો !!! છું ત્હારો, નિશ્ચય એક તું આધારો.
 સત્ય પ્રેમ જાગતે ખ્યારો, ગુરુ. ૪
 એક મારી પ્રભો તું આશા, સત્ય ધર્મ દિલ વિદ્યાશા;
 વધો મોહન નિશ્ચય વાસા, ગુરુ. ૫
 દુનિયા શુભાશુભ ને ધાયું, પરિણામું તેમાં ન નિધાયું.
 તવ રૂપ અરૂપ સ્વીકાયું, ગુરુ. ૬
 તુજથી મણું ન મારું ત્હારું, તન મન ધન તુજ પર વારું.
 તુજ પ્રભે મૃત્યુ પળ સારું, ગુરુ. ૭
 પરબ્રહ્મ મહાવીર ગુરુ જ્ઞાતા, એક પુરૂષ ઓ પુરાણા.
 અદ્વૈત પ્રેમથી સમજાણા, ગુરુ. ૮
 દુનિયા પડે ને મુજ સામી, નહીં છોડું મુજ અંતર્યામી.
 જ્ઞાતામાંથી જ્ઞાતા સ્વામી, ગુરુ. ૯
 ને ને કયું ને ને કર્યો, સત્ય રૂપ નહીં કર્ષ કોઈ કર્યો;
 અંતરમાં તું એક વસ્યો, ગુરુ. ૧૦
 આનન્દ રસ સાગર ફરિયા, બ્રહ્મ અર્જન દ્વંદ્વ જરિયા;
 ભુદિગામર ગુરુને વરિયા, ગુરુ. ૧૧

ગુરુ કૃપા જામવાની બકિત.

- મુખમાં પ્રભુને દેખે નરને નારીએ,
 છુટું કૃપાથી જન પલકમાં જવ ને;
 છુટું કૃપાથી આનંદ અનુભવ જામીએ,
 છુટું કૃપાથી નિદિ સત્ય પમાવ ને ગુરુ. ૧
 મુકને દેખી નમીએ દમને એકને,
 જાણે જમીએ જાણે સાચે ખ્યાર ને;

- આદરને સત્કારે ગુરૂને વધાવીએ, .
મન માની સેવા કરીએ સુખકાર બે ગુરૂ. ૨
- ગુરૂની વૈશાલ્યે નિશ્ચિન રાચીએ,
ગુરૂ આદરે ધરીએ મન સંતોષ બે;
દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલ ભાવથી વર્તીએ,
કરીએ આતમ સાધનાનંદનો પોષ બે ગુરૂ. ૩
- ગુરૂ ઉડતાં ઉભા થઈએ પ્રેમથી,
ગુરૂ આવતાં હૃદયે બહુ સત્કાર બે;
ગુરૂ ઇચ્છાનુસારે કરીએ કાર્યને,
સહુમાં ગુરૂતા દેખીએ નર નાર બે ગુરૂ. ૪
- ગુરૂ વિશ્વાસે રહીએ શંકા ટાળીને,
ગુરૂ ભક્તિને કરીએ વિશ્વ પ્રચાર બે;
સાને સમજી મોનપણે કમો કરે,
શંકાથી પડવાનું છે નિર્ધાર બે ગુરૂ. ૬
- ગુરૂ કહે તે કરીએ પૂરણ પ્રેમથી,
સમભ્યા વણ નહીં અનુકરણ સુખકારભે;
નિજ આતમની કરીએ સાચી ઉન્નતિ,
રીઝવશો સદગુરૂને નરને નાર બે ગુરૂ. ૬
- ગુરૂની યાત્રા કરીએ સર્વ સમર્પણે,
ગુરૂ હુકમથી કરીએ વિપત્તિ પાન બે;
વિષ તે ભૂડાં ગુરૂમયથી નિધોરીએ,
મસ્તકનાં રીંજે સદગુરૂને ઘન બે ગુરૂ. ૭
- કહેણી કરતાં રહેણીમાં મરણું ભણું,
ઉઠતી નહીંએ ઉતરવાનું કામભે;
નામ રૂપને ભૂલી જગમાં ભરણું,
સામયથી ભાવે ચડણું નિષ્કામ બે ગુરૂ. ૮

તાલ તાપને બૂખ તરફયાનાં સંકટો,	
વેડી ગુરુના શિષ્યો થઈ નિર્ધારને;	
કર્મચોગી થઈ આગળ ચડવું હોંગયી,	
તજવા ખૂસ કામતણા અંકાર ને	ગુરુ. ૬
ગુરુપર શંકા કરીએ નહીં કોઈ ભતની,	
શંકા થતાં કરીએ પુચ્છી નાશ ને;	
ગુરુ કેડે તો પ્રભુ શરણ નહિ આપતો,	
ગુરુ તુકયાથી મુકિતની છે આગ ને	ગુરુ. ૧૦
ગુરુ રીતેતો પ્રભુ રીતયા મન માન ને,	
પ્રભુ ન આપે તે ગુરુ આપે બેશ ને;	
જન્મ જરા ને મૃત્યુનાં દુઃખો ઠળે,	
નાસે મોહાદિકના સર્વે કલેશ ને	ગુરુ. ૧૧
આપ મલીલા નાસ્તિક શંકાગુજનો,	
મદ્દા ભકિત વણ નહીં ગુરુને પાવ ને;	
ગુરુ પ્રભુનો નિશ્ચય જેના મન યતો,	
ગુરુ પ્રેમે તે ભકિત ભરે હરખાવ ને	ગુરુ. ૧૨
સફગુરુ સંગે રહીએ સાચા ભાવથી,	
કલિ કાલમાં સફગુરુ છે આધાર ને;	
બુદ્ધિસાગર સફગુરુ કીધા ભાવથી,	
આનંદ દરિયા ઉલટયા અંપરપાર ને	ગુરુ. ૧૩

ગુરુપૂર્ણિમા પૂજા.

આવાદી પુનમ દિન ગુરુ પૂજા ભલી,	
કરીએ સાચા ભાવે નરને નાર ને;	
વેદ પૂરાણો આગમ સધળાં ગાવતાં,	
ગુરુ પૂજાનો મહિમા અંપરપાર ને	આવાદી ૧

તન મન ધનથી સદ્ગુરૂ પૂજા કીજીએ,
સન્તાનનોની પૂજાથી શિવ થાય ભે;
ગુરૂ દક્ષિણા દીજે પૂરણ પ્રેમથી,
સારિકા વૃત્તિ પ્રગટે મટ ઉભરાય ભે. આ. ૨

સદ્ગુરૂજીના વેચાયા વેચાઈએ,
ભાવ પ્રમાણે થાતું ફલ નિર્ધાર ભે;
સદ્ગુરૂ આશીર્વાદથી વહિત સહુસંપન્ને,
આ ભવ પર ભવ ઉત્તમ શુભ અવતાર ભે. આ. ૩

સદ્ગુરૂ આપે તે નહિ આપી કો ચક્રે,
કેવ કેવીએ સદ્ગુરૂમાંહિ સમાય ભે;
સહેજે આંતરગ્રીથી અપરીત ઉઠતી,
દેવતા વિના તે રહે નહીં જગમાંહા ભે. આ. ૪

ધર્મો સર્વ સમાતા ગુરૂની ભક્તિમાં,
ગુરૂ ભક્તિમાં સર્વ સમાતાં કાજ ભે;
ગુરૂ ભક્તિમાં મત તપ જપ યજ્ઞ અને,
સર્વ સમાતાં ઇન્દ્રાદિક પદરાજ ભે. આ. ૫

ગુરૂ પૂજા ભક્તિથી સહુ પાપો ટળે,
પરબ્રહ્મા મહાવીર પ્રભુ પ્રગટાય ભે;
ગુરૂ બ્રહ્મ પૂજાથી કો અધિકું નહીં,
હરિ હર બ્રહ્મ ત્રિનેશ્વર એતું ગાય ભે. આ. ૬

ગુરૂપૂજાથી ટળે અહંતા દુઃખર્ષ,
ગુરૂ હૃત્યાદિક પાપો સર્વ પલાય ભે;
મરણ કાલમાં નિર્ભયુભાસે આતમ્ય,
ગુરૂના ભક્તો સેહેજે સ્વર્ગમાં ભાય ભે. આ. ૭

ભવતા સદ્ગુરૂની પૂજા ભક્તિથી,
સકલ તીર્થ પૂજ્યાતું ફલ નિર્ધાર ભે;
ગુરૂના ભક્તો જઠવાદી જગ નહિ બને,
એવો સદ્ગુરૂ ભક્તિનો આધાર ભે. આ. ૮

સર્વ મતાંતર છંડી સહયુક્ત આચરે
રત્નિએ કરીએ ગુરુ આજ્ઞાએ કામ ભે;
સહયુક્ત વચનો ધર્મર બાળી જાળીએ,
ગુરુની આગળ બીજાનું શું નામ ભે.

આ. ૯

ગુરુ સેવાથી સહેજે જ્ઞાન જે સંપન્ને,
ઠાટિ શાસ્ત્રો બળે પણ તેવું ન થાય ભે,
ભોક્તા સહયુક્ત પૂરણ પ્રદા છે,
સત્તાએ સમજી પૂજે સુખદાયકભે.

આ. ૧૦

પૂર્ણ પ્રદાની કીજે ગુરુમાં ભાવના,
સર્વ શક્તિરૂપ બ્યાપક ગુરુ મહાવીર ભે;
સહભાવે પ્રગટે પરબ્રહ્મ અનંત જે,
અનંત જ્યોતિ ઝળહળ નૂર છે ધીર ભે.

આ ૧૧

ઝળહળ અપરંપાર નૂર ગુરુ ઝળહળે,
ઉલટી આંખે દેખે સહયુક્ત ભક્ત ભે;
બુદ્ધિસાગર સહયુક્ત નિશ્ચય બલિયા,
પૂર્ણ પ્રેમથી ભક્ત બન્યા આસક્ત ભે.

આ. ૧૨

ગુરુપર થયેલી પ્રેમદશા

પ્રેમ દશા કંઈ ન્યારી, ગુરુ પર પ્રેમ દશા કંઈ ન્યારી,
જાણે ન મૂઢ સંસારી,

ગુરુપર.

ધાયલ હૃદયને ધાયલ જાણે, ભક્તિનો રસ મહાભારી

ગુરુ.

તન ધન મન જડ સાડું ને ખ્યાડું, જાઉં ગુરુ પર વારી

ગુરુ. ૧ ॥

ગુરુ પ્રીતિ રસ ખ્યાલા પીધા. તેની જાઉં બલિહારી

ગુરુ.

પ્રેમની કિંમત પ્રેમી જ જાણે, જાણે ન અન્ય નર નારી. ગુરુ. ॥ ૨ ॥

સફળ પ્રેમ રસ આગળ રસ સહુ, કીકડા પડે નિધારી ગુરૂ.
 પ્રેમ સૌન્દર્યને પ્રભુતા ગુરૂમાં, દેખે છે કોઈ સરકારી ગુરૂ. ૧ ૭ ॥
 પ્રેમ રસ ઉડયો ન વિશ્વે સમાતો, જાણે છે પ્રેમી અવતારી ગુરૂ.
 પ્રેમ આગળ નહિ ધન તન કિંમત, પ્રેમ હૃદય જયકારી ગુરૂ. ૪
 પ્રેમ રસમય સહુ વૃત્તિ સમાધિ, કલિયુગમાં સુલકારી ગુરૂ.
 પ્રેમી પરખતો સફળ મહિમા, વિરોધ વૃત્તિ નિવારી ગુરૂ. ૫
 ઇન્દ્રાદિ સધળી પદવીઓ, પ્રેમી પામે સ્વભારી ગુરૂ.
 પ્રેમની આગળ ઇન્દ્રાદિ પદવી, લાગે છે તુચ્છ સ્વભાવી ગુરૂ. ૬
 પ્રેમની આંખે દિલમાં તન સહુ, જગ્યાય છે નિધારી ગુરૂ.
 સફળતા પ્રેમી નર નારી, છુપ્યા રહે ન જરારી ગુરૂ. ૧ ૭ ॥
 આનંદ ઉભરા પ્રગટે જ્યાં ત્યાં, ગુરૂ પ્રેમે જ વિચારી ગુરૂ.
 પુલ્કિતગર સફળ પ્રીતિ, એક છે આનંદકારી ગુરૂ. ૮

ગુરૂ પ્રેમી ભક્તોનાં લક્ષણ.

ભોજનપાંત્રી મોઝાં ફોજાં, જાણ તરણાં દેલી દે. એ રામ.

ગુરૂ પ્રેમી ભક્તોનાં લક્ષણ, સાંભળણે નરનારી દે.
 સેવા કરવા સરાપૂરા, સમજણમાં ન અપૂરા દે. ગુરૂ ૧
 કામવાસના છોડે જ્ઞાને, વિષય રાગ નહીં ધારે દે;
 આત્મસમી દુનિયાને ગણતા, સત્ય તત્ત્વ અવધારે દે. ગુરૂ. ૨
 પરનારીને મત ગણીને, પર પુરૂષને ભાષરે;
 જાણે નીતિ દિલમાં ધારી, મતા દુઃખી સહાયી દે. ગુરૂ. ૩
 કામ અને ગુરૂ પ્રેમની વચ્ચે, અંતર મોટું જાણે દે;
 બ્યભિચારથી પ્રેમ જ જોડો, નિશ્ચય મનમાં જાણે દે. ગુરૂ. ૪
 વિષય વાસના રાગ હણીને, વગતા સફળ વાટે દે;
 કલિકાલમાં ત્યાગી ગુરૂ પર, પ્રેમ ધરે ધિર સપટે દે. ગુરૂ. ૫

સ્વપ્નવિષે વ્યભિચાર ન થયે, મોહ વિકારો મારે રે;
સફગુરના પ્રેમી તે સાચા, વેદોદય સંહારે રે. ગુરુ. ૧

પ્રેમ પ્રેમ જોલે સદૃ દુનિયા, પ્રેમ સ્વરૂપ છે ન્યારું રે;
જડમાં સુખની જુદિ ન થાયે, ગુરુ શ્રદ્ધા દિલ ખ્યારું રે. ગુરુ. ૭

હાડ માંસને આમડી રાગી, પશુઓ માનવરૂપે રે;
પ્રેમયડી લખ યોગ્યન આપા, સત્ય પ્રેમ નહિં છપે રે. ગુરુ. ૮

વિષય વાસના જાગે નહિ મન, ત્યારે પ્રેમ પ્રકાશે રે;
સફગુરના આતમ પૂજારી, સુખિયા શ્વાસોવધીસે રે. ગુરુ. ૯

સત્ય પ્રમાણિક મન કાવાથી, પદોપકારે રાગી રે;
કસેશ નહીં ને કદાચડી નહિ, સત્ય રાગીને ત્યાગી રે. ગુરુ. ૧૦

આસક્તિ નહિ જડ વિષયોમાં, કરે કામ નિષ્કામીરે;
અવગુણ ઉપર ગુણ જે કરતા, યમ નિયમ વિદ્યામી રે. ગુરુ. ૧૧

દેહાધ્યાસાદિકને છોડે, પ્રીતિ પ્રભુ પર રાખે રે;
પ્રેમી સાચા નિસંગી તે, આનંદ અમૃત ચાખે રે. ગુરુ. ૧૨

સફવર્તનમાં પ્રાણજ છડે, ગુરુ પ્રેમ મસ્તાની રે;
પ્રેમ સમાધિ પામે નિશ્ચય, અવધૂત આતમ રાની રે. ગુરુ. ૧૩

ગુરુ ભક્તિમાં કમથી ચડતા, પ્રકટયા દોષને ત્યાગે રે;
પૂરી શ્રદ્ધા ગુરુ પર મૂકી, આતમરૂપમાં જાગે રે. ગુરુ. ૧૪

શમ હમ સંયમમાંહિ રાખે, ગુરુ સેવા લયથીના રે;
જુદિસાગર સફગુરુ વસ્યા, હોય ન ભક્તો દીના રે. ગુરુ. ૧૫

(૨૫)

(૧૮)

ગુરુત્તોના લક્ષણ.

- સદ્ગુરુ ઉપર પૂરણ પ્રીતિ, ભાવે જેઠ રસીલા રે;
તેની પાસે દોષ ન આવે, દેવતાએ નહીં ઠીકારે. સદ્ગુરુ. ૧
- ગુરુને મનકું સોપી વતે, ગુરુમકને તે પ્રમાણે રે;
કમોઘી બધાય ન ક્યારે, ગુરુ ઉપયોગી ભણે રે. સદ્ગુરુ. ૨
- ગુરુભક્તિમાં અઠમસ્તો છે, વતે આનંદ ભાવે રે;
ગુરુભક્તિ ત્યાં ભીતિ નહીં છે, અનુભવી સુખ પાવે રે. સદ્ગુરુ. ૩
- કુતકર્ષીથી ભરમવા નહીં નડવારીથી ક્યારે રે.
નયુક્ત ગુરુના પ્રતિપક્ષીજન, તેની યત્ન ન ધારે રે. સદ્ગુરુ. ૪
- ગુરુ પ્રેમની આગળ સર્વજી, તન ધન જૂઠું ભણે રે;
શીષ કદાવે ગુરુને મટે, મગતાં મોહ ન આણે રે. સદ્ગુરુ. ૫
- સાચા પ્રેમ રહે નહિ છ.નો, ઘાતો જો પાતાળે રે,
દેશકાલથી દૂરે તોપણ, ગુરુને પાસે ભણે રે. સદ્ગુરુ. ૬
- સમ પાત્ર પદોની પાસે, મગવા બહુ વિશ્વાસે રે;
અનુભવાવા સાકારી ગુરુ, પ્રદાના શ્વાસોર્ધાસે રે. સદ્ગુરુ. ૭
- પિંડ અને પ્રદાંક વિષે ગુરુ, મહિમા શાન્તનંદે રે,
અનુભવે મહાવીરના ભક્તને, પડે ન નાસ્તિક શ્વે રે. સદ્ગુરુ. ૮
- પંચ દોષમાં બ્યાપક સદ્ગુરુ, તનુ દેવડના વાસી રે;
નિમિત્ત ઉપાદાન ગુરુના, ભક્તો છે વિશ્વસી રે. સદ્ગુરુ. ૯
- ભક્તોના હૃદયોમાં ભવન, સદ્ગુરુ નિત્ય પ્રકાશે રે;
પૂરા દોષ તે પ્રેમે પરણે, પૂજીનંદ વિજાસે રે. સદ્ગુરુ. ૧૦
- મત તપ જપ ને વીર્યો શાસ્ત્ર, સર્વ ગુરુમાં સમાયાં રે;
ગુરુને પામે સર્વે પામ્યાં, ગુરુએ સર્વે બનાવ્યાં રે. સદ્ગુરુ. ૧૧

સાગરના ભકતોને ચર્વે, સમ્યક્ રૂપે પ્રકાશે દે;
મિશ્રા યાત્રો પગ સાપેસે, સત્ય સ્વરૂપે બાસે દે. ગુરુ ૧૦

ગુરુ રૂપાધી સત્યને બાણે, યદ્વા પ્રાપ્તિ વધારે દે;
ગુરુ ભકતોની સમ્યક્ દૃષ્ટિ, પ્રમટે જન્મ મુખારે દે. ગુરુ ૧૧

ગુરુ ભકતોના સર્વ વિચારો, જાગ્યારો મુખ હોતે દે;
દેશ કાલ અનુસારે પ્રમટે, આત્મેશતિ સંકેતે દે. ગુરુ ૧૨

ગુરુજી જ્ઞાતા ગુરુજી જ્ઞાની, પરમ પુરુષ અવતારી દે,
બુદ્ધિસાગર સાગરુ સાચા, મેલે બહુ ઉપકારી દે. ગુરુ ૧૩

ગુરુના પ્રેમોનં ધમ્યવાદ.

જેની ગુરુપર પૂરણ પ્રીતિ, બાઉ તસ બલિહારી દે,
ગુરુ પ્રેમીકાં નર નારીની, પૂજા જન જયકારી દે. જેની ૧

ગુરુને કેજે ગુરુને સુણતો, કાણ કાણ ગુરુ સંભારે દે;
ગુરુ વિના કાણ ચેન પટે નહિ, કુરુ કથા કહે બારે દે. જેની ૨

ગુરુથી વાતો કરતે. પ્રેમે, રોમે રામે હર્ષે દે;
દમિત આકારે ગુરુ સેવા, કરતે હર્ષે વર્ષે દે. જેની ૩

ગુરુના માટે કોટિ દુઃખો, સહવામા મુખ માને દે;
સર્વે સ્વાર્થસુ કરીને બહારે, અનલદ સુણતો કાને દે. જેની ૪

સાગરુ મૂર્તિ દિવમાં પૂજે, અદ્રિત યગ્ન ઝડ બાવે દે;
પ્રેમ સમાધિ રસ સાગરમાં, ઝીલી રસમય માવે દે. જેની ૫

ગુરુ વિના જન સુગું લાગે, ગુરુ નિરહો ન ખમાતો દે.
મુખથી લેખ્યા વણ મન આંખે, પ્રેમે કરતી વાતે દે. જેની ૬

આંખે પૂજે દિવકાં પૂજે, હરખે સધગી પતો દે;
પ્રેમ સ્વર્ગમાં ગુરુના ભકતો, મહાલે હર્ષ ન મતો દે. જેની ૭

- તન ધન દીર્ઘિ વશ પ્રતિષ્ઠા, પોતાની નહીં વહે રે;
 ગુરુ પ્રેમમાં દોભી રે સદુ, માય ગુરુને સંયો રે. ગુરુ. ૬
- ગુરુ સેવા કરતાં અપદીર્ઘિ, અપવાદો જે આવે રે;
 તેનાં રોરો પીને પ્રેમે, જ્યે ન સકિત આવે રે. ગુરુ. ૭
- ગુરુ હુકમને પાળતાં જો, દુનિયા સ્થામી થાવે રે;
 તોપણ પાછો પગ નાં જરતો, જોખું ન દિશમાં લાવે રે. ગુરુ. ૮
- ગુરુ હુકમ પાળતાં રુણી, જે કહિ થાવે શાંતી રે;
 મરવા પહેલો ભક્ત મરીને, પામે નહીં જન્મ હાંસી રે. ગુરુ. ૯
- વિપત્તિમાં ગુરુની સ્તૂતિ, મરવામાં સુખ મળે રે;
 જીક વખતમાં જ્યે ન જામી, દિશમાં સ્વાર્થ ન આવે રે. ગુરુ. ૧૦
- ગુરુને ભજતાં માન મળે નહીં, તોપણ જોખું ન લાવે રે;
 ગુરુ ભજતાં વનમાં રહેવું, થાવે તોપણ આવે રે. ગુરુ. ૧૧
- ગુરુથી અધિક ગમે ન કોને, ગુરુ કૃપા મન ધમ્મે રે;
 ગુરુ સેવામાં અધિકાર જ નિજ, સેવા ફળ નહીં વહે રે. ગુરુ. ૧૨
- ગુરુથી નિજને જ્યે ન મોટો, લાછો દણ ન માને રે,
 પ્રાણ પટે પણ સદગુરુ નિન્દા, સુણે ન ક્યારે કોને રે. ગુરુ. ૧૩
- પોતાનું સદુ ગુરુનું મની, કાલ કરે ઉશ્વસે રે;
 ધનમાં ધનું પણ ગુરુની, આમળ સર્વ પ્રકારે રે. ગુરુ. ૧૪
- જીવતાં પરબ્રહ્મ સ્વરૂપી, સદગુરુ સાચા દેવા રે.
 જુદિયાનર ગુરુના ભક્તો, કરતાં સ્નેહે સેવા રે. ગુરુ. ૧૫

સ્ત્રીકૃત સદ્ગુનો સ્તુતિ, મલ્લોના વદનારો.

જ્યે તમને ગુરુ કીધા, ગુરુ પૂર્ણ પ્રીતિથી;

ભલે હો અસ્તિ ત્યોયે શાં ? ભલે ના હોય ત્યોયે હાં ?

- અમારે આ ભવે પીત્ત, નથી કરવા ગુરુ ક્યારે;
ભલે અવતાર હો પીત્ત, અમોને અન્ન નહિ રૂચે. ૨
- અમારા સદ્ગુરુ જો, પ્રભુ સાકાર ઝંખેદગતા.
નિરંજન નૂના સાગર, અમોને પ્રેમથી મળતા. ૩
- અમારે દોષ જૂલોને, નથી જોવાં ખરાં જોત્રી;
અમારે સદ્ગુરુ પ્રત્યે, સદી દુઃખો વચ્ચરવાનું. ૪
- ગુરુ સ્વર્ગને સિદ્ધિ, નથી કોઈ તેડથી મોટું.
અમારે સદ્ગુરુ ત્યાગ, અને મુખ્યતા તથા ધ્યાવા. ૫
- અમારે સર્વ જીવોમા, ગુરુનું રૂપ જોવાનું;
પ્રભુતા પ્રેમ ભોન્ડવે, રમીને ચિત્ત ધોવાનું. ૬
- કરોડો હો ભલે ગુરુઓ, જતનમા મળે તો જૂઠા;
અમારા સદ્ગુરુમાઢી, અમારે ભવે જોવાનું. ૭
- યવાનું તે ઘસા કરશે, બમાન નરુગર મજનાં;
પ્રથમ માંદા બની જૂઠા, જનાનું માંતરું મરીશું. ૮
- ગુરુના ભક્ત થઈ જઈ, હૃદયું નિરંજન રંગા;
નહીં બનશું કદિ રંગા, નજરનું રંગ અવરંગા. ૯
- કૃપા પામી ગુરુવરનાં, અમારે જીવવાનું મે;
પછીથી દુનિયા જેરો, અમારે મરું પીસનાં. ૧૦
- હૃદય હૃદય જેર પીવેનાં, બનાં અમૃત પન્નિભરો;
અમારે જેર પીવનું, પ્રથમ અવરંગનાં મમનું. ૧૧
- અમે ઉત્તરો જ દુનિયામાં, અમાન બોન છે રંગો;
અમારી અથ દુનિયાનો, અમે નહિ મંગ મળવાનો. ૧૨
- અમકને સ્વર્ગ સાધુને, જતા બની પડે દુઃખો;
જાત નહિ કામ કાવરનું, હા દુનિયાતણાં એવો. ૧૩
- અમારે સદ્ગુરુનારે, ગુરુ રહેતું વડલ જાંબી;
રંગુ નહો દેવ જાંબી, બન્ધા છેવ બનાં જાંબી. ૧૪

તલને તે એ અ જાગે તે અમરું સદુ કથી કરજે, અકલ ઇન્દ્ર નામુ જો.ને. કૃપા કરજે અમારા પર.	૧૫
ગુરુ તવ દ્વારમાં અ વ્ય. ગુના આશમાં તાબ્યા; અમારો પાસમાં ખાંડ, નહીં છે અકલ્પી ભકિત.	૧૬
અમારાં શીર્ષ તવ ચરણ. ધર્મી છે ભેટની રીતે; ત્વદ્વારાવેરીમાં હોઆમાં, અમારું મન ભક્તી પ્રીતે.	૧૭
અહીં શા સ્વર્ગ મુક્તિમાં, તનુના જહ પટંતરમાં; સ્વભાવિક પ્રેમથી નકલો, ગુરો પન્થ.એ. દુનિયામાં.	૧૭
ધણ પડકાર વિષે તમને, અમે સત્ય પ્રેમથી પરખી; અહીંથી હા પરમ સગી નિવૃત્તમ એકય ઉમંગે.	૧૮
નમી સ્તવીએ ગુરો પદાના, અમર.એ. એક આધારા; બુદ્ધયણિ સદ્ગુરુ નારા, નંદરી પૂજ્ય સાકારા.	૨૦

ગુરુપ્રતિ

ગુરુ ભકિત છે અનિજનનો નહીં કાયરનું કામ, ભોને; ગુરુ પર પ્રીતિ જ્ઞાનો ધરે, નહીં બુદ્ધયણું કામ, ભોને.	૧
મરજીવા જન ગુરુનું પામે, લીરુ ભાગી ભય, ભોને; ચેતન મૂકી જડમા એ પે, ગુરુને મૂકા લોક, ભોને.	૨
શાસ્ત્રો શોધે પાર ન આવે ગુરુ કૃપાએ પાર, ભોને; સદ્ગુરુ પામે સર્વ યમાયુ, નિશ્ચય સારો પાર, ભોને.	૩
હેક દેવલો હૃદય દેલી પડ, ગુરુનું મોહું ધામ, ભોને; જોલે આવે સર્વ વિચાર, નિવૃત્ત વિદ્યમ, ભોને.	૪
સર્વ તીર્થમાં ગુરુજી તીર્થ ન, લેથી પ્રગટયાં તીર્થ, ભોને, મર્મોદા બધનથી અજમા, દેશકાળથી જિન, ભોને.	૫

- આચારોની પેઠી પારે, તૃપ્તિઓની પાર, ભેને;
 પ્રકૃતિના ગુણ દોષોથી, સર્વ પ્રકારે દૂર, ભેને. ૬
- પાંચે ઇન્દ્રિયોની સાથે, દેહની સાથે યોગ, ભેને.
 મનની સાથે ખેડ કરતા, સર્વ યોગ અયોગ, ભેને. ૭
- સદુ પદ્ધતિમાંડિ વિતસતા, ચિત્ત સત્તાએ વ્યક્ત, ભેને;
 એકાત્મા સંપ્રદ નય દષ્ટે, સત્તાએ જગ શકત, ભેને. ૮
- વીર વીર મહાવીર ગુરુજી, મહિમા સધળે સ્થાન ભેને;
 આનંદ વ્યાપી વ્યાપક ગુરુજી, વિરાટી ભગવાન, ભેને. ૯
- જેમાં મન રાખીને જીવે, તરતા જવની પાર, ભેને,
 અનંત જ્યોતે જગદળંગા, ઓદયિક અવતાર, ભેને. ૧૦
- પ્રકૃતિ ઉપચારે સમ્યા, હતાં નિર્ગુણ દેવ, ભેને;
 અનંત ધર્મો વિરૂદ્ધ જેમાં, કરતા સર્વે સેવ, ભેને. ૧૧
- નિરાકાર સાકાર સ્વરૂપી, અનેકાન્ત નયજ્ઞાન, ભેને;
 શકિત અનંતી અનંત રૂપે, તેના ગુરુજી સ્થાન, ભેને. ૧૨
- ગુરુ સેવ્યાથી મહે મંગલું, દિલમાં આપે આપ, ભેને.
 વિશ્વ શિષ્યને વિશ્વ ગુરુ છે, અંતર ગુરુની છાપ, ભેને. ૧૩
- ભાણે આપને આપ ભણાવે, સંજોગો નિરખે આપ, ભેને;
 અંધારોને નિર્મલ પોતે, સવગું માર્ગ અમાપ, ભેને. ૧૪
- વટ ગુણ હાનિ વૃદ્ધિ બાગે, વડુ કારકમાં આપ, ભેને;
 ઉપાશન પરબ્રહ્મ મહાજિન, સર્વ વિધનો બાપ, ભેને. ૧૫
- ગુરુ રૂપ સર્વ ગુરુ જે મેલે, યાવ ગુરુ ભગવાન, ભેને;
 બુદ્ધિસાગર સગુરુ રહે, મજમાનંદ રસનાન, ભેને. ૧૬

શુદ્ધિ સર્વ.

જેનિયાંની પ્રીતિમાં ફાળાં જાણ નહાતા રહી રહે—એ ૧૫.

- શુદ્ધ ચરણની પૂજી પુજે, શુદ્ધ હામોના હામો રે;
શુદ્ધ વિદ્યાથી આચારોમાં, આધારો વિદ્યામો રે. ગુરુ. ૧
- શુદ્ધ પ્રેમમાં નિયમો સમગ્ર, તપ જપ સમગ્ર માને રે,
શુદ્ધ પ્રેમ મસ્તાન બનીને, રસમય સ્થવન બાવે રે. ગુરુ. ૨
- આમગ પાછા બાહિર બાંનર, નવા નવા શુદ્ધને દેખે રે,
શુદ્ધ પ્રેમી તે સાધ્યા બાવે, વિશ્વ શુદ્ધમય પાવે રે. ગુરુ. ૩
- અવ્યભિચારી પ્રેમપ્રતીક, શુદ્ધ પ્રકાશ રસ બાવે રે;
આનંદમય મીઠી વાતોને, સુખથી બાવે બાવે રે. ગુરુ. ૪
- ઉદયિક આચારોમાં શુદ્ધ,—સદગુણ જોયે બાવે રે;
અવગુણ સવગુણ પરિણામે, શુદ્ધ શિશુ દિલ લાવે રે. ગુરુ. ૫
- શુદ્ધ જ્ઞાન લેખા અધિકારી, બનતો ઘડા પ્રેમ રે;
શુદ્ધ વિનયે વતનવધી પ.મે, બાને આતમ દેખે રે. ગુરુ. ૬
- ધૃતીમત્સર પદ જલ માંડું, ખાતાના રહી ખીવે રે;
દેશકાલની સર્વ કસાધી, બાહ્યાંતરથી આવે રે. ગુરુ. ૭
- સર્વ કર્મને શુદ્ધ સેવારૂપ, માની કર્મ કરતો રે;
પિતાના વશ મનને નાખી, જય ભક્તિને વરતો રે. ગુરુ. ૮
- શુદ્ધ વિગદો તે સદુ ગાઓ, દેશકાલ અનુસારે રે;
ભાણી વને સાધ્યદાનિએ, સ્વર્ગ સકલ ન હારે રે. ગુરુ. ૯
- સ્વાધિકાર કર્મ કરે સદુ, કર્મ જપ નહીં થાવે રે,
સમદર્શી થાવે અંતરમાં, બહુ વિશ્વનું આધારે રે. ગુરુ. ૧૦
- કહેણી જેણી કહેણી રાણે, દીનપણું નહિ ધારે રે;
મુનુ આદિ જન સદુ છડે, પ્રામાણિક સુખ પાવે રે. ગુરુ. ૧૧

અસાન્ટ્રી નાસ્તિક મોહીજન, રહે ન ગુરૂની પાસે રે;
 વિનય વિવેક ન ધારે દિલમાં, રહે ન ગુરૂવિશ્વાસે રે. ગુરૂ. ૧૨
 પ્રભુ વીરપંજુભાવ ન પામ્યા, તે નહીં ગુરૂના ભક્તો રે;
 ગુરૂમાં નિજને નિજમાં ગુરૂને, દેખે પ્રેમી શક્તો રે. ગુરૂ. ૧૩
 રમ્યદેહની મુષ્ટિમાંહે, આશી યઇને પ્રવર્તે રે;
 છવન મરજીમાં સમભાવે જે, વર્તે મુક્તિ થતે રે. ગુરૂ. ૧૪
 ઇંદ્રજાલમાં સંગે જેવી, યાવે ભમરી રૂપે રે;
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂની સંગે, ભક્તો ગુરૂ સ્વરૂપે રે. ગુરૂ. ૧૫

ગુરૂને વામનારામો.

મંત્રા તદ તપાવનમાં રે એ ૧૫.

દુનિયાનાં માડરિયાંરે, ગુરૂને ન ભણી શકે;
 લોક સંજ્ઞાના ભક્તોરે, કરે કંઈ ઓર ભકે. દુનિયાનાં. ૧
 ગુરૂની સદુ ચેષ્ટાવિષે, બહેમ ન મનમાં લાગર;
 અમમ્ય સર્વ કમોટીમાં, મુઝે નહીં તકભાર,
 ગુરૂ પકડ્યા ન છડેરે, ભણે ગુરૂ રીસ કરે;
 પ્રેમ ગુરૂને મન્યવે રે, કરે નિજરૂપ ખરે. દુનિયાનાં. ૨
 મવાંઠની રૂઢિમાં, પ્રતિમદ્દ નરનાર;
 ત્રિંગલાર વિચારમાં, મળે ન ગુરૂ નિર્ધાર,
 એક દેશી વિચારેરે, મળે નહીં વિધિગુરૂ;
 ભેડ બંધન વાટેરે, કરે નિજ નિજનું છુડું. દુનિયાનાં ૩
 એક દેશી ગુરૂને શકે, પામે ગુરૂ એક દેશ;
 સર્વ દેશી ગુરૂને શકે, રહે ન બંધન કંઠેશ,
 પ્રતિમથ ન ધારેરે, ગુરૂ પર પ્રેમ ધરે;
 છવન ગુરૂ સ્વરૂપે, કરી પરશ્વત્ત વરે. દુનિયાનાં. ૪

નગુસાને ઈ પાપબધ, સગુસાને નદિં પાપ;
 સર્વ કમં દુર્ગંધમાં, પાપે ન બધે અમ્ભપ;
 આનુ કિરણની આઃમગ દે, નદીં અધકાર દરો;
 ગુરુ બકિન છે જોરીરે, દેહં સરકારી લદે. દુનિયાનાં ૫
 અનંત પ્રમથથી જની, પાપે અતનો અંત;
 ચિદાનંદ સદગુરુ જનો, જને સતનો સંગ;
 રમ્ય જમ તેની અમગરે, અ.રૂ. જોડે પાદ જને;
 મદાવીર સ્વયંકુરે, અલ્યા વિજ સર્વજલે. દુનિયાનાં ૬
 જોની જોવી યોમ્યાના, મગન તદનુસાર,
 કમ સંજિ આરમેલનિ, દેતે ગુરુ જલનાર,
 મપે કાને જો ગુરુરે, પ્રભુરૂપ તેહ મળે;
 ચહનો પદે આમગ દે, સાપન સદુ તેની કને. દુનિયાનાં ૭
 અંતરમાં સ્વર્ગો ધણાં, ગુરુ ચહાવે પ્રાણ;
 અનંત આનંદ અનુભવે, આત્માને અપરેશ;
 જોવી બકેતોની જલે: દે, પરમ પ્રભુ પ્રહાદયા;
 પુદિસાગર સદગુરુ દે, ખરા જેના દુહાપે વરયા. દુનિયાનાં ૮

શ્રુદાગ્મ શુરુ.

અથ તદ તપોવનમાંરે જની રથવા બારી
 આતમ ગુરુ જોલે દે, કે અલ્યા તે સત્ય અંધા;
 પ્રહા ગુરુ નદીં અલ્યા દે, કે તે તો અવંતા મુખ,
 નવ નવ વેદમમ અને, સર્વ પુરુષ કુસાન;
 આતમ ગુરુથી પ્રમટિવાં, પ્રમટયે મન જાણ,
 આતમ ગુરુચેલો દે, સ્વયંજિન જોન ખરો;
 પુન જંન્મા અજન્મારે, સદસદ રૂપ ધરો. આતમ. ૧
 બ્યહિ સમપ્ટિ આતમા, દરિદ્ર પ્રહા મુખલુ;
 પર પ્રહા મદાવીર જિન, બ્યપક ગુરુ સમવાન,

માયા પ્રકૃતિ જાણે, સળસળ ગુરુ સર્વ દિસે;
ચિદાનંદ સ્વરૂપે, પૂરણ ગુરુ સત્ય દિસે.

આતમ. ૨

આતમ ગુરુમાં પ્રગટના, અનંત ધર્મો ભણ;
અનંત ધર્મો પ્રગટયો, આતમ ગુરુ પ્રમાણ,
પૂર્ણ વેરાટ રૂપેરે, ગુરુ સદુ વિશ્વ સદા;
ગુણ ભાહર ગુરુજી રે, અયોગ્ય ન દેખે કદા.

આતમ. ૩

સત્ય સનાતન ગુરુવિષે, જૈનધર્મ રહ્યો સર્વ;
જૈનધર્મને જૈન છે, આતમ ગુરુ અગવં,
આતમ ગુરુમાં સમાયાં રે, સકલ દર્શન સમજે;
તાણાનાણ વિવાહ રે, ત્યજી ગુરુમાં રમજો.

આતમ. ૪

આતમ ગુરુની ન નાત છે, આતમ ગુરુની ન ભાત;
આતમ ગુરુનો ન વળું છે, વેપ સિંઘરીત જાત,
સદુમાં ■ ને સદુથી રે, આતમ ગુરુ ન્યાસ સદા;
નિગ્રહાર સાકાર રે, મરે નહીં માયો કદા.

આતમ. ૫

પરબ્રહ્મ મદાવીર મિ, જમક ગુરુ જમજાન;
વર્તમાન વર્તે ગુરુ, દેહ સહિત ગુણવાન,
ગુણકર્મથી યોગીરે, અયોગી નિત્ય પ્રભુ;
સદુ કતો અકતો રે, ગુણાનીન સર્વ વિષુ.

આતમ. ૬

આખી

વિશ્વ ગુરુની શ્રદ્ધાએ, સ્ત્રી નિજ ગુરુની માંદા;
બ્રાહ્મ ગુરુમાં ન દેખતો, અધિક ન દેખે કયાંય,
નિજગુરુમાં જો સદિપુરે, મધુ મદુ વિશ્વ વિષે;
નિજ ગુરુમાં ન જો છે રે, અરો તો ન અન્ય દિને.

આતમ. ૭

પૂર્ણ અનન્ય દિગ્ગજ રહ્યો, રોષા દિગ્ગજ સર્વજ;
સર્વ ઉત્પત્તિ જોડમાં, ધુનના નિત્ય છે યત,
ઉપદેશ સર્વ છે રે, ગુરુ જાણ જિન દેશ;
તુલિમાત્ર ગુરુની રે, કરે સન્ન જન મેલ.

આતમ. ૮

(૩૭)

(૨૭)

સત્યબ્રહ્મરૂપશુરનાં સ્તુતિ.

મંગા તટ તપોવનમાં—એ રાજ.

સત્ય બ્રહ્મ શુર ■ દે, જસત નહિં શુર ક્યારે.
માયા પ્રકૃતિ સાથે, શુરજી તરે તારે;
તમથી સત્ય પ્રકાશમાં, જ્ઞાની શુર લેખ જાય.
જસત યત્રી સત્માં શુર, લેખ જાય સદાય;
સત્ય પ્રેમ ને જ્ઞાન દે, શુરજી સમર્પે ખરું.
આદિ અંત ન જોનો દે, સનાતન દિલમાં ધરું. સત્ય. ૧

સત્ય પ્રેમ ને જ્ઞાનવશુ, મળે નહીં મહાવીર,
લોક લાજ જાય પરિકરી, પામે શુરને ધીર.
દુનિયાથી જે જહીલા દે, શુર સંગ તે ન લહે;
બાહ્ય કીર્તિ પ્રતિષ્ઠા દે, ચહે તે ન શુરને ચહે. સત્ય. ૨

શુર સંગત કરવા વિષે, દુનિયાના અપવાદ.
જય આદિ નહીં મન ગણે, મુઝતાં બહુ ખાદ.
પટે દુનિયા જે સ્થામી દે, ત્યાંથી નહીં શુરને ત્યજે;
મૂકે કલંક કરાડે દે, ત્યજે શુર ટેકે ભજે. સત્ય. ૩

સદ્શુર સંગની આગળે, માને વીજી પૂજ;
આબરૂ ધન આદિ ત્યજી, રહે સદા શુરકુલ.
લોક નામાદિ સંસારે, ત્યજે ત્યારે શુરજી મળે;
બાહ્યાચારની રૂઢી દે, ત્યજે ત્યારે ધન વળે. સત્ય. ૪

શુર વિના સર્વે મળે, તો પણ માને દુઃખ;
શુર સંગે સહુ જાતલું, માને મનમાં નુખ.
એવો નિશ્ચય જોનો દે, તેને શુર છૂટ મળે;
પરમાર્થ જ્યેતે દે, સ્વભાવે સમાઈ જળે. સત્ય. ૫

ગુરુ હૃદયમાં શાશ્વ સહુ, માને જે નિધીર;
ગાઠરિયા પ્રવાહમાં, ભગે નહીં તણભાર,
મરવામાં મોટાઈ રે, ગુરુ હૃદયે જે ગણે;
વેળાચારાદિ ભેદે રે, ગુરુમાં ન ભેદ બળે. સત્ય. ૧

ગુરુ વચન આચારમાં, માને સધગુ સત્ય;
ગુરુ વિનયની મૂર્તિ જે, સમજે કૃત અકૃત્ય.
ગુરુ આજ્ઞાએ ધર્મ રે, ગળી જેઠ કાય કરે;
બુદ્ધિસાગર ગુરુની રે, કૃપા ચહે સત્ય ખરે. સત્ય. ૨

સદ્ગુરુનાં ગિજ્ઞાપત્તોને ગિજ્ઞા.

સદ્ગુરુ ઉપદેશે ભક્તોને. શિષ્યોને દિત રીખ, ભેને;
સર્વ ધર્મનાં મધનાં મત્યો, પ્રેમે પ્રગટે દિત. ભેને, ૧
સર્વ જીવો પર પ્રેમ કરજી, આત્મિક બુદ્ધિ ધર્મ, ભેને;
સત્ય પ્રેમ સાગરમાં કીડા, કરવી ધર્મનું ધર્મ, ભેને. ૨
પ્રભ સમાધિથી સદુ આધિ, વ્યાધિ ઉપાધિ 'વાર, ભેને;
નિમુદ્રપ્રભામૃત ગુરુ પ્યાસા, પીને દેહ કાર. ભેને. ૩
એકાદશ સદ્ગુરુજી આવ્યા, તનુ દેવત મહાવીર, ભેને;
અકલ પ્રાણીમાં પ્રેમ મહાવીર, સંધ અનુભવ ધીર, ભેને. ૪
અર્ધ વિધવા સર્વ સ્થાનમાં, સન્નએ મહાવીર, ભેને;
અર્ધત્ર મહાવીર રજા છે, વિત્ત સન્નએ દિત, ભેને. ૫
પિટે તેજ છે પ્રદાટે, વીર મંથ બનદન, ભેને;
નંદી સન્ન સર્વ જીવમાં, વીરને દશન જાન, ભેને. ૬
ગુરુ વિન્દ કેઈ કામ ન દડી, અન્ન સન્ન નવ પદ્મ ભેને;
અર્ધજીવમાં ગુરુ જીવત, વિન્નને તેજ અમૃત, ભેને. ૭

- દિલમાંહિ સહુરૂ બિરાજે, સંભાર્યાની વાર, ભોને;
 પ્રેમે પ્રગટે પૂર્ણસ્વરૂપે, પડે ન લેવા બહાર, ભોને. ૮
- પ્રેમ યોગમાં ધારો ત્યાં તે, પ્રગટે છે વત્તાલ, ભોને;
 અસહ લપાધિના સહુ ભોળા, આત્મ ગુરૂમાં ન ધાર, ભોને. ૯
- આત્મગુરૂ ધારો તેવા, નિષ્કલાવે દેખાય, ભોને,
 જેવા ભાવે પૂર્ણે તેવા, અન્તરૂમાં પ્રગટાય, ભોને. ૧૦
- દુઃખપણું કલ્પે ન ગુરૂમાં, બેઠમ ન લાવો લેશ, ભોને;
 સન્નિવાનદ ગુરૂ આનમ, જરા ન તેને કલેશ, ભોને. ૧૧
- આત્મ ગુરૂ પાસે મન ચેલે, રહે અનાદિ કાલ, ભોને;
 આત્મમાં લપલીન યનાં તે, બૂલે દુઃખના ખ્યાલ, ભોને. ૧૨
- આત્મ ગુરૂમાં મનની સ્થિતતા, પ્રેમ વિના નહીં યાય, ભોને;
 ઠોઠિ સાધન સાધે તો પણ, આવે નહીં મન કાય, ભોને. ૧૩
- પ્રગટે પ્રેમાગ્નિ પ્રગટાયો, બાળો કર્મનાં કાલ, ભોને;
 પૂર્ણ પ્રેમથી આત્મમાં મન, લીન બને નહીં જાલ, ભોને. ૧૪
- ગુરૂમાં પ્રેમ જમાવો સંતો, કરો કર્મ બધવહાર, ભોને,
 પ્રેમબળે સુરતા સંધારો, નિશ્ચય તો નરનાર, ભોને. ૧૫
- પ્રેમધરી પ્રભુ દર્શન મેળો, દુઃખ અનંતાં દૂર, ભોને;
 જુદિસામર સહુરૂ પ્રમુજ, પ્રેમે હજારા હજુર, ભોને. ૧૬

- પ્રેમી લલુ બાળકના જેવા, ભકતો શિષ્યો થાય, જ્યારે;
અરસ પરસમાં સ્વર્ગને સિદ્ધિ, પરમાનંદ પ્રગટાય, ત્યારે ૮
- હમણે હમણે પ્રેમ સમાધિ, અનંત યજ્ઞ ફલ હોય, ત્યારે;
સાત્વિક પ્રેમી ભકતો શિષ્યો, બંધાતા નહીં કયાંય, ક્યારે. ૯
- વીર ઉપર ગોતમની પ્રીતિ, તેવી પ્રીતિ થાય, જ્યારે;
હૃદયશુદ્ધિ પ્રગટે ને સર્વે, જ્ઞાનો ઘટ પ્રગટાય, ત્યારે. ૧૦
- પિયુ પિયુ પોકારે પપૈયો, મેઘની સાથે પ્રેમ, જોને;
શુર પર એવો પ્રેમ પ્રગટતાં, શુરમય જીવન ક્ષેમ, જોને. ૧૧
- શુરપ્રેમી નર નારી મનમાં, હોય સ્વર્ગને સિદ્ધિ, જોને;
શુરમાં લીન થએલા ભકતો, પામે સર્વે સિદ્ધિ, જોને, જોને. ૧૨
- શુરને મૂકી હરિયા ડુંગર, પાતાળે આકાશ, જોને;
મળે નહીં ઇશ્વરને મુક્તિ, ધર મનમાં વિશ્વાસ, જોને. ૧૩
- શુર પ્રભુરૂપ દેમે ત્હેને, ક્ષણમાં હોય, સમાધિ, જોને;
હરિયા ડુંગર આકાશે ને, પાતાળે નહીં બોધ, જોને. ૧૪
- શુર ભકતોને માયા દેવી, કરે નહીં આવર્ણ, જોને;
દેવ દેવીઓ કરે ન વિખો, કરે શુરનું ચણું, જોને. ૧૫
- દુનિયા લાગે ભૂક મરેલી, અમર શુર એક ભવ્ય, જોને;
અસત્ત વિષે વહેતો નિર્જેંથી, કરતો સર્વે કૃત્ય, જોને. ૧૬
- સાધ્યાં બહાલા સફશુર લાગે, સદેહી ભગવાન, જોને;
હરતાં ફરતાં કાર્ય કરતાં, શુર સમાધિ તાન, જોને. ૧૭
- પરમ મિત્ર સફશુર જી બહાલા, ગણે ન બીજું કાંઈ, જોને;
શિષ્યોને ભકતોની ભાવે, જીવન-મુક્તિ આંહી, જોને. ૧૮
- શુર પ્રહનો એકય અનુભવ, પર પ્રેમના યોગ, જોને;
તત્ત્વમસિ સોહં સફશુર જી, સર્વપ્રહ અયોગ, જોને.. ૧૯
- સર્વ દેશી સફશુર જી વ્યાપક, સર્વ વિચારાચાર, જોને;
પુદ્ગિસાગર શુર જી પ્રેમે, સર્વ બને નર નાર, જોને. ૨૦

ગુરુ સાથે પ્રેમ લગની.

લગની લાગી શુભલ ત્યારી, પડે ન બીજે ચેન, બેને,
 ગુજ પ્રીતિ રસ ચઢી ખુમારી, તેની જોગજ યેન, બેને લગની. ૧
 ગુજ વજ રામને ન કંઠુ' નીચું, તજ બકિન વેકુંડ બેને
 ગુજ વજ જાનંદ રસ નહિ પડતો, સધળું લાગે વ્યં, બેને. લગની. ૨
 ગુજ વાલીમાં વેદ સમાધા, સર્વ પુરાણને પન્થ, બેને.
 ગુજ દિલમાંદિ સર્વ સમાધુ, પ્રગટજ સધળા જ્ઞાન, બેને. લગની ૩
 મારે તો મન તમ જે સધળું, વિશ્વ જીવન આધાર, બેને,
 દુનિયા માને જા ના માને, તેની નહીં દરકાર, બેને. લગની ૪
 બહાશમાં બહાશ શુભલ છે, સોખું તમને સર્વ, બેને;
 ગુજવજ બીજું દુઃખજ લાગુ, રહેય ન માયા મારું, બેને. લગની. ૫
 મુજ મંદિરમાં શુદ્ધ વિદ્યાજે, બીજાનું નહીં કામ, બેને;
 મન માને તે દુનિયા નકશે, ગુજ વજ નહિ હો. હમ. બેને. લગની. ૬
 સત્વ પ્રેમ ત્યાં રહેમ સદા છે, પ્રીતિ ત્યાં નહીં જીનિ. બેને;
 જ્યાં પ્રીતિ ત્યાં રીત ન બીજી, જ્યાં પ્રીતિ ત્યાં મુક્તિ, બેને લગની. ૭
 ગુજ પ્રીતિની આગળ બીજું, કોઈ ન મીડું જાણ, બેને;
 વિવશ રસો સદુ ગુજ વસ જામે, ગુજ રસરૂપ પ્રમજ, બેને. લગની. ૮
 ગુજ પ્રમામૃત રસને પીતાં, મન સંતોષી દુઃખ, બેને.
 જન્મ રસોનો ચાહ ન પ્રગટે, અનુભવ દિવ પ્રગટજ, બેને લગની. ૯
 જાંબડીએ પ્રેમ શું જાણે, જડ વિષયે ના દાસ, બેને;
 જાસવરસમાં જડની પ્રીતિ, જડની રાગે જાણ, બેને. લગની ૧૦
 ગુજ જલુ જલુમાં વિશ્વ જાનંતાં, જાનંત જાયેનિ નુ, બેને;
 જાસ. જોય શુદ્ધ મહાકીર, પરપણ રસ પૂર, બેને. લગની. ૧૧
 ગુજ જાને નહીં જન્મ મરણ છે, ટળે ન જાનમ રૂર, બેને;
 જ્યાં ત્યાં રહેતું જીવને બહાશ, જાનંત જીવિત મૂર, બેને. લગની. ૧૨

સર્વ વૃત્તિયો ગોપીયોને, ગુરૂ આતમ ગોપાળ, જોને;
 પયોયોને ગુણ સૃષ્ટિનો, સમય સમય પ્રતિપાલ, જોને. લગની. ૧૩
 અંતર બહિર સ્થુલ સૂક્ષ્મમાં, અગદળતી ગુરૂ જ્યોત, જોને,
 તુજ કૃપા ઉતરો મુજ ઉપર, પ્રગટો જ્ઞાનોઘોત. જોને લગની. ૧૪
 ભકતોના જોડી ગુરૂજી, ભક્તાધીન ભગવાન, જોને;
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂજી સ્ફુરે, આવે જજ મુદ્દતાન, જોને. લગની. ૧૫

(૩૧)

આંતરસત્ય પ્રેમગુરુ ગાન.

ભકતોના શિષ્યોનાં લક્ષણ, સત્ય પ્રેમમાં સર્વ, જોને;
 પ્રેમ ઉછળતો તનમાં મનમાં, રહે ન યોડો ગર્વ, જોને. ભ. ૧
 આનંદરૂપે દુનિયામાં સદુ, સાત્વિક પ્રેમે હોય, જોને;
 જીવન મરણમાં આનંદ લાગે, આનંદ વધુ નહિ, કોય. ભ. ૨
 સર્વરૂપમય ગુરૂજી લાગે, ગુરૂનું આનંદ રૂપ, જોને;
 સૌન્દર્ય પ્રભુમય જીવનમાં, દેખે નિજને ભૂપ, જોને. ભ. ૩
 વિગુરૂપ્રેમ જ સત્ય ગુરૂ છે, ખ્યાર વિના નહિ કાંઈ, જોને;
 પ્રકટ પ્રેમમય સદ્ગુરૂ સાચા, દેખો દિલથી આંહી, જોને. ભ. ૪
 સાક્ષી આતમ ગુરૂનો આતમ, રહે નહીં સંતાઈ, જોને;
 દુર્ગુણ દોષોની પ્રાન્તિયો, પશુ સૃષ્ટિમાં રહાઈ, જોને. ભ. ૫
 પ્રેમ વિના દોષોને દુર્ગુણ. જ્યે નરને નાર, જોને;
 સમકિત પ્રેમે ગુણમય સૃષ્ટિ, સ્વર્ગીય અવતાર, જોને. ભ. ૬
 સત્ય પ્રેમ નહિ છપે ક્યારે, ઘાલો જો પાતાલ, જોને;
 સત્ય પ્રેમ છે ધર્મ મજનો, ગુરૂજીને દરબાર, જોને. ભ. ૭
 આનંદ નિઃશય પ્રેમ પ્રવીતે, ન કશું છાનું રહાય, જોને;
 ખંધાતાં દિલ કોઈ ન વાતે, સહેજે ખુલ્લાં થાય, જોને. ભ. ૮

સત્ય પ્રેમમય પ્રજ્ઞ પ્રકાશે, ત્યાં નહિ દુર્ગુણ દોષ, જોને;
 સત્ય પ્રેમમય ગુરુજી ઘટમાં, કરવે. તેનો પોષ, જોને ભ. ૯
 સઘળા ધર્મો પ્રેમ વિશે છે, પ્રેમ યકી પ્રગટાય જોને;
 પ્રેમ વિનાનાં છવો મડદાં, જેવાં જોતાં વધ્યાય, જોને ભ. ૧૦
 પ્રેમાભાવ તે મરણ પિછાણે, પ્રેમ તે જીવન જાણ, જોને;
 પ્રમ સ્વર્ગમાં છવો દેવો, દેવીઓ મુખ જાણ, જોને ભ. ૧૧
 કામભોગમાં મૈથુનમાંહિ, વિશુદ્ધ પ્રેમ ન જાણ, ક્યારે;
 ગુરુ પ્રગટીને જ્ઞાન જતાવે, અનુભવ મનમાં જાણ, જારે. ભ. ૧૨
 સઘળી જ્ઞાન્તિ વેગે છંદી, એક દિલથી જાવ, જોને.
 પ્રેમ વૃત્તિયો સઘળી ગુરુની, પાસે જલદી જાવ, જોને. ભ. ૧૩
 પ્રકટ સાચા પ્રેમ વિનાનાં, મડદાંને છપાડ, પ્રેમે;
 પ્રેમ જીવનને કુઠી પ્રેમે, જીવોને ઉદ્ધડ. રહેમે ભ. ૧૪
 વિશુદ્ધ વ્યાપક સત્ય પ્રેમમય, પ્રભુજી સઘળે દેખ, જોને;
 જુદિસામર ગુરુ જીવંતા, જીવાડે સહુ વિશ્વ, જોને ભ. ૧૫

સત્યાત્મ ગુરુસ્વીકાર.

વરોને પ્રેમી સદ્ગુરુ જ્ઞાણ, પ્રેમવણા અવતાર, જોને;
 જ્ઞાનધ્યાને પ્રેમ જ પ્રગટે, જ્ઞાનંદ ગુરુ સાકાર, જોને. વરોને. ૧
 વિશુદ્ધ પ્રેમજ દેખો ત્યાં ત્યાં, સદ્ગુરુ જ્ઞાનંદ રૂપ. જોને;
 કાયા ઈન્દ્રિય મન આતમમાં, પ્રકટ પ્રેમ જગજૂપ, જોને. વરોને. ૨
 આતમ પ્રેમને દરિયો ઉછળી, મન કાયા ઉજરાય, જોને;
 આવિભાવે જીવા ગુરુજી, દિલમાંહી પરજાય, જોને વરોને. ૩
 જ્ઞાણ દેહપતિ અવતર છે, મુખના ભોગતા જોઈ, જોને;
 જ્ઞાનંદ વેડે તે સદ્ગુરુજી, પ્રજુ ન બીજો દેવ, જોને વરોને ૪

આનંદ માટે જે સહુ કરે, આતમ ગુરુજી માન, પોતે;
 નહિ મંદિરમાં નહીં મરજીદે, એનું જ્ઞાન જ સ્થાન, જ્યોતે.વરોને. ૫
 દુઃખવવા નહિ ગુરુને ક્યારે, સંતાપો નહિ લેશ, ક્યારે;
 નવધા ભક્તિ એની કરવી, નાસે નેધી કલેશ. બારે વરોને. ૬
 સર્વ રૂપને સર્વનામ છે, એનાં જમમાં ભણ, બેને;
 નર નારી આદિ સહુ રૂપે, વિજસે જગતું માન, બેને. વરોને. ૭
 ગુરુની સાથે મરત બનીને, બૂઝો જગતું ભાન, પ્રોતે;
 ભવયું ગવયું બૂઝી જગજાનજ, કરોને એનું જ્ઞાન, હોતે. વરોને. ૮
 નહાના બાગક જેવા યાઓ, ભૂતી મોહનું ભાન, વેગે;
 આનંદમય સદ્ગુરુજી ત્યારે, અનુભવાયે જ્ઞાન—, યોગે. વરોને. ૯
 બ્યવહારે કલ્પેલાં રૂઢિ, બધન સઘળાં ત્યાગ, પ્રેમે;
 બધન સુખિ બેને છંદી, કર આતમ પર સગ, રંગે. વરોને. ૧૦
 આતમ ગુરુનો હસ્ત મ્હંતાં, મમે ન જડની સાથ, બેને;
 આતમ આતમને આકર્ષે, મળતો ધાતોધાત, બેને. વરોને. ૧૧
 આતમ સાથે આતમ પ્રીતિ, તે સાચુ વ ઠ, બેને;
 આતમ ગુરુને આતમ ચેલો, બાકી જડ સહુ જુડ, બેને. વરોને. ૧૨
 ગુરુને દીડાં હર્ષ ન માવે, હરખે ધાતોધાત, બેને;
 મનવાણી કાયામાં ગુરુની, જ્યોતિષી રજિયાન, બેને વરોને. ૧૩
 ગુરુની કાયા પ્રભુ સમ હાગે, સ્પર્શે પ્રેમ અનંત, બેને;
 ગુરુને સઘળું સ્વાર્ષણ ધાતું, ભાવે બકતો સંત, બેને. વરોને. ૧૪
 જ્ઞાને એવા આતમ ગુરુજી, વરિયા પ્રગટયો પ્રેમ, બેને;
 ભેદ ખેદને કલેશ રહ્યા નહિ, રહ્યા ન તપ જપ નેમ, બેને.વરોને. ૧૫
 ગુરુ મળ્યઃથી પૂર્ણયોગ છે, રહ્યું ન સાધન કામ, બેને;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ મળિયા, ઠરિયો નિશ્ચય કામ, બેને. વરોને. ૧૬

ગુરુ પ્રેમીઓને મક્તોનું સ્વરે આમંત્રણ.

પધારજો પધારજો પધારજો, ગુરુ પ્રેમીઓ અહિંયાં પધારજો;	
આવતાં અહીં ઝટ વારજો નગુરાઓને દૂરે વારજો.	
ગુરુની નિન્દા કરે જો પાપી, ગુણ ન તેનું ભાગજો	ગુરુ. ૧
સલિલ મનના ધાણ પુસલિલ, મૂખોઓને દૂર કાઢજો	ગુરુ. ૨
ગુરુના દ્વારમાં પ્રેમે પ્રવેશ છે, જોમી પ્રવેશને વારજો	ગુરુ. ૩
દેર દુરાવાં ભટકણુ શીલા, પાસે તેઓને ન લાવજો	ગુરુ. ૪
સમાં કુટુંબનું સ્નાન કરીને, અધ્યાસ ખાખ જનાવજો	ગુરુ. ૫
ઉંચને નીચના બેઠને છંડી, સ્તગર પીને ગુહાવજો	ગુરુ. ૬
પ્રેમ વિશ્વાસ રૂપ વસ્ત્રમાં કીર્તિ, હોમાંને રાખ ભરી લાવજો	ગુરુ. ૭
ફુનિયાનું સિધુ ઉંધુ મહીને, ઉપામા સિધુ ગણાવજો	ગુરુ. ૮
કપ્પ હંદાપથી ભકત પરીણા, કરીને સંજે ચઢાવજો	ગુરુ. ૯
ભરીને પહેલા પછી અપાથી, ગુરુના હાથે ગણાવજો	ગુરુ. ૧૦
અવતાં પશુઓ જેના હૃદયમાં, તેઓને યજ્ઞે હોમાવજો	ગુરુ. ૧૧
ઉપી પરીણાથી ભરખાવી, મૂઠેને દૂર ભગાવજો	ગુરુ. ૧૨
કાચા પે.ચા ગુરુદ્વારમાં ન આવે, એક ઉપાયે રચાવજો	ગુરુ. ૧૩
પાકા જણાતા ભકતોને પૂજી, બહુ સન્માને વધાવજો	ગુરુ. ૧૪
દેએ ન દિલડું નગુરા જનોને, એકાકાર થઈ આવજો	ગુરુ. ૧૫
કીર્તિપ્રતિષ્ઠાનના પૂજારી, તુલોને સાથે ન લાવજો	ગુરુ. ૧૬
ગુરુ પરબ્રહ્મ સાગરમાં ડુબડી, ભરીને તગીએ આવજો	ગુરુ. ૧૭
ગુરુ પરબ્રહ્મ દ્વાર પચર્થાયે, હોમોને પ્રેમે ચઢાવજો	ગુરુ. ૧૮
સેડુને સાચાં સત્ય જણાવને, પચે જ એટલું જાણવજો	ગુરુ. ૧૯

આનંદ માટે જે સહુ કરે, આતમ ગુરુ જ્ઞાન, પોતે;
 નહિ મંદિરમાં નહીં મરજી, એનું જ્ઞાન જ સ્થાન, જ્યોતે. વરોને. ૫
 દુઃખવધા નહિ ગુરુને કયારે, સંતાપો નહિ કોણ, કયારે;
 નવધા ભક્તિ એની કરવી, નાસે નેથી કલેશ, બારે વરોને. ૬
 સર્વ રૂપને સર્વનામ છે, એનાં જગમાં જાણ, જોને;
 નર નારી આદિ સહુ રૂપે, વિદ્યુતે જગનું જ્ઞાન, જોને. વરોને. ૭
 ગુરુની સાથે મસ્ત જનીને, ભૂલે જગનું જ્ઞાન, પ્રોતે;
 ભરપૂર્ણ મરણું ભૂલી જગજ્ઞાનજ, કરોને એનું જ્ઞાન, હોતે. વરોને. ૮
 ન્હાના બાળક જેવા થાઓ, ભૂલી મોહનું જ્ઞાન, વેગે;
 આનંદમય સદ્ગુરુ ત્યારે, અનુભવાશે જ્ઞાન-, યોગે. વરોને. ૯
 બ્યવહારે કટપેલાં રૂઢિ, બંધન સઘળાં ત્યાગ, પ્રેમે;
 બંધન મુક્તિ એને છંદી, કર આતમ પર સંગ, રંગે. વરોને. ૧૦
 આતમ ગુરુનો હસ્ત મ્હંતાં, ગમે ન જડની સાથ, જોને;
 આતમ આતમને આકર્ષે, મળતો ધાતોધાત, જોને. વરોને. ૧૧
 આતમ સાથે આતમ પ્રીતિ, તે સાચુ વ ઠ, જોને;
 આતમ ગુરુને આતમ ચેતો, બાકી જડ સહુ ભૂક, જોને. વરોને. ૧૨
 ગુરુને દીડાં હર્ષ ન માવે, હરખે ધાતોધાત, જોને;
 મનવાણી કાયામાં ગુરુની, જ્યોતિષી રજિયાત, જોને વરોને. ૧૩
 ગુરુની કાયા પ્રભુ સમ લાગે, સ્પર્શે પ્રેમ અનંત, જોને;
 ગુરુને સઘળું સ્વાર્થ છુ ધાતું, બાલે ભકતો સંત, વાને. વરોને. ૧૪
 જ્ઞાને એવા આતમ ગુરુજી, વરિયા પ્રગટયો પ્રેમ, જોને;
 જોડ ખેડને કલેશ રહ્ય નહિ, રહ્યા ન તપ જપ નેમ, જોને. વરોને. ૧૫
 ગુરુ મળ્યાથી પૂર્ણયોગ છે, રહ્યું ન સાધન કામ, જોને;
 બુદ્ધિસાગર અદ્વિતીય મળિયા, કરિયો નિશ્ચય કામ, જોને. વરોને. ૧૬

ગુરુ મૈર્માઓને મકનોનું સ્વર્ગે આમંત્રણ.

પધારને પધારને પધારને, શુઙ્ગ પ્રેમીઓ અહિંયાં પધારને;
આવતાં અર્ધી ઝટ વારને, નશુરાઓને દૂર વારને.

શુઙ્ગી નિન્હા કરે જે પાપી, મુખ ન તેનું લાગને	શુર. ૧
હાલિક મનના ઘાલ મુસલિયા, મૂર્ખાઓને દૂર કાઢને	શુર. ૨
શુરના દ્વારમાં પ્રેમે પ્રવેશ છે, બહેમી પ્રવેશને વારને	શુર. ૩
દેર હરાવાં બટકણ શીશા, પાસે તેઓને ન લાવને	શુર. ૪
સગાં કુટુંબનું સ્નાન કરીને, અધ્યાસ આખ બનાવને	શુર. ૫
ઉંચને નીચના બેઠને છંદી, સામર પીને સુહાવને	શુર. ૬
પ્રેમ વિન્યાસ રૂપ યજ્ઞમાં કીર્તિ, હોમાંને રાખ ભરી લાવને	શુર. ૭
હુનિયાનું સિધુ ઉંધુ મળીને, ઉધામા સિધુ મણાવને	શુર. ૮
ઠપ્ ઇશ્તાપથી બક્ષા પરીક્ષા, કરીને સંજે ચલાવને	શુર. ૯
ભરીને પહેલા પછી અવાધી, શુરના હાથ મણાવને	શુર. ૧૦
અવતાં પશુઓ જેના હૃદયમાં, તેઓને યજ્ઞે હોમાવને	શુર. ૧૧
ઉંધી પરીક્ષાથી ભરમાવી, મૂંઝેને દૂર ભગાવને	શુર. ૧૨
ઠાથા પોથા શુરદ્વારમાં ન આવે, એવા ઉપાયે રચાવને	શુર. ૧૩
પાશા જાણતા બક્ષોને પૂછ, બહુ સન્માને વધાવને	શુર. ૧૪
દેહે ન દિલડું નશુરા જનોને, એકાકાર યજ્ઞ આવને	શુર. ૧૫
કીર્તિપ્રતિષ્ઠામનના પૂજારી, ગુરુઓને સાથે ન લાવને	શુર. ૧૬
શુર પરબ્રહ્મ સામરમાં ડુબકી, ભરીને તપ્તીએ આવને	શુર. ૧૭
શુર પરબ્રહ્મ દ્વાર પગથીયે, લોકોને પ્રેમે ચલાવને	શુર. ૧૮
બેહુને સાચાં સત્ય જણાવને, પથે જ એટલું બતાવને	શુર. ૧૯

- રજોરમમાં નસોનસમાં, તમારા પ્રેમનું લોહી;
 વહે છે પૂર્ણ શ્રદ્ધાએ, કરે માફ રૂએ જે તે. ૧૮
- સમર્પણ સહુ કર્યું તમને, બવોભવમાં તમારો છું;
 અમારો તું કહો અખથી, પછીથી ઇચ્છવાનું શું ? ૧૯
- તમારા દેહની છાયા, બન્યામાં ભક્તિ જ સાચી;
 તમે તે હું પછી આગળ, રહે ના હું અને તું એ. ૨૦
- તમારા ચિત્તમાં આવે, અમારા ચિત્તમાં પ્રગટે;
 વિચારોના સકલ તારો, પરસ્પરમાં સકલ પ્રગટે. ૨૧
- પશમાં સત્ય સંકલ્પો, ઉઠે છે સફળરો !!! પ્રેમે;
 બુદ્ધયોગિ સફળરો ત્હારું, શરણ સાચું કર્યું ભાવે. ૨૨

ગુરુની સંગતિ.

સહીયર શુભને ૩ ભગવતી સૂચની વાણી. ૩૧૪

- કરને ગુરુનીરે, સંગત નરને નારી-શાની યારોરે
 શુભ મણના અવતારી. કરને.
- ગુરુ દીવોને દેવતા સફળરુ, ભગીશ ઉપમા ધારી;
 ગુરુવિના ભગમાં અમારુ, ગતિ ગુરુની ન્યારી,
 ભગ ઉપકારીરે, ભડે હું બલિહારી કરને. ૧
- દીવાથી દીવો પ્રગટાતો, જ્ઞાન ગુરુથી આવે;
 ગુરુવિના સહુ દોષ ટળે નહીં, શુભો પ્રગટતા ભાવે કરને. ૨
- શ્રદ્ધા પ્રેમથી ગુરુ વચનોની, અસર હૃદય પર થાવે;
 શ્રદ્ધા પ્રેમ વિનય સેવાથી, ગુરુ રીઝે શુભ દાવે. કરને. ૩
- ગુરુ વિનયે વિદ્યા ઘટ પ્રગટે, આશીર્વાદો ફળતા;
 શાપદોષ અજ્ઞાન અવિદ્યા, દુર્ગુણ સઘળા ટળતા. કરને. ૪

ગુરુનો જાપ જપતાં વહેલી, હૃદયની શુદ્ધિ થાતી;
 તેથી મતિ આદિ ચંચળાનજ, લગ્નિયો પ્રમટાતી ૩૨ભે. ૫
 નગુરા સ્વર્ગ ન ગુણિ પામે, કરે નહીં જોઈ શમે;
 માટે સદગુરુ કરતા બકતો, પડે ન બીજો જામે. ૩૨ભે. ૬
 દાણે આશાલભ ગુરુની સમગી, કરે વિનય બહુધાન;
 પૂજે શ્રાવે ગાયે ગુરુને, નિશ્ચય પ્રમટે જાન ૩૨ભે. ૭
 વારંવાર કરી ગુરુ જલદે, શુદ્ધિ રિયર નહિં જેની;
 બહુજી ત્યાગમાં આશાવત્ત જે, કરે પ્રતીત ન તેની. ૩૨ભે. ૮
 પાખંડીઓ નિજશુદ્ધિ જલેને, શાઓથી જરમાવે;
 તેપણુ આતમ ગુરુ નહીં ઇટે, તે નિશ્ચય મુખ પાવે. ૩૨ભે. ૯
 ગુરુ ઉપર નિજ મદા બહિત, ફગલી જાત ન ઊતી;
 માટે જોઈ ગુરુને સેવે, નિન્દા કરે ન બીજાની. ૩૨ભે. ૧૦
 ઇશ કહે તે કરવું પ્રિયે, ગુરુ કરે તે ન કરવું;
 અનુસરવું સમજીને કરવું, આચરવે અનુસરવું. ૩૨ભે. ૧૧
 સત્ત્વ ગુરુ જાતોનો સ્થાયે, જાવે દેહીએ દેવે;
 શુદ્ધિસાગર સાગર પ્રમે, પૂજા કરીને સેવે. ૩૨ભે. ૧૨

વાવરણી ગુરુ વાવો ગાવાપ નહિ.

જન જન સમતિ સુધે સભા જો સમ

ગુરુ જામે નહીં જામર પ્રાણી, જાગતી મદા મુદરે;
 નનિજા વેષ કિચાસર પેદી, મનગું કપટે રૂદે. ૩૩. ૧
 જાપ થતીયો ને સ્વચંદી સ્વાદે રહે મરગુરુ દે;
 ગુરુમાં દોષ જુવે મદા નિન્દા, સમજે નહીં નિજમુદ ૩૩. ૨
 ગુરુની દીપ જાણે નહીં જાણી, કોપીને મદાકારી દે;
 ગુરુ ઉપર ન બલ્યે કોષ, જાહેરો નર નરી દે. ૩૩. ૩

રજોરગમાં નસોનસમાં, તમારા પ્રેમનું લોહી;	
વહે ॥ પૂર્ણ શ્રદ્ધાએ, કરો મારું રૂચે જે તે.	૧૮
સમર્પણ સહુ કયું તમને, બવોબવમાં તમારો છું;	
અમારો તું કહો મુખથી, પછીથી ઇચ્છવાનું શું ?	૧૯
તમારા દેહની છયા, બન્યામાં બઝિલ ॥ સાચી;	
તમે તે હું પછી આગળ, રહે ના હું અને તું એ.	૨૦
તમારા ચિત્તમાં આવે, અમારા ચિત્તમાં પ્રગટે;	
વિચારોના સકલ તારો, પરસ્પરમાં સકલ પ્રગટે.	૨૧
પરામાં સત્ય સંકલ્પો, ઉઠે ॥ સફળરો !!! પ્રેમે;	
બુદ્ધિધર્મિ સફળરો લ્હારું, યરણ સાચું કયું ભાવે.	૨૨

ગુરુની સંગતિ.

સહીયર ગુણને કે ભગવતી સૂચની વાણી. એ રાખ.

કરને ગુરુનીરે, સંગત નરને નારી-શાની યાશેરે	
ગુણ ગણના અવતારી. કરને.	
ગુરુ દીવાને દેવતા સફળરુ, બત્રીય ઉપમા ધારી;	
ગુરુવિના જગમાં અધારુ, ગતિ ગુરુની ન્યારી,	
જગ ઉપકારીરે, ભાઉ હું બલિહારી	કરને. ૧
દીવાથી દીવા પ્રગટાતો, શાન ગુરુથી આવે;	
ગુરુવિના સહુ દોષ ટળે નહીં, ગુણો પ્રગટતા ભાવે	કરને. ૨
શ્રદ્ધા પ્રેમથી ગુરુ વચનોની, અસર હૃદય પર આવે;	
શ્રદ્ધા પ્રેમ બિનય સેવાથી, ગુરુ રીઝે શુભ દાવે.	કરને. ૩
ગુરુ બિનયે વિદ્યા ઘટ પ્રગટે, આશીર્વાદો કળતા;	
શાપદોષ અશાન અવિદ્યા, દુર્ગુણ સઘળા ટળતા.	કરને. ૪

- ગુરુને જાપ જપંતાં વહેણી, દુહયની શુદ્ધિ યાતી;
 તેથી મતિ આદિ ધંચરણજ, લખિયો પ્રગટાતી કરતો. ૫
 નગુરો સ્વર્ગ ન મુક્તિ પામે, કરે નહીં એક દામે;
 માટે સદગુરુ કરતા બકતો, પડે ન બીજો જામે. કરતો. ૬
 ટાળે આશાતના ગુરુની સઘળી, કરો વિનય બહુમાન;
 પૂજે ધ્યાવે ગુરુને, નિશ્ચય પ્રગટે જ્ઞાન. કરતો. ૭
 વારંવાર કરી ગુરુ બદલે, શુદ્ધિ સ્થિર નહિં જેની;
 અહંભુ ત્યાગમાં બાલકવત્ જો, કરો પ્રતીત ન તેની. કરતો. ૮
 પાખંડીઓ નિજયુક્તિ બળેને, શાઓથી ભરમાવે;
 તોયજી આતમ ગુરુ નહીં છ'ડે, તે નિશ્ચય મુખ પાવે. કરતો ૯
 ગુરુ ઉપર નિજ અદ્વા ભક્તિ, ફળતી વાત ન છાની;
 માટે એક ગુરુને સેવો, નિન્દા કરો ન બીજાની. કરતો. ૧૦
 ગુરુ કહે તે કરવું પ્રેમિ, ગુરુ કરે તે ન કરવું;
 અનુકરણ સમજીને કરવું, આશયને અનુસરવું. કરતો. ૧૧
 સાચા ગુરુ બકતોની સ્થાયે, આવે દેવીઓ દેવો;
 શુદ્ધિસાગર સદગુરુ પ્રેમિ, પૂજા કરીને સેવો. કરતો. ૧૨

વામરયા ગુરુ વામી શકાય નહિ.

ધન ધન સમૃદ્ધિ સાચો રાજા એ રાજ

- ગુરુ પામે નહીં વામર પ્રાણી, અજ્ઞાની મહા મૂઢર;
 નાસ્તિક વેષ ક્રિયાચાર મોહી, મનડું કપટે ગૂઢ રે. ગુરુ. ૧
 આપ મતીલો ને સ્વચ્છંદી. સ્વાયેં રહે મરણુલ રે;
 ગુરુમાં દોષ જીવે મહા નિન્દક, સમજે નહીં નિજજૂલ રે. ગુરુ. ૨
 ગુરુની રીત અજો નહીં ખારી, કોધીને અહંકારી રે;
 ગુરુ ઉપકાર ન જાણે કીધા, જડલોબી નર નારી રે. ગુરુ. ૩

આત્મ ગુરુને પ્રેમ ન જાણે, જડના સગને તાણે રે;
 આત્મમહેતે જડ નહીં જાણે, બૂખ્યો રહે બરે જાણે રે. ગુરુ ૪
 સોઝ લાજ ગાડરિયા પ્રવાહે, દુનિયાની રીતિએ ચાલે રે;
 ગુરુ પ્રભુ એક નિશ્ચય નહીં મન, રાજની પેઠે મ્હાલે રે. ગુરુ ૫
 આગળ જૂદો પાછળ જૂદો, બાકિર અંતર ન્યારો રે;
 પ્રેમવિનાનો કડિન હૃદયનો, જડ પૂજક અવતારો રે. ગુરુ ૬
 શ્રદ્ધા વિવેક ન નેમ ન ધારે, જોડ ન જોડે વિચારી રે;
 બ્યાપક સદ્ગુરુ પ્રેમી જને નહીં, દુર્જનતા અંડારી રે. ગુરુ ૭
 સમજનતા આચારે ન ધારે, દોષની દૃષ્ટિ જે રાખે રે;
 પ્રમાણીક પૂરો નહીં ટેકી, દુષ્ટ વચન જે બાળે રે. ગુરુ ૮
 આત્મ પ્રભુ નહીં દેખે સઘળે, આત્મ ગુરુને ન રાગી રે;
 જડરાગી પાખંડી જૂઠો, દિલમાં ન ગુરુતા જાગી રે. ગુરુ ૯
 જડમાંહી પર પ્રદ્ધ ગુરુને, સ્થાપના બાવ ન ધારે રે;
 બ્યાપક એકજ નિત્યજ સદ્ગુરુ, પ્રેમ નતેનો વિચારે રે. ગુરુ ૧૦
 ગુરુ પર રીસ કરે શીખ દેતાં, ગુરુની પ્રભુતા ન દેખે રે,
 ગુરુના સ્હામો પડી સહુ ગુણને, અવગુણ રૂપે પેખે રે. ગુરુ ૧૧
 ગુરુનું જે બહુમાન કરે નહીં, ગુરુ વંદે નહીં પૂજે રે;
 ગુરુદર્શનમાં ન પૂરણ પ્રીતિ, ગુરુથી કલેયથી જુએ રે. ગુરુ ૧૨
 ગુરુના સહુ આશય નહીં જાણે, ઠહાપણ આપ જણાવે રે;
 ગુરુ આવે ત્યારે જાય ન આમો, પ્રેમ માન નહીં લાવે રે. ગુરુ ૧૩
 ગુરુ આજ્ઞા વણ કાયં કરે સહુ, સ્વાર્થ સરે જાય આપો રે;
 ગુરુ દ્રોહી ગુરુ ઘાતક પાપી, નિર્લજ્જને મહાનામો રે. ગુરુ ૧૪
 ગુરુને વંચે જૂઠું જોડી; બીડસમે જાય જાગી રે;
 સમય ક્ષેત્રનો જણ નહીં જે, ચ્હાય ન પ્રેમ નિરાગી રે. ગુરુ ૧૫
 ગુરુનું જ્ઞાન મહે નહીં પૂરું, જામતો જે. બરમાખ્યો રે;
 વિનય કરે નહીં સત્ય નહીં જે, સમજે નહીં સમજાખ્યો રે. ગુરુ ૧૬

ભક્ત શિષ્યના ધાત્ર નહીં હો, ગુરુ જાણ્યો ન વર્તે દે;
 સજી સજી મન પલટાવું હોવું, સત્યપણે ન પ્રવર્તે દે. ગુરુ. ૧૭
 ગુરુને વાંકી જીવે નહીં નિહાળે, જાવળોને હામારી દે;
 ઘમન્ડી ન ગુરુ પર લેનો ભાગે, દુહને વાઠ વિવાહી દે. ગુરુ. ૧૮
 દુર્લભથી સાગુરુ ઠી કહે, પ્રેમીને ગુરુ ધસે દે;
 જુદાસાગર સાગુરુ ધામે, વર્તે હો વિશ્વાસે દે. ગુરુ. ૧૯

(૨૭)

ગુરુને પામનારાઓનાં નમ્રજ.

ધન ધન મંદનિ માલો રાજા.

સાગુરુને ધામે સરેઝારી, પ્રેમી નર ને ભરી દે;
 વિનથી વિવેકી ને કહાણુ, સાગુરુ દિધિ ધારી દે. સાગુરુ. ૧
 ગુરુસેવા લેતા મન બહાલી, સત્ય પ્રેમ જાવળારી દે;
 રૂબ રૂબ કાઠભાવને જલો, ગુરુ પદ પૂજી પૂજારી દે. સાગુરુ. ૨
 છત્રી ભેદવડે ગુરુનાં દર્શન, પૂજન કરી હો ખરે દે;
 હાથાં રૂપાં જ્યાં ભેસે ત્યાં, જ્યાં જ્યાં ગુરુ જાયે દે. સાગુરુ. ૩
 પ્રિય જ્યાં દેવ દેહીને, પ્રભુની નહીં કંઈ પરધા દે;
 લેત મનમાં ભોજન નિશ્ચય, પ્રેમે ગુરુને વરધા દે. સાગુરુ. ૪
 ગુરુ રીઝે તે રીઝે પ્રવર્તે, જાણનાં સામે ન ભરી દે;
 ભવંજ કરતે ગુરુને પ્યાર, રમંચોડી દિધિ ખાખી દે. સાગુરુ. ૫
 ગુરુથી જુદુ મન ન હરતે, ગુરુપદ મળે ભરે દે;
 ગુરુ મનસુ પ્રેમે જલે, પદ્મ જલો ધીરે દે. સાગુરુ. ૬
 ગુરુ દર્શન વણ રણ રણ દે.દિ, વરો સુખ મન ભરે દે.
 ગુરુ વણ ભવંજ ન લેને વધનું, ગુરુ પ્રેમે થઈ જાયે દે. સાગુરુ. ૭
 જ્યાં જ્યાં ગુરુમાં નહીં હોયે, પ્રાણિ ગુરુ નહીં જાયે દે;
 જ્યાં પ્રેમમાં મલતરે, હોયે જ્યાં વિજયે દે. સાગુરુ. ૮

ગુરૂમાં મન રાખીને સધળાં, કાર્ય કરે સ્વાધિકારે રે; સાગુરૂ.
 આત્મગુરૂમાં મન ચેલતે, લયલીન થઈ જે ધારે રે. સાગુરૂ.
 સાચું ગુરૂથી મુમયણુ ધારે, યાય સકલ હિતકારી રે; સાગુરૂ.
 મત પંથ વેળાગરે ન મુઝે, આત્મગુરૂ અવધારી રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂને માટે અર્પે પ્રાણો, દિલમાં લેદ ન રાખે રે; સાગુરૂ.
 અંતર જાહિર ગુરૂને દેખી, પ્રેમે ગુરૂરસ વ્યાખે રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂ રહસ્યો છૂપાં રાખે, પ્રાણ પટે નહીં ભાખે રે; સાગુરૂ.
 ગુરૂથી મનડું ન છૂપું રાખે, આનંદ રસ તે વ્યાખે રે. સાગુરૂ.
 સાગુરૂને પોતાની વચ્ચે, પડદો લેશ ન રાખે રે; સાગુરૂ.
 પડદા કરનારા દુષ્ટોને, છતી મારી નાખે રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂનું નામ હૃદય છુદ્ધા પર, ધારી કર્મ કરતો રે; સાગુરૂ.
 વિપતિ દુઃખોચ્છ દશામાં, ગુરૂને નહિ વિસરતો રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂ દુકમથી ધર્મ ન બીજો, માને ન મુજિ બીજો રે; સાગુરૂ.
 ગુરૂની આગળ શાસ્ત્ર પંથને, માને ન બીજો રીતી રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂમાં પ્રેમ સમાધિ લાગે, જ્ઞાન્તિ સધળી ભાગે રે; સાગુરૂ.
 વર્તે ગુરૂથી સાચા રાગે, ઉદયતો તે ભાગે રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂ પ્રીતિ વણ દુનિયા મરેલી, તેથી લેશ ન બીવે રે. સાગુરૂ.
 થત થત જલગુરૂ અનુભવીને, કર્મ યોગી બની આવે રે. સાગુરૂ.
 સર્વ વેળા ગુરૂની સેવામાં, તન ધન પ્રાણ સમર્પે રે; સાગુરૂ.
 સર્વ વિધમાં આપક સાગુરૂ, તેને પ્રેમે તરપે રે. સાગુરૂ.
 ગુરૂમાં રામે ગુરૂમાં માયે, દુનિયા દિવાની રહે રે; સાગુરૂ.
 બુદ્ધિસાગર સાગુરૂ જગમાં, એકજ સાચા પેખે રે. સાગુરૂ.

અદાનીઓ અદાનમોહયી ગુરુને નિધરનરયાં ઓઢારી શકતા નયાં.

સિદ્ધ જયત સિર સોભના

- અદાની નહીં જોડખે, સાગુરુ સત્વ રવરૂપ;
ગુરુવળ સાન ન જમતો, યામે વિધતિ મૂર અદાની ૧
- જડને ગુરુ રૂઠ માનતા, જડ નહીં જલે દે સાન;
જડ નહીં જલે દે પ્રેમને, જલે ન જાગિત ને માન અદાની ૨
- ગુરુ રૂઠ વેરને માનતા, વેર ન જલે દે. રાંધ;
વેર ક્ષણિત જાડકાં છે, જનિત્વ, ધર્મ ન ત્યાંધ. અદાની ૩
- અમુક ક્રિયાચાર ધરમાં, ગુરુ પવું નિત્ય ન દોષ;
જાડકાં કાસણ પામીને, નિરોધ, ગુરુને ન જોષ. અદાની ૪
- અમુક વિચારે ન સાગુરુ, રસત સર્વ વિચાર;
મનના પર્ણાંધો સદુ રહે, તેનો રાગ ન સાર. અદાની ૫
- જ્યાં વગી જ્યતમ સાગુરુ, નિરાકાર કાકાર;
કાપેકાએ ન જોડખે, લાવત છે અધકાર. અદાની ૬
- વેર ક્રિયામત વચ્ચે, જાડકાં વણ ગુરુ પ્રેમ;
કિલમાં જોડે પ્રવરતો, જમે તે મુખ કોમ. અદાની ૭
- અમુક કાસની જાગિતી, માન્યતાએ જોડાંત;
ગુરુ માને પ્રેમી નહિ જાણે, ગુરુને જાણે છે જાન. અદાની ૮
- પ્રેમ વરતો જો કાસે, પ્રવરે કાસણ કોમ;
ગુરુ તે કાસે જગ રહે, કાસણ ગુરુને વિરોધ. અદાની ૯
- જનંત અવકારો જગ રહી, જોડખા નહિ ગુરુ દેવ;
નિત્ય ગુરુ નિત્ય પ્રેમને, પાખા વણ કાસી સેવ. અદાની ૧૦
- જાનમ નિત્ય છે સાગુરુ, તેને નિત્ય જ પ્રેમ;
નિમિત્તને રૂઠકાંથી, કાસી પ્રેમની નેમ. અદાની ૧૧

આતમ ગુરુ ઝોગખ્યા પછી, વેષ ક્રિયામત પન્થ;
સવળાં ભકતોને પરિણમે, શાઓમાં નિર્જંધ. અજ્ઞાની. ૧૨

વાદ્યમાં ધર્મ પન્થના, ગુરુ ભકતો ફેરે ફેર;
વ્યાપક નિત્ય ન પ્રેમ ત્યાં, મિથ્યા મોહક અંધેર. અજ્ઞાની ૧૩

દેહી અદેહી આતમ ગુરુ, સત્ય જ્ઞાન દાતાર;
કોઈક સંસ્કારી ઝોગખે, પ્રેમમયી નર નાર.

જ્ઞાની ગુરુજીને ઝોગખે. ૧૪

જડની હૃદિ નિવારીને, ધારી આતમ હૃદિ;
સહુ રૂપે ગુરુ ઝોગખો, પ્રગટાવી પ્રેમસુદિ. જ્ઞાની. ૧૫

દેહ સહિત ગુરુ જે કરે, પ્રેમ ધરી વિશ્વાસ;
નિરંજન ગુરુ તે લહે, આપો આપ જ ખાસ. જ્ઞાની. ૧૬

છુપાવ્યું નહિ છપતું, લાગ્યું ગુરુ પ્રેમ તાન;
નહિ મત નિયમાદિ જ્ઞાન્તિયો, પ્રેમ પ્રભુ છે પ્રમાણ. જ્ઞાની. ૧૭

વ્યાપક સત્પ્રેમ પ્રગટતાં, ગુરુજી હજારહજાર;
ભુદ્ધિસાગર સગુરુ, નિરખો આતમ નર. જ્ઞાની. ૧૮

ગુરુને તે વહાલા લાગતા નથી.

નાથ કેસે અજકેઃ જપે જુદાયે—એ રામ

ગુરુજીને તે નહીં લાગે બહાલા.

ગુરુની તંબિયત અણી ન વર્તે, સંમતે ન ગુરુના ઇસારા;
પ્રકૃતિ અનુસાર ન વર્તે, હોય ન તે ગુરુ ખ્યારા. ગુરુજીને. ૧

પાંચ ભૂત વિધિ પૂર્વક સેવે, જીવને જીવનહારા;
ગુરુ રીતે તે રીતે વર્તે, સેવા કરવાવાળા. ગુરુજીને. ૨

જાની જન શ્રી ગુરુને સેવે, સેવા કરે શું મરણા;
ગુરુ અનુરૂપ પ્રતિરૂપ ન સમજે, બાજા નને નહીં બાલ .

ગુરુજીને તે નહીં લાગે જ્ઞાતા ૩

મોન ઇસારે જે નહીં સમજે, કેશીને ઇધ્યાગ્ય;
ભીતિ ખેદને દેખને ધારે, મહાગુરુ મદા વિનાન ૪ ગુરુજીને ૪

ગુરુને ઇપકો સદન કરે નહીં સાચું ચોલવાવાળા;
મર્મ પડે ગુરુને મળકારે, નહીં તે રવાણી ન્યારા. ગુરુજીને ૫

ગુરુને કોષ કરાવે ભારી, હોય ન સ્થિરતા વળા;
પસંદ પડે નહીં ગુરુને એવા, કામોના કરનાના. ગુરુજીને ૬

મળકારે નહિ ગુરુનો શિષ્યા, કાઠ કરે જે ઠ લા;
ગુરુ મરણ અનુસાર ન વર્તે, પ્રેમ વિનાન હકારા. ગુરુજીને ૭

ગુરુ પ્રમના મૂખ્યા નહીં જે, ગુરુ દિલથી જે ન્યારા;
ગુરુથી બીજું ધ્યાન હમણે, કિનિન રહિયાલા ગુરુજીને ૮

એક ગુરુની રીતને મૂકી, દુનિયા રીઝવાવાળા;
જાંતરથી જાણકાર ધારે, બાલક પ્રેમના ચાળા. ગુરુજીને ૯

ગુરુને મૂકી કીર્તિ પૂજા, જનની પ્રાણના વાળા;
જક પૂજારી મદા દિસક જે, ઘની નહીં જે દવળા. ગુરુજીને ૧૦

અપમાનિ ત્યાં મુકિતને ખેલે, ગુરુથી કપટ કરનારા;
વેળાચાર મતારિક રંગી, સત્ય ન ગુરુ નિધોવા. ગુરુજીને ૧૧

ગુરુ સાચની પ્રતિભાં, દેખને દેખવાવાળા;
આશયના નહીં જલ્મ અપૂર્ણ, નવજ ને નહીં પૂરા. ગુરુજીને ૧૨

ગુરુ માન્યતાના જે દેવી, બીજા માન્યતાવાળા;
ગુપ્ત ન તાજે ગુરુની વાતો, ગુપ્ત હાથ જાંચવાળા. ગુરુજીને ૧૩

ગુરુ દુષ્ટને મિત્રવન્દતા, દિવ્ય જલ્મે અવતારા,
જુલિસાર ગુરુજી પદ, પૂર્ણ પ્રેમ લેનારા

ગુરુજીને તે લગે જલ્મ જ્ઞાતા ૧૪

- પ્રકૃતિ તુજમાં ન આરોપું, ગુણમાં ન જડ ગુણને રોપું;
વ્યાપક સત્તાને નહીં લોપું. કથું. ૪
- રહ્યાં જે જે, વિશ્વોન્નતિ હેતે તે તે;
ગુણ રૂપ પરિણામે તે જે. કથું. ૫
- અકળ કળા તુજ કૌ ન કળે, કળતાં તુજમાંહિ ભક્ત ભળે;
નહીં કથન કરે તુજ તેજે ભળે. કથું. ૬
- શાક્યા વિકલ્પ કરી જ્ઞાની, ગુણ રોપ સંકલ્પથી હાનિ;
મસ્તને વાત નહીં છાની. કથું. ૭
- નયભંગ વિકલ્પનો દરિયો, મનના વિકલ્પો ન કૌ તરિયો;
તુજ ભક્ત અતુલવને વરિયો. કથું. ૮
- અનંત ભુવન મન પડછાયા, અનંતી પ્રકૃતિ તુજ માયા;
સમજ્યા તે તુજમાંહિ લય પાયા. કથું. ૯
- અનંત પ્રેમ રસના રસિયા, મનમાંહી ભાવે વસિયા;
કસ છેલ્લે તાપે ન દૂર ખસિયા. કથું. ૧૦
- સર્વે સમાધુ' ■ તુજ પ્રેમે, પ્રેમ પ્રભુ તું ગુજ હોમે;
રહું નહીં બીજા કયા નેમે. કથું. ૧૧
- મનવાણી કાયા થકી કમો, તવ પૂજારૂપ તે ધમો;
તુજ પ્રીતિ ગ્રજ છે ધમો. કથું. ૧૨
- તુજ ઇચ્છા વર્તન ભક્તિ, એમાં છે સાચી પ્રીતિ;
એજ ગણું આંતર ભક્તિ. કથું. ૧૩
- પૂર્ણ પ્રેમ દિલમાં વારમે, પ્રેમ પ્રભુ દિલ પ્રમટાયો;
હું તું ભેદો સદુ જાયો. કથું. ૧૪
- સાન્દર્ભ પ્રેમ પ્રભુ રૂપે, પૂર્ણ કૃપા આનંદ લીપે;
કમોરિ ગણુને છપે. કથું. ૧૫
- સર્વંત્ર ગુરુ બહારે આવો, મુજ પર પૂર્ણ કૃપા લાવો;
બુદ્ધિસાગર ગુરુ જગ આવો. કથું. ૧૬

“ ગુરુમક્તોમાં ગુરુમક્તનું પરિણમન ”

ગુરુની સેવા કરનારાઓ, પ્રકટ ગુરુઓ યા.ય. જાને;
અકિલ કૃષ્ણતાં જ્ઞાન મળેને, સન્માનનંદ પ્રમટાય; જોને ગુરુ ૧

વિદ્યાતમા બનતો અન્તરૂથી, કમોમાં નિજામ; જોને;
દેશકાલને બાપી વતે, જાણે ગુરુનું નામ જોને. ગુરુ ૨

કર્મયોગી ને જ્ઞાનયોગી યે, જીવનમુક્તિ પા.ય. જોને,
મુન્દરતઃ અવલોકે સદુમા, સર્વકૃષ્ણ થઈ જાય જોને ગુરુ. ૩

અસત નહીં સત જાણે કથારે, જટમા નહીં ગુરુયા; જોને,
શીતિનું તો નામ ન જાણે, દોષો નહીં કલ્યાય જોને. ગુરુ. ૪

સર્વ પ્રકારે કમોધારે, કરવાનું સ્વતંત્ર; જોને
યશ અપયશ જોને નહીં સ્પર્શે, દેખે આપ અનંત. જોને; ગુરુ ૫

હરિહર પ્રજ્ઞાનાં ગુણ કમો, કરતો સર્વ પ્રકાર. જોને;
પરબ્રહ્મ ગુરુ દિલ લે અપજા, ગુરુનું લ દિલ પા.ય. જોને. ગુરુ ૬

અપદ્ધિતિ વિવસાગર યોડી, પીતો કરને. કર્મ. જોને,
દુનિયા મળે દિલ સમકુટું, આત્મપ્રેમમાં ધર્મ. જોને. ગુરુ. ૭

ઉદ્ધીન રહે નહિ કથારે, વિવતિમાં પ્રસાદ. જોને,
વિવતિ સંવતિ જાણે, સમજે જાણે શુન્દ જોને ગુરુ ૮

સાદુ જોડું જટમાં કલિયુગ, તેમાં જે સમજાય, જોને;
નિર્વિકલપ દયામાં રહેતો, ગુરુ સેવા ફલદાય જોને. ગુરુ. ૯

ફરિ અધન મધોદામા, અધર્મોદિતિ લગ્ન જોને;
સર્વ દેહમાં પૂર્ણ પ્રેમ મળ, આદમ ગુરુને પા.ય. જોને. ગુરુ. ૧૦

ગુરુનું નિન્દક વેરોજોને, દુષ્ટમાંદિ દુર, જોને;
મન ડરવેચ કરે મન જાણે, જાનદમાં મરણ જોને. ગુરુ. ૧૧

ધર્મોધર્મની ભેદ કદવના, તેની પેલીપાર. ભેને;
 સ્વાતંત્ર્યે વ્યવહારમાં વર્તે, ભક્તો તે નરનાર, ભેને. ગુરુ. ૧૨
 ચાહનાશને પ્રેમે ચ્હાતો, દુષ્ટીને દે માર, ભેને;
 પ્રકૃતિમાં આત્મગુરુનો, ઉપચારિકવ્યવહાર. ભેને. ગુરુ. ૧૩
 ગુરુની સેવામાંહિ ન થાકે, નાવે લગ્ન ખેદ, ભેને,
 ગુરુપ થઈ ગુરુ કાયો, કરતાં ગણે ન ભેદ. ભેને. ગુરુ. ૧૪
 આનંદ રસ સાગર ઉછળતો, મન દેહે ઉભરાવ. ભેને;
 ભુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ સેવા, પાકે એવું થાય, ભેને. ગુરુ. ૧૫

આત્મગુરુની સાથે ફળીમર્જી જવું.

હળી મયા ગુરુ ત્હારી સાથે, મળી મયા રસલીન, ભેને.
 ધાતો ધાત મળી રસરંગે, રથા ન જિન થા ફીન, ભેને. હળી. ૧
 નવ નવ રસ રંગે રંગાયો, રથુલી પેલીપાર, ભેને;
 શુ' બલે નગુરાં સંસારી, અંતદંષ્ટિ વિચાર, ભેને. હળી. ૨
 ચાહે તે કર અભેદભાવે, મળી મયો તુજ સાથ, ભેને;
 દુનિયા દેખે બાધા દેહને, મ્હને ન દેખે નાથ, ભેને. હળી. ૩
 ક્રિયા કાંડમાં મુજને તુજને, દેખતાં અસાન, ભેને;
 જહમાં શોધે પાર ન પામે, નીરસને નાદાન, ભેને. હળી. ૪
 જનંત દુઃખે આવે ત્હોંયે, છેડું નહીં તુજસંગ, ભેને;
 જનંત રસે તુજથી રંગાયો, મમે ન બીજે રંગ, ભેને. હળી. ૫
 પરમ ગુરુ રસ થેન ચદંતાં, ઉતરી બીજ થેન, ભેને;
 તુજ થેને ઘેરાયા તેને, પટે ન કયાંયે થેન, ભેને. હળી. ૬

શુરુ કર્યાં જ્ઞાન પ્રગટે છે.

- શુરુ કર્યો વણ જ્ઞાન ન આવે, વેદાગમ સિદ્ધાંત, જોને.
 વિનયવિના નહિ શુરુ છી રીઝે, તો ન મિથ્યા જ્ઞાન્ત, જોને. શુરુ. ૧
- પુછ્યાવણ નહિ તત્ત્વ જણાતુ, પ્રેમવિના શા નેમ, જોને,
 તપ કિરિયા કોટિ ભવ કરતા, પ્રેમવિના નહિ દોમ, જોને. શુરુ. ૨
- શુરુ કર્યોથી સાચા જાણે, દેવ દેવીની સદાય, જોને;
 નશુરાને નહિ મંત્ર ફોળે છે, તપ જપ નિષ્ફલ જાય, જોને. શુરુ. ૩
- સવળાં શાસ્ત્રો પણ અવળાં એ, નશુરાને ખાઈ જાય, જોને;
 સ્થિરપ્રજ્ઞા પ્રગટ્યાવણ મનહુ, સ્થિરતા કર્યાં ન પાય, જોને. શુરુ. ૪
- નશુરાને માયા ઝટ ખાતી, શુરુ દ્રોષીનો નાશ, જોને;
 શુરુનિનકરના કુલનો ક્ષય છે. પ્રગટે નહિ વિશ્વાસ, જોને. શુરુ. ૫
- કોઈ વગેરે રોગો પ્રગટે, શુરુનો લાગે શાપ, જોને;
 શુરુ હેલના કલંક યોગે, લાગે માફાં પાપ, જોને. શુરુ. ૬
- શુરુના આશીર્વાદને લીધે, નાસે હત્યા દોષ, જોને;
 શુરુ સેવાથી જ્ઞાન જે પ્રગટે, કરે તે આતમ ધોષ, જોને. શુરુ. ૭
- શુરુ સેવાથી લીધું જ્ઞાનજ, પરભવ સાથે જાય, જોને;
 મૃત્યુ કાલે આતમ સમાધિ, પામે ભક્તિ પસાય, જોને. શુરુ. ૮
- શુરુને આતમમાંહિ ઉતારે, તે ઉતારે ભવ પાર, જોને
 શુરુ વણ દુનિયા જુડી માને, દુઃખ ન તેને લગાર, જોને. શુરુ. ૯
- શુરુ ગમ વણ શાસ્ત્રો સહુ વાંચે, પામે નહિ સિદ્ધાંત, જોને
 એક શુરુને પ્રેમે વરવા, શાસ્ત્રોનો નહિ અંત, જોને. શુરુ. ૧૦
- અનેક શાસ્ત્રો મુણ્ડતાં વાંચે, જુદિ વિકલ મન થાય, જોને;
 શુરુ પાસે રહી જ્ઞાન અદ્યાથી, સઘળું સહુ પ્રણમાય, જોને. શુરુ. ૧૧

આત્માડપેશાએ જડ સર્વે, અસત્પણે છે કર્મ, જોને;
સદેવ આત્મા ગુરુ પામે, અનંત જેમાં ધર્મ, તેને. પરબ્રહ્મ ૬

દુનિયા સાડું ખોટું માને, પૂતળી સમ આચાર, જોને;
બ્રહ્મ સ્વરૂપે નિજને દેખી, મસ્ત રહે નરનાર, જોને. પર. ૭

જ્ઞાનીને નહીં કર્મ બંધ છે, કાર્યોમાં નહિ કર્મ, જોને;
કર્મોમાં એક અકર્મને દેખે, અધર્મોમાં ધર્મ, જોને. પર. ૮

બ્રહ્મ વિના બીજું નહીં ક્યાં ચે, એવો જોનો જ્ઞાન, જોને;
વિશ્વ હણે પણ તે ન હણાતો, ધર્મોધર્મ ન દાવ, જોને. પર. ૯

પરબ્રહ્મ મહાવીર ગુરુને, મળ્યા પછી ન વિયોગ, ક્યારે;
મળ્યા પછી શાં સાધન કરવાં, તપ જપ સંયમ રોગ, ત્યારે. પર. ૧૦

જન્મ મરણ છે દેહના ધર્મો, ભડતો નહીં મુંઝવ, તેમાં;
અશોભ્ય દેહાદિક સદુ માયા, પ્રકૃતિ સમજાય, એમાં. પર. ૧૧

સર્વ વર્ણના ગુણ કર્મોને, કરતો નહિ બંધાય, ક્યારે;
કર્મ બંધની જ્ઞાન્તિ જાગે, સ્વયં ગુરુ સમજાય, ત્યારે. પર. ૧૨

નિશ્ચયથી નહિ કર્મ બંધ છે, બ્યવહારે છે બંધ, જોને;
સ્વપ્ન સૂચી બ્યવહાર કલ્પના, મુંઝે મોહી અંધ, જોને. પર. ૧૩

જડ કર્મની સાથે, આત્મ નહિ પ્રજુમાય, ક્યારે;
નમાં પરિણમતો, જડતો જડની માંદા, ત્યારે. પર. ૧૪

બીજું સદુ જ્ઞાન્તિ, જોને જાગે મન, જોને;

હિં તે જન, રહે આનંદ પ્રસન્ન, જોને. પર. ૧૫

જોને દુનિયા લજ્જા, લીલિ ખેદ ન કલેશ, ક્યારે;

નહીં નિજમાં ધારી, મોહ નહીં ને દ્વેષ, ક્યારે. પર. ૧૬

ગુરુ જોં જોં આત્મ પ્રેમે, સદા રહે રંગામ્, જગમાં;

સદગુરુ બ્યાપક, વસિયા રોમે રોમ, રમમાં. પર. ૧૭

આત્મગુરુની સહાય.

ને માટે યોગ કરે છે, ગુરુને મન સંભાળ, બાવે;
 ક્યાં બાનંદ યોધે શાને, અન્તરમાં મન વાળ, બાવે. શાને. ૧
 દુઃખોને કષ્ટીને, દુઃખી શાને થાય, ઘેનન;
 મદાલક અન્તરમાં છે, સમયોની છે વાર. ઘેનન. શાને. ૨
 ધો' કમ' માને બોમવવાં. કોણ રહેને રાય, ઘેનન;
 બાનંદને હરિયો ॥ આત્મ, મદાલે પશાય, ઘેનન. શાને. ૩
 આત્મગુરુની બાલ લેવી, બહી જમ જંઝગ, ઘેનન.
 પશાય ગુરુ રંગે રમતા, બાનંદ છે તન્હાલ, ઘેનન. શાને. ૪
 પશમાં જંઝગમા હરિયામા, ગુરુ કરે સંભાળ, ઘેનન;
 ગુરુ વળ કોઈ રહ્ય નહીં છે, નિમ્મલ કર મન જ્યાલ, ઘેનન. શાને ૫
 ઉપમ કર મદુ સદા થાયે, કમીદય વિષદાય ઘેનન;
 ગુરુની શતો બાતાં, જાન ખરૂ મલદાય, ઘેનન. શાને. ૬
 ગુરુ અન્તરમાં તે કયા ખાયા, ક્યાં છે કમ'ના જાય, ઘેનન;
 આત્મના અજાને દુખો, બાપ શત્રુ ને બાપ, ઘેનન. શાને. ૭
 અન્ત આત્મ શક્તિ આત્મ, કમિંગું શું ભેર. ઘેનન;
 ઘેનને શું ? બાપે કમી, શો કમિનિ દોર, ઘેનન. શાને. ૮
 કમી શા કમિનિ દોર, કમિનિ દોર ન દોર. ઘેનન
 વો' વળ ન કો કરનરો, શા કમ' તેવાર, ઘેનન. શાને. ૯
 ગુરુ ક્યાલ છે કમ'ને ગુરુને. જ કદબાબા કદ. જેને
 ગુરુ ભો ગુનિયાને: કર રહે? શત્રુ નહીંશ્ય ક્યાંય, જેને. શાને ૧૦
 ગુનિયાને. જવ મૂખ'ભોને. જવરને જવ દોર, જેને;
 ગુરુ દિતમાં તે કમ'ને રહેને, રહે ન કોની દોર, જેને. શાને ૧૧
 મરુત્ત ગુરુ ભોને. જવે. વિરુદ્ધે જવરુ, જેને
 ગુરુમાં વારુ જેને વગે. જાન ન રહે જવ, જેને. શાને ૧૨

નિરાકારને નૂર અનંતુ, અગદગ અગમગ જ્યોત, ત્હારી;
 અનંત જ્ઞાનાદિકનું ધામ જ, પરમ ભાવ ઉદ્યોત, ભારી. શાને. ૧૩
 આતમ ગુરુ વણુ ઠામ ન ઠાલી, સંઘનયે મન જાણુ, ચેતન;
 વિશુદ્ધ પ્રેમે પોતે ગુરુજી, નિશ્ચય જોવે આણુ, ચેતન, શાને. ૧૪
 કાનાથી જીવે છે ચેતન, જૂઠી ■ ભય જ્ઞાન્તિ, ચેતન.
 ભયનો દેનારો નહીં કોઈ, સઘજે છે શિવશાન્તિ, ચેતન, શાને. ૧૫
 ભૂતકાલને જૂઠી જઈને, વર્તમાન સંભાર, ચેતન;
 ગુરુ પ્રેમે આનંદમય છે, ધર જડ ચેતન ખ્યાર, ચેતન, શાને. ૧૬
 છેદાતો નહીં બંધાતો નહીં. અનંત આનંદ ધામ, ચેતન;
 બુદ્ધિસાગર ગુરુજી હીઠા. પૂર્ણ પ્રજ્ઞા નિષ્કામ, ચેતન. શાને ૧૭

આત્મગુરુનિશ્ચય.

સતી ગુણો પ્રેમથી શીખ સારીરે—એ સમ.

- આતમ ગુરુ પામતા મહા ટેકીરે, પૂર્ણ પ્રેમીને જેહ વિવેકી. આતમ
 પ્રેમમય સર્ગગુરુ કોઈ પામેરે; કરતો નિશ્ચય મન ડામેરે;
 દુઃખ સહીને પ્રભુપદ ભમે. આતમ. ૧
- પરબ્રહ્મ મહાબીર પોતેરે, પ્રેમ જ્ઞાનથી પોતાને ગોતેરે;
 રૂપે આતમ અગદગ જ્યોતે. આતમ. ૨
- જેહ મેત્રી ભાવને ભાવેરે, મધ્યસ્થ રહે જે સ્વભાવેરે;
 મુદ્ધિતાએ ઘણા ગુણ પાવે. આતમ. ૩
- જેહ કારણભાવ વધારેરે, સર્વ લોકને પ્રેમે મુધારેરે,
 સર્વ વિશ્વને જેહ ઉદારે. આતમ. ૪
- સત્ય તે જૈનધર્મને ધારેરે, હાનિકારક દોષ સંહારેરે;
 આપ તરતાને અન્યને તારે. આતમ. ૫

- ગુરુ આગળ તુલ્ય સમજાવે, માને જલ્દિ પ્રતિજ્ઞા માનવે;
 રહે ગુરુવચનમુલ પાન. આતમ. ૧
- ગુરુને ભુલ્યલ નહીં જાણે, દોષી નિજમન ગુરુને ન જાણે,
 ગુરુ મદિમા તે મન માણે. આતમ. ૨
- પ્રેમી પ્રેમ ગુરુને વધાવે, જાનતાન કરી ગુરુ ગાવે;
 જાણજાણ જુલો ગુરુ પાવે. આતમ. ૩
- જેને ગુરુવળ શોધ ન મળગુરુ, જેનું મનકું ગુરુમાંદિ જમગુરુ
 ગુરુ રંગે દુઃખ રસ રમતું. આતમ. ૪
- જાણી ગુરુની પ્રેમ ખુબારી, ઉતરે નહીં કસારે ઉતારી;
 જુલો દુનિયા તરે જવપારી આતમ. ૫
- જેલ ધાગુરુ પ્રમના રસિયાર, ગુરુના કિલખાદિ રસિયાર;
 રિધ સામઃ ધનું જો ઉલ્લસિયા આતમ. ૬
- જેણે રહેણીમાં કું તું ન ભેદે, નિલ પેટે પીટે નહીં ખેદે;
 વધની રહે પ્રેમ ઉમેદ. આતમ. ૭
- જડ પ્રાપ્તની નહીં જાણાર, ક. જે દુનિયા જડ નમ. જાણાર;
 જો ગુરુ ઉપર વિશ્વાસ આતમ. ૮
- જેલ જાગને ગુરુની સહારે, વિશ્વવધ પદ નિર્ભય જાણે;
 જાણે જાણ ગુરુજી જાણે આતમ. ૯
- ગુરુજીને જેલ ન રાણે, ગુરુ જેલને રિધ ભુખ જાણે;
 રિધ વાલુને મરી નાણે આતમ. ૧૦
- જાણજાણ ગુરુ જમજાણે, જડ જાણને રિધ રિધ જાણે;
 જુલો જાણ જાણાર આતમ. ૧૧

નિરાકારને નૂર અનંતુ, અગદળ અગમ્ય જ્યોત, ત્હારી;
 અનંત જ્ઞાનાદિકનું ધામ જ, પરમ જ્ઞાન ઉદ્યોત, બારી. શાને. ૧૩
 આતમ ગુરૂ વળી કામ ન કાઢી, સંઘનયે મન જાણુ, ચેતન;
 વિશુદ્ધ પ્રેમે પોતે ગુરૂજી, નિઃશય એવો આજી, ચેતન. શાને. ૧૪
 કાનાથી બીવે છે ચેતન, જૂઠી છે બધ જ્ઞાન્તિ, ચેતન.
 મયનો દેનારો નહીં કોઈ, સઘળે છે શિવશાન્તિ, ચેતન. શાને. ૧૫
 મૂળકાલને જૂઠી જઈને, વર્તમાન સંભાર, ચેતન;
 ગુરૂ પ્રેમે આનંદમય છે, ધર જડ ચેતન પ્યાર, ચેતન, શાને. ૧૬
 છેકાતો નહીં બંધાતો નહીં. અનંત આનંદ ધામ, ચેતન;
 બુદ્ધિમાનર ગુરૂજી હીજા. પૂર્ણ બ્રહ્મ નિષ્કામ, ચેતન. શાને. ૧૭

આત્મગુરુનિશ્ચય.

નની ગુણો પ્રમથી શીખ સારીરે—એ રામ.

આતમ ગુરૂ પામતા મહા દેહીરે, પૂર્ણ પ્રેમીને જોઈ વિવેકી. આતમ
 પ્રમથય સદગુરૂ કોઈ પામેરે; કરને નિશ્ચય મન ડમરે;
 કુળ સહીને પ્રત્યુપક જામે. આતમ. ૧
 પરાવલ્લ મહાવીર પેતેરે, પ્રેમ જ્ઞાનથી પેતાને જોનેરે;
 દેને આતમ અગદળ જ્યોતે. આતમ. ૨
 જોઈ મેલી આવને બાવેરે, મંદવરથ સદે જો દુઃખાવેરે;
 મુકિત્તએ ધણુ ગુણ પાવે. આતમ. ૩
 દુઃખમાય વધારેરે, નવં દેહને પ્રેમ મુખારેરે,
 જોઈ ઉઠારે. આતમ. ૪
 જોઈપમને ધારેરે, કનિકારક દેવ મંદારેરે;
 જોઈપને આવને નારે. આતમ. ૫

- ગુરુ જાગ્ય તુજ સમગરે, માને જિહ્વ મતિજ્ઞ માનરે;
 રે ગુરુવચનમૃત પાન. આતમ. ૬
- ગુરુને જુઝલ નહીં જાણેરે, લોભી નિજમન ગુરુને ન જાણેરે,
 ગુરુ મદિમા લે મન માણે. આતમ. ૭
- પ્રભી પ્રેમ ગુરુને વધાવેરે, ગાનગાન કરી ગુરુ માવેરે;
 જાગ્યજન જૂલી ગુરુ પાવે. આતમ. ૮
- જેને ગુરુવજ્ર કાંઈ ન જમગુરે, જેનું મનજુ ગુરુમાંદિ જમગુરે.
 ગુરુ રંગે દુઃખ રસ વમનું. આતમ. ૯
- જાગી ગુરુની પ્રેમ જુમારીરે, ઉતરે નહીં કપારે ઉતારીરે;
 જૂલી દુનિયા તરે જાગપારી આતમ. ૧૦
- જેલ સદગુરુ પ્રમના રસિયારે, ગુરુના વિલમાંદિ રસિયારે;
 વિશ્વ સામા થયું જે ઉત્તરસિયા આતમ. ૧૧
- દેહી રહેણીમાં કું તું ન જોઈરે, નિલ પંડે પંડે નહીં પેઈરે;
 વધની રહે પ્રેમ ઉમીર. આતમ. ૧૨
- જહ પુણ્યલની નહીં જાગારે, લાગે દુનિયા જહ તમાકારે,
 જોઈ ગુરુ ઉપર વિશ્વાસ આતમ. ૧૩
- જેવ જાતને ગુરુની સહાયેરે, વિશ્વાસ જહ નિર્ભય રાખેરે,
 જારે જાગ ગુરુપદ જરો. આતમ. ૧૪
- ગુરોરમાં જોઈ ન સંજોઈ, ગુરુ નેરીને રિ.વ જુમ જાણેરે;
 ગુપ્ત વાક્યને મારી નાખે આતમ. ૧૫
- વાગ્યજ ગુરુ જમજાણેરે, જહુ કહાડેને નિલ રે જાણેરે,
 ઉદિત,ગર જાગુર જાણે. આતમ. ૧૬

(૭૭)

(૪૭) . . .

સાતવારની ગુંદલી..

અરબી.

સોમવાર દિન સત્ય શુરુને લજીએરે,
મનમાં લાવી બહુ પ્રેમ, સફળ શુરુએરે.
શુરુની સાથે પૂર્ણ પ્રેમથી રહીએરે,
ત્યજી સેઠ લાવ શુરુ દિલ, જ્ઞાવે લકીએરે. સોમ. ૧
મંગળવારે માન શુરુનું કરીએરે;
અન્તયોગી શુરુદેવ જ્ઞાવે વરીએરે.
મંગલ સર્વપ્રકાર શુરુજી મ્હાસરે,
મારા દિલનું બાણે સર્વ કામજમારારે. સોમ. ૨
બુધવાર રિયર જુદિ સાક્ષી સનૂસરે;
રઠ લાગી તમારી પૂર્ણ શુભજળ પૂસરે.
એક તમો આધાર જુદિ આપોરે,
કામ વાસના મૂળને ઝટ વેગે કાપોરે. સોમ. ૩
શુક્રવારે શુરુદેવ તમને ગાઉરે;
મારી આશા પૂરો નાથ, તમને ધ્યાઉરે.
અરિષ માંરી કુષ્ટ અમને બચાવોરે,
જરી ખસે ના મુજથી દૂર કૃપા દિલ લાવોરે. સોમ. ૪
શુક્રવાર દિન સત્ય સાક્ષિભ માસરે,
તમે મળો સંત દરબાર પ્રાણથી પ્યાસરે.
સત્સંગતસમ ઠેાઠ વીથે ન જમમાંરે,
પ્રભુ બ્યાખ્યા આતમ દેહની રમરમમાંરે. સોમ. ૫
શાવ અમારાં માફ સર્વે કરીએરે;
મારા મનનાં સદુ દુર્ગુણ વેગે કરીએરે.
ત્યાગી દુનિવાસી શુરુ અનુસરિવારે,
તમે શુરુ પ્રભુ જમવાન નિશ્ચય વરિવારે. સોમ. ૬

મનિ મુખારો અત્મ સોંધ્યો તમનેરે;
 પાણી રહ્યા ન દેહાધ્યાસ કિલિન અમનેરે.
 જોઈ અમારું સર્વ તેહ તમારેરે,
 તમે હંચો તે સદુ ધર્મ જણતો પ્યારેરે. એમ. ૭
 સ્વાપંચ કરીને સર્વ ગુરુ ભાવેરે;
 રહી પુણ્ય પાપથી દૂર સાચા દાવેરે,
 નિનકે લીધું પાપ પુણ્ય તે ગુણીએરે.
 પુણ્ય પાપથી ઘણે મુજ તમને ગુણીએરે. એમ ૮
 સ્વિચારે ગુરુધર્મ જોઈ તમારોરે;
 હવે નહીં તમારે વાર પ્રેમે તારોરે.
 ગુજ સાચે સયલીન આબૂતભાવેરે,
 રહિયો મું બહુ મરગુલ અન્ય ન દાવેરે. એમ ૯
 મૂર્ખ તમે હું પ્રકાશ એક પ્રેમેરે;
 ગુરુ મળ્યો તમારી સાથ આનંદ ખેડેરે.
 હવે મન ન છૂટા થજો ભણિએ બાગુરે,
 નવ નવ અનુભવ રસલાનથી ઘટ ધારેરે. એમ ૧૦
 આતવારે એમ પ્રેમથી ગાથારે;
 ભણિ અધીન ભગવાન હર મેહાવરે,
 રહિયા સર્વ અધ્યાસ ગુરુના સારેરે,
 મુદિતભર ગુરુરે વિલખાં જીવેરે. એમ ૧૧

મુરગો, યતોયે રોષ.

પૂજીલા સ્વિચાર ગુરુધર્મ શિર ધારે—એ સખ
 ભ.૧૫થી મુવને કાત્રે ના નારે,
 મુખજિયે કાલ હરે અનુરે,
 શિરે હરુજિયે સિવગુણ ભારે.

માયા પડદો મૂકી આધી બાથ જો,
શુરૂ પ્રેમીને આનંદ સધળી વાતમાં જો.

પરશદ્ધ નારાયણ શુરૂ મહાવીર જો,
માવે પાવે ભક્ત સદા વડ ધીરજો;
બુદ્ધિસાગર શિક્ષા ગંગા નીર જો,
પીવે તેજોને મુખ શાંતિ સર્વજાનો.

ગુરુગીત.

કંઠ ખંડીને લખી કહિતરી.

સાચાભાવથી સદ્ગુરૂ વિનવું, કરો મહેર ગુરૂ મહારાજ—
ગુરૂ ગિરૂઆ મુરો.

કરો હુકમ કરૂં તેવું હેતુથી, ગણું નહીં કોઈ બીજું કાજ, ગુરૂ ૧
પ્રેમ લાગ્યો ગુરૂ તુજ ઉપરે, તનમનથી ન દૂર રહાઉં, ગુરૂ.
શુન્દામારૂં કરો સદુ મળાસ, સદુ તુજપર વારી બાઉં, ગુરૂ. ૨
હોય યોગ્યતા નહિ તે તે આપયો, ભેદભાવ ન રાખું કાજ, ગુ.
જેવું માયાનું હોય તે સદુ થયો, મારે તે એક તુજથી કાજ, ગુરૂ. ૩
મને તુજવળ કોઈ મને નહીં, હંચું નહીં વળ લોકનું રાજ. ગુ.
તુજ પ્રીતિ દરવમાંદિ પ્રીતરી, તેથી જીવી રહ્યો મહારાજ. ગુરૂ. ૪
તુજ પ્રેમવિના મહાસતી, દુનિયાનું મારે શું ? કામ. ગુરૂ;
જેવી રાધાના મન દરિ પ્રીતરી, જેવી પ્રીતિ પ્રીત મન રામ, ગુરૂ. ૫
જેવી હરપર પાવંતી પ્રીતરી, જેવી યયોદ્ધાની મહાવીર. ગુરૂ.
જેવી કમલની રવિપર પ્રીતરી, તેવી તુજપર ભક્ત મુખીર. ગુરૂ. ૬

૧ કમલની પ્રીતરી, જલ મૂકી ન છોડે પ્રીત. ગુરૂ.

સદજની પ્રીતરી, પરપરમાં રક્ષાં મન લીન. ગુરૂ. ૭

જાની ગુરુને ન કર્મનો ભય છે, સર્વ કર્મમાં વર્તે જાણે.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા.

ગુરુ ભક્તો કરે સદુ કર્મને, હોયે કર્તા ન કર્મ સંબંધ.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા. ૮

કોઈ કર્મ કર્યો વળ નહિ રહે, પ્રકૃતિવશ કર્મ કરાય. ગુરુ.

હોયે ગુરુ ભક્તો જ્ઞાનયોગથી, નિર્વેષપણે વર્તાય.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા. ૯

સ્વાધિકાર કર્યો વળ કર્મને, કોઈ એ નહીં સંસાર; ગુરુ.

માટે નિયમિત કર્મ કરી એ, ગુરુ ભક્તો બની નરનાર. ગુરુ. ૧૦

નિર્વ પ્રકૃતિ સર્વથી પ્રવૃત્તિયો, ગુરુ ભક્તોને છે નિર્ધાર ગુરુ;

એ કર્મોનુસારે પ્રવર્તતા, આલે નિમગ્ન નહિ તલ ભાર. ગુરુ. ૧૧

દંત્રિયો વિષયોમાં પ્રવર્તતી, તેથી છટે નહીં જમલોક. ગુરુ;

જન દેશ ન વિષયોમાં યતાં, યાવ કામાદિકનો રાધ. ગુરુ. ૧૨

વિષયોમાં શુભાશુભ ભુદિની, કલ્યાણાલે જનો બધાય. ગુરુ,

શુભાશુભ ભુદિ વળ જ્ઞાનીએ, બધે જામે ન વિષયોમાં ક્યાંય. ગુરુ ૧૩

સારા ખોટા ન જડવિષયો કદિ, જડવિષયોવડે ભરાય. ગુરુ;

મંદુર પ્રકૃતિથી ટીકી થકે, ગુરુ ભક્તોને કર્મ ન ખાય. ગુરુ. ૧૪

ગુરુ ભક્તોને આસવ હેતુએ, નિર્વેષપણે વર્તાય; ગુરુ.

જેમાં કોઈ સમાજ કુટુંબની, સેવા પ્રવૃત્તિ કરતા સદાય. ગુરુ. ૧૫

પરબ્રહ્મ મહાગીર સદુરુ, જેના મનમાં રહે છે નિત્ય. ગુ.

તેને જ્ઞાન મોહ ન ભાગતો, સર્વ કર્મ કરે જ પવિત્ર. ગુરુ. ૧૬

જેમ અવરણ પૂમથી અગ્નિને, રવિ વાદળથી અવરણ. ગુરુ.

હોયે પ્રવૃત્તિ અગ્નિને જનુની, વર્તે તેમ કર્મનો ન્યાય. ગુરુ. ૧૭

કર્મ ફલની ન ઇચ્છા સખતા, સ્વ પિયરે કરે સદુ કર્મ. ગુરુ.

ગુરુભક્તો બને કર્મ યોગીએ, દેખે કર્મવિરોધે અકર્મ. ગુરુ. ૧૮

પુણ્ય થાય શુભાશુભ કલ્યાણ, તેથી દેખે ને અન્ય બિન્ન. ગુરુ.

તેજ બધાય નહિં સદુ શર્મમાં, યાવ બાંતે પરમ ગુરુ હોન ગુરુ-૧૯

માયા પડેલો મૂડી આધી ભય ભે,
ગુરુ પ્રેમીને આનંદ સઘળી વાતમાં ભે. ૧૫

પરબ્રહ્મ નારાયણ ગુરુ મહાવીર ભે,
માયે પ્યાયે ભક્ત સદા વડ ધીરભે;
બુદ્ધિસાગર શિક્ષા ગંગા નીર ભે,
પીયે તેજ્યેને સુખ શાંતિ સર્વદાભે. ૧૬

(૪૮)

ગુરુગીત.

કંઠે જાંઠીને લખી કહેલગી.

સાચાભાવથી આગુરુ વિનવું, કરે મહેર ગુરુ મહારાજ—

ગુરુ મિરુઆ મુળે.

કરે દુઃખ કરું તેડ દેવધી, ગણું નહીં કોઈ બીજુ કાજ, ગુરુ ૧

પ્રેમ લાખ્યો ગુરુ તુજ ઉપરે, તનમનથી ન દૂર રહાઉં, ગુરુ.

શુન્દામાફ કરે સદુ માગસ, સદુ તુજપર વારી ભાઉં, ગુરુ. ૨

હોય યોગ્યતા નહિ તો તે આપગ્યો, બેઠાભાવ ન સખું લાજ, ગુ.

જેઠ યાવાનું હોય તે સદુ થયે, મારે તો એક તુજથી કાજ, ગુરુ. ૩

મદને તુજવજુ કોઈ ગમે નહીં, ઇચ્છું નહીં વળ્ય લોકનું રાજ. ૪

તુજ પ્રીતિ દ્વંદ્વમાંદિ પ્રીતિ, તેથી જીવી રહ્યો મહારાજ. ગુરુ. ૫

તુજ પ્રેમવિના મરણામી, દુનિયાનું મારે મું ? કામ. ગુરુ;

જેવી રાધાના મન હરિ પ્રીતિ, જેવી પ્રીતિ સીતા મન રામ, ગુરુ. ૬

જેવી હરપર પાવંતી પ્રીતિ, જેવી વયોદની મહાવીર. ગુરુ.

જેવી કમલની રવિવર પ્રીતિ, તેવી તુજપર ભજુ મુખીર. ગુરુ. ૭

જલ સાથે કમલની પ્રીતિ, જલ મૂડી ન જીવે મીન. ગુરુ.

વેડ પટ્ટની સદાજની પ્રીતિ, પરપરમાં રહ્યાં મન સીન. ગુરુ. ૮

ત્રી ગુરુને ન કર્મનો ભય છે, સર્વ કર્મમાં વર્તે જાય છે.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા.

ગુરુ ભક્તો કરે સદુ કર્મને, તોયે કર્મ ન કર્મ સંજય.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા. ૮

કે.ક કર્મ કર્યાવલુ નહિ રહે, પ્રવૃત્તિવશ કર્મ કરાય. ગુરુ.

તોયે ગુરુ ભક્તો જ્ઞાનયોગથી, નિર્વેષપણે વર્તાય.

ગુરુ દિલમાં વસ્યા. ૯

સ્વાધિકારે કર્યા વલુ કર્મને, કોઈ એ નહીં સંસાર; ગુરુ.

મોટે નિયમિત કર્મ કરી એ, ગુરુ ભક્તો જની નરનાર. ગુરુ. ૧૦

નિર્વ પ્રવૃત્તિ સરખી પ્રવૃત્તિયે, ગુરુ ભક્તોને છે નિર્ધાર ગુરુ;

એ કર્મોનુસારે પ્રવર્તતા, આગે નિમ્મલ નહિ તત્ત બાર. ગુરુ. ૧૧

કર્મિયો વિષયોમાં પ્રવર્તતી, તેથી છો નહીં જમલોક. ગુરુ;

શમ દેષ ન વિષયોમાં ચતાં, યાવ કામાદિકનો રાધ. ગુરુ. ૧૨

વિષયોમાં શુભશુભ ભુદ્ધિની, કલ્યાણને જને: બધાય. ગુરુ,

શુભશુભ ભુદ્ધિ વલુ જ્ઞાનીએ, બધે જ ન વિષયોમાં કર્યાં. ગુરુ ૧૩

સારા ખેડા ન જડવિષયો કદિ, જડવિષયોવડે ભય:ય. ગુરુ;

પ્રવૃત્તિ પ્રવૃત્તિથી ટણી શકે, ગુરુ ભક્તોને કર્મ ન ખાય ગુરુ. ૧૪

ગુરુ ભક્તોને આસ્રવ હેતુએ, નિર્વેષપણે વર્તાય; ગુરુ.

દેશ દેશ સમાજ કુટુંબની, સેવા પ્રવૃત્તિ કરતા સદાય. ગુરુ. ૧૫

પરશ્ન મહાવીર સર્ગુરુ, જેના મનમાં રહે છે નિત્ય. ગુ.

તેને જ્ઞાન મોહ ન લાગતો, સર્વ કર્મ કરે જ પવિત્ર. ગુરુ. ૧૬

જેમ અવરાય મૂમથી અગ્નિને, રવિ વાદળથી અવરણ. ગુરુ.

તોયે પ્રવૃત્તિ અગ્નિને જનુની, વર્તે તેમ કર્મનો ન્યાય. ગુરુ. ૧૭

કર્મ રૂતની ન છાંછા સખના, સ્વાધિકારે કરે સદુ કર્મ. ગુરુ.

ગુરુભક્તો બને કર્મ યોગીએ, દેખે કર્મવિષે જે અકર્મ. ગુરુ. ૧૮

પુણ્ય પાપ શુભશુભ કલ્યાણ, તેથી દેખે જે આતમ મિત્ત. ગુરુ.

તેહ બધાય નહિં સદુ કાર્યમાં, યાવ જાતે પરમ ગુરુ જીન. ગુરુ. ૧૯

પુણ્ય પાપસ્વરૂપી ન વસ્તુ છે, તેમાં પુણ્યાદિ કલ્પના થાય. શુર. ૨૦
 પુણ્ય પાપસ્વરૂપી ન કર્મ છે, પુણ્ય પાપ ત્યાં આરોપાય, શુર. ૨૦
 શુદ્ધ નિશ્ચય દષ્ટિથી આત્મમાં, શુભાશુભ નહીં પરીણામ. શુર.
 શુભાશુભ પરીણામ પ્રકૃતિ, સમજે તે બને નિઃકામ. શુર. ૨૧

કાલ અન્યાદિ પ્રકૃતિ સંગથી, શુભાશુભ પરીણામ સંગ; શુર.
 સર્વ કર્મ પ્રયોગે આત્મા, જન્મ દેહાદિ પામે પ્રસંગ; શુર. ૨૨
 ન્યાયે પ્રકૃતિ સર્વ પ્રકારની, નિજ પ્રદામાં નહિ આરોપાય; શુર.
 ત્યાયે નિર્ભય નિરહંકારથી, નહિ બંધાય આત્મ કયાંય. શુર. ૨૩
 કતાં લોકતા ને હતાં એ ભુદ્ધિથી, ન્યાયે આત્મન્યાયે જણાય. શુર.
 ત્યાયે નિર્ભય આત્મ પરિણમે, ચિદાનંદ સ્વરૂપની માંદા. શુર. ૨૪
 આત્મમાંહી આરોપિત જટલણી, સર્વ જ્ઞાન્તિનો ધાવે નાશ. શુર.
 એક આત્મ સદૃશ અનુભવે, તેહ પામે ન કયાયે વિનાશ. શુર. ૨૫

જ્ઞાની આત્મનો અનુભવ કરે, સર્વ કર્મ કરતો ખાસ. શુર.
 સર્વ દુઃખોને વેદે વિવેકથી, ધારી આત્મનો વિશ્વાસ. શુર. ૨૬
 સર્વ પ્રકૃતિ સાથે રહે સદા, તહોંયે પામે ન સંગનો રંગ. શુર.
 સર્વ દાહ પડયા પછી ઝેરનો, ભય હોય ન કરતાં સંગ. શુર. ૨૭
 જે જે કર્મની સર્વ પ્રકૃતિયો, કરે આત્મને સંગ બંધ. શુર.
 તે તે આત્મ જ્ઞાન મદ્યા પછી, કર્મ સંગે વર્તે અબંધ. શુર. ૨૮

શુર આત્મ જ્ઞાન મદ્યા પછી, પ્રારબ્ધ લોગના કાજ; શુર.
 શુભાશુભ પરિણામ ઉપજે, તેમાં નિર્ભય આત્મ રાજ. શુર. ૨૯
 ભૂતકાલની હોય ન કલ્પના, કર્મ નિયતિ યોગે પ્રવૃત્તિ. શુર.
 ખેલે આત્મ આત્મમાં વિભુ, શુભાશુભ ભુદ્ધિ વણી રીતિ. શુર. ૩૦
 જીવન્મુક્ત વિદેહી સંત છે, તેનાં દર્શનથી દુઃખ જાય. શુર.
 મુખ સાગર શુર પ્રભુયોગીનાં, દર્શનથી પાપ પલાય. શુર. ૩૧
 કર્મ કરવામાં તપ સંયમ થતું, શુરસેવામાં છે સદુધર્મ. શુર.
 શુર ભકિતમાં જીવતી શુકિત છે, જીવતાં છે સદેહે શર્મ. શુર. ૩૨

- ગુરુ સરણે રથચંતાં પ્રવચને, સર્વસાત્વિક ગુણ પ્રકટાય. ગુરુ; ૩૩
 ગુરુ હસ્ત પટે રીર ઉપરે, નરનારીની સુકિત થાય, ગુરુ. ૩૩
 જોવા ભાવે ગુરુને જનો જાને, તેવા ભાવે ગુરુમળે જાવ. ગુરુ; ૩૪
 ગુરુ તેવા જાણે દુઃખ આપના, નિજ બાંધેના ભાવ પ્રમાણ. ગુરુ. ૩૪
 ગુરુ મહાધીર લીધું કર વિધુ, અરિદંત ધિનેશ્વર દેવ. ગુરુ; ૩૫
 જાન દાયક સાકાર દંશરા, કરવી સત્ય પ્રેમે સેવ. ગુરુ. ૩૫
 ગુરુ થતા ટંગે એવું જોડે, તેનો સંગ ન કરોએ ખાસ. ગુરુ. ૩૬
 વિધરીત પરીક્ષા પ્રસંગમાં, ગુરુનો ધરીએ વિધાસ. ગુરુ. ૩૬
 ગુરુ જાણા પ્રમાણે પ્રવર્તતાં, માન મુખ પ્રતિષ્ઠા જાય. ગુરુ; ૩૭
 જોયે પાછા ન પડવું અરિ કિ, પ્રાણજીવ જીવું જાણે જાય. ગુરુ. ૩૭
 જોવા નિશ્ચયી જોવતંતા, તેહ સન્ધ જાણો નરનાર. ગુરુ; ૩૮
 જોવા ભક્તોની બહારે છે દેવતા, તેઓના પર પ્રેમ અપાર. ગુરુ. ૩૮
 પડું જોઈ ન સહગુરુ સંગથી, ગુરુ પાછળ ચાલ્યો જાઉં. ગુરુ; ૩૯
 ગુરુ છાયા જની ગુરુ વિશ્વમાં, ઉંચે ઉતરી તુજ રૂપ થાઉં. ગુરુ. ૩૯
 ગુરુ કમળા વિના ન કશું થવું, ગુરુ આજ્ઞાએ વર્તન ધર્મ. ગુરુ; ૪૦
 ઉપાસનને નિમિત્ત સહગુરુ, તેમ કરતાં કરણને કર્મ. ગુરુ. ૪૦
 એવું જાણીને તુજમાં રંગાપ્રયો, તુજવણ નહિ છીનો મોક્ષ. ગુરુ; ૪૧
 ચિદાનંદપણે મેં અનુભવ્યો, દેહમાં નિશ્ચય અપરિણા. ગુરુ; ૪૧
 વિશ્વમહેશમાં ગુરુજી પધારિયા, સર્વ પ્રકારના મહાદેવ. ગુરુ; ૪૨
 જામ રૂપ જાનતે અનેક તું, એક સત્તાએ કરું તુજ સેવ. ગુરુ. ૪૨
 કોઈ હોડ કરે નહીં તાહારી, કોઈ જોડ નહીં જગમાંજ. ગુરુ; ૪૩
 વિધ પ્રકૃતિ તુજસાથે રહે, જોયે નિશ્ચય સંગ ન ફાંચ. ગુરુ. ૪૩
 પુણ્ય ઉડે કરું તુજમાં, જાણે ભાંડો જગત્ થઈ એક; ગુરુ; ૪૪
 જેહ જીવતા તે મુજ રૂપ છે, મુજ સાથે મળી રહ્યા છેક. ગુરુ. ૪૪
 મુજ સ્થાન પડેલાં મરેલ છે, તુજ સ્થાન પડ્યા ન
 જીવંત. ગુરુ; ૪૫
 મુજ તુજમાં અલેખપણું રહું, પ્રેમ અદૈતભાવે ભરંત. ગુરુ. ૪૫

મૂખં લોકની સર્વ પ્રવૃત્તિથી, ગુરુ બંધને જ યદા જન્યાય. ગુરુ.
 જાનિબંધનો કરે સદુ કર્મને, બાહ્યથી સરખા દેખાય. ગુરુ. ૫૮
 જહ પ્રવૃત્તિ મોહાદિવૃત્તિયો, તે જોયે તે જહનેજ જાણ. ગુરુ.
 પણ આત્મને નહિ જોયતી, જોયે તેવુ જ જાંતિથી માન. ગુરુ. ૫૯
 જહ કર્મના કાર્યમાં હું પણું, ધાય અજાનથીજ પ્રમાણ. ગુરુ.
 જહ કમો મહેજ સ્વખતિને, દેખે જહનતી તાણતાણ. ગુરુ. ૬૦
 જહની અપરિણામી સ્વભાવથી, સાક્ષી બાવે વને સદાય. ગુરુ.
 જહ કર્મની હીનાઓ દેખનો, કરતે નહિ લેપને પાય. ગુરુ. ૬૧
 આત્મ શક્તિ જનંતો વિચિત્ર, ત્યા કર્મનું ચાહે શું જોર. ગુરુ.
 મહા સર્પોનું જોર જ ત્યાં નહીં ત્યા વિચરે છે જોદતો માર. ગુરુ ૬૨
 રોષ રૂપ ને ગુણ રૂપ કર્મ છે, તેમ મન અને વાણી કામ, ગુરુ.
 જેવી દૃષ્ટિથી દેખો તે તેદવા, જાનાંને ગુણરૂપ જણાય. ગુરુ. ૬૩
 જાનીને અષ્ટ કર્માંદિ ઉપર, શરૂ ઉપર સમગ્ર બાવ. ગુરુ
 વિષ બંધાય ત્યાં જાની છૂટતો તેની સુષ્ટિના જહ બનાવ. ગુરુ. ૬૪
 બ્યારી અજાની જાનીની દૃષ્ટિ છે, જેની દૃષ્ટિયે જહી જણાય.
 ગુરુ દ્વંદ્વે વરયા;
 દૃષ્ટિ પેઠેજ સુષ્ટિ રચાય છે. કર્મજાવને અજાની પાય. ગુરુ. ૬૫
 આત્મજ્ઞાન પ્રગટતાં ન બાધમા, જાની અજાની પામે દેર. ગુરુ;
 જેની ચેષ્ટા સરીખી બાધી, પણ અંતર અમૃત ઝેર. ગુરુ. ૬૬
 અજાની અધદ્રાગુ સંશયી, નહીં પામે આત્મ ગુરુદેવ. ગુરુ;
 જેહ સંશયી તેહ મરે સદી પામે સાચી ન ગુરુની સેવ. ગુરુ. ૬૭
 આત્મજ્ઞાનીઓ કર્મ પ્રવૃત્તિથી, જુદી જુદી ચેષ્ટાવંત. ગુરુ;
 બાહ્ય ચેષ્ટામાં મેજ મજે નહિ, સમજે છે જાની સંત. ગુરુ. ૬૮
 બાહ્ય પ્રવૃત્તિના બ્યવહારમાં, જાની અજાની સરખા જોય. ગુરુ;
 જાનીને દોષો જોજો જાનીઓ, બાહ્ય લક્ષણે જાણે ન કોય. ગુરુ. ૬૯
 બાહ્ય લક્ષણ કર્મ પ્રવૃત્તિનાં, તેમાં આત્મ ક્યાંથી જણાય. ગુરુ;
 છે આત્મનાં બાહ્ય લેખને, તેમાં સંતાયા સદગુરુ રાય, ગુરુ. ૭૦

દેહ વેગનમાં વિંટાઈયા, ત્હોંયે જ્ઞાને કદિ ન સુખાયં. ગુરૂં;
 કર્મ પ્રારબ્ધ ખિન્ન પ્રવૃત્તિયો, રજો ગુણઆદિ કર્મ કરાવ. ગુરૂં. ૭૧
 નિજ સંબંધી જીવોના કર્મથી, જ્ઞાનીઓ કરે વિનિધ કર્મ. ગુરૂં;
 પૂર્વ જ્ઞાનીઓ તેમજ પારજો, તેમાં વિનિધ રહત્ય મર્મ. ગુરૂં. ૭૨
 આત્મકોષ જ્યારે જાગશે, મનુ આન્મના સહુ પર્વાય. ગુરૂં;
 ઉગ્ધ નીચને દોષ અકોષનો, વ્યક્ત ભેદ રહે નહિં કયાંય. ગુરૂં. ૭૩
 ત્યારે શુદ્ધાત્મગુરૂં પદ મળે, પૂર્વ ધારાપાત્ર પ્રગટાવ. ગુરૂં;
 પછી પ્રારબ્ધે જાજાની વળના, મદાવીર થે કર્મ કરાવ. ગુરૂં. ૭૪
 જ્ઞાનીની બાજી કોટાઓ દોખનાં, દોષ ગુણ રૂપ દ્વિર્થે ખિન્ન. ગુરૂં.
 તે તો કર્મોદયની પ્રવૃત્તિથી, યાવ ભક્ત ન તેનાંહિ ખિન્ન. ગુરૂં. ૭૫
 જ્ઞાની જોગજવા નહિ નહેત છે, ગુરૂં પારખવા મુરકેત. ગુરૂં;
 મુઠ અજનં સંશયી પામરો, તેને ગુરૂં મજવા નહિ મહેત. ગુરૂં. ૭૬
 કોઈ પંચઆરમાં મુડાયા, મુંઝા લાંબાવ નવ પંથ. ગુરૂં;
 વર્ણભરિ નં વિંતના મુરિયા, કેઈ મુંઝવા બાત્રી બહુ મંથ. ગુરૂં. ૭૭
 કદિ મુને નહિ આન્મજાનિયો, જેને સમજાવ ગદુ આપેછ. ગુરૂં;
 મર્મ બંધેનાનાદિ અમંથ છે, નહિ વ્યવહારમાં નિરંપક ગુરૂં. ૭૮
 આત્મજ્ઞાન સમું ન પવિત્ર છે, બીજું કેઈ આ જગમાં ભાવ; ગુરૂં.
 ઉંડું નદી કાને અગ્નિને, તેમ દોષ ન જ્ઞાનીને માન. ગુરૂં. ૭૯
 ગુરૂં પૂર્વ દુષા કેઈ દેજીને, તેને આત્મ જ્ઞાન જડ થાય. ગુરૂં,
 તેના જડમાંહિ જાનુ જગદગે, તેના દોષો સર્વ વિસાય ગુરૂં. ૮૦
 અવ ધીરે કરે જડ નંજીને, મુઠે રપછે પાંચ ન બંધ. ગુરૂં;
 કાન્તીના સદુ જ્ઞેનમાં નિર્જન, રાત્રી દિવસ વર્તે અમથ. ગુરૂં. ૮૧
 કાને દુનિયાની રજિમાં જિન્નને, એર તેને દુનિયા જણાય. ગુરૂં;
 જીવનાં સર્વ કર્મથી મુકત ને, સર્વ કર્મ કરે ત્હોંયે ભાવ. ગુરૂં. ૮૨
 જ્ઞાન રૂપી જાગત્ય લગીને, બીજામાં થે અવ લીન. ગુરૂં.
 મર્મ આત્મને કાચે જોડત, જાવ કદરે ન જાડમાંથી લીન. ગુરૂં. ૮૩

વીરવીર મહાવીર જાપમાં, લેદપામે પૂર્ણ મુખધિ; ગુરુ. ૮૪
 પરબ્રહ્મ મહાવીર પ્રેમમાં, જેની નામે આધિ ઉપાધિ. ગુરુ.
 ગુણદોષ ન દોષમાં દેખતો, તે મહાવીરરૂપ પ્રમુખ; ગુરુ. ૮૫
 વિશ્વમાં મહાવીર વિન્દ કરું, જેને નરિને પ્રસન્ન વદન. ગુરુ.
 જેનો અવ્યભિચારી પ્રમ છે, લાઃયું મહાવીર પ્રભુમાં તાન;
 નામ કામ ન જાણમાં જાન છે, એક મહાવીરનું દિલજાન. ગુરુ. ૮૬
 એવા જાતો ન જન્મ જરા તહે, મૃત્યુકાળે બરો મહાવીર; ગુરુ.
 મહાવીર પ્રભુના તાનમાં, જાનમાં તે હંમેશી ધીર. ગુરુ. ૮૭
 સર્વ વિશ્વમાં મર્વ રખો પ્રભુ, મહાવીર વિષુ ભગવાન; ગુરુ.
 પૂર્ણ પ્રેમથી તન્મય જે થયા જીવતા તે કયા નિર્વાણ. ગુરુ. ૮૮
 જાણ કમ કાંઈ અવધારમા, નહીં આતમવીર જણાય; ગુરુ.
 આત્મભાવે પ્રભુ મહાવીર છે, મૃત્યુને મુગમદ નાભિમાં. ગુરુ. ૮૯
 અપ્તસિદ્ધિને નવનિધિ મોદમાં, નહીં મુજે શી મહાવીર ભજા; ગુરુ.
 આત્મ મહાવીરવણ જડ વસ્તુમાં, દિલિહોય ન રાની આસક્ત. ગુરુ. ૯૦
 વીર પ્રેમે વેરાએ મન બનું, દયા જાનમાં પૂરણ પ્રેમ; ગુરુ.
 હું જુ' લોક જુદિ પ્રમણા નહીં, એક રસરૂપ આનંદ શેમ. ગુરુ. ૯૧
 સર્વ માધિક જાણ પ્રધનમાં, નામરૂપમાં મોહ ન થાય; ગુરુ.
 વિશ્વ એતન્ય મહાવીર જાપમાં, જેનેરોમે હર્ષ ન માય. ગુરુ. ૯૨
 આપુસંતની સેવામાં પધારને, સર્વ સંતના દાસનો દાસ; ગુરુ.
 પ્રભુ મહાવીરને જાપ લે કરે, સત્યધરી હૃદય વિશ્વાસ. ગુરુ. ૯૩
 જે જે કાલે જે યોગ્ય તે તે કરે, વીર જાપથી મૃતિત થાય; ગુરુ.
 અદિરંતર મહાવીર અનુભવે, દિલ પ્રમેદધિ ઉભાય. ગુરુ. ૯૪
 જાનભજિ ઉપાસના આગળ, નામ રૂપનું જુદા જાન; ગુરુ.
 એવા જાતોની મૂળ રપસંતાં, પ્રમટે છે આતમદાન. ગુરુ. ૯૫
 તે મહાવીરમય પ્રેમે બન્યા, તેક હંધર છે સાક્ષાત; ગુરુ. ૯૬
 તે તે શ્રદ્ધા સમકોષે નહિ કરે, પ્રભુરૂપ બને વિશ્વાત. ગુરુ. ૯૭

ગુરૂ ચરણમાં તીથી સકલ રહ્યાં, કોઈ જાણે ॥ સંસ્કારી લોક, ગુરૂ.
 શેમેશેમે પરપ્રેમ તાનમાં, નહિ વ્યવહાર રોકાયેક. ગુરૂ. ૧૫
 સર્વે શાસ્ત્રો જાણે મુલ્યે ભાવથી, પણ શાસ્ત્રોવિષે નિર્જાનધ; ગુરૂ.
 લોક શાસ્ત્રાદિ સંજ્ઞાને પરિહરે, યાય કયારે ન જડમાંહિ અધ. ગુરૂ. ૬૮
 જાની દેખે ત્યાં એકચરસેજાણે, લોક મેળ ત્યાં લોકોચાર; ગુરૂ.
 નહીં બંધાય અંતરથી કિંહાં, ધન્ય ભકત એવાં નરનાર. ગુરૂ. ૬૯
 જેના આશય સત્ય ઉદાર છે, સર્વ જીવેની સાથે પ્રેમ; ગુરૂ.
 ગુરૂ મહાવીરમાં લયસીન જે, ગુરૂ ભકતો તે પામે હોમ. ગુરૂ. ૧૦૦
 પર ક્ષત્ર મહાવીર આત્મમાં, કરી સ્વાર્પણ કરતો જે કમં;
 જન્મમાં પદ પતની પેડે તે, રહે નિર્જેષ પામે શમં. ગુરૂ. ૧૦૧
 કાયા મન વાણી બુદ્ધિથી ચોગિયો, તેમ ઇન્દ્રિયોથી કરે કાજ. ગુરૂ;
 નિરાસકતપણે નહીં બંધ છે, જાણે સાક્ષી આત્મ રાજ. ગુરૂ. ૧૦૨
 વર્તે ઇન્દ્રિયો નિજ નિજ કાયમાં, કરે કર્મેન્દ્રિયો નિજ કામ;
 સાક્ષીભાવે ત્યાં ભકતો વર્તીને, જને અંતરમાં નિષ્કામ. ગુરૂ. ૧૦૩
 પ્રથમાભ્યાસમાં દોષ લાગતા, પછે અભ્યાસ પાડે યાય. ગુરૂ;
 ત્યારે મિથપણું ને છેવટે, નિર્દોષ આત્મ વર્તાય ગુરૂ. ૧૦૪
 બાસે કામ તે જેર સમેઃ યજ્ઞો, કામ મેલ તે શત્રુ મહાન ગુરૂ;
 તેલ ભકત જને મહાવીરનો, ભકત યાય ન કમી નાશન, ગુરૂ. ૧૦૫
 લાગે પ્રથમાભ્યાસમાં વિષયોમાં, સર્વથા દુઃખને વેરાગ્ય. ગુરૂ.
 પછી આગળ વિષયોમાં મમપણું, સાચો ત્યાગને આત્મ રામ. ગુરૂ. ૧૦૬
 સર્વ વિષયના રાગ સમાય છે, એક આત્મ રાગમાં જાણ. ગુરૂ;
 આત્મ મહાવીર રાગ યથા પછી, નહિ બંધાય ભકત મુળજ. ગુરૂ. ૧૦૭
 આત્મ મહાવીરની એક પ્રીતહી, જેને લાગી ચેલ મજડ. ગુરૂ;
 તેના અંતરમાં નહિ બંધ છે, જાણ બંધમાં વર્તે અદ્ય. ગુરૂ. ૧૦૮
 જેને તાન લામ્યું મહાવીરનું, જેને મહાવીરનું એક જાન. ગુરૂ.
 જેણે યાન કહ્યું બીર પ્રેમનું, તેને રૂપે ન પ્રીત યાન. ગુરૂ. ૧૦૯

મહાવીર ગુરુ રસતાનથી, અગપાય વિષય રસતાન. ગુરુ;
 ગુરુ સંમતિ અષ્ટાંગયોગથી, ધ્યાય પોતે પ્રભુ ભગવાન. ગુરુ. ૧૧૦
 એક મહાવીર રસ રસિયે. જની, કરે રાધિકાદે સદુ કામ. ગુરુ;
 તેહ યે:પીનજો પલુ ચોગી છે. દીસે મહાવીર પ્રભુના નામ. ગુરુ. ૧૧૧
 તેણે અપો આ દેહમાં જન્મને, તેમ મૃત્યુ મહા જન્મલ. ગુરુ;
 સમાપ્તિથી સર્વને દેખતે, તેણે અપો કાગનો કાલ. ગુરુ. ૧૧૨
 પ્રિય અપ્રિય જાણની કરવાના, રૂપ દષ્ટિયે જેહમાં ધ્યાય. ગુરુ;
 તેમાં જ્ઞાનીને પ્રિયપણ તથા-નહી અપ્રિયપણ જણાય. ગુરુ. ૧૧૩
 બ.કાપથમાં શમ ન જાસના, ત્યારે આતમ ગુણ પ્રગટાય. ગુરુ.
 આતમ રસીયાને ઇન્દ્રિય સદુ રસો, સહેચે દગનાં ઉપાધિ જાય. ગુરુ. ૧૧૪
 ગુરુ ભકતે ને ઇન્દ્રિય વિષયોમાં, રસ લાગે નહીંને પ્રવૃત્તિ. ગુરુ;
 કર્મ પ્રારબ્ધ ઉદયે અલખુ, નહીં લક્ષ્ય ખેડને લીતિ. ગુરુ. ૧૧૫
 રૂપમાં જો મ તે દુઃખનું સ્થાન છે આતમ ગુણવજ શર્મા ન કયાંય. ગુરુ.
 આદિઅંત વિષય લોગ સલ્લિક છે, કદિ રૂપે ન ભકતોને ત્યાંય. ગુરુ. ૧૧૬
 જલ્મ ધર્મોદિ કર્મ કરે સદુ, લોગવે લોગને ઉપલે. ગ. ગુરુ;
 તોયે આસક્તિ નહિ દિગમાં રહે, એવા ભકતોનો સાચો ચો. ગ. ગુરુ. ૧૧૭
 કામ ક્રોધાદિ વેગને રોકતો હણી તેને બને અનિહંત. ગુરુ;
 તેહ ભકત સંત મુનિયોગી છે, સર્વ વિશ્વમાં પૂજ્ય મહંત. ગુરુ. ૧૧૮
 જૂઠું આતમ કાંતિથી આપને, જાગિ નાસે મગે આપે:આપ; ગુરુ.
 કાંતિ નાશ થતાં નિકંપ છે, એક આતમવીર અમાપ. ગુરુ. ૧૧૯
 પોતે પોતાનો યતુને મિત્ર છે, મિત્ર સત્વને જ નના ચોગ; ગુરુ.
 આપોઆપ નિરંજન અનુજયે, નાસે કામાદિ વાસના રોમ. ગુરુ. ૧૨૦
 દેહ તીર્થમાં આતમ અનુભવે, વલુકાવમાં જોહ છે નિત્ય; ગુરુ.
 જોહ દષ્ટિ પ્રમાણે જાસતો; તોયે અલક્ષ્ય પૂરે પવિત્ર. ગુરુ. ૧૨૧
 ન્વારો રહીને ખેલે ખેલ આતમા, પરિણામી ન જડમાં કયાંય; ગુરુ.
 શુદ્ધ નિશ્ચય દષ્ટિયે પરિહરે, દેહ તીર્થમાં મહાવીર જાંહિ. ગુરુ. ૧૨૨

પાર આવે ન સહુ દુનિયા ભાગે, જ્ઞાનભાગે પ્રભુ દેહમાંહ; ગુરુ.
 પ્રદક્ષર-પ્રમાં પ્રેમ લગાવીને, પેચી ભુવો મહાવીર ત્યાંય. ગુરુ. ૧૨૩
 મહાવીરની પ્રેમ સમાધિમાં, પ્રગટે છે શક્તિયો સર્વ; ગુરુ.
 જિનને જૈનએકય ત્યાં વીર છે, જોહ જાણે તે કરતો ન ગર્વ. ગુરુ. ૧૨૪
 સર્વ વિકરણાતીત સમાધિમાં, પૂર્ણ પ્રેમ દ્વય પ્રગટાય; ગુરુ.
 પરમાનંદ રસમય વીરની, જ્યોતિ જ્યોતે સિદ્ધ મુહાપ. ગુરુ. ૧૨૫
 જોણે આભવમાં સત્ય સ્નેહથી, મુકિત અંતરમાં વરી સત્ય; ગુરુ.
 તેણે માનવભવ સફેદો કયો, યયો વેહેલને દૃતદૃત્ય. ગુરુ. ૧૨૬
 લાગી લગન પરમ ગુરુવીરથી, હવે પડે ન બીજે જીન; ગુરુ.
 મંહને મહાવીર પ્રેમ સમાધિની, લાગી પરમાનંદની યે'ન. ગુરુ. ૧૨૭
 ઠાઠિભવમાં ઉતારી ન ઉતરે, જોવી યે'નમાં આબોધે સ્વાદ; ગુરુ.
 જોવી યે'નમાં ગુરુરૂપ ઘઈ રહ્યો, ટળ્યા રાગદ્વેષ વિષવાદ. ગુરુ. ૧૨૮
 મળ્યા મહાવીર પ્રત્યક્ષ પ્રેમથી, રહ્યો પડો ન વચ્ચે કોઈ; ગુરુ.
 હું' તો અનંત મહાવીરતેજને, એકી ટસે રહ્યો પૂજા જોઈ. ગુરુ. ૧૨૯
 મોહ નાઠોને આપ પ્રભુ યયો, જોવા ભાવમાં રહિયો સમાઈ; ગુરુ.
 'હું' હું' લોક વિના મુદ્ધ પ્રેમમાં, પરબ્રહ્મ ગુરુની વધાઈ. ગુરુ. ૧૩૦
 નામરૂપ અનંત તે એકમાં, મહાવીરમાં જ્ઞાને સમાય; ગુરુ.
 પરા ભાષામાં રૂપ જે ભાસિયું, લેખરીથી તે ન ઠહાપ. ગુરુ. ૧૩૧
 સર્વ દર્શનના દેવ દેવીઓ, તે તે મુજ આતમરૂપ જોય; ગુરુ.
 ઠાઈ મુજ આતમથી ન ભિન્ન છે, અખિધમાંહિ દહેરીયો સોય. ગુરુ. ૧૩૨
 પ્રભુ સત્તાએ એક છે આતમા, પૂર્ણ બ્રહ્મગુરુ મહાવીર; ગુરુ.
 સર્વ ઉત્પત્તિ વ્યવસ્થિતતામયી, દેખી અંતરમાં યયો વીર. ગુરુ. ૧૩૩
 દેખે બાદમાં લેદ ન ભાગતો, દેખે અંતરમાંહિ અલોદ; ગુરુ.
 ગુરુ વિશ્વને આતમમાં દેખતાં, એકલાવે રહે નહીં ખેદ. ગુરુ. ૧૩૪
 દેખે વિશ્વને નિશ્ચમાંને આતમને, વિશ્વમાંહિ જે દેખે તે ભક્ત; ગુરુ.
 તેહ વિશ્વનો નાશ કરે નહીં, તેહ વિશ્વમાંહિ અનાસકત. ગુરુ. ૧૩૫

સત્તાએ સર્વમાં એકયને, દેખે તેડ મહાવીર ભકત; ગુરુ-
 ન્ય એવા પરમ ગુરુ બહાનને, નમો પૂજો એ સત્તમહંત. ગુરુ. ૧૩૬
 મહુ દેવીમાં મહાવીર દેખીને, સદુત્તવોને પ્રેમથી સ્હાય. ગુરુ;
 સર્વ વિશ્વ ઉવેના કસ્યાણુમાં, જ્ઞાનમજેગ સદા અપાંચ. ગુરુ. ૧૩૭
 સર્વ સ્વતિથી ભેદ ન હે.કમાં, ક્યારે રાખો ન જમના હે.ક. ગુરુ;
 એવો મહાવીરનો સંદેશ છે. જાણી વેરને જડી રાક. ગુરુ. ૧૩૮
 સર્વ ઉવો સદાય હં મુખને, દોહં સ્હાય ન દુઃખ ભમાર. ગુરુ;
 સર્વ ઉવોને મુખડાં આપવા, કરે: ઉપકાર નમ્ને નાર. ગુરુ. ૧૩૯
 નિજનિજ ગુણ કમોનુસારથી, વિશ્વ હોઠો પ્રવર્તે સદાય. ગુરુ;
 તેમાં આત્મ મહાવીર ભાવના, ભાવે જથ ન યાવે કદાચ. ગુરુ. ૧૪૦
 આત્મવત્ સર્વ ઉવોને દેખયે, દેખો ઘટ ઘટમાં મહાવીર. ગુરુ;
 એવો સદગુરુનો સંદેશ છે, પાળે સંતો ભકતો મુધીર. ગુરુ. ૧૪૧
 કઈ કોણે નકામાં જે રૂઢિશી. અર્થ સુન્યને નવિ ઉપયોગ;
 તેમાં નિરપેક્ષ આત્મક નવિ કરે, સપે સાધના સ્વાધ્યોપધ્યાન ગુરુ. ૧૪૨
 ગુરુ ભકતો જે નર નારીએ, અન્યધર્માંથી ધારે ન વેર. ગુરુ;
 મેચી પ્રમેદ મ.પરધભાવથી, કડ્ડા કરી યાંચ અંવર. ગુરુ. ૧૪૩
 અન્યજીવેને નિજસમ લેખતા, નિજ આત્મ શત્રુ ન યાય. ગુરુ,
 અન્યજીવેને નિજસમ લેખતા, નિજ આત્મમિત્ર મુઢાય. ગુરુ. ૧૪૪
 દેશ રોમને સંસારિ એકમાં. સાંકડા આચર વિચાર. ગુરુ;
 તેહ દેશરિ દુરમન જાણીને, પરિહરતાં નર અને નાર. ગુરુ. ૧૪૫
 દેશ સંઘ.દિની જે ઉગતિ, દ્રવ્ય ભાવથી સત્ય જણાય;
 તેવાં દર્મો અને પરિવર્તનો, કરવામાં ધર્મ સમાય. ગુરુ. ૧૪૬
 સર્વ જાતીય હોડમાં પ્રેમજ, તેમ કસ્યાણુ કરવા પ્રવૃત્તિ. ગુરુ;
 ભેદભાવ ન ઉપકાર દર્મમાં, કહિ હોંચ ન હિતમાં નિવૃત્તિ. ગુરુ. ૧૪૭
 સર્વવિશ્વમાં મહાવીર સ્થાવના, વીર વીર પ્રમુ મુખ જાપ, ગુરુ;
 સર્વ હોડના રોપમાં અવણ, એથી નિર્વાણ નકડી આપ, ગુરુ. ૧૪૮

ગુરૂશન દેવ સકલ દેવે, સર્વ તીર્થના ગુરૂ ચિરંજીવ; ગુરૂ.
 ગુરૂપદેશ ધર્મ આત્મસાક્ષિયો, પ્રમદે મને આત્મસાક્ષીન્ય. ગુરૂ. ૧૮
 ગુરૂગાન વિના સદુ દુન્ય છે, ગુરૂવળ સદુ પ્રિયથા જાણ; ગુરૂ.
 ગુરૂ નામે મધ્યાન ને જનો, તે તો જન્મથી જડના સમાન. ગુરૂ. ૧૯
 ધાટ નેટલા દેદના તેટલા, બ્રહ્મ આત્મ દેવાદિ દેવ; ગુરૂ.
 અવગત અવ્યકતનય જાણે સદુ, તેમાં આત્મજુદ્ધિથી મેવ. ગુરૂ.
 સેવ ગુરૂ. ૧૯

સર્વજીવે ઉપર કહણા બણી, સર્વ પ્રાણીઓ આત્મસમાન. ગુરૂ;
 જોવી જુદી પ્રમદ થે જોઈની, તેહ ઇશ્વર ગુરૂ મહાન. ગુરૂ. ૧૯
 જેહ ધ્યાન સમાધિમાં વીર છે. મહાવીરમાં ગુરૂતાના રંગ, ગુરૂ;
 ગુરૂ માટે સમર્પણ સદુ કમું, તેહ ઇશ્વર દેવ અલગ. ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂ ભક્તોને જાણે દેખીને. તેમ મનથી સુણી મન ધ્યાન. ગુરૂ;
 જેનું આત્મમાં હર્ષના સામરો, પ્રમદે તે જને જગવાન. ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂ સેવામાં જેહ મરીમથી, ગુરૂ સેવામાં કાંઈ કાળ. ગુરૂ;
 ગુરૂ દેવની દષ્ટિ ન વિશ્વમાં, તેવા ભક્તને મંગલ મળ. ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂ જાણે સામે જાય ઉડીને, ગુરૂ ખવરાવીને જો ખાય. ગુરૂ;
 ગુરૂ કાજ કરે પૂજાં પ્રમથી, ગુરૂવળ નહીં અન્યને વ્હાય. ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂઓના વિના સમજી કરે, જેહ ઇસાસથી સદુવાત. ગુરૂ;
 જેહ સદુગુરૂ જોઈને ખામીને, ધાય સેવા કરી રજિયાત. ગુરૂ. ૧૯
 જીવતા ગુરૂને જેહ પૂજીએ, તેને ઉણપ નહીં કેમ વાત ગુરૂ;
 ગુરૂ આત્માએ સંત સમાગમે, સાંજગતાં પ્રમદે મુખ શાત, ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂ આશાતના સદુટાળતો, ગુરૂ દિલમાં હળી મળી જાય. ગુરૂ;
 જોઈનાવ રહે નહીં ચિત્તમાં, ગુરૂ પ્રેમે ખર્ચ સુખ પાય. ગુરૂ. ૧૯
 ગુરૂ મહિમા પ્રસારે વિશ્વમાં, ગુરૂ ચરિત સુણી સુખી ધાય. ગુરૂ;
 નામ રૂપને જોઈનિવારીને, ગુરૂ નામ રૂપે મળી જાય. ગુરૂ. ૨૦

એક મહાવીર રસ રીઝ અનુભવે, લોકરીઝમાં જાગે ન રિ
 નીરૂ !!! તાલ્યરી રીઝમાં રસ હટુ, એવો નિશ્ચય આતમ નિ-
 જેહ અંતરમાં રસ ઉછળે, તેની ભરતી ન મનમાં સમા
 તેહ આતમ મહાવીર રીઝછે, તેહ પાગ્યો છુ પ્રેમ પસાર
 સર્વ દર્શનની મત દષ્ટિયો, દિલ આતમમાંદિ સમાય
 જેણે આતમ પાગ્યો તેહને, મતદર્શનની નહીં મ્હાય,
 જૈનધર્મ તેહ એવો જણાવિયો, જે છે આતમનો પર્થા
 જૈન ધર્મ તે આતમ સ્વભાવ છે, જેહ જાણે તેજપ ન ધાર
 વેદ વેદાન્ત શાસ્ત્રો સકલ રદ્યાં, નિજ આતમ જ્ઞાન મજ
 જેણે આતમ જૈનને જોગજ્યો, તેહ પાગ્યો જ સત્યનો સા-
 વર્થ ધર્મ ન વિંગ ન જાતિ છે, એવો આતમ છે દેહમ
 સર્વ ધર્મ રક્ષા સત્ય તેહમાં, અનુભવનાં મુકિત છે આંતિ
 એવો આતમ મહાવીર સદ્ગુરૂ, જોલે ચાલે કરે સદુ કર
 પુરુષા પ્રાપ્તોના ઉત્તર આપતો, તેની સંગતે પ્રગટે ધર્મ
 મનવાણી વપુથી જે સેવના, તપ જાણે તે ઇચ્છા નિરોધ
 ગુરૂ સેવામાં કષ્ટ જે સાંપડે, તેહ તપથીજ પ્રગટે જોધ.
 સર્વ પરિવહ ઉપસર્ગ વેડતાં, સ્વાધિકારે કર્મ કરાય; ગુ
 તેથી આતમવીર મળે ખરા, તુર્થોવરથા દુઃખ પ્રગટાય. ૨
 જેઓ સંસ્કારી પૂર્વજવોતણા, કર્મયોગીઓ બનેતો સંત
 તેઓ શાસ્ત્રકર્મોમાં સ્વતંત્ર છે, જ્યાર તેઓની પ્રગટે છે ખર
 પ્રતિગદ નહીં શાસ્ત્ર પંથમાં, સત્ય તેઓને સધળે છે ર
 ભીતિ લજ્જા ન ખેદ ન ચિત્તમાં, છવતાં તે વર્તે અદ્વ
 ધાય અદ્વૃથી મુખ દુઃખ જે, તેમાં પ્રવર્તે સમભાવ; ૨
 ખાલ્ય નિમિત્તમાં વેર હલેસને, કરતો નહીં ભકિત પ્રભાવ
 ગુરૂરૂપ જાની ગુરૂને જાણે, રહે મુખદુઃખમાં જે પ્રસન્ન;
 કરે ઇશ્વર સમ મહાકાવ્યને, એવા ગુરૂભકતો ધન્ય ધન્ય

- ગુરુ ધીજીની પૂજાંકૃપા લરી, કરું અગિનથી ગુરુગંગાન. ગુરુઃ
 પરબ્રહ્મ મહાવીર રૂપમાં, થયો અનંદથી મસ્તાન. ગુરુ. ૨૧૮
- મહાવીર પ્રભુ વિગમાં વસ્યા, કરે તેજો જે જ્ઞાન પ્રકાશ. ગુરુઃ
 ખસભાષામાં ઉઠીને બેખરી, ચાલી ચોરે પામે વિભાસ. ગુરુ. ૨૧૫
- જોગજીસે ઊનેર સાલમાં, જહિ વેથાખ બારસ બેસ. ગુરુઃ
 ભુદિસઃગર સગુરુ પ્રેમથી, દોવ પૂજોનન્દ હમેશ. ગુરુ. ૨૧૬

ગુરુપત્તિ.

કંકુ બંટીને લખી કંઠોલરી. એ રાખ.

- ગાની ગુરુના હંદયમાં પ્રકટ પ્રભુ. મહાવીર વિભુ જમવાન.
 ગુરુ કરી સેવીએ.
- મધે એક ગુરુ કરી રીઝીએ, બીજા ત્યાગી સાધુ મુજબ.
 ગુરુજીને સેવીએ.
- ગુરુમાં સદુ દેવને તીર્થ છે, ગુરુ આરામાં છે સદુ ધર્મ. ગુરુ. (૧)
- શુદ્ધ સત્તાએ પરબ્રહ્મ છે, તેની સેવામાં છે સદુ ધર્મ. ગુરુ. (૨)
- ગુરુ નામને જપીએ મુપ્રેમથી, મહે ભકિતથી શકિતયો સર્વ; ગુરુ.
 લગુના પ્રેમ વિનયથી સેવીએ, કરિ કરીએ ન સેવામાં ગર્વ. ગુરુ. ૩
- એક આશય સગુરુ વીરનો, મૂઢી સપજે દિલ વિશ્વાસ; ગુરુ.
 જઠ વસ્તુનું લોભથી વેગગા, તેજો ધારે ગુરુજીના દાસ. ગુરુ. ૪
- ગુરુભકિત ઘટે જેની સંજતે, તેને સંજ ન કરીએ ખાસ; ગુરુ.
 ગુરુદ્રોહીનો સંજ ન કીજીએ, ગુરુ પાગી ન રહીએ ઉદાસ. ગુરુ. ૫
- ગુરુભક્તનો દ્રોહ ન કીજીએ, ગુરુભક્તના જનીએ દાસ; ગુરુ.
 ગુરુને સદુ સ્વાર્થેણ કીજીએ, ગુરુવાણીની ધારી ખાસ. ગુરુ. ૬

જ્ઞાન પ્રેમને આનંદ્યમય ગુરૂ, પૂર્ણાનન્દમયી ગુરૂ રાજ. ગુરૂ;
 એવો આત્મ પ્રગટતાં વિદ્યમાં, રહે જોઈ ગાફી ન કાંઈ કાજ. ગુરૂ. ૨૦૧
 ગુરૂમાં મનવાણીને કાયને, નામ રૂપને હોમે જોઈ. ગુરૂ;
 ગુરૂ પૂર્ણકૃપા તેહ મેગવે, ગુરૂ પાસે રહી પ્રેમે તેહ. ગુરૂ. ૨૦૨
 ગુરૂમાં પ્રભુવ્યક્ત જે પારખે, નિજમાં કરે પ્રભુને વ્યક્ત. ગુરૂ;
 એવા ભકતને પ્રભુ સહુ વિદ્યમાં, જોઈ સર્વથી ગુરૂમાં રક્ત. ગુરૂ. ૨૦૩
 જોઈ પરમાર્થરૂપ જની રહે, તેને સદ્ગુરૂ હજારાહજૂર. ગુરૂ;
 લેલી કામીજનો ગુરૂથી દૂરે, ગુરૂથી અણુવિદ્યાથી દૂર. ગુરૂ. ૨૦૪
 જેના હૃદયમાં મોહવસે જગી, ગુરૂ પાસે ન તે કદિ જાય. ગુરૂ;
 કામ હોય ત્યાં સીતિ રહે ઘણી, મળતાં મનતન અચકાય. ગુરૂ. ૨૦૫
 ગુરૂ ભકતો મળે પાતોપાતથી, બહિરંતરથી ગુરૂ મેજ. ગુરૂ;
 રહે કોઈ ન વાતે ભિન્નતા, સહેજે આનંદસાગર રેજ. ગુરૂ. ૨૦૬
 જ્ઞાન પૂર્વક સદ્ગુરૂ ભકિતથી, કલિકાલમાં મંજલ માલ. ગુરૂ;
 પૂર્ણઆનંદ અનુભવે આત્મમાં, દેખે નિજને નિત્ય અકાલ. ગુરૂ. ૨૦૭
 આત્મ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થયાવિના, કદિ થાય ન મનસંતોષ. ગુરૂ;
 આત્મજ્ઞાન થયા પછી ભકતના, ટળે અનુક્રમે રાગને રોષ. ગુરૂ. ૨૦૮
 કલિ કાળમાં ગુરૂસમ કો નહીં, ઘાટ મોહનો ટાલણું હોર. ગુરૂ;
 આત્મજ્ઞાની ગુરૂવીર આદરે, પૂર્ણ પ્રેમથી નરને નાર. ગુરૂ. ૨૦૯
 હયા જ્ઞાનને ઉપકાર કૃત્યમાં, કરો તન ધનમનને ત્યાગ. ગુરૂ;
 તેથી આત્મમહાવીર પ્રાપ્તિમાં, વધતો રહે આત્મ રાગ. ગુરૂ. ૨૧૦
 જેના ચિત્તમાં સદ્ગુરૂજી વસ્યા, તેને જ્ઞાનાનન્દ પ્રકાશ. ગુરૂ;
 તેહ અનુક્રમથી અદતો રહે, તેને પ્રવૃત્તિ સ્કંધ છે આસ. ગુરૂ. ૨૧૧
 ગુરૂગીત એ નામનો અંશઆ, ગુરૂ જ્ઞાન લહી રચ્યો બેશ. ગુરૂ;
 નરનારી ભલે ગણે સાંભળે, તેના ત્રિવિધનાસે કલેશ. ગુરૂ. ૨૧૨
 ગુરૂર આમ છે માણસા, વિદ્યાપુરથી કરીને વિહાર. ગુરૂ;
 કયો કયો સંલભકિતથી, રચ્યો અન્ય ધરી મન પ્યાર. ગુરૂ. ૨૧૩

ગુરૂ શ્રીજીની પૂજાંદ્રુપા લહી, કરું ભક્તિયથી ગુરૂગુજાન. ગુરૂઃ
 પરબ્રહ્મ મહાવીર રૂપમાં, થયે આનંદથી મસ્તાન. ગુરૂ. ૨૧૬
 મહાવીર પ્રભુ દિગ્ધાં વસ્યા, કરે તેઓ જે જ્ઞાન પ્રકાશ. ગુરૂઃ
 પરબ્રહ્મમાં ઉડીને જેખરી, વાણી થોડે પામે વિકાસ. ગુરૂ. ૨૧૫
 જોગજીસે જોડેર સાવમાં, જદિ વેશ્યાખ બાવસ બેસ. ગુરૂઃ
 ભુદ્ધિસાગર સાગર પ્રેમથી, હોય પૂર્ણાનન્દ હમેશ. ગુરૂ. ૨૧૬

ગુરુમતિ.

કરું ખંડીને જખી કંઠાવવી. એ રાખ.

જાની ગુરૂના હૃદયમાં પ્રકટ પ્રભુ. મહાવીર વિભુ ભમવાન.
 ગુરૂ કરી સેવીએ.
 મથે એક ગુરૂ કરી રીતીએ, બીજા ત્યાગી સાધુ મુખસ.
 ગુરૂજીને સેવીએ.
 ગુરૂમાં સહુ રેવને તીર્થં છે, ગુરૂ આશ્રમાં છે સહુ ધર્મ. ગુરૂ. (૧)
 શુદ્ધ સત્યાએ પરબ્રહ્મ છે, તેની સેવામાં છે સહુ ધર્મ. ગુરૂ. (૨)
 ગુરૂ નામને જખીએ સુપ્રેમથી, મળે ભક્તિયથી શક્તિયો સર્વ; ગુરૂ.
 હમુના પ્રેમ વિનયથી સેવીએ, કરિ કરીએ ન સેવામાં મર્વ. ગુરૂ. ૩
 એક આસપ સાગર વીરનો, મૂઠી સમજે દિલ વિશ્વાસ; ગુરૂ.
 જક વાનુનુ હોભમી વેગળા, તેઓ થાવે ગુરૂજીના દાસ. ગુરૂ. ૪
 ગુરૂભક્તિન થટે જેની સંજતે, તેનો સંજ ન કરીએ ખાસ; ગુરૂ.
 ગુરૂદ્રોહીનો સંજ ન કીજીએ, ગુરૂ પામી ન રહીએ ઉદાસ. ગુરૂ. ૫
 ગુરૂભક્તનો દ્રોહ ન કીજીએ, ગુરૂભક્તના બનીએ દાસ; ગુરૂ.
 ગુરૂને સહુ સ્વાર્થે કીજીએ, ગુરૂવાણીની ધારી ખાસ ગુરૂ. ૬

ગુરૂને ગુરૂજકલની સંગતે, રહીએ બહીએ ગુરૂ મન્ય, ગુરૂ.
 ગુરૂ પ્રેમને વિશ્વાસમાં રહી, નિત્ય વિચરીએ ગુરૂ પન્ય. ગુરૂ. ૭
 ગુરૂ ચરિત સુણી ખૂબ રીઝીએ, કરીએ ગુરૂ મહિમા ગાન; ગુરૂ.
 ઉપાસંમને શિશ્વા ગુરૂતણી, મન માનીએ અમૃતપાન. ગુરૂ. ૮
 ગુરૂ સંગમાં આનંદ સત્ય છે, કરીએ જીવતા ગુરૂ યાત્ર; ગુરૂ.
 ઠપકા મહેળાં ઠોકરને સહી, બનીએ ગુરૂ પ્રેમના યાત્ર. ગુરૂ. ૯
 જેની પર ગુરૂદેવની રીઝ છે, તેને મહાવીર પ્રભુ ઝટ બ્યજા; ગુરૂ.
 શુદ્ધ આત્મ મહાવીર અનુભવે, કોઈ યાચ ન જડમાં આસજા, ગુરૂ. ૧૦
 ગુરૂ પરખે ન મૂઢ કદાચહી, હીરો હાથ ગમાવે ગમાર; ગુરૂ.
 માટે ગુરૂ પરખો નરનારીઓ, યાચે ગુરૂથી સફલ અવતાર. ગુરૂ. ૧૧
 પુરોષ પ્રાપ્તોને વિનયને પ્રેમથી, ધરો ગુરૂને પ્રેમથી ભેટ; ગુરૂ.
 દીજીએ ગુરૂને આત્મ દક્ષિણા, બની દાસ કરો ગુરૂ વેડ. ગુરૂ. ૧૨
 મંત્ર તંત્રને યંત્રો સકલ ગુરૂ, ભક્તિ સેવામાં બાણ પ્રત્યક્ષ; ગુરૂ.
 ગુરૂ આશીર્વાદથી સહુ મળે, ગુરૂમકતો તે બાણે દક્ષ. ગુરૂ. ૧૩
 જીવતા ગુરૂ આપે તે વિશ્વમાં, કોઈ દેવ ન આપે બાણ; ગુરૂ.
 ભુદિસાગર સદ્ગુરૂ જ્ઞાનથી, પૂર્ણ આનંદ જીવંતાં માણ. ગુરૂ. ૧૪

ગુરુસ્વાર્પણ.

પૈસા પૈસા પૈસા તારી વાત લાગે પ્યારી રે, એ રામ.

કલિયુગમાં ગુરૂભક્તિ મોટી, કરશે તે જન તરશે રે;
 કલિયુગના અનુસારે ગુરૂઓ, બાણે તે ભવ તરશે રે. કલિયુગ. ૧
 જડવાદી સ્વારસિયા લપટ, બૂઝાને બ્યભિચારી રે,
 કંદેઠ યોજન ગુરૂથી આઘા, નાસ્તિક નરને નારી રે. કલિયુગમાં. ૨
 શિરને સાટે ગુરૂની ભક્તિ, કરનારા ગુરૂ પામે રે;
 દુર્ગુણીપણ ગુરૂનો પ્રેમી, કરતો અંતે કામે રે. કલિયુગમાં. ૩

- ૨.૫ દષ્ટિથી ગુરૂની પામે, અવેશ નહીં પાસે રે,
 દેશાઃસ્થી દૂર રહેણ, પામે છે વિશ્વમે ર. કલિયુગમાં. ૪
- અગ્નિચારી ભક્તિ જે ધારે, માનવ જાવને દારે રે;
 થડે ન દુઃખીજનની વ્હારે, વ્હાણ નહીં ઉપકારે ર. કલિયુગમાં. ૫
- ગુરૂ કયાં ઉપકાર ન જાણે, આપ મતિને લાગે રે;
 અત્મનીર મનમાં નહીં આણે, રીઝે જૂઠા પદાણે ર. કલિયુગમાં. ૬
- જડના કરતાં અનંત પ્રીતિ. આતમ ઉપર ધારે રે;
 આતમ દેખે ત્યાં રીઝ પામે, આતમજીવન મુધારે ર. કલિયુગમાં. ૭
- ગુરૂ મેવા કરવામાં સ્વાસ્થ્ય, સદગા હોમી હરે રે;
 રીસ કરે ગુરૂ લોકેયે શાપી, કહિ ન મોહે મરચે ર. કલિયુગમાં. ૮
- ગુરૂ દુકમ પાળતાં મરણું, જેને સારું જાયે રે;
 ગુરૂ પ્રેમમાં વેકુંડ જાણે, જગમાં તે જન જાણે ર. કલિયુગમાં. ૯
- ગુરૂજનો નહીં મુક્તિ ઇચ્છે, સ્વર્ગ ન ઇચ્છે ક્યારે રે;
 અષ્ટમિદિ નવનિધિ ન ઇચ્છે, ચહે ન મોહન્ય જાણે ર. કલિ. ૧૦
- શબ્ય ન ઇચ્છે શરમી ન ઇચ્છે, ગુરૂ સંગત એક ઇચ્છે રે;
 જૂખ્યો તરસ્યો ગુરૂને ઇચ્છે, સંત સમાગમ પ્રીચ્છે ર. કલિ. ૧૧
- શાસ્ત્રિક અવલંબન સદગાં, ગુરૂ પ્રાપ્તિને માટે રે;
 ગુરૂ મન્યા પછી ખપ નહીં જાણે, જણે તે ગુરૂની વાટે ર. કલિ. ૧૨
- ગુરૂ પદારો શાસ્ત્રો ખપનાં, ગુરૂ વિરહે ગુણકારી રે,
 ગુરૂ આજ્ઞાએ વાચન સર્વણે, તરશે નરને નારી ર. કલિયુગમાં. ૧૩
- ગુરૂનાં મન કરે જે લોકો, તે જાને સન્માની રે;
 સેવા ભક્તિથી સંતોષે, સદગુરૂને એક લાગી ર. કલિયુગમાં. ૧૪
- ગુરૂને પ્રેમ હૃદય પ્રમદાવે, નાસ્તિક શુદ્ધિ હૃદાયે રે;
 એવા સંતોની સેવામાં, ભક્તો રહેતા જાયે ર. કલિયુગમાં. ૧૫
- ગુરૂ ભક્તિમાં જાજ પડવે, તેની સંગત ત્યાગે રે;
 ગુરૂ જ્ઞાનમાં આજ્ઞા જાણે, રહે ન તેના રાગે ર. કલિયુગમાં. ૧૬

ગુરુ બોધ લેવામાં તત્પર, જીવ્યું ગુરુમાં માને રે;
 બુદ્ધિમાગર સકગુરુ વચનો, પ્રેમે મુજુતો કાને રે. કલિયુગમાં. ૧
 મુ. માણસ, જેક સુધે

(૫૧)

કલિયુગમાં કલિના અનુસારે ગુરુ પ્રકટે છે. તેની બકિત

કલિયુગમાં કલિયુગ અનુસારે, ત્યાગી ગુરુઓ યાચે રે,
 અત્યયુગ સરખા તે ગુરુઓ, માને તે શિવ બાચે રે. કલિયુગ.
 ગૃહાશ્રમીઓ કલિયુગ માલિ, જેવા તકનુસારે રે;
 ત્યાગીઓ ગુરુઓ પ્રગટાચે, પ્રકૃતિ અવતારે રે. કલિયુગ.
 જેવા તેવા ગુરુ પક્ષ બાવે, બકતોને ઉપધારી રે;
 ગુરુની ચકિત કરતાં નિજની, બકિત કુળે નિધારી રે. કલિયુગ.
 પોતાની શ્રદ્ધાને પ્રીતિ, કુળતી ઠામે ઠામે રે;
 જ્યાં ત્યાં ભણી નિઝાય કરશે, શ્રદ્ધા આવે કામે રે. કલિયુગ.
 પરબ્રહ્મ ગુરુ માની બાવે, ગુરુ એક હિત લાવે રે;
 સકગુરુમાલી ચિત્ત રખાવે, ગુરુ આવેને ધાવે રે. કલિ.
 ગુરુની કાયાદિક પ્રકૃતિ, પ્રકૃતિ અનુસારે રે;
 ગુરુ વા ડોષ ન તેમાં માને, બકત તરે પર તારે રે. કલિ.
 ગુરુ એકને સાધુ ધણા છે, ગુરુ આજ્ઞા અનુસારે રે;
 સાધુ સંતોષ કરે સમાગમ, સેવા બકિત વધારે રે. કલિ.
 ગુરુ દશન વંદનને પૂજા, આદારાદિકે મેવા રે;
 કર્મને દરોગદરમે વધનો, બજે ગુરુજી દેવા રે. કલિ.
 કલિયુગમાં ગુરુ સેવા બકિત, કરનાં નહીં મુકિત રે;
 કલિમાં ગુરુને આશ્રય મોટો, પ્રમટે આનમ સકિત રે. કલિ.
 સત્વ ધુન મનજોને દેખી, કલિયુગ ગુરુ નહીં માને રે;
 દેશકાવ બજવા વજ્ર નમુસ, ચક્ર મેલ તોફાને રે. કલિ. ૧

- દેશકાલ અનુસારે ગુરૂને, માને તે મુખ વરશે રે;
 અત્ય પેડે ગુરૂને સેવે, તે કળિયુગમાં તરશે રે. કવિ. ૧૧
- જાને. શિષ્યોઃ કવિ અનુમારે, સરખે સરખા થાયે રે;
 સદા રાગે સ્વાપંચ કદીને, સ્વમાંદિક મુખ પાયે રે. કવિ. ૧૨
- ગુણસગી તરશે સદુ પહેલો, ગુરૂ જાતો સદુ પહેલો રે;
 ભક્તિમાં વેહુંને સુકિત, માને તે સદુ પહેલો રે. કવિ. ૧૩
- ગુરૂમાં શાઓ તીર્થો આતી. કહે ન વાદંવાદ રે;
 સત્ય પ્રમ પ્રભુના સોનદર્યે, લીકે અનુભવ નાદ રે. કવિ ૧૪
- નસિતક જડવાદી મોહીજન, ગુરૂ પામે નહીં ક્યારે રે;
 જુદિસાગર સદગુરૂ પ્રેમી, આપ તરે ને તારે રે. કવિ. ૧૫
- ૫ આત્મેષ.

મહાર્વાર ગુરુરમ.

- ગુરૂ પ્રેમ રસ છાયો રે, બીજું ન દેખું;
 પરમરસ ઉમરાયો રે, બીજું ન દેખું.
- સત્ય મુગ કલિકાલ, જુલાયા તે વિકરાલ;
 ગુરૂ પાગ્યે પ્રેમ લાલરે, બીજું ન દેખું. ગુરૂ. ૧
- નમ રૂપ વેષ ભવિ, જલદંકાર મોહ ખ્યાલિ;
 નાપી જેમાં જડલાલિરે બીજું ન દેખું. ગુરૂ. ૨
- પ્રેનરૂપ ગુરૂ પાયો, આનંદ ધન સમજાયો;
 પરમ સદા પરખાયો રે, બીજું ન દેખું. ગુરૂ. ૩
- દેખુ સુલ્લ જાણું, સ્વાદુ રપશું પ્રમલુ;
 ગુરૂ રસ દિલમાં માણુ રે, બીજું ન દેખું. ગુરૂ. ૪
- રસના સાગર મહી, શયિરચિતારા કહી;
 આનંદ પ્રેમ જાયો સહી રે, બીજું ન દેખું. ગુરૂ. ૫

પ્રેમરસે ભયું છાજે, ગગન મંડલ ગાજે;
 પ્રેમ ગુરુ સદુ કાજે રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૬
 અખંડ આનંદ પ્રેમ, જેમાં નહીં તપ નેમ;
 જેમાં નહીં ભેદ બ્હેમ રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૭
 ભેદ ત્યાંજ ભણવાનું, લખવાનું મણવાનું;
 રેવાનું રજગવાનું રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૮
 પ્રેમ ગુરુ રસ પ્યાલો, પાન કરી ખૂબ મ્હાલો;
 રસિયું જીવન ગાળો રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૯
 પ્રેમરસ પીયો પાવો, જીવનનો લેજો મ્હાવો;
 વીર શ્રદ્ધારૂપ ભાવો રે; બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૧૦
 પ્રેમોદધિ ઉભરાતો, ઉલટયો ન ક્યાંયે માતો;
 છલોછલ છલકાતો રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૧૧
 જ્ઞાનધ્યાનને સમાધિ, ભૂલી ગયો વ્યાધિ આધિ;
 જણાતી ન સર્વોપાધિ રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૧૨
 વીર રસની ખુમારી, આશુક માશુક પ્યારી;
 બુદ્ધિસાગર સુખકારી રે, બીજું ન દેખું. ગુરુ. ૧૩
 મુ. આનંદ.

આત્મગુરુ સાથ માયાનો સ્થલ.

ત્રિગુણી માયા આત્મ ગુરુ સાથ ખેલે;
 સર્વત્ર વિશ્વમાં ફેલે. ત્રિગુણી.
 ત્રણ ખુલાની ટોપીની રે, પેઠે ગુણો ત્રણ રહેતા;
 વિશ્વ જીવો સરખા નહીં રે, તેથી ગુરુ એમ કહેતા. ત્રિગુણી. ૧
 ત્રણ ગુણો ભયું વિશ્વ છે રે, કાલ અનાદિ અનંત;
 ગોણ સુખપણે વર્તાતા રે, આવે કદિ નહીં અંત. ત્રિગુણી. ૨

ગુરુપી કરોડો ગાઝ દૂર રહેલા.

કન્યાસિ

- કરોડો ગાઝ છે દૂરે, ગુરુના આત્મથી તેઓ;
ગુરુમાં દોષ જોનારા, ભમેલા જે કુણુદિથી. ૧
- ગુરુ વિશ્વાસ પ્રીતિથી, જરા નહીં જોડ રંગાયા;
હૃદયમાં કાગડા જેવા, રહેા ગુરુઓયડી દૂરે. ૨
- ગુરુ આશય નહીં ભણે, જુવે સહુ દોષ દૃષ્ટિથી;
સમજતો નહિં ખરું જોડું, ગુરુને તે મહે કયાંથી. ૩
- ગુરુની ખાણ ચેષ્ટામાં, કરે શંકા અને પુચ્છે,
ગુરુ સામે થતો કોપે, ગુરુને તે મહે કયાંથી. ૪
- વિકારી જે પશુ જેવા, સ્વયં જેવા ગુરુ ધારે;
ગુરુ પાસે રહે રહોંયે, કરોડો ગાઝ ॥ દૂરે. ૫
- ભમાયા મોહ ભુદિથી, દ્રસાયા ભુદિ વેચીને;
નગુરા નાસ્તિકો પાસે, છતાં તે દૂરના દૂરે. ૬
- ગુરુ દ્રોહી ગુરુ નિન્દક, કદાપિ ધર્મી નહીં થાતા;
ચડેલા પછ પડે પાછા, નગુરા જ્ઞાન નહિ થાતા. ૭
- ગુરુદેખીને ઘેર છે, અહા ચક્રિપાસથી માયા;
ગુરુમાં પૂજ્ય ભુદિ વણ, જણાતા મોહ પડાયા. ૮
- ગુરુદ્રોહીજનો ક્યારે, મળો નહીં વિશ્વમાં ક્યારે;
ગુરુ નિન્દા સમું કિલ્લિવ, જગતમાં કોઈ નહિ ભારે. ૯
- અરે ચાલત ગુરુ ઉપર, થતી નહીં દોષની શંકા;
અહો તાલત ગુરુ આપે, ખરેખર શિષ્યને શુદ્ધિ. ૧૦
- ગુરુ ઉપર થતાં શંકા, પડે પાછા ગુરુ ભક્તો;
હજાતા સંશયી ભક્તો, પડે પાછા ગમે ત્યારે. ૧૧

અતઃ શ્રી સદ્ગુરુ સેવા—, વિષે સ્વાર્થેણ કરી સધગુરું;
 છતાં માયાજ નિર્મીયી, અનુકમયેઃગમી યાવું. ૭
 ગુરના સર્વ આદેશો, ભણા માની વદ્યા કરણું;
 ગુરનાં સર્વ ક્રયોમાં, કરીને હોમ જીવનનો. ૮
 ગુરની સાથ દુનિયાનો, કદાપિ મેળ નહીં આવે;
 ગુરને દુનિયા બન્ને, રીઝયા રીઝાય નહીં ક્યારે. ૯
 રહે ભો મોહ દુનિયાનો, ગુરનો પ્રેમ નહીં ત્યારે;
 ગુરની કહેણી રહેણીથી, મળે નહીં મેળ દુનિયાનો. ૧૦
 અરે દુનિયા સહુ ઉધી, કુતરની પૂછડી પેઠે;
 કરી નહીં સિદ્ધિ યવાની, ગુરનો મેળ ત્યાં કયાંથી ? ૧૧
 ગુરની રહેણી કહેણીમાં, ધરી વિશ્વાસ દિલપ્રેમે;
 ગુર દિલમાં પ્રવેશીને, યવું શ્રદ્ધાગુ સંકટમાં. ૧૨
 સદેકયજ છે ગુરને દેવ, વહે એવી ખરી શદ્ધા;
 સદા તેના હૃદયમાંથી, સકલ સર્વો પ્રકારો છે. ૧૩
 કયો ઉપકાર નહીં ભૂલે, પરબ્રહ્મ ગુરુ ધારે;
 બુદ્ધયજિથ સદ્ગુરુ પામે, જીવીને વિશ્વ ઉદ્ધારે. ૧૪

સુ આત્મેષ.

(૫૧)

સગુરા અને નગુરાનું લક્ષણ.

હૃદય.

ગુરમમને પામે નહીં, નગુરા નર ને નાર;
 ગુરશ્રદ્ધા પ્રીતિ વિના, જ્ઞાન ન પ્રગટે સાર.
 ગુરુ દોષોને-દોષતાં, તેવા નરને નાર;
 ઠેાડી આદિ જન્મને, પામે છે નિર્ધાર.

તેજા મક્તો નર્મો.

૧૫૩ કાન્દરેડ.

મારાં ભક્ત નહીં નરનારી, જેઓ ભક્ત નહીં અધિકારી; મારાં
 જડની સાતથ મનમાં ભારી, વેષાચાર ક્રિયા પુનરી. મારાં. ૧
 કરતાં આતમની નહિ ચારી, જેઓની પ્રીતિ અભિચારી; મારાં
 બનિયા નિન્દકના અવતારી, નિન્દાલવરી જેને બહાલી. મારાં ૨
 વાત નહીં આતમની પ્યારી, શીર્ષ ન હેતા જેહ ઉતારી; મારાં
 મહે, આશય નહીં સુષુધારી, સ્વાસ્થ ક્રીતિના જાળી. મારાં ૩
 મન પાખંડીને કુદ વિકારી, દોષ દષ્ટિને દુષ્ટાચારી; મારાં
 મઃય પ્રમ વિનાની ચારી, સુરુષકિતમાં નહિ દુષિયારી. મારાં ૪
 દેશકાલનાં જે અવિચારી, અશ્રદ્ધાનુ મૂકતા ધારી;
 મજે મૂકે સુરને વિચારી, બળે નહીં સુરદેવની ચારી. મારાં ૫
 લોક ધરે તે છે સંસારી, પૂજાં અભેરી જ્ઞાનની કપારી;
 જનમાં એવા નરને નારી, સુદ્વિસાસર ભક્ત સદારી. મારાં. ૬
 મુ. આભેષ.

દિનનિષ્ઠા.

મિત્રાચર.

દેશ સમાજને જાતિમાંદા, સમુદાયની નિન્દા થાય;
 તેની પડની પૂરી થાય, લાને જ્યાં સંતોની રાય.
 ટીકરીએ પુરે વેચાય, ત્યાં તે પડની સદેએ વાય,
 સ્વપુએની સઃખ વાય, તેજ લોકે દુઃખમાં વાય.

આતમ પ્રકૃતિ સહયુરૂ રૂપ, માને તે પામે નહીં મૂપ;
 પ્રકૃતિ ગુણ દોષની પાર, ઘડને પામે ગુરૂને સાર; ૧૬
 શાશ્વ લોકની વાસના છ'ંડ, નામરૂપની છ'ંડ ધર્મ'ંડ;
 જુદિસાગર સહયુરૂ રાગ, ધારી આતમમાને જાગ. ૧૭

મુ. બાબેશ.

જાલદેનારા પર.

ચોપાઇ.

સાધુ યોગીને દેતાં આજ, બહુ ગુરૂસાથી દેતાં આજ;
 સાધુ યોગીની છામે હાથ, ગામ નાતની પડતી માથ. ૧
 માધુ સંત સતાવે જોક, કરે ન કરે કયાંયે તેડ,
 કીધાં કૂંડાં આજ કલંક, દેનારો થાવે છિ રંક. ૨
 ગુરૂની નિન્દા જે જન કરે, નરકમનિ બાજે બહુ મરે;
 નિન્દા આજ સમુ' નહીં પાપ, તેથી બહુ પ્રમદે સંતાપ. ૩
 ગુરૂ નિન્દા સાંભળતાં પાપ, છામે દુઃખ દાયક બહુ શાપ;
 ગુરૂ નિન્દા સાંભળતાં થકાં, તપ જપ કીધાં દેગદ જનાં. ૪
 ગુરૂ ક્રીડી સાથે જે ભજે, તેને સમજિત ગુનુ તો ભજે;
 દોષને ભેગ ભાવ, ઠગું' ધર્મ મહુ ભેગે ભાવ. ૫
 મુનિ ગુરૂની પાછળ પડે, વેર ઝેરથી સામે ભડે;
 કરે દેવતા ગુરૂની પડી, વિપતિ પામે તે ધડી. ૬
 નમ્ર નમ્રુદા થાય ન બકન, ગુરૂ અવગુણ ભેરામાં રાગ;
 આતમહાન પ્રવટ્યું અજાણ, માયા તેને ખાંડે આવ. ૭
 ગુરૂ કરીને ગુરૂ પર ચંક, આગ દેઈને થાને રંક;
 ગુરૂ નિન્દા મુજુન્દરાગ્યી, વંચાડિકની પડતી ધડી. ૮

નાસ્તિક ભરમાવ્યાં થકી, જેએ નહીં ભમનાર;	
તેવા માનવ મુક્તિને, લહેશે જગ નિર્ધાર.	૬
વેષ ક્રિયામાં નિયમમાં, બાળક માને ધર્મ;	
આત્મ શુદ્ધિમાં ધર્મને, ધારતાં છે ધર્મ.	૭
વેષ ક્રિયા વ્યવહારમાં, સાધુ નહીં સુંઝાય;	
ક્રિયા નિયમ ઉપયોગવણ, કરતાં ધર્મ ન થાય.	૮
વેષ નિયમ આચારમાં, સંત નહીં પરતંત્ર;	
તેમાં બધાતા નહીં, જ્ઞાની મુનિ સ્વતંત્ર.	૯
આત્મા સાધુ ■ સદા, કરતો સારાં કર્મ;	
દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલથી, સ્વાધિકારથી ધર્મ.	૧૦
શુદ્ધ આધીન ભકતો ભક્ષા, પરબ્રહ્મ મુખ થાય;	
દોષ દૃષ્ટિ દોષો વડે, સગુણ તે ન કહાય.	૧૧
શુદ્ધ પ્રેમવણુ ભકત નહીં, ભકત વિના નહિ મુક્તિ;	
શુદ્ધ નિન્દક પ્રેમી નહીં, એવી આતમરીતિ.	૧૨
શુદ્ધ પરીક્ષામાં ટકે, ભકત શિષ્ય તે થાય;	
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ, ભકતો મુક્તિ પાય.	૧૩

ગુરુમત્તસ્વરૂપ ગ્રન્થ.

પરબ્રહ્મ સદ્ગુરુ વર બાણે, અન્ય ન મનમાં ન આણેરે;	
અલોક બાવે સોડકું બાવે, આતમગુરુને બાણેરે.	પરબ્રહ્મ ૧
તત્ત્વમસિ શુદ્ધેવને ક્યાવે, જ્યોતિ જ્યોત મિલાવેરે;	
લોક ખેદ સહુ બૂઝી બાવે, આપો આપ સુહાવેરે.	પરબ્રહ્મ. ૨
સાત્ત્વિક શુદ્ધ ભકતો છે એવા, નિઃકામીમાં યોદારે;	
આશા તૃષ્ણા લેશ ન કરતા, કદે ન જરબડ યોદારે.	પરબ્રહ્મ. ૩

- હુ પ્રેમ સ્થાયી સાતિએ, ત્રિગુણ જાણના ધારે રે;
 સર્વ કંઈ પણ સદુચી જગતમાં, હુ નામ સંભારે રે. ૪૨૪૫. ૪
- હુ ઉપદેશ કુણે બહુ પ્રેમે, કામચસના ઉડેરે;
 વિષયોને વિષ સરખા બાણે, સાતિએ ગુણમાં મડેરે. ૪૨૪૬. ૫
- હુ સંતોને લાભુ પ્રમાણે, ન્યાયી સત્વ વિવેચીરે;
 હુ સમ વિષમાં કોઈ ન માને, સમ હમ અચીરદેશીરે. ૪૨૪૭. ૬
- વન મન મન હુ ઉપર વારે, લાવતાં હુ ખારે રે;
 દુનિ રૂપે તેવાં કમી, કામમાં વિલિ ખરીરે. ૪૨૪૮. ૭
- દુનિ નિન્ના કુણે ન કાને, કાલે સમજી સનેરે;
 હુ પ્યાનમાં રહેલો વાને, અનુભવનાં કંઈ બાણેરે. ૪૨૪૯. ૮
- હુ કોણમાં કુશિત માને, રીજ લહે હુ રાનેરે;
 હુ કંઈ ન વંદનમાં કુશિત, પૂર્વ પ્રેમથી બાણે રે. ૪૨૫૦. ૯
- નહિ કુણે હુ જાત છે બહુલ, રમેગુણે બહુ બાણેરે;
 સતગુણે હુ જાતવ વાણમાં, જાણના મનમાં બાણેરે. ૪૨૫૧. ૧૦
- કુશિત કુણે દોરેને, હુમાં કો નહીં દોરેરે;
 કુશિતમાણે ગુરુ દોરે, ગુરુત જાણ ઉવેરેરે. ૪૨૫૨. ૧૧
- હુ સતિએ કંઈ હુમાં કુશિત, કાલી કુશિત કાલે રે;
 હુ કુશિત કુણે કાલે, પ્રેમ હુ મન કાલે રે. ૪૨૫૩. ૧૨
- કો હુમાં નિશિત કાલ, કાલી દોર ન કાલે રે;
 કાશિતે નહીં કાશિતે કો, કા હુ કાલે કાલે રે. ૪૨૫૪. ૧૩
- હુ કાલેને વિશ્વરૂપ, કાશિતે કાલે કાલે;
 કાલે તેમનાં સર્વ કાલે, કાલમાં કાલે કાલે રે. ૪૨૫૫. ૧૪
- હુ કાલમાં કાલ કાલે, મનમાં કાલ કાલે રે;
 કાલ હુ કાલેનાં કાલે, કાલે કાલમાં કાલે રે. ૪૨૫૬. ૧૫
- હુ કાલે તે કાલે કાલે, કાલે કાલે કાલે રે;
 હુ કાલમાં કાલે કાલે, કાલે કાલમાં કાલે રે. ૧૧

જે જે શુરૂ કરમાવે તેમાં, આત્મો
 દુઃખ પડે તેમાં શુખ માને, શુરૂ રે
 શુરૂની સાથે શુખ દુઃખ વેળા, સા
 દિનદિન અધિકો પ્રેમ કરેને, નિ

૧૨. ૩૦

વેદાદિક શાસ્ત્રો સહુ આગમ, શુ

૧૨. ૩૧

શુરૂ કરે તે વેદને આગમ, શુરૂ

શુરૂ કહેણી રહેણીથી બીજા, શુ

૧૨. ૩૨

વેદાગમ સાક્ષાત્ શુરૂજી, મન!

વેદાદિક વાળી શુરૂ આગમ, શુ

૧૨. ૩૩

ઢકીર ઢકીર નહીં થાય ભક્ત

જીવંતા સહુ શુરૂ ઇશ્વર છે, શુ

૧૨. ૩૪

શુરૂ દેવમાં બેઠ ન બાણે, શુ

પરબ્રહ્મ સાકાર શુરૂજી, શુ

૧૨. ૩૫

નિરાકાર પરબ્રહ્મ બને તે, શુ

પ્રેમ પ્રભુત્વને સુન્દરતા,

અલોકમાવે વિશ્વ નિહા:

કલિ કાલમાં પ્રેમ યોગ

પ્રેમ ભાવથી ધર્મ પ્રગ

પ્રેમ ભાવથી શુરૂની રે

પરબ્રહ્મ જગત ને પાર

શુરૂ કૃપાવશ્વ જ્ઞાન ન

શુરૂ કૃપાવશ્વ મુક્તિ

અહિન

સદ

અહિન

આનંદ પાર

- પ્રમથે મુખ દુઃખ પ્રમટે, ગુરુને વા પોતાને દે;
 મને વેદી નિર્જરતો, રહેતો અતમ રૂને દે. પરબ્રહ્મ. ૫૬
- મતરૂપે અન્ય છવો છે, કમોદયમાં બહો દે;
 ય છવો પર વેર ન રાખે, એવી ભકત નિશાની દે, પરબ્રહ્મ. ૫૭
- બ્રહ્મ ગુરુ રસમાં રસિયો, થઈને ભવન ગાયે દે;
 વશ રમેથી મનડું પાતું, વેગે વહેડું વાયે દે. પરબ્રહ્મ. ૫૮
- કૃષ્ણજીવત્ સંસારે રહી, કમં યોગી થી રહેતો દે;
 રં વિશ્વ અતમવત્ બહો, સંકટ દુઃખો સહેતો દે. પર. ૫૯
- કૃદ પ્રેમ જગ્યામાં નહાઈ, વિશ્વ ગુરુ રૂપ બોનો દે.
 પરબ્રહ્મ ગુરુમાં તનમય થઈ, રેઠ જાનને ખોતો દે. પર. ૬૦
- પરબ્રહ્મ રૂપ નિજને બહો, ધ્યાન અનુભવ કરતો દે;
 છલ માટે સર્વે થાનું, નિશ્ચય કરીને રતો દે. પરબ્રહ્મ. ૬૧
- અમરગુરુ સદુ આરા માટે, કતાં દત્તાં બલે દે.
 સ્વચ્છતો નહીં દુઃખ પડે કઈ, અનંદ પ્રેમિ બલે દે. પર. ૬૨
- ગુરુમાં લીધે સમાવાં સર્વે, રેવ રેવીએ સર્વે દે,
 ગુરુ લીધને પૂજા બનનો, રહે કહિ નહિં ચર્ચે દે. પરબ્રહ્મ. ૬૩
- રેવ કલ અનુસરે, વર્તે, લાભાલભ વિચારી દે;
 સર્વે કલ કંઈ ને વિચે, ધન્ય ભાવ નરનરી દે. પરબ્રહ્મ. ૬૪
- કુવ કમોનુસરે વર્તે, બહિર વર્ણ વિચે દે;
 બહિર અંતર સદુ દરમય, ભાવે ભાવના રેકે દે. પરબ્રહ્મ. ૬૫
- કુરુ જાને નરનરી જોયાં, પૈર પ્રગુ પદ થાયે દે;
 પરબ્રહ્મ ભવનથી ભાવે, કુરુ સર્વથ થઈ બલે દે. પરબ્રહ્મ. ૬૬
- કુરુ જાનિયાં તપજ્જ સર્વે, સર્વે જન સમય દે;
 કુરુ મૂર્તિને દૂર વચ્ચે, કનુ પ્રતિ દરબ દે. પરબ્રહ્મ. ૬૭
- મજ તંત્રને મિત્રિ સર્વે, કુરુ જાટેને રત્યી દે;
 કુરુ જાનિયો જાનજોયેની, રૂઝે વેલ વચ્ચી દે. પરબ્રહ્મ. ૬૮

- આનંદલાયા મુખની ઉપર, અગકે દિલડું હર્યેં દે;
 ગુરુ ભક્ત તે જ્ઞાની જાણે, પ્રદાનનંદને વર્યેં દે. પરબ્રહ્મ.
- ઉચ્ચ નીચ મારું ત્હારું સહુ, ભેદ ભાવને વારે દે;
 ભક્ત શિરોમણિ તે જન જાણે, મોહવાસના મારે દે. પરબ્રહ્મ.
- આજ ન રેતો કોઈની ઉપર, નિંદા વિકલા વારે દે;
 સ્વાર્થિક પરમાર્થિક કાર્યોને, કરતો ભવન મારે દે. પર. ૧
- કરે ન બૂરું કોતું ક્યારે, પરનાં મર્મ ન જોડે દે,
 સત્ય પથ્ય ને પ્રિય મધુરી, હિતકર વાણી બોલે દે. પર. ૧
- પરનાં દુષણ પ્રાણ પડે પણ, વેર ધરી ન પ્રકારે દે,
 શત્રુઓના શુણ્ય થહે ને, રહે ગુરુના વિશ્વાસે દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- ગુરુ ભજતાં દુઃખ સંકટ આવે, ઉત્સવ ત્યારે માને દે;
 મરીવહો પડતાં નહીં હારે, રહે ગુરુના જ્ઞાને દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- સહાય કરે સંકટમાં સહુને, દુસ્મનનું શુભ કરતો દે,
 ગુરુ કહે તે રીતે વર્તો, દીનપણું નહીં ધરતો દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- રાત્રી દિવસ ગુરુ સેવા સારે, માગણ થઈ નહિ આગે દે;
 તેની બહારે દેવ ચંદે છે, નિશ્ચય સાચા રાગે દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- નામ રૂપ અહંતા કીર્તિ, બૂલી ગુરુમય આવે દે;
 તેવા ભક્તોના દેવો સહુ, હરખે શુણ્યને આવે દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- ગુરુ ખીજે ઠપકો દે ત્યારે, મનમાં પ્રેમે રીડે દે;
 ગુરુનું સપથું સવથું માની, મનમાં લેશ ન ખીજે દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- ગુરુ રીજમાં દુનિયા સળગી, કમોદયથી ખીજે દે;
 ત્હોયે પાછો પડે નહીં ક્યારે, સંકટમાંહિ સીજે દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- એવા ગુરુ ભક્તો મહાવીરો, દેવજ જ્ઞાની થાતા દે;
 અનંત આનંદ થટ પ્રગટાવી, પરબ્રહ્મ પદ પાતા દે. પરબ્રહ્મ. ૧
- ગુરુ વરદને શક્તિ ઇચ્છે, સંતની સંજત માગે દે;
 ગુરુ સેવામાં મુક્તિ માને, પ્રગટયા દોષને ત્યાગે દે. પરબ્રહ્મ. ૧

- પ્રમાણે મુખ દુઃખ પ્રગટે, ગુરુને વા ચોતાને રે;
 માવે વેરી નિર્જરતો, રહેતો આતમ ઝાને રે. પરબ્રહ્મ. ૫૬
- મંત્રરૂપે અન્ય હવે છે, કમોદયમાં બાણી રે;
 ય હવે પર વેર ન રાખે. જેવી બકત નિશાની રે, પરબ્રહ્મ. ૫૭
- કદ ગુરુ રસમાં રસિયો, થાણે હવન ગાયે રે;
 વધ રસેથી મનડું પાણું, વેગે વહેણું વાણે રે. પરબ્રહ્મ. ૫૮
- તથાંજીવત સંસારે રહી, કમં ચોગી થે રહેતો રે;
 રં વિશ્વ આતમવત્ બાણી, સંદેહ દુઃખો સહેતો રે. પર. ૫૯
- પ્રેમ મંજામાં નહાણું, વિશ્વ ગુરુ રૂપ જોતો રે.
 પરબ્રહ્મ ગુરુમાં તનમય થઈ, દેહ ભાનને ખોતો રે. પર. ૬૦
- પરબ્રહ્મ રૂપ નિજને બાણી, ધ્યાન અનુભવ કરતો રે;
 કાલ માટે સર્વે થાનું, નિમય કરીને ફરતો રે. પરબ્રહ્મ. ૬૧
- અનુભવરૂ સદુ સાચા માટે, કતાં હતાં બાણે રે.
 રજાતો નહીં દુઃખ પટે કાળું, જાનંદ મોજો માણે રે. પર. ૬૨
- ગુરુમાં લીધેં સમાવાં સર્વે, દેવ દેવીઓ સર્વે રે,
 ગુરુ લીધેં પૂજા બનતો, રહે કદિ નહિં મરે રે. પરબ્રહ્મ. ૬૩
- દેહ કાલ અનુસરે, વતે, લાભાકામ વિચારી રે;
 સર્વે કાલેં કરે ને વિવેકે, ધન્ય બકત નરનરી રે. પરબ્રહ્મ. ૬૪
- કુલ કામોનુસરે વતે, બહિર વર્ણ વિવેકે રે;
 બહિર જાંતર સદુ ગુરુમય, જાવે જાવના રહે રે. પરબ્રહ્મ. ૬૫
- કરે જાતો નરનરી જોવાં, હીર પ્રભુ વદ થાયે રે;
 પરબ્રહ્મ હવનથી હાથે, ગુરુ સ્વરૂપ રૂપ જાણે રે. પરબ્રહ્મ. ૬૬
- ગુરુ કાળિમાં તથજીવ સર્વે, સર્વે કમં સમાવા રે;
 ગુરુ મૂર્તિને રૂપ નહીં તે, મનુ પ્રાણે કમલ રે. પરબ્રહ્મ. ૬૭
- મત્ર તંત્રને યોગિ સર્વે, ગુરુ જાતેને રૂપી રે;
 ગુરુ કાળિથી જાતજને નહીં, રૂપી વેદ જાતી રે. પરબ્રહ્મ. ૬૮

- ગુરુ ભક્તોના વંશ રહે છે, શુદ્ધિ સિદ્ધિ સહુ પામે રે; ૫
 ભક્તોની બહારે ભગવાનજી, સિદ્ધ થઇને જામે રે.
- ગુરુ ભક્તોની સવળી બુદ્ધિ, સત્ય પન્થ દેખાડે રે;
 નગુરાઓને અવળી બુદ્ધિ, અવળે પન્થ જમાડે રે.
- ગુરુ પૂર્ણિમાદિન ગુરુ ભક્તો, ગુરુ પૂરે બહુ જાવે રે;
 આભર પર ભવ ગુરુની સેવા, કરતા સુખ સહુ ધાવે રે.
- ગુરુ વચને વેચાતા ભક્તો, ગુરુ વિશ્વાસે વર્તે રે;
 ગુરુ ભક્તિમાં સર્વ પ્રમાણે, સમાઈ જાતાં શર્તે રે.
- ગુરુ પ્રેમ ભક્તિમાં તકો, નહીં વિવાહ પ્રમાણે રે;
 ગુરુ માટે મરવામાં સુકિત, નિઃશય મનમાં આણે રે. ૫
- ગુરુના જેરી તે નિજજેરી. ગુરુ રાગી નિજરાગી રે;
 ગુરુના ભક્તો તે નિજબન્ધુ, ગુરુ ભક્તો છે ત્યાગી રે. ૫૧
- ગુરુ માટે સહુ કરવામાંહિ, સત્યપથ મન જાણે રે;
 જોવા ભક્તો જીવન્મુક્તો, બને પ્રજ્ઞ સુખ માણે રે. ૫૨.
- ગુરુની હેલના કરે કમલે, અનુભાડે તે પાપી રે;
 ગુરુ છિદ્રને જોનારાએ, ગુરુપ્રીતિને ઉત્પાપી રે. ૫૨અક્ષ.
- પ્રામાણિકને પૂર્ણવિચેડી, ગુરુરાગે રંગાતા રે;
 સ્વાર્થિય ભક્તો ટકે ન જાતે, પ્રસન્ન થડે દૂર જાતા રે. ૫૨અક્ષ.
- નિયાની રીતે ગાકરિયા,
 પ્રસન્ન થડે જાગે થઈ
- ગુરુને ન જાણે રે
 ન કિલમાં
- ગુરુની ભૂલે
 થઈ
- પાછો ન
 ન

- ગુરુ કરે નિજ સારા માટે, એવો જે વિશ્વાસી રે;
 તેમાં સવગી બુદ્ધિ પ્રગટે, લહે ન તેહ ઉદાસી રે. ૫૨૫. ૮૧
- ગુરુ કરે તે કરે નહીંનિ, ગુરુ કહે તે કરતો રે;
 રિવેકી ગુરુ ભક્ત મઝનો, સુખના હાથે કરતો રે. ૫૨. ૮૨
- શ્રદ્ધાને પ્રીતિવણ કોઈ, ભક્ત બને નહીં જગમાં રે;
 શુરુ એજ ઇશ્વર ભક્તોના, વ્યાખ્યા છે રમરગમાં રે. ૫૨. ૮૩
- ગુરુ શરણ કલિયુગમાં મોહુ, અન્ય ન આવે તોલે રે;
 મહા પ્રેમે ભક્ત દુહયમાં, સ્વપ્ને ગુરુજી જોલે રે. ૫૨. ૮૪
- ભક્તિ પ્રમાણે ગુરુજી મોહા, ભાવ પ્રમાણે દુલ્હા રે;
 ભાવ પ્રમાણે ગુરુ દુલ્હા આવે, અંતરમાં પરિણમતા રે. ૫૨. ૮૫
- જેવું મનને આતમ તેવા, ગુરુ પરિણમતા ભાવે રે;
 વદનારકરૂપ દ્રવ્ય ભાવથી, ગુરુ ફળે છે સ્વભાવે રે. ૫૨. ૮૬
- અસ્તિક જનને અસ્તિક ભાવે, ફગી મહાસુખ આવે રે;
 નાસ્તિક જનને નાસ્તિકભાવે, પરિણમી દુઃખ છાપે રે. ૫૨. ૮૭
- ગુરુની ભક્તિ જેવી તેવી, શક્તિ આતમ પ્રગટે રે;
 ભક્તિ વિના નહીં શક્તિ જગતમાં, ભક્તિથી દુઃખ વિષટે રે. ૫૨. ૮૮
- ભક્તિ ભરેલી મન વચકાયા, જેઓની તે મોહા રે;
 તેઓને વંદન હો ભાવે, ભક્તોના નહીં જોલા રે. ૫૨. ૮૯
- ગુરુ કૃપાવણ શાબ્દિક પકિત, વાકિક જ્ઞાન ન થાયે રે;
 કરાર્પણ વણ નહીં ગુરુ રીજ છે, ભૂક ન આવે કામે રે. ૫૨. ૯૦
- ગુરુ ભક્તોને ધન પહોંની. પરવા નહીં તલભારે રે;
 મત્સુની ભીતિ નહીં કિચિત્, ગુરુ પ્રેમ એક ધારે રે. ૫૨. ૯૧
- ગુરુને પ્રાપ્તી જ્ઞાન મહેતે, આતમ શક્તિ વિજેતે રે;
 નભસમ આતમ કરીને ચેતે, વિશ્વોન્નતિ પ્રકાશે રે. ૫૨. ૯૨
- વિનયવંતને વિશ્વાસી જન, પ્રેમી આતમ ચોગીરે;
 ગુરુભક્ત જનતો જન ત્યાગી, દાની જ્ઞાની ચોગીરે. ૫૨. ૯૩

- જે જે અંગે ગુરૂની પ્રીતિ, તે અંગે ગુરૂ ભક્તોરે;
તે તે અંગે રૂઢને પામે, ભક્ત ન થાય અશક્તો રે. પરબ્રહ્મ. ૬૪
- સર્વ પ્રકારે ભય જે પામે, બાહ્ય દીર્ઘ ધન સગીરે;
જડ પૂજારી દેહાધ્યાસી, અશક્ત છે જ અસગીરે. ૫૨. ૬
- જડમાં સુખનો નિશ્ચય ને જે, ઇશ્વર ગુરૂ ન માનેરે;
ગુરૂભક્ત નહીં તે જન ભણો, જડમતને જે તાણે રે. ૫૨. ૬
- ગુરૂની આગલ ભક્ત બને જે, પાછળ ગુરૂનું કાપે રે;
જોવા દુષ્ટો ભક્ત બને નહીં, દુષ્ટશુદ્ધિએ બ્યાપે રે. ૫૨. ૬
- ગુરૂની આગળ શીર ધરીને, ગુરૂભક્તો જે બનતા રે;
કરે અશ્ચિ નહીં ગુરૂ ઉપર, મનમાં જે ગુણ મળતા રે. ૫૨. ૬
- ગુરૂ કરે તે પ્રભુ કરે છે, જોવા નિશ્ચય લાવે રે;
ગુરૂભક્તો તેવા જન ભણો, અન્ય ન ખપમાં આવે રે. ૫૨. ૬
- સોના પેઠે ચંદતાવાને, રહેતા તાપ પ્રસંગે રે;
તાપાદિક પ્રસંગે ભક્તો, વધતા પ્રેમના રંગે રે. ૫૨. ૧૦
- ગુરૂના યત્રુ દુષ્ટ પ્રપંચી, નાસ્તિક સામા ઘાતા રે;
ગુરૂભક્ત છે તેમાં સાચી, કાચું કરે ઉજ્જમાતા રે. ૫૨. ૧૦
- ગુરૂ ઇસારે અનુમાને જે, ગુરૂ સેવાને સારે રે;
તેવા ભક્તોની બલિહારી, આપ તરે પર તારે રે. ૫૨. ૧૦
- ગુરૂ ઉપર પ્રીતજટી સાચી, રહેણીમાં જે રાખે રે;
તે ગુરૂભક્ત ગણાતો સાચો, રાનામૃતને ચાખે રે. ૫૨. ૧૦
- ગુરૂ મહિમાને નિશ્ચિન ગાતો, ગુરૂદશા પ્રમટાવે રે,
વિશ્વગુરૂ આતમ ઉપયોગી, બની ખરી લય લાવે રે. ૫૨. ૧૦
- શાસ્ત્રો આદિ સાધન સમજે, ઉપયોગે ખપ કરતો રે;
શાસ્ત્ર વાસના લોક વાસના, વિષય વાસના હરતો રે. ૫૨. ૧૦
- બાહ્ય ક્રિયાએ આત્મારો સદુ, ખપ પડતાં ઉપયોગી રે;
માની ગુરૂ વચનાનુસારે, કર્મ કરતો યોગી રે. ૫૨. ૧૦

- સ્વાધિકારે કમ કરતો, દેશસંઘ હિત માટે રે;
વિશ્વ ગણે નિજ આત્મસરખું, વળતો ગુરૂના ઘાટે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૦૭
- પ્રભુ પ્રાર્થના દિલથી કરતો, પ્રગટેલા ઉદ્ધારે રે;
નીતિથી જીવન ગાળતો, દેશ કાલ અનુસારે રે. ૫૨. ૧૦૮
- આપઃકાલે આપદ્ધર્મો, ધરીને જીવન ગાળે રે;
દેશ કૌભ સંઘાદિ હિતમાં, આત્મ શક્તિને વાળે રે. ૫૨. ૧૦૯
- દેશકાલ અનુસારે વર્તે, શક્તિયો પ્રગટાવી રે;
ચંદલીના હેતુ અવલંબે, આલસ દૂર હટાવી રે. ૫૨. ૧૧૦
- ગુરૂ કહે તે પ્રભુ કહે છે, આની બહુ ઉત્સાહે રે;
પ્રવૃત્તિ કરતો બહુ પ્રેમે, બળે ન નિન્દા દાહે રે. ૫૨. ૧૧૧
- સગુરુને ગુરૂ ભક્તિ સેવા, રૂબા વિન્યા નહીં રહેતી રે;
મદ્દાપ્રીતિ જેવી તેવી, પુણ્ય શક્તિયો વહેતી રે. ૫૨. ૧૧૨
- મદ્દાપ્રીતિ વણ નહીં ભક્તિ, ભક્તિ વણ શા ભકતો રે;
મદ્દા પ્રીતિ જીવન વણ તો, જીવો હોય અશકતો રે. ૫૨. ૧૧૩
- ભકતોની ભક્તિની કિંમત, યાચ નહીં કો કાળે રે;
પૂર્વ ભવેના સરેકારી જન, ભકત પ્રગટવા ભારે રે. ૫૨. ૧૧૪
- ગુરૂ ભકતોના દિલમાં ગુરૂજી, મહાવીરનો વાસો રે;
ભકતોના સરખેઃ આ જગમાં, નહીં દોનો વિશ્વાસો રે. ૫૨. ૧૧૫
- ભકત નહીં તો ગુરૂ પ્રભુ નહીં, ભકતાધીન ગુરૂ દેવા રે;
પૂર્વ પ્રેમથી મૂઢી ત્યાગીઓ, કરતા ગુરૂની સેવા રે. ૫૨. ૧૧૬
- જેન પડે નહીં ગુરૂવણ જરીયે, ભકત દયા છે જોવી રે;
ભકતોના રાખી સહુ યાતા, જગમાં દેવને દેવી રે. ૫૨. ૧૧૭
- જગજમાં મંજલ ભકતેને, પમ પમ મંજલ યાવે રે;
ગુરૂજીના મનમાંહિ ભકતો, જન્ય નહીં કો આવે રે. ૫૨. ૧૧૮
- ગુરૂદેવને ભકતો બહાવા, વર્ય કાલમાં આણે રે;
ગુરૂ ભકતો જગમાં મેઠા, નિઃશય જોવો આણે રે. ૫૨. ૧૧૯

- ગુરુ કૃપા વણુ પ્રભુ ભકત કૈ, બને નહી કૈ કાળે રે;
 ગુરુ ભકિતમાં પ્રભુની ભકિત, સમાધિ જાતી ધારે રે. પરમપ્રશ્ન. ૧૨૦
- ગુરુને મૂઢી પ્રભુની ભકિત, કરનારા નહીં જ્ઞાની રે;
 જીવંતા ગુરુને જે સેવે, ભકત બરો ગુરુ માની રે. ૫૨. ૧૨૧
- ગુરુ વણુ પરમાત્મ નહીં મળતા, કુદ્રત પ્રભુની નીતિ રે;
 ગુરુમાં પરમાત્મને દેખે, સત્ય ભકતની રીતિ રે. ૫૨. ૧૨૨
- ગુરુ સેવે પરમાત્મ સેવ્યા, ગુરુ દિલમાં પ્રભુ બ્યાખ્યા રે;
 એવી શ્રદ્ધાવાળા ભકતો, મુકિત પડે છે છાપ્યા રે. ૫૨. ૧૨૩
- સાદગુરુ સેવા ભકિત કરતાં, પરમેશ્વર પરખાતા રે;
 માયાના પડકાર લેકાતાં, આપ પ્રભુ સમજાતા રે. ૫૨. ૧૨૪
- ગુરુ કયો વણુ ભકત નહીં કૈ, ગુરુ વણુ જ્ઞાન ન થાતું રે;
 આત્મજ્ઞાન આપે તે ગુરુજી, ભકત હૃદયે પરખાતું રે. ૫૨. ૧૨૫
- ગુરુ કયો વણુ પ્રભુ મળે નહીં, માટે ગુરુ નિજ માયે રે;
 કરીને ભકત બને છે લોકો, વેચાતા ગુરુ હાથે રે. ૫૨. ૧૨૬
- ગુરુને શત્રુ તે પ્રભુ શત્રુ, ગુરુપ્રેમી પ્રભુરાગી રે,
 ગુરુભકતો એવા નિશ્ચયથી, બનતા જગ વડભાગી રે. ૫૨. ૧૨૭
- શરણી શું ? ગુરુને જાણે, પ્રેમ ગુરુ પરખાવે રે;
 ગુરુ પ્રેમ વણુ શાઓ વાંચે, હાથ કશું નહીં આવે રે. ૫૨. ૧૨૮
- ગુરુભકત પ્રભુ હર્શન પાવે, સમતા થઈ પ્રગટાવે રે;
 અષ્ટ કર્મને દૂર કરીને, શુદ્ધાત્મ થઈ જાવે રે. ૫૨. ૧૨૯
- ગુરુભકતોમાં યોગો પ્રગટે, એણું ગુરુઓ ગાવે રે;
 ભકત હૃદયમાં પ્રકટ પ્રભુ છે, પ્રભુ પાસે ગુરુ જાવે રે. ૫૨. ૧૩૦
- ગુરુ પ્રેમના ઉભરા પ્રગટે, ભકતોના દિલભારી રે;
 ઋદ્ધિ સિદ્ધિયો તેમાં સઘળી, સમજે નરને નારી રે. ૫૨. ૧૩૧
- ગુરુ ભકતો સાધુ સંતોની, સેવા કરતા બારી રે;
 સંત સમાગમ વણુ નહીં જાણે, ભકતોની બલિહારી રે. ૫૨. ૧૩૨

દુનિયાના લોકો સુધારે, ગુરુ આત્માએ વર્તી રે;	
દુઃખીઓનાં દુઃખો દાખે, મેઝીભાવે પ્રવર્તી રે.	પરબ્રહ્મ. ૧૩૩
જીવંતી ગુરુમૂર્તિ પૂજે, જુખ્યાને ખવરાવે રે;	
તરસ્યાને પાણી પાધને, ગુરુ નામ ગુપ્ત ગાવે રે.	પર. ૧૩૪
સર્વ દેશના સર્વ ખંડના, લોકોનું હિત કરતો રે;	
સર્વ જીવોમાં ગુરુ દેખતો, ગુરુ દશ્યાને વસ્તો રે.	પર. ૧૩૫
જેવા ગુરુમકો છે જ્ઞાતા, ઉચ્ચ વિચારાચારી રે;	
ગુરુસમ મોટા મનના રાજા, જીવો નરને નારી રે.	પર. ૧૩૬
જેના માથે સદ્ગુરુ ગાજે, મયાં પછી શિવ પામે રે;	
વમનની ભીતિ તેને નહીં કંઈ, હરે જમર પદ દામે રે.	પર. ૧૩૭
ગુરુ પ્રેમના પૂર્ણતાનમાં, અખંડ યોગ સમાધિ રે;	
માથાનું કંઈ દેવ ન જાણે, ચિત્ત ન પ્રગટે આધિ રે.	પર. ૧૩૮
ગુરુસંપ્રિયમાં ધ્યાન સમાધિ, પૂર્ણાનંદ પ્રકાશે રે;	
શુદ્ધ દેહી ગુરુ મદા ફલંભ, સંસ્કારીને વાણે રે.	પર. ૧૩૯
ઐક્યિયમાવ સહિત આતમ ગુરુ, પ્રભુ સમા જો દેખે રે;	
તેને તેવા ભાવે પ્રણમે, બ્યાજપણે પ્રભુ પેખે રે.	પર. ૧૪૦
ત્રણ વાર ગુરુ કંઈ પ્રકલિષ્ઠા, વારે પૂજે ગાવે રે;	
ગુરુ ગોપંધી જ્ઞાનંદ રસ લેતો, જીવન વૃદ્ધિ જાવે રે.	પર. ૧૪૧
પરજા નહીં મરવા જીવ્યાની, જ્ઞાનંદમય, સદુ દેખે રે;	
બાહિર અંતર પરમાનંદ મય, પોત પોતાને પેખે રે.	પર. ૧૪૨
શુભાશુભ ભુદિ નહિ બાહિર, અંતરમાં સમ ભુદિ રે;	
સમસાવે જગના બ્યવહારે, હરે આત્મની શુદ્ધિ રે.	પર. ૧૪૩
દેશ કોમને સંઘાદિકમાં, સર્વ રક્તિત પ્રગટાવે રે;	
લેદ ખેદને લાજ ત્યજીને, કર્તવ્યે લય લાવે રે.	પર. ૧૪૪
સત્ય જીવન વસ્તો દુનિયામાં, ગુરુને નિજ મન ગાવે રે;	
નિરહ સાવેને નિર્દોષી, ભુદિએ જગ બ્યાપે રે.	પર. ૧૪૫

- દ્રવ્ય ભાવથી વદ્યકોમાં, વદ્યકરક ગુરુ ધ્યાવે રે; ૧૪૧
 સોદંતરવમસિ નિશ્ચયથી, આપો આપ સુદાવેરે ૧૪૨
- બ્રહ્મ પંચમાં અનંત આતમ, અગદ્ય અમમ અયોતિ રે;
 જ્યોતિ જ્યોત મિશ્રાવે ગુરુમાં, લોકાલોક નિબ્જોતિ રે. ૫૨. ૧૪૩
- ગુરુની સાથે ખેલ રમંતો, કાલ મયો નહીં જાણે રે;
 પરમાનંદની લેહેરો લેતો, પરમ ગુરુ મન આણે રે. ૫૨. ૧૪૮
- આત્મરૂપમાં કાલ ન પાસે, ભકત તે કાલને ખાતો રે;
 સર્વ કાલનો કાલ બનીને, માયાલીલ જે ઘાતો રે. ૫૨. ૧૪૯
- ગુરુભકતોને હરિહર બ્રહ્મ-દેવો સર્વ વખાણે રે;
 ગુરુભકતો મનમોહન પયની, પડે ન તાળાતાણેરે. ૫૨. ૧૫૦
- સદુ ધર્મોનો સાર મહે છે, નિજોપયોગી સારોરે;
 ગુરુમજિથી શુદ્ધ હૃદયમાં, પ્રગટે પ્રેમ અપારો રે ૫૨. ૧૫૧
- ગુરુભકતોનાં શુભ દૃશ્ય નહીં, જડવાદી નહીં મનગંદે
 ગુરુભકતોનાં વિશ્વ સંપન્ના, કિંતુ માટે છે તનગંદે. ૫૨. ૧૫૨
- ખંડન મંડન નાશવિષાદો, તેથી ભકતો અગમા રે;
 ગુરુ આજ્ઞાએ ધર્મ કરેલા, પ્રભુમય જીવન વગમ્યારે; ૫૨. ૧૫૩
- ભકતોનું મન વેદુક ગિવપદ, ભક્તદૃશ્ય રસ મીઠો રે;
 આ ભવમાં ભક્તોએ પ્રેમી, પરમેશ્વરને લીડો રે. ૫૨. ૧૫૪
- ગુરુભકતોના હરમાં મુકિત, હરિહર બ્રહ્મ મુકિત રે;
 હરિદાસ ધેર પાણી ભરણ, અનંત જીવન વ્યકિત રે ૫૨. ૧૫૫
- ગુરુભકતોને ભકતો પરખે, બીજા કોઈ ન જાણે રે;
 જેની હવ ગુરુમાંકિ લાગી, જેને તેહ પ્રખ્યારે. ૫૨. ૧૫૬
- ગુરુભકતોને જ્ઞાનાં ધ્યાનં, ગુરુ પ્રમુખ મેળારે;
 ગુરુભકતોમાં ગુરુ પ્રભુ છે, સમજે તેની વેળારે. ૫૨. ૧૫૭
- ગુરુજી ભક્તોની ભક્તિથી, ભક્તોપર ગુરુ પ્રીતિ રે;
 ગુરુ પ્રભુ આજીવ ભદ્ર પ્રગટે, મુખ પ્રગટી સીતિ રે. ૫૨. ૧૫૮

- ગુરુ કૃપાને પ્રેમ પ્રતાપે, ભક્તો શિવ મુખ પામે રે;
 પૂર્વ શાંતિ પદ પામે નિઃશય, કરતા નિર્ભય હાથે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૫૬
- ગુરુ સેજ છે તપઃપ સંવત્સર, વીર્ય પ્રતાપિક સર્વે રે,
 ગુરુ ભજતાં સર્વ ભવ્યકૃત, ભક્ત રહે નહીં ગર્વે રે. ૫૨. ૧૬૦
- ગુરુ કૃપા વણ શિષ્ય નહીં કૌ, ભ્રેશો સત્ય વિચારી રે;
 ગુરુ શિષ્યામણુ મને વર્તે, તે શિષ્યો જ્યકારી રે. ૫૨. ૧૬૧
- ગુરુ દુઃખ લેતા તે શિષ્યો, જાડી બીજા બહાર રે;
 ગુરુ ઉપર યદા પ્રીતિ વણ, શિષ્યો કૃત્રિમ બૂઝ રે. ૫૨. ૧૬૨
- ગુરુથી નિવળે કાળા મને, કીર્તિ નિમની કંચે રે;
 તેવા શિષ્યો નામ માત્રથી, ગુરુભક્તિ નહીં પ્રીતે રે. ૫૨. ૧૬૩
- ગુરુ વચનો ભેને નહીં ગમતાં, કૃત્રિમ રાગ જણાવે રે;
 સત્ય પ્રેમ વણ શિષ્ય નહીં તે, ગુરુડં શીર્ષ કટાવે રે. ૫૨. ૧૬૪
- અંતરમાં ગુરુ રાગ ન કિચિત્, નહીં ગુરુને વિશ્વાસી રે;
 મુઠે કાંટે બને ન શિષ્યો, ભલે ન ગુરુની આશી રે. ૫૨. ૧૬૫
- ગુરુ દુઃખ ઘણ ગુરુની સેવા, કરતા શિષ્ય મુરારે રે;
 માણ પડે ધણ પડે ન પાછા, સ્વાર્થેણ કરીને ભાગે રે. ૫૨. ૧૬૬
- ગુરુભક્ત શિષ્યો સાત્વિક ભે, ગુરુભક્તિ એક માગે રે;
 સ્વર્ગ ન માગે મુક્તિ ન માગે, યાચકભાવ ને ત્યાગે રે. ૫૨. ૧૬૭
- નિષ્કામે ગુરુ કાર્ય કરે સદુ, વિધિ પૂર્વક ગુરુ સેવે રે;
 આત્મ શુદ્ધિને પ્રગટાવીને, આત્મભાવમાં રહેવે રે. ૫૨. ૧૬૮
- ગુરુ વણ નિવળી કીર્તિ પ્રતિષ્ઠા, મોટાઈ નહીં વાંછે રે;
 અભેદભાવે ગુરુમાં રહીને, નિજ આત્મ નહિ સંચે રે. ૫૨. ૧૬૯
- નિજ આત્મ ગુરુ રૂપ ગણીને, બ્યક્તિ ભેદ નહીં ધારે રે;
 એવા શિષ્યો ભક્તો ઉત્તમ, જન્મ મરણ સંહારે રે. ૫૨. ૧૭૦
- આત્મ ત્યજી જડમાં નહીં મુકે, ભક્તો તે ગુરુ સચી રે;
 કૃષિક જઈ વસ્તુને ભાણી, બને તેથી વેતલો રે. ૫૨. ૧૭૧

- સાપેક્ષાએ વસ્તુ વિચારે, પશ્ચ કરી નહીં મુંઝે રે;
અનુભવ ગમ્ય કરે આતમને, તેને સાચું સૂજે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૭૨
- દુનિયામાં જે જે ધર્મો છે, આત્મરવિથી પ્રગટયા રે;
જાણી સત્ય શ્રદ્ધે સાપેક્ષે, તેના દોષો વિષટયા રે. પર. ૧૭૩
- પ્રકૃતિ વ્રજુ ગુણ મયીછે, નિશ્ચય તેહ સદોષી રે;
આત્મ ગુરૂ તેથી છે ન્યાસ, નિશ્ચયથી નિરોષી રે. પર. ૧૭૪
- એવો નિશ્ચય ગુરૂ પર રાખી, ગુરૂ ભકતો જે ચાતા રે;
ગુરૂને આત્મ સ્વરૂપે સેવી, શુદ્ધાત્મ ગુરૂ પાતા રે. પર. ૧૭૫
- ગુરૂ સ્વભાવે ■ નિરોષી, એવા ભાવે સેવા રે;
કરતાં કર્મ પ્રકૃતિ વિષ્ણુસે, સ્વયં બને છે દેવા રે. પર. ૧૭૬
- પ્રકૃતિ નિજ ધર્મ ધરે છે, નિજ સ્વભાવે વહેતી રે;
વસ્તુ સ્વભાવ જ ધર્મ ખરો તે, નિજ પયાયે લેતી રે. પર. ૧૭૭
- તેથી પ્રકૃતિ કર્મ ખરેખર, નિજનો ધર્મ ન ત્યાગે રે;
તેણું સમજી અધર્મ દ્રષ્ટિ, ત્યાગી રહે ગુરૂ રાગે રે. પર. ૧૭૮
- નિજ નિજ વસ્તુ સ્વભાવે કોઈ, અધર્મી નહીંનિ દોષી રે;
નિશ્ચયથી નદી દોષ અધર્મજ, ભકત બને ગુરૂ પોષી રે. પર. ૧૭૯
- જેને નિશ્ચય એવો તેને, નિશ્ચય ગુરૂની ભકિત રે;
તેને માયા ભેદની દ્રષ્ટિ, રહે નહિ આસકિત રે. પર. ૧૮૦
- નય બ્યવહારે ગુરૂ સેવાદિક, કર્મ કરતા ભકતો રે;
નિશ્ચય દ્રષ્ટિ ચિત્ત ધરતા, નહીં જડમાં આસકતો રે. પર. ૧૮૧
- અસંખ્ય યોગે મુક્તિ યાતી, સૌમાં ગુરૂજી મોટા રે;
ગુરૂ આત્મજન સેવા ભકિત, આગળ બીજા છોટા રે. પર. ૧૮૨
- ગુરૂ સેવામાં સર્વે યોગો, સહેજે આવ્યા માનો રે;
ગુરૂ સેવામાં નિશ્ચય મુક્તિ, સમજે નહીં નાશનો રે. પર. ૧૮૩
- ગુરૂ નિન્દક ગુરૂ દ્રોહીજનની, અવગી ભુદ્ધિ યાતી રે;
શાસો શસ્ત્ર પહે પરીણમતાં, ટળે ન માયા કાતી રે. પર. ૧૮૪

સર્વ પ્રકારે દ્રોહીઓમાં, ગુરુદ્રોહી મહાપાપી રે;
 સાન્નિપાતિક જેવો થાતો, પ્રભુની આજ્ઞા ઉત્થાપી રે. પરબ્રહ્મ. ૧૮૫
 રક્તપિત્તને ક્ષય કૌહાદિક, રોગો પ્રગટે ભારી રે.
 ગુરુ દ્રોહાદિક પાપે સમજે, ઘટમાં નર ને નારી રે. પરબ્રહ્મ. ૧૮૬
 ગુરુ આશાતના કરતાં લાગે, કર્મ મહા દુઃખકારી રે;
 માટે ગુરુ આશાતના ત્યાગો, શિક્ષા સત્ય વિચારી રે. પરબ્રહ્મ. ૧૮૭
 ગુરુની તબિયત જાણી સેવા, કરતા ભકતો ભાવે રે;
 કૌહાદિક પ્રગટે ગુરુવરને, મનમાં એવું ન લાવે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૮૮
 ગુરુને બહાણ બિનથી ભકતો, બિનયે ગુરુવશ થાતા રે;
 સ્વપદોન્નતિ કરતાં વેગે તે. ધર્મ કમાણી કમાતા રે. પર. ૧૮૯
 ગુરુ આવે ઉભો થઈ જાતો, જોઈ પછીથી બેસે રે;
 સ્વાપંશુ કરીને સેવા સારે, અંતરમાં બહુ હર્યે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૯૦
 ગુરુ કાંઈમાં ભાગ લેખને, દિલની શુદ્ધિ કરતો રે;
 કર્મ ક્યાંથી દિલની શુદ્ધિ, જનુભવ એવો વરતો રે. પરબ્રહ્મ. ૧૯૧
 સ્થાવર જંગમ તીર્થો મધ્યે, ગુરુસમ તીર્થ ન જાણે રે.
 ભકતો એવું નિશ્ચય જાણી, સેવામાં મન આણે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૯૨
 સર્વ પ્રકારે સર્વ જીવોની, પ્રગતિ સાચી થાવે રે.
 ધર્મનું લક્ષણ જાણી એવું, ગુરુજાને મન લાવે રે. પરબ્રહ્મ. ૧૯૩
 સર્વ મંત્રના ભપચકી દૂજ, યાગાધી જે થાતું રે;
 સર્વ યજ્ઞદૂજ ગુરુ સેવામાં, ક્ષણ ધણીમાંકિ સમાતું રે. પર. ૧૯૪
 વેદાગમ સ્વાધ્યાયાદિકથી, દૂજ પ્રકટ જે થાતું રે;
 તપ સંયમ દૂજ ગુરુ સેવામાં, ક્ષણમાંકિ પ્રગટાતું રે. પર. ૧૯૫
 ગુરુભક્તિ એવી થદાથી, ગુરુ ભક્તિ રંગાયા રે;
 તલે તલવા નહીં દેવેથી, થદામાંકિ સવાયા રે. પર. ૧૯૬
 ગુરુ આર્થભકતો છે એવા, તેના દાસના દાસો રે;
 તેના દાસના ભકત થવામાં, પૂર્વ પ્રેમ વિદ્યાસો રે. પર. ૧૯૭

- એવા ગુરૂ ભક્તોની પૂજા, સેવા લક્ષિત સારી રે;
ભાવ ધરીને સંતો ગાવે, પ્રેમ ધરી નર નારી રે. ૫૨. ૧૬૮
- આત્મરૂપથી વિન્ધ નિહાળે, ગુરૂ ભક્તો રસરંગે રે;
મરણુ જીવનને પ્રેમે ભૂલી, રહેતો પૂર્ણ ઉમંગે રે. ૫૨. ૧૬૯
- ગુરૂ ભક્તોની ચરણપૂજીના, સ્પર્શયક્રી નરનારી રે;
શુદ્ધ બને છે શ્રદ્ધા પ્રેમે, મહિમા એવો ભારી રે. ૫૨. ૨૦૦
- પ્રભુ ન આપે તે ગુરૂ આપે, ગુરૂ કરતાં ગુરૂ ભક્તો રે;
આપે તેવું કોઈ ન આપે, શિષ્ય ભક્ત છે સંતો રે. ૫૨. ૨૦૧
- ગુરૂની સેવા ભક્તિમાંહી, સર્વે ધર્મ સમાધા રે;
સર્વ લગ્નિયો સત્ય સમાધ, પ્રેમ પ્રતીત કહાયા રે. ૫૨. ૨૦૨
- એવું નિશ્ચય ભણી ભક્તો, સાત્ત્વિક ભક્તિ સેવા રે;
કરવામાં રંગીલા પૂરણ, પામે મહાવીર દેવા રે. ૫૨. ૨૦૩
- ગુરૂ ભક્તોને પ્રભુ દર્શન દે, ક્ષણમાં જ્ઞાન પ્રકાશે રે;
કોટિ વર્ષ તક જે નહીં થાવે, ક્ષણમાં જ્ઞાન વિકાસે રે. ૫૨. ૨૦૪
- ગુરૂ ભક્તોનું દંદ્ય શુદ્ધ છે, તેમાં ત્રેય પ્રકાશે રે;
રાગદ્વેષનું દંદ રહે નહિ, પરમાત્મ વિદ્યાસે રે. ૫૨. ૨૦૫
- ગુરૂ ભક્તના હૃદયાકાશે, પ્રભુસ્થનિયો પ્રગટે રે;
તે સહુ વેદો ભણો નિશ્ચય, તેથી માયા વિધટે રે. ૫૨. ૨૦૬
- વિદ્યાએ સહુ ગુરૂ ભક્તોને, સહેજે પ્રગટી ફળતી રે.
ગુરૂભક્તોનું પુણ્ય વધે છે, દુર્લભ શક્તિ મળતી રે. ૫૨. ૨૦૭
- ગુરૂની સેવા આકરી કરતાં, જ્ઞાન મળે છે પ્રેમે રે;
જ્ઞાન વધે તે ફળે ઘણું, જીવન ભણું શ્રેમે રે. ૫૨. ૨૦૮
- ગુરૂ વચન સુણતાં જે મળતું, શ્રુતિ ને જ્ઞાન તે ભણે રે;
મરતાં પરભવ સાથે આવે, ગુરૂકૃપા વાસ પ્રમાણે રે. ૫૨. ૨૦૯
- ગુરૂ સાથે રહેતાં બહુ અનુભવ, શિષ્યોના મન થાતો રે;
આત્માનુભવ દર્શન થતાં, ભાવ અલેખ મુદાતો રે. ૫૨. ૨૧૦

ગુરૂ રીઝધી જે આપે તે, મળે ન બીજી રીતે દે;
 ગુરૂ રીઝવવા વિનયદિગ્ગથી, વર્તવું સત્યી પ્રીતે દે. ૫૨૫
 ગુરૂને શિષ્યો. ભક્તો પ્રીતે, આનંદ રસે રસીલા દે;
 વતે ત્યાં છે સ્વર્ગને સિદ્ધિ, એકરૂપ એક દિગ્ગ દે. ૫૨૬
 ગુરૂ ભક્તિની આમગ લદખી, સત્તાની શી ? કિંમત દે;
 કંઠાદિકે પદવીથી શું છે, કરે શું ? પ્રગટી કિસ્મત દે. ૫૨૭
 સાત્ત્વિક ગુરૂ ભક્તો શિષ્યોને. નિરૂપધિક સુખ યાતું દે;
 તેની આમગ રાજ્ય સુખો: સ્વાં ? દુઃખ પછી પ્રગટાતું દે. ૫૨૮
 ગુરૂ ભક્તોના સાત્ત્વિક સુખની, આવે નહિ દો તોલે દે;
 જમણમાં પરમાનંદ લકરો, હેવા શિષ્યો બોલે દે; ૫૨૯
 સાત્ત્વિક સુખની પેટી પ.દે, અનંત આનંદ સાચો દે;
 ગુરૂના ભક્તો શિષ્ય જનીને, તે લેવાને રાચો દે. ૫૩૦
 અનંત આત્માનંદની આમગ, બીજા આનંદ બિંદુ દે;
 વિજવાનંદ છે બિંદુ સરખો, આત્માનંદ તે સિન્ધુ દે. ૫૩૧
 આત્માનંદ અનંત જ્ઞાનમય, ગુણવીત અનુભવતાં દે;
 વિષયરસોનો સ્વાદ ટળે છે, બ્રહ્મ રસામૃત સવતાં દે. ૫૩૨
 આત્માનંદ રસના આસ્વાદે, ટળે વિષય રસ ભુલિ દે;
 કયા થતી એવી ગુરૂ સેવે, પ્રમટે સાત્ત્વિક શુદ્ધિ દે. ૫૩૩
 આત્માનંદ રસે રસિયા એ, વેદોદી કહેવાતા દે.
 સ્વપ્રમુક્ત મોગી પદ પાતા, અગ્રણ દયાને પાતાદે. ૫૩૪
 ગુરૂ ભક્તો: જડીને નહીં ખડતા, વિદ્ય નિચારી ચડતા દે;
 અનેક જન્મોની ભક્તિથી, વચમાં નહીં લડયડતા દે. ૫૩૫
 ગુરૂભક્તો ઉપસર્ગની સેના, આવી પાછી હઠાવે દે;
 સ્વધિકારે પર્મ કરે સદુ, અંતરમાં ગુરૂ પ્યાવે દે. ૫૩૬
 ગુરૂનાં મહેલું ટોણાં સહેતા, ગુરૂ દપકાઓ સહેતા દે;
 ગુરૂ સમા સદ્ગુણથી જનીને, કમોલનિને વહેતા દે. ૫૩૭

- ગુરુ દિલથી દિલ જોનાં મળિયાં, ધાતો ધાતે હળિયાં રે;
 ગુરુ પ્રેમે દિલડાં જહુ ભરિયાં, ભાગ્ય તેઓનાં વળિયાં રે. ૫૨. ૨૨૪
- કહેણી રહેણી સર્વ નિવેદી, ગુરુ સલાહે ચાલે રે;
 ગુરુથી કહ્યું ન છાનું રાખે, તે ગુરુ દિલમાં મ્હાલે રે. ૫૨. ૨૨૫
- શાસ્ત્ર રૂઢિ વશ ચાલ ન કયારે, આતમ ભક્ત્યમાં રાખે રે.
 આતમ શુદ્ધિ કરવાને માટે, પરમ પ્રેમ રસ આપે રે. ૫૨. ૨૨૬
- ગુરુ આત્માએ રહેણી કહેણી, લોક ભાજને ત્યાગે રે;
 આત્મોપયોગી થઈને નિશ્ચય, રહેતો ગુરુના રાગે રે. ૫૨. ૨૨૭
- અમુક વિચારોને આવ્યારો, યોગે ગુરુ જે ધારે રે;
 પટે માન્યતા ભિન્નતણ તે, ગુરુને રાત્રુ વિચારે રે. ૫૨. ૨૨૮
- અમુક માન્યતા કિયા વિચારો, મત ફેરે ગહે ફરતા રે
 તેમાં ગુરુને ભકતપણું નહીં, ભકતો સત્યને વરતા રે. ૫૨. ૨૨૯
- ગુરુપર ઘડીમાં રાગી દેવી, લોક વિચારે ચાતા રે;
 ગુરુ ભકતો નહીં એવા શિષ્યો, મનના દાસ જણાતા રે. ૫૨. ૨૩૦
- લોક વિચારાચારે વર્તે, અસ્થિર શુદ્ધિવાળા રે;
 મન અનુસારે ગુરુને માને, ભકતપણાના ચાળા રે. ૫૨. ૨૩૧
- વેવાચાર કિયામત યોગે, ભકતો ગુરુ નહીં પામે રે;
 આતમગુરુ ફેલસથ મજાના, બાણે ઠરે તે ધમે રે. ૫૨. ૨૩૨
- મન કલ્પેલા મત આવ્યારો, આતમથકી છે ન્યારા રે;
 મનનો પાર ન આવે કયારે, ભકતો સમજે ચારા રે. ૫૨. ૨૩૩
- મત દર્શન સદુ ધર્મપન્થમા, મનની તાણાતાણો રે;
 સાપેક્ષાએ ગુરુ ભોધથી, આતમગુરુ મન આગો રે. ૫૨. ૨૩૪
- સર્વ દેશી વ્યાપક નહીં પન્થો, ધર્મતણા સદુ જોયો રે;
 સર્વ દેશી વ્યાપક ગુરુ ગમવણ, અતે ભટકી રોયો રે. ૫૨. ૨૩૫
- સર્વ દેશી વ્યાપક ધર્મોને, પન્થો ગુરુજી જણાવે રે;
 તેવા ગુરુના ભકતો શિષ્યો, વીર પ્રભુને પાવે રે. ૫૨. ૨૩૬

- આત્મોન્નતિ કુમમાં ઉપયોગી, મત પન્થો આચારો દે;
સાપેક્ષાએ બાણી સેવો, દુરામહો સંહારો દે. ૫૨. ૨૩૭
- સર્વ દેશમાં ભગવા માટે, એક દેશી ઉપયોગી દે;
નદી યદી સ્થગરમાં લગણું, બાણે અનુલપ યોગી દે. ૫૨. ૨૩૮
- સર્વ દેશમાં સર્વ કાલમાં, ગુરુ સેવાથી સિધ્ધો દે;
સર્વ દેશી આચાર વિચારો, યાતા કહે જગ દીરો દે. ૫૨. ૨૩૯
- મત પન્થો આચાર વિચારો, સાપેક્ષાએ સ્થાય દે;
સમજે તે ગુરુલક્ષત જને છે, ગુરુ મમ વધુ સદુ કાચ દે. ૫૨. ૨૪૦
- ગુરુ કહે તે કરતા હરતા, એવી જોની લડિત દે;
નડે ન તેને મત પન્થાદિક, જોની ગુરુમાં પ્રતીતિ દે. ૫૨. ૨૪૧
- ગુરુમાં પ્રેમ પ્રતીતિ પૂરણ, તેને વિચારાચાર દે;
સવગા પવિત્રતા સાપેક્ષા, યોગે શિવ નિર્ધારો દે. ૫૨. ૨૪૨
- દર્શન પન્થ મતાર્થ સદુમાં, ગુરુ લક્ષ્મી નહીં મુજે દે;
ભડિત પ્રતાપે જ્યાં ત્યાં સદુમાં, સત્ય મજાતું સૂચે દે. ૫૨. ૨૪૩
- એકદેશી પણ કહેણી રહેણી, સર્વ દેશીમાં ભગતી દે;
મના કષ્ટનાતીત થવાથી, પરમ પ્રજ્ઞતા મળતી દે. ૫૨. ૨૪૪
- દ્વિમક્રિયામાં મ્હાડું ત્હાડું, માને નહીં ગુરુ લક્ષ્મી દે;
સાપેક્ષાએ માને ત્યારે, હોય કદિ ન અશક્તો દે. ૫૨. ૨૪૫
- વિધિ નિષેધ નહીં એકાન્તે, નહીં એકાન્તે ધર્મો દે;
દેશાનુસાર અનુસારે ગુરુના, લક્ષ્મી કરતા કર્મો દે. ૫૨. ૨૪૬
- દ્વિમક્રિયા મત દર્શન પન્થે, સમન્વયા વધુ જે વળગ્યા દે.
મતની તાણાતાણુ કરીને, રહે ગુરુથી અજગ્યા દે. ૫૨. ૨૪૭
- હોય ગમે તે દ્વિમક્રિયા પણ, અપ્રત્યક્ષ તેથી ન્યાયો દે;
સમજાવે એવું ગુરુગ્રંથે, અપ્રત્યક્ષ એક આધારો દે. ૫૨. ૨૪૮
- સદુમાં અપ્રત્યક્ષ દેજે સૂરજા, વિન મહાવીર સ્વસ્થાવે દે;
એવા લક્ષ્મી ગુરુમવાજા, વીર પ્રભુ પદ પાવે દે. ૫૨. ૨૪૯

ભિન્ન ભિન્ન મત દર્શનપંથી, લોકોને સમભાવે રે;
 નિરખે સત્તાએ એક આતમ, ભકતો તે શિવ પાવે રે. ૫૨. ૨
 મન બુદ્ધિના ભેદ જોટલા, મત દર્શનના ભેદો રે;
 યયા થયે ત્યાં ગુરુ ભકતોને, જરા ન લાગે ખેદો રે. ૫૨. ૨
 એ સહુનું કારણ મન બાણી, મનને જે વશ લાયા રે.
 આતમ ગુરુમાં રંગે હજીયા, જૈનધર્મ તે પાચારે. ૫૨. ૨
 તેવા મહાવીર ગુરુ ભકતોને, નડે ન મનની માયા રે;
 પરબ્રહ્મ મહાવોર ખને તે, શુદ્ધાતમ લય લાયા રે. ૫૨. ૨
 ભદ્રે બાહ્યથી વેષ ક્રિયાદિક, ભિન્ન ભિન્ન યદિ વર્તે રે;
 તો પણ ગુરુ ભકતો, એકજ છે, સ્યાદ્રાહની શર્તે રે. ૫૨. ૨
 એવું બધું જે ગુરુ ભકતો, પડે ન પાછા ક્યારેરે;
 પામ'હી નાસ્તિકો વચ્ચે, રહેતા કદિ ન હારે રે. ૫૨. ૨
 ગુરુ કૃપાને પામે જેઓ, તેઓ ગમે તે યેગે રે;
 પરમાતમ મહાવીર પદ પામે, શુદ્ધ બ્રહ્મ ઉપયોગે રે. ૫૨. ૨
 મનનાં દર્શન મતને મન્યો, મનના મત આચારો રે;
 ગુરુ ભકિતથી મન વશ થાતાં, આનંદ અપરપાદો રે. ૫૨. ૨
 મનડું જૈનને આતમ જિન છે, ગુરુ પ્રભુ એ જાણો રે;
 મનો દશા યાવત્ તાવત્ છે, ભકતો શિષ્ય પ્રમાણો રે. ૫૨. ૨
 આતમ ગુરુના શરણે રહીને, મનોદશા જય કરવા રે;
 ભકતોને ગુર્વાધીન રહેવું, ભવ પાથોધિ તરવા રે. ૫૨. ૨
 ગુરુ ભકતોને મનડું વશમાં, ભકિત લાવથી ધાવે રે.
 અનુક્રમે સાત્વિક ગુણ વૃદ્ધિ, પ્રીતે અદ્વૈતભાવે રે. ૫૨. ૨
 આતમ એક ખને જ્યારે તે, કર્મ ટળે સહુ લાગ્યાં રે.
 આતમ અદ્વૈત ત્યારે જાણો, છત નગરાં વાઝ્યાં રે. ૫૨. ૨
 આતમ અનુયાયી મન વર્તે, ત્યારે જ્ઞાની ભકતો રે;
 ગુરુ ભકિતવણ કાંઈ ન જનનું, સમજે નહીં આચકતો રે. ૫૨. ૨

- ગુરુ ભક્તિમાં સર્વ રહ્યું છે. અન્ય કશું ન વિચારે દે; પર. ૨૬૩
 ગુરુ ભક્તિમાં નિશ્ચય રહીને, આતમને ઝંટ તારે દે. પર. ૨૬૪
 બહુ બોલે ને બહુ મુલે તે, જનતો મનમાં બાંધે દે; પર. ૨૬૫
 બહુ કિયાને બહુ વિચારે, ટળે ન માયા બાંધે દે. પર. ૨૬૬
 કહેણી સરખી રહેણી રાખે, ગુરુ આજ્ઞાએ બાંધે દે; પર. ૨૬૭
 ગુરુ ભક્તો એવાં નર નારી, આતમ મુખમાં બાંધે દે. પર. ૨૬૮
 મન છે જ્ઞાન હરિ હરારિક, સર્વ સદિને માયા દે; પર. ૨૬૯
 ગુરુને મન સોંપે તે ભક્તો, માયાલીન થઈ પાયા દે પર. ૨૭૦
 જડ કરતાં આતમની અનંતી, કિંમત જેઓ કરતા દે; પર. ૨૭૧
 ગુરુની ગુરુતાના તે ભક્તો, ગુરુ ભક્તિને વરતા દે. પર. ૨૭૨
 જડની મમતા થઈ ન કિંચિત્, ગુરુની સેવા માટે દે; પર. ૨૭૩
 ગુરુ માટે જડ થન અપંગ છે, ગુરુ ભક્તિ શિરસાટે દે. પર. ૨૭૪
 ગુરુ માટે જીવું કપાયેગી, નહીં તો મરું છાડું દે; પર. ૨૭૫
 એવી નિશ્ચય ભક્તિ જેની, તે જાન સામર તારું દે. પર. ૨૭૬
 દેશ રાજ્ય સંઘાદિક પ્રમતિ, માટે આતમ લોચી દે; પર. ૨૭૭
 ગુરુ ભક્તિથી સર્વ શક્તિયો, પ્રમટ કરતો ચોખી દે. પર. ૨૭૮
 સર્વ જાતની વિદ્યાદિકની, શક્તિઓ પ્રમટાયો દે; પર. ૨૭૯
 શક્તિયો સહુ ગુરુ ભક્તિમાં, વાપરવા લય લાવો દે. પર. ૨૮૦
 ગુરુમતિને આસન કાપો, સંવરણવે થાતાં દે; પર. ૨૮૧
 જાનનાં જામન મુક્તિ રૂપે, દિલમાં પરિણમાતાં દે. પર. ૨૮૨
 લિનન લિનન મત દયાન પન્દે, ભક્તિએ જી સવગા દે; પર. ૨૮૩
 ભક્તિ આતમ જ્ઞાન વિના તે, પરિણમતા તે અવગા દે. પર. ૨૮૪
 ગુરુ ભક્તિથી રોષ અનંત, સજ્જમાં ટલે વિચારે દે; પર. ૨૮૫
 ગુરુભક્તોને પુણ્ય તે સંવર, કમં નિર્જન કારોરે. પર. ૨૮૬
 શુભ આચારથી ગુરુની ભક્તિ, પ્રભુસ્વરૂપ પરજાવે દે; પર. ૨૮૭
 વેપકિયાથી પેલી પારે, આતમ ગુરુ દયાવે દે. પર. ૨૮૮

વાચિક કાચિક આત્મિક શક્તિ, દેવવણી દેશાવેરે;
 ગુરુ ભક્તોનાં સત્કાર્યો એજ, વ્યાપક ગુરુ ગુહાવે રે. ૫૨.
 સત્કાર્યોએ ગુણેન્નતિ છે, ગુરુરૂપ અવધારે રે;
 પ્રકૃતિને આત્મા જન્ને, વ્યવહારે ગુરુ ધારે રે. ૫૨.
 પ્રકૃતિ એ બાહ્યરૂપ છે, ગુરુનું સાપેશ્યએ રે;
 અંતર જ્ઞાનાદિક ગુરુરૂપ જ, નિશ્ચયથી કહેવાએ રે. ૫૨.
 બાહ્યાંતર ગુરુરૂપ વિચારી, બાહ્યાંતર શક્તિયો રે;
 પ્રગટાવે તે ગુરુભક્તો છે, શુદ્ધ કરે વ્યક્તિયો રે. ૫૨.
 સર્વ દેશમાં સર્વ કાલમાં, સર્વોન્નતિ કરનારા રે;
 ગુરુને ગુરુભક્તો પ્રગટે છે, ભિન્નાચારવિચાર રે. ૫૨.
 ગુરુ ભક્તો વધુ વિશ્વ ન ખાત્રી, ગુરુઓ ત્યાં ત્યાં પ્રગટે રે;
 ભિન્નાચાર મતાદિક ધારક, સમજે માયા વિષટે રે. ૫૨.
 પરબ્રહ્મ મહાવીર પ્રભુનું, શાસન સદુ દુનિયામાં રે;
 ગુરુને ભક્તો પ્રભુને પામે, જૈનધર્મ સમજ્યામાં રે. ૫૨.
 અસંખ્ય બાહિર ભોલ હોય પણ, નામાચાર વિચારે રે;
 અંતરાત્મ મહાવીર એકલ, જેનો મનમાં ધારે રે. ૫૨.
 અંતર ગુરુ ને દેવ એકછે, ભક્તો એકલું ધારે રે.
 ભક્તિ જ્ઞાન પ્રતાપે મુક્તિ, પામે મન અવધારે રે. ૫૨.
 ભક્તિ જ્ઞાન એ જૈનધર્મ છે, જૈનધર્મ આત્મમમાં રે;
 આત્મ પ્રભુને ગુરુભક્ત છે, બહી પડે ન જમમાં રે. ૫૨.
 નશ ત્યાં ત્યાં આત્મ છે સર્વે, આત્મ જૈનજ ધારે રે.
 આત્મ મહાવીર હરિહર બ્રહ્મા, આત્મ અણવો ખ્યારે રે. ૫૨.
 ગુરુ ભક્તો આત્મને પામે, મિથ્યા મોહ નિવારી રે;
 જલક્રિયામાં મુજતા નહીં, આત્મ ધર્મને ધારી રે. ૫૨.
 શુભ જ્ઞાની ચાતા નહીં ભક્તો, ગુરુ ભક્તિનાં રસિયારે;
 ગુરુને તનમનધન સદુ સોંપી, ત્યાગી ભક્ત ઉદ્ધસિયારે. ૫૨.

ત્ય પ્રેમ વણ ભક્ત ન કોઈ, ભેયો જમમાં ભેઈ દે;	પર. ૨૮૯
પંચેમાં પ્રીતિ હજારાતી, પ્રેમે રહેતા રોઈ દે.	
રેમી ભક્તોની મન વાણી, કાયા અમૃત ઝરતી દે,	પર. ૨૯૦
રક્તોના આત્મામાં દેવી-, શક્તિયો અવતરતી દે.	
મક્તિ સેન વણ કોઈ રાની, બને નહીં મન ભણે દે;	પર. ૨૯૧
જનંત તીર્થ કરની વાણી, જેવી મનમાં આણે દે.	
જ્ઞાનિકને ભણે ભણાવે, અનુભોદે બહુ ભાવે દે;	પર. ૨૯૨
ગુરુ ભક્તો પરમાયો, સર્વે, કરવામાં લય લાવે દે.	
ગુરુ ભક્તો પરમાત્મ ધ્યાસ, ધર્મોદ્ધારક સારા દે;	પર. ૨૯૩
ગુરુ ભક્તોનું સર્વે સારું, દોષો પણ છે ધ્યાસ દે.	
આત્માપેક્ષાએ કમી તે, દોષરૂપેજ મહાતા દે;	પર. ૨૯૪
આત્મોન્નતિમાં તે પણ હેતુ, તેથી ગુણે ભણાતા દે.	
કમી તે દોષો છે સર્વે, પ્રકૃતિ તે ભણે દે;	પર. ૨૯૫
આત્મોન્નતિ હેતુથી ધ્યાસ, સાપેક્ષ મન આણે દે.	
ગુણ તે દોષજ દોષ ગુણે છે, સાપેક્ષાએ સમજે દે;	પર. ૨૯૬
ગુરુ ભક્તિથી ગુરુ રૂપે સહુ, યાત્રું ગુરુમાં રમજે દે.	
ગુરુ ભક્તોને દોષ નહીં છે, સ્વાધિકારથી કમી દે;	પર. ૨૯૭
ગુણ કર્મોદ્ધિક સર્વ પ્રવૃત્તિ, પરિણમે ॥ ધર્મે દે.	
આલંકારિક પ્રવૃત્તિ, કરતા ભક્તો પ્રેમે દે;	પર. ૨૯૮
અરુપ દોષને બહુ ધર્મોદ્ધિક, કરતા કમી ધર્મે દે.	
કમી છે ધર્મી-ભક્તોને, તમોગુણી ન નિવૃત્તિ દે;	પર. ૨૯૯
તમોગુણી નિવૃત્તિ ત્યાગી, કરતા ધર્મ પ્રવૃત્તિ દે.	
ગુરુ ભક્તોને પાપ નહીં છે, ધર્મ પ્રવૃત્તિ કરતાં દે;	પર. ૩૦૦
અપરકાતાદિક અનુસારે, ધર્મને મન ધરતાં દે.	
પરાર્થ માનવ પરાર્થ લુપ્ત, કેવલ જ્ઞાને આવે દે;	પર. ૩૦૧
ગુરુ ભક્તોના ગુણને પારજ, તોપણ કહિ ન આવે દે.	

ગુરુ ભક્તોનું સ્વરૂપ પ્રકાશ્યું, કિંચિત્ અનુભવ યોગે રે;
 ગુરુ ભક્તોના ગુણ ગાવામાં, પ્રવૃત્ત પ્રેમ પ્રયેગે રે. ૫૨. ૩
 ગુજ્જર વિજયપુર નગરમાં, ભક્ત સ્વરૂપ પ્રકાશ્યું રે;
 આનંદ અનુભવ સાન મઝાનું, હૃયોરતાસે વિકાશ્યું છે. ૫૨. ૩
 સંવત જોગજિરા છોતેર સાલે, વિજયપુર ચોમાસું રે;
 મન્થ રમ્યો ગુરુ ભક્તિ સ્વરૂપજ, પ્રદા સ્વરૂપ પ્રકાશ્યું રે. ૫૨. ૩
 અપાડ ગુરુ પૂજિં મા પ્રમિ, બળે મુળે જે બાવે રે;
 બુદ્ધિભાગર મંગલ માતા, પગલે પગલે પાવે રે. ૫૨. ૩

માતમ કૃષ્ણ સર્તીર્ણી.

કૃષ્ણ માત.

આનંદ તે હું કૃષ્ણ હરિ યોપાગ હું,
 વામુદેવને દેવપ્રીત્ત્વને બેસા બે;
 મુરલીધર તે આનંદ હું હું સર્વદા,
 અધ્યાત્મથી ભલે નામે કહેસા બે. આનંદ.
 અમંચ પ્રદેશી આર્વણેર શુભ હિ મદા,
 કાલ અનલિ અનાંત સદુ આચારબે;
 પાંચ હરિવ મુન વહ્ની મોઢુવ અતુ,
 મનદું મનુન-દયા દેવપ્રીત્ત્વ બે. આનંદ.
 મનિ વરોચ અનુભવ નંદ તે ભવરો,
 વમુના સમરિત્ત્વનિ રીતત નીરબે;
 વિવેક રોગપંન પર્વતને ભવરો,
 હનુ તે ભવે અનુભવનિ પીત્ત્વે. આનંદ.

પ્રમતિ કુચ્છ* રાધા આતમ પરિણતિ,
ચાલવકુલ આતમને; સાચો રાગને;
વૃન્દાવન તે ભક્તિ નવધા ભણુવી,
ગોડેવૃત્તિ તે કાલીનાગણ નામને.

આતમ. ૪

કર્મપ્રવૃત્તિ દારિકા નગરી બની,
આદ્યિક ભાવ તે જનકિ નગરી પાસ ને;
નવદાર તે શૃંગો જ નવ ભણે જનો,
સાત સમુદ્રો સાત ધાતુના ખાસ ને.

આતમ. ૫

વેદામ્ભ પાણી તાતા ગોવિન્દ છે,
મિથ્યાવૃત્તિ દુષ્ટ પુત્રના નાશ ને;
જ્ઞાનાદિક આવરણો રાક્ષસ દુષ્ટ છે,
ભક્તિરાતમ તે કૃષ્ણતણે છે વિનાશ ને.

આતમ. ૬

આંતરવૃત્તિ ગોપીઓની સાથમાં,
સાત્વિક નવરસના ખેલાતા રાસ ને;
અનંત આનંદ પ્રમદે નવનવ તાનમાં,
રક્ષ ભોગવતી ગોપીઓ મુલતાન ને.

આતમ. ૭

વેદધૃતિયો સર્વ બની મહીયારણો,
ચિત્તકુ મટકી જ્ઞાનકમિ સેહાય ને;
જ્ઞાનકમિ વણુ બાદી વિદ્યા છાયા છે,
સમજે તેને બાહિર જમણા ભય ને.

આતમ. ૮

માયા ભગને કામ તે ધેનુકે આરિયા.
વિષય પાતના સપ્તકાલી સંહાર ને;
રામ દમાકિકે સહસ્રણ છે ગોવર્ગીયા,
તેઓ સાથે આતમકૃષ્ણનો ખ્યાર ને.

આતમ.

ઉપનિષદો શુભ વૃત્તિયો ત્રાયે ભલી,
દોનારો આતમ ગોપાળ ગવાય ને;

અનુભવ દહીંને માખણ સાત્વિક ભાવના,
અનંત આનંદ ઘૂત રસ પુષ્ટ યવાય ને.

આતમ.

ઇન્દ્રિયોન્ની મુખ વૃત્તિયો મેઘ છે,
ત્રિવિધતાયો દાવાનલ દુઃખ ભણુ ને;
અનંત પ્રહારોમાં વ્યાપક વિપ્લુ છે,
કેવળસ જ્ઞાની આતમ સત્ય પ્રમાણુ ને.

આતમ.

અનહદ નાદની મધુરી સારી મોરલી,
આતમ કૃષ્ણ વગાડે પૂરણ તાન ને;
પરા પરચંતીવાણી ગાયો સાંભળી,
વૃત્તિ ગોપીઓ મુણી મતાં બે જ્ઞાન ને;

ગોપીઓને માયો મોરલી સાંભળી,
તન્મયતારૂપ મુરવા પામે સંમ ને;
નામરૂપ મય પિંડ અને પ્રહારનાં,
જ્ઞાન જૂઠીને પામે આતમ રંગ ને.

આતમ.

કૃષ્ણ તે બાલક પ્રેમ સ્વરૂપી આતમા;
સમકિત જ્ઞાની અંતર આતમ શ્રેષ્ઠ ને;
મોટો આતાં દારિકામાં આવિયો,
મોઢ જરાસંધ માયો પાડી હેડ ને.

આતમ.

વેદેદી વૃત્તિ તે અંતર દારિકા,
કરવા માંડયું ત્યાં આતમ સામ્રાજ્ય ને;
અંબમ રાજ્યે અનંત ઋદ્ધિ પામતા,
ઉપયોગ જ નહિદેવજી કરતા સાજ ને.

આતમ.

જ્ઞાન વિલાસી અનુભવ તે વમુદેવજી,
જ્ઞાનાદિ વમુદાવક જૂપ મહાન ને;
સાધિક નવ લળિય લજ્જીએ શોભતી,
દારિકામાં કે કાતારો જન ને.

આતમ.

આત્મિક જાણે પાંડવ સૈન્ય બળી જાયું,
આમુરીભાવે તે કૌરવ સૈન્ય બે;
દિલ કુરૂ ક્ષેત્રે મહાશ્વરવનું મુદ છે,
દેહ ક્ષેત્ર તે ભારત પ્રદક્ષ બદેન્ય બે.

આતમ, ૧૫

દેહ રથે ત્યાં આતમ કૃષ્ણ છે સારથી,
અર્જુન તે ઉપયોગ જ કરતો મુદ બે;
ભાંતર સંઘમ શક્તિયે શમો બડાં,
ધ્યાન પારણા ધરે સમાધિ મુદ બે.

આતમ. ૧૬

આમુરી વૃત્તિ કૌરવને મારિયા,
વપુ ભારતમાં પાંડવ કરતા રાજ્ય બે;
સંઘમ ભવ તે મુખિધિરને બણવો,
પ્રદ્મચક્ર તે બીમ બહીની સાજ બે.

આતમ. ૧૭

શ્યાતા વૃત્તિ દ્રૌપદી અંતર બણવી,
કામભાવ તે ક્રીચક બણે કુડ બે;
પ્રદ્મચક્ર બીમે તેને માયો ખરે,
તપા ત્યાગ તે વનવાસજ ધરે મુદ બે.

આતમ. ૨૦

અર્જુન કૃષ્ણ ઉપયોગ જ ને બેધતાં,
આતમ કૃષ્ણે આમું અંતર ગીત બે;
ભગવદ્ ગીતાબ્દે તે અંતર અતુભવી,
દાની નાખે સાત પ્રકારે સીત બે.

આતમ. ૨૧

કર્મ કૌરવમાં કુરૂ મુદ નિશાદિન વનું,
બેતાં અંતરમાં સહુને જ જાણ્યું બે;
કર્મ કરણ અદિ વૃક્ષરકો,
આતમ કૃષ્ણ રથરે અતુભવાય બે.

આતમ. ૨૨

વદ્ અકેમાં આતમ કૃષ્ણ વિસજાતા,
પરાજાત્યો જ.મે નહો મન પાર બે;

મનની પેલી પારે આતમ કૃષ્ણ હું,
શાનાદિક મુશ્કિલો છું આધાર નો.

આતમ. ૨૧

મનની મતિ કુંડિત ત્યાં વેકુંડ જાણતું,
કમં પ્રકૃતિથી છે પેલી પાર નો;
જન્મ જરા મૃત્યુનું પેદન જ્યાં નહીં,
તત્ત્વમનિ ક્ષેત્ર ગુણ પયોગાધાર નો.

આતમ. ૨૧

મત નિગમ તપ જપ યંયમ જે હેત છે,
તેં તો આતમ કૃષ્ણ જ આપો આપ નો;
મંગલા મત તપ સાધનનું નહીં કામ છે,
આમણિ વળુ ક્યાં છે ગુણ ને પાપ નો.

આતમ. ૨૧

શાનાદિક મુશ્કિલી કૃષ્ણ ન મિન્ય છે,
જ્ઞાન ને જ્ઞેય સ્વભાવે વિશ સ્વરૂપ નો;
અભિ નાભિ સદસત્ સદુ કૃપે આતમા,
નિનકારને છે સાકાર સ્વરૂપ નો.

આતમ. ૨૧

અન્ય જ્ઞાતય દ્રષ્ટિએ આતમ કૃષ્ણ હું,
ધ્યાનનું કલ્પે હું જ્ઞાન ને જ્ઞાન નો;
કર્મોદ્ધિમા બેદનાય પર પેદનો,
મનથી સેવક આતમથી જનક નો.

આતમ. ૨૧

કૃષ્ણમ કૃદેયમને શાવિકભાવથી,
જન્મ અવિનશ્ય રૂરિ જનકાનું નો;
બેદ પાપને દબે આતમ જ રૂરિ,
અભિજ જ્ઞાન ને જ્ઞાન રૂરે મુવદનું નો.

આતમ. ૨૧

પ્રજ્ઞાવર્ધનથી સદુ અન્દિ નિમગ્નથી,
જ્ઞાનરૂરે આતમ કૃષ્ણ કદુ નો;
જર્ણ પુરુષેન્દ્ર હેવ જ જ મુદેર હું,
નિર્મલે પદુ અર્જુન જામ મુદેર નો.

આતમ. ૨૧

મનને છુટ્યાથી મહાવીર પ્રભુ બનું,
આતમ કૃષ્ણો સેવે મહાવીર દેવ ભો;
તણુ ગુણાવીત આતમ તે મહાવીર છે,
હરિહર પ્રણા સારે નિશ્ચિન સેવ ભો.

આતમ. ૩

પરપ્રણ મહાવીર પ્રભુ જિન વિષ્ણુ છે,
અનંત તેના કૃષ્ણાદિક અવતાર ભો;
કૃષ્ણ કહો કે વીર કહો એક રૂપ છે,
સમન્વય વણુ મત દર્શન ભેદ અપાર ભો.

આતમ. ૩

અનંત નામો આતમનાં ભણો જાને,
અરિહંત તીર્થે'કર અજ્ઞા રામ ભો;
હરિહર પ્રણા ભુદ્ર સિદ્ધ પરપ્રણ જિન,
નામ અર્થને સમજી બનો નિષ્કામ ભો.

આતમ. ૩

પરમ પ્રભુ મહાવીર પ્રણેયે ભજિયો,
આતમ તે હરિ કૃષ્ણ જણાયા સત્ય ભો;
જ્ઞાન કક્ષિતને ક્રમ' યોગ ઉપાસના,
ભેર' ભણ્યે તૈન ધર્મ' શુભ કૃત્ય ભો.

આતમ. ૩

સાત્વિક આતમ શુદ્ધાતમ વિષ્ણુ કહો,
ચેતે હું' હું' વિષ્ણુ હનિજિન ખાસ ભો;
તૈન જિનેશ્વર આતમ સર્વે ધર્મો' હું,
અસંખ્ય નયના જાને છે વિદ્યુત ભો.

આતમ.

મિત્ત મિત્ત નામો દેવેનાં ધર્મનાં,
આતમનાં તે સખા' ભણાં સર્વ ભો;
નયનિહિણને જ્ઞાન વિાલ્ય છે,
મન વિશ્લેષે દલે ન રહેલે રસ' ભો.

આતમ.

નયનિહિણથી આતમ કૃષ્ણને,
વિચાર'તાં જાણ્યા મહારિદાનુ ભો;

નિર્નિઃસ્વક આત્મ કૃષ્ણ અનુભવે,
સ્વયં કૃષ્ણને સ્વયં બને ભગવાન જો.

આત્મ

વિભાપુરમાં કૃષ્ણ છત્રીશી ગાઇ મેં
અનુભવ આનંદ પ્રગટયો અપરંપારજો.
જોખળીશ ઘોતેર આપાદી જોકાઠરી.
ભુજિભાગર સરૂત થયો અવતારજો.

આત્મ :

આત્મ કૃષ્ણ છત્રીશી સમામા.

ॐ ઐં હ્રીં કાલીં કમલમુઃ

ॐ ઐં હ્રીં ગાંત્રિઃ

ॐ રતિસાગરગુહ્યો નમઃ

ॐ ગુલ્મગાગરગુહ્યો નમઃ

